

TITOVA BRAZDA '86

Doseganje visokih pridelkov v kmetijstvu je najbolj odvisno od pravilne agrotehnike, kamor poleg ustreznega gnojenja in zaščite sodi tudi priprava zemlje. In prav temu cilju so namenjena tudi vsakoletna tekmovanja traktoristov-oračev, na katerih pomurski tekmovalci vedno znova potrjujejo, da so med najboljšimi v Jugoslaviji. Tako je bilo tudi na letošnjem tekmovanju, ko so slovenski orači osvojili naslove državnih prvakov v vseh kategorijah, odlično pa sta se odrezala tudi oba Pomurca, ki sta nastopala za ekipo Slovenije. V oranju z dvobrazdnim plugom je pri članih zmagal Anton Geder (KG Rakičan) pred Alojzom Megličem iz Maribora, pri oranju s tribrazdnim plugom pa je Jože Zver (KG Rakičan) zasedel drugo mesto za Martinom Pozdercem iz Kočevja. Po enoletnem premoru je Slovenija v skupni uvrstitvi tako ponovno zmagala in osvojila prehodni pokal Titova brazda '86.

L. Kováč

NASLOV

DO SINDIKATA S HRBTENICO

Na prvem iz serije medobčinskih posvetov o vlogi zveze sindikatov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja v naši republiki — bil je ta ponedeljek v Murski Soboti — so se vprašali, kako naj ima ta samostojna, najširša organizacija delavcev v izrazito zoženem manevrskem prostoru za delovanje, tako rekoč pritisnjena ob zid, svoje hrbtnice in naj bo z manj malodušja voljna spreminjati razmere.

Slogan ljudje smo turizem bi mogli mirne duše prevesti v ljudje smo sindikat, je hotel biti na začetku posveta duhovito optimističen predstavnik republiškega sindikalnega sveta, ki si je sicer ves čas prizadeval, da bi z drugima članoma delovne skupine izmenjavo mnenj usmerjal v konstruktivne vode. Gre za sprotno preverjanje vsestranske usposobljenosti delavske organizacije, ki žal čedalje bolj izgublja ugled. Če pa se že hoče uveljavljati, je ponavadi to bolj po gasilsko — v smislu gašenja požara, kaj šele, da bi bila sposobna občasno preverjati sama sebe, svoje vzpone in padce. Posledica je očitna: pripadnosti delavcev k sindikalni organizaciji skorajda ni čuti. Pri tem okrog 37 tisoč zaposlenih v Pomurju, organiziranih v 340 osnovnih organizacijah in 30 konferencah sindikata, ni nobena izjema, kvečjemu pravilo, da še tako domišljena in obsežna organiziranost po podjetjih in ustanovah malo zaleže, če ni za njo prave vsebine ali točneje: če ni poguma, odločnosti, poštenosti, usposobljenosti za spopade pri udeleževanju sindikalnih usmeritev.

V Murski Soboti se bojijo, da bo letos tudi zavoljo dokajšnje zmede, ki vlada po ukrepih zvezne vlade in v pričakovanju novih zaostritev, še več predsednikov osnovnih sindikalnih organizacij že v prvem letu predsednikovanja zapustilo položaj. Med 15 različnimi komisijami, odbori in sveti ter 8 odbori dejavnosti, je nekaj zelo delavnih, proučujejo pa pobudo za ustanovitev regijskega sindikalnega odbora delavcev v zdravstvu. Pri soboškem sindikalnem svetu imajo dokaj spremenljivo izkušnje pri uveljavljanju sindikalnih skupin kot temeljnih oblik in metod de-

mokratskega delovanja članstva. V Gornji Radgoni so ob zadnjih volitvah — podobno kot v drugih občinah — zamenjali več kot polovico predsednikov sindikalnih organizacij, pri delovanju komisij, odborov in svetov pa opozarjajo na podvajanje s partijo in Socialistično zvezo. Prešibak je glas sindikalistov med obrtniki, vključno z obrtno zadrugo 14. oktober, a verjetno sindikat ne bi smel molčati, kajti, kot smo slišali, se v tej zvezi poraja precej problemov, s katerimi se ukvarja služba pravne pomoči. V Ljutomeru se še najdejo poslovodni sestavi, ki jemljejo sindikat kot nujno zlo, in manjše organizacije, zlasti prodajalne, kjer sindikalnega aktivista na kratko odpravijo: tu smo zato, da prodajamo, ne da hodimo na sestanke; sicer pa imamo vse urejeno v naši matični delovni organizaciji! Pri obih lesarjih, Marlesu in Lesnini, v boju za preživetje sploh ni zanimanja za predlog, da bi oblikovali sindikalni odbor dejavnosti za to področje. V Lendavi so lani opustili avtomatizem, po katerem pomeni delavska knjižnica, že sama po sebi vstop v sindikalno članstvo. Nove člane poslej seminarsko usposablja in šele nato sprejemajo v sindikat. Posrečena je metoda lendavskega občinskega sindikalnega sveta, da se njegovo predsedstvo sestaja po podjetjih in da pred zasedanji zbora združenega dela občinske skupščine po skupinah aktivistov oborožijo temeljne delegacije za nastop na zasedanju.

Pa še tale misel s sindikalnega posveta: če hoče delavca prepeljati žejnega čez vodo, ga čim temeljiteje zasipavaj z gradivi, predvsem za sise, porsepise in kar je podobnih naslovov.

Branko Žunec

MURSKA SOBOTA

Proslavili 40-letni jubilej košarke

Pretekli petek in soboto so v Murski Soboti, ki je eden izmed treh centrov, kjer se je košarka po zaslugi profesorja dr. Adija Klotjčnika začela razvijati, proslavili 40-letni jubilej slovenske in pomurske košarke. Praznovanje se je začelo z igranjem polfinalnih pokalnih tekem na območju Slovenije, kjer je Mineral Slovan premagal Ilirijo s 117:77. Smelt Olimpija pa je TIMO MTT s 94:76. V finalu pa je Smelt Olimpija premagala

poslali čestitke ugledni družbenopolitični delavci — Stane Dolanc, Milan Kučan, Miran Potrč, predsednik KZJ Nebojša Popović in drugi. Na slavnostni seji so podelili priznanja zaslužnim košarkarskim delavcem. Najvišje priznanje so dobili pobudniki in tvorci košarke v Sloveniji: Miloš Kosec, Adi Klotjčnik in Slavko Kotoč (posmrtno). Za 40 let dela v košarki pa so prejeli priznanja: Tilka Gajšek, Stanko Steiner, Peter Breznik in



Predsednik KZ Slovenije Marko Sok podeljuje priznanja prof. dr. Adiju Klotjčniku — tvorcu košarkarske igre v Murski Soboti.

Foto: R. Bakračević

Mineral Slovan s 116:77. Osrednja slovenska je bila v soboto in se je začela s sprejemom košarkarskih delavcev pri predsedniku SO Murska Sobota, Andreju Gerenčeru. Zatem je bila slavnostna seja Košarkarske zveze Slovenije, kjer je o dosežkih, trenutnem stanju in nalogah pri razvoju košarke v Sloveniji govoril predsednik, Marko Sok. Na slavnosti so udeležence pozdravili predsednik ZTKS Ivo Zorčič, predsednik OK SZDL Murska Sobota Geza Farkaš, dekanka FTK dr. Ljubica Vučetič-Zavnik. Ob jubileju so

Ljubo Filipan, predsednik ZTKO Murska Sobota Marjan Žekš pa je podelil priznanja prvi generaciji soboških košarkarjev, Evgenju Titanu, Jožetu Goljevščku, Francu Hoshtheadterju, Vladu Sagadinu, Franju Megliču, Mihi Rujesu, Ivanu Kučanu, Mirku Babiču, Hermanu Tanacku, Ferdu Papiču, Slavku Horvatu in Petru Juteršinku (posmrtno). Praznovanje 40-letnice košarke v Pomurju in Sloveniji so sklenili s piknikom v Mačkovich. To je bila tudi priložnost za sproščen pogovor o košar-

F. Mauček

Lato XXXVI
Št. 38
Murska Sobota
25. sept. 1986
CENA 120 DIN

VESTNIK

Nizki OD vzbujaajo upravičeno skrb

Kljub visokim nominalnim finančnim gibanjem v prvem polletju, ki so v večini primerov posledica visokih rasti cen, v soboški občini ne dosegajo resolucijsko načrtovanih gibanj. Še najmanjša odstopanja so pri rasti zaposlenosti, kjer beležijo 1,9-odstotni dvig, industrijski proizvodnji, ki je višja za 2,7 odstotka, in produktivnosti, ki je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta večja za 0,6 odstotka. Akumulacija gospodarstva se je sicer povečala za 121 odstotkov, vendar za 8 indeksnih točk počasneje od rasti dohodka. Upoštevaajoč hitrejšo rast sredstev za skupne in splošne družbene potrebe od rasti dohodka, se je delež akumulacije v delitvi dohodka zmanjšal.

Na teh nekaj ugotovitev so opozorili na seji občinskega sveta Zveze sindikatov v Murski Soboti, ko so razpravljali o aktualni družbenogospodarski problematiki v organizacijah združenega dela. Pri tem je predsednik Franc Dervarič izpostavil tudi izredno nizke osebne dohodke v kolektivih Temelja Cankova, Komune Beltinci, tozda Kmetijska mehanizacija Panonija, Pleštista Prosenjakovci, tozda Klavnica Mesne industrije, Agroservisa in Platane. Tu in drugje, kjer so poslovali na meji rentabilnosti, bo nujna večja aktivnost sindikata. Tudi izgube, ki so se povzele na več kot milijardo 125 milijonov dinarjev, ali

za 170,3 odstotka več kot lani, in izvoz, ki se je povečal le za 5,2 odstotka, vzbujaajo upravičeno zaskrbljenost.

V daljši razpravi so pohvalili prizadevanja soboških sindikatov za razmah raziskovalne in inventivne dejavnosti, ki ji v zdajšnjih gospodarskih razmerah pripisujejo izjemen pomen. Po daljšem času so zaznavni pozitivni premiki v poslovanju kovinarske dejavnosti, predstavnik Pomurskega tiska pa je zadovoljivo ocenil položaj svojega kolektiva, čeprav so določeni problemi v tozdu Tiskarna. Menil pa je, da ni drugega izhoda, kot obrniti se k sebi in z doslednim izkoriščanjem vseh notranjih rezerv skušati izplavati iz težav. V razpravi so tudi opozorili, da se s polletnim gospodarjenjem ukvarjamo nekoliko z zamudo, medtem ko so nekateri predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij preslabo seznanjeni s stanjem svojega kolektiva. Ob podatku, da je nekaj vodilnih delavcev iz združenega dela v kazenskem postopku, pa so poudarili, da zadev ne smemo posploševati, ker bi to bilo nepošteno od vseh vzornih kolektivov. Spodbudno je, so dejali, da imajo marsikje že osemmesečne pokazatelje poslovanja, kar je zelo pomembno za sprotno spremljanje gospodarjenja in načrtovanja ciljev soboškega združenega dela.

Milan Jerše



ČAS DELA IN VESELJA bi lahko rekli tednom med žetvijo in bratvo. Takoj po tem ko so kašče nepolnjene z zlatim zrnjem, se začnejo vsakovrstna praznovanja. Poleg gasilskih in veselic drugih društev so najpogostejši prazniki krajevnih skupnosti, praznovanje konca žetve, in knalu že tudi bratve. V Križevcih pri Ljutomeru so si omislili kmečki bal (in prav so imeli!). Prikazali so veliko že izumrlih del in običaje, med njimi tudi večino pokrivanja hiše s slamnato streho. »Raport« z nedeljske priveditve v Križevcih najdete na zadnji strani. foto: B. Peček

OBMOČNI POSVET SZDL O CESTAH

Upoštevati posebnost lokalnih cest

V Pomurju, kjer je 66 kilometrov magistralnih, 256 kilometrov regionalnih, in 737 kilometrov lokalnih cest, kar je približno 7 odstotkov vseh slovenskih cest, je problematika najbolj pereča. Zato je razumljiva skrb odgovornih dejavnikov, da bi nezavidljivo stanje čimprej spremenili. Tako je izvenel tudi posvet o analizi izvajanja zakona o cestah, ki ga je v ponedeljek v Murski Soboti pripravil medobčinski svet SZDL. Na njem so sprejeli usklajena stališča skupin delegatov in izvršnih svetov pomurskih občin o aktualnih vprašanih vzdrževanja in varstva cest ter nekaterih sistemskih odločitvah, ki se obetajo na tem pomembnem področju. Tako so v razpravi podprli stališče, da se delež

bencinskega dinarja za enostavno reprodukcijo cest določi po odstotkih, in sicer naj znaša znesek najmanj 15 odstotkov od drobnoprodajne cene bencina in plinskega olja. Hkrati se zavzemajo, da še pred sprejemom sprememb zakona o cestah in družbenega dogovora, ki določa organiziranost cestnih podjetij, sozd Zdržena podjetja Slovenije skupaj s Cestnim podjetjem Maribor pripravijo analizo in predlog organizacije cestne službe, ki bo zagotavljala pravočasno in najcenejše opravljanje del na cestah za njihovo prevoznost.

Na območnem posvetu so opozorili, da je tukajšnje območje posebno, saj premore veliko lokalnih cest, na

katerih je še posebej obremenjena zimska služba. V tej zvezi naj bi preučili smotnost ustanovitve ene temeljne organizacije za vzdrževalna dela ali pa tudi tozda za obnavljanje cest in kako bi se v tem primeru oba tozda vključevala v sozd Zdržena cestna podjetja Slovenije. Če bo prišlo do vnovičnega prenosa pristojnosti regionalnih cest iz občinskih skupnosti na Skupnost za ceste Slovenije, opozarjajo v Pomurju, mora le-ta tudi sprejeti obveznosti iz srednjeročnih planov občinskih skupnosti za ceste in upoštevati predvideno posodobitev teh cest. Stališče je, da bi združevanje sisov s področja komunale in cestnega gospodarstva ostalo v zakonu opredeljeno kot določilo. Sicer pa so se

na posvetu zavzeli, da lokalne ceste ostanje sestavni del enotnega cestnega omrežja Slovenije. Nič manjšega pomena ni stališče, po katerem je nemogoče, da bi bile ceste do mednarodnih mejnih in maloobmejnih prehodov še naprej lokalne.

V Pomurju pravijo, da je zakon o cestah iz leta 1981 prinesel določene pozitivne spremembe pri vzdrževanju, z nameravano spremembo 84. člena zakona pa utegnemo narediti korak nazaj. V njem namreč piše, da bi bila za vzdrževalna dela potrebna lokacijska dovoljenja in izločanje sredstev v te namene, s čimer bi zelo otežili posodabljanje cest. Na to bodo opozorili tudi v zborih republiške skupščine.

Milan Jerše

V ŽELEZNI ŽUPANIJ

FESTIVAL SAVARIA

V Szombathelyu, središču sosednje Železne županije v LR Madžarski, se je v ponedeljek začel 1. mednarodni festival Savaria. Gre za številni turistično-kulturne prireditve, na katerih bosta sodelovali tudi Slovenija in avstrijska Štajerska. Ime Savaria pa je sicer rimski naziv za Szombathely, ki mu porabski Slovenci pravijo Sombotel ali tudi Sobotišče, gradščanski Hrvti pa Subotišče. (Če se niste zasedili tega podatka, šteje okrog 120 tisoč prebivalcev.)

Naj omenimo nastope Slovencev. Tako je včeraj (24. sept.) na tekmovanju plesnih skupin v Szombathelyu nastopila tudi plesna skupina iz Ljubljane, 28. septembra pa bosta na folklornem festivalu v Velemu nastopili tudi folklorni skupini Tine Rožanc iz Ljubljane in iz porabskih Sakalovec. Dan pozneje bodo v Szombathelyu gostovali simfoniki RTV Ljubljana in istega dne bodo tamkaj odprli tudi razstavo slovenske ljudske umetnosti, ki jo bo pripravil Slovenski etnografski muzej iz Ljubljane, odprta pa bo do konca festivala (12. oktobra).

Na tiskovni konferenci o festivalu Savaria, ki jo je prejšnjo sredo v Ljubljani sklical republiški komite za informiranje, je bilo tudi rečeno, da bo med festivalom (od 1. do 5. okt.) v Szombathelyu tudi slovenska kuhinja, s katero se bo predstavil kolektiv hotela Planika iz Ajdovščine. Za obiskovalce naše kuhinje bo ob večerih igral tudi narodnozabavni ansambel Metronomi iz Postojne.

Namen festivala Savaris je predvsem poživiti turistično dejavnost v treh obmejnih pokrajinah. Zato bodo ljubljanski Kompas ter mariborski in ljubljanski turistična zveza pripravili od 3. do 5. oktobra v Szombathelyu turistično borzo.

Vse to pa bo prispevalo tudi k utrjevanju medosedskega sodelovanja, boljše razumevanju večinskega naroda (Madžarov) do pripadnikov slovenske, hrvaške in nemške narodnosti, ki živijo v Železni županiji, ter utrjevanju njihove narodnostne zavesti.

Jože Graj

25 LET SREČANJ BRATSTVA IN ENOTNOSTI

V počastitev 25-letnice sodelovanja med 13 obmejnimi občinami iz Hrvaške in Slovenije — iz Pomurja je vključena Lendava — je bila predzadnji terek na Ptuju osrednja slovensost, ki sta se je udeležila tudi predsednika republiških sindikalnih svetov Hrvaške in Slovenije. Predsednik slovenskih sindikatov Miha Ravnik je poudaril, da so srečanja bratstva in enotnosti velik prispevek k izmenjavi izkušenj na sindikalnem, samoupravnem in drugih delovnih področjih, pomembno pa je tudi sodelovanje v športno-rekreativnih dejavnostih in kulturi. Sodelujoče občine oziroma občinski sindikalni sveti so v teh 25 letih navezali pristne stike, kar je toliko bolj pomembno, ker na območju trinajstih občin živi 580 tisoč ljudi, od katerih jih je 173 tisoč zaposlenih in so organizirani v 1242 osnovnih organizacijah sindikata. Rečeno je bilo, da so bila ta srečanja odločilna za navezavo gospodarskega sodelovanja med kolektivni posameznih občin.

Od pomurskih občin v srečanjih bratstva in enotnosti od 1979. leta sodeluje občina Lendava, kjer dajejo velik poudarek tej manifestaciji, kar je tudi prav, saj ta družbenopolitična skupnost meji na občino Čakovec, ki je bila ena izmed treh pobudnic tesnejšega obmejnega sodelovanja. V to »gibanje« pa bi se nekako morala vključiti tudi občina Ljutomer, saj je tudi ta obmejna.

S. Sobočan



S sklepno slovesnostjo, otvoritvijo prenovljene Trubarjeve domačije na Rašici, se je iztekla letošnja osrednja slovenska kulturna prireditev — Trubarjevo leto, posvečeno spominu moža, ki je umrl v izgnanstvu pred 400 leti in ki nam ni dal le jezika ter prve knjige, dal nam je kulturno samozavest, z njim smo prvič v zgodovini postali to, kar smo, kljub vsem viharjem, še danes. Nedeljske sklepe slovesnosti se je udeležila množica privržencev narodovega kulturnega spomina, med njimi številni družbenopolitični in kulturni delavci, potem delegacije vseh naših republik, pokrajin, JLA in evangeličanske občine iz Derendingeana, slavnostna govornika pa sta bila predsednik predsedstva SFRJ Sinan Hasani in akademik Josip Vidmar.

Nesprejemljiva merila

Najnovejši ukrep francoske vlade, da za določen čas uvede vstopne vizume za državljane 35 držav, je prizadel tudi Jugoslovane. Do podobnih zamisli o uvedbi vstopnih vizumov prihajajo tudi v dvanajstih državah Evropske gospodarske skupnosti. Jugoslavijo so umestili v teh 35 držav brez zaradi njenega tranzitnega pomena, saj ni potrebno ponavljati ure zemljepisja, v kateri so nas poučevali, da je Jugoslavija most med Zahodom, balkanskimi deželami in Bližnjim ter Srednjim vzhodom. Tako je vsaj videti na prvi pogled, izgovor na tranzit pa je sila jalov. Posredno so nam izrekli nezaupnico v boju proti mednarodnemu terorizmu, čeprav je vsem dobro znano, da ima jugoslovanska militanta skupina prav v zahodnih državah zatočišče z geslom — ne moremo ukrepati proti njihovega terorizmu, ker ni uperjen proti zahodnim državam, pač pa proti Jugoslaviji, kar je vaš jugo-

slovanski notranji problem. Kakšna ironija — zatiskati oči pred desnim terorizmom, z vsemi sredstvi pa se boriti proti levim skrajnežem in verskim fanatikom.

Ob tej odločitvi francoske vlade gre med drugim tudi za kršenje meddržavnega sporazuma in za kršenje helsinške listine iz leta 1975, v kateri zahtevajo odpiranje mej, svobodni pretok ljudi, informacij in blaga. Če se bodo za tovrsten ukrep odločili tudi v drugih zahodnoevropskih državah, v seznam obveznih vstopnih vizumov pa bodo vnesli tudi Jugoslavijo, bodo storili krepek korak nazaj. Zgodilo se bo tisto, kar je veljalo do leta 1965, ko smo sklepali dogovore o odpravi vizumov. Do takrat so namreč na Zahodu uporabljali propagandno geslo, da Jugoslovani ne morejo potovati v tujino, pri tem pa so zamolčali, da smo zaradi njihovih vstopnih vizumov morali nemalokrat ostati doma. Skratka,

Jugoslovani ni bil problem priti iz dežele, pač pa problem priti v tujo deželo. Najdrastičnejši primer so Američani, ki na ves glas vprijejo o človekovih pravicah, jugoslovanski državljan pa mora v prošnji za vstopni vizum za Združene države navesti svoje politično prepričanje, oziroma članstvo v Zvezi komunistov.

Poostren nadzor nad tujimi državljani v katerikoli državi je njihov notranji problem. Zaostriti pa odnose med državami, ki so jim s to omejitvijo prihoda v Francijo izrekli nezaupnico, ni enostavna zadeva. Nepotrebno zaostravanje medsebojnih odnosov.

Če bodo zahodne države uvedle obvezne vstopne vizume, naši zvezni vladi ne bo potrebno sprejeti neprijetnih ukrepov, kot so depozit ali taksa na prehod čez mejo. Problem seveda ni enostaven, saj živi v tujini milijoni Jugoslovani, ki imajo redne stike z domovino. Kaj bo, bomo šele videli.

Hočete vilo na Floridi?

Beograjski časopisi so pred dnevi objavili mali oglas: »Hiša na Floridi z desetimi stanovanji zamenjam za podobno v Jugoslaviji.« Oglas je dal neki Đorđe Pešić, ki živi v ZDA, pa se name-rava vrniti v Jugoslavijo.

»Na oglas se je odzvalo prek 1000 ljudi«, je povedal Pešić. Nekaj Jugoslovanki sta mu na primer ponudili sedem dvosobnih stanovanj v Dubrovniku in dve v Beogradu. Neka ženska iz Tivta je ponudila svojo hišo s 400 kvadratnimi metri in stanovanje v Beogradu. Neka družina iz Dalmacije je Pešiću predlagala za zamenjavo hišo s petimi stanovanji, seveda ob ustreznem doplačilu.

Pa se jočemo nad jugoslovanskim standardom!

BLAGO S POVRATNO KARTO

Dve leti je še le, ko smo prvič ocenjevali kakovost blaga, ki ga izvažamo. Očena: čedalje slabša. V prvem polletju so nam največ blaga neustrezne kakovosti vrnili iz ZSSR — v vrednosti 1,5 milijarde dinarjev. Iz ZR Nemčije so nam vrnili za 368 milijonov dinarjev blaga, iz Italije za 183 milijonov, iz ZDA za 144 tln.

Del jugoslovanskega gospodarstva, ki je usmerjen predvsem na domači trg, kjer je mogoče prodati vse, še ni dojel pravila, da mora biti vse blago na trgu objavljen kakovosti. V prvem polletju so tuji kupci vrnili največ blaga neustrezne kakovosti slovenskim izdelovalcem, in sicer za 754 milijonov dinarjev. Ožji Srbiji so kupci iz tujine vrnili blaga za 719 milijonov, BiH za 686 milijonov, Hrvaški za 261, Makedoniji za 305, Vojvodini za 240, Kosovu za 159 in Črni gori za 44 milijonov dinarjev.

Na slovenski delež je vplivalo tudi to, da Slovenija realativno največ izvažata.

Gremo v Tuzlo po denar!

Preiskava proti dvajsetim osebam (19 jih je še vedno v priporu), ki so neposredno vpletene v goljufijo v tuzlanski enoti Investbanke Beograd, sicer še ni končana, vendar prihajajo na dan nove podrobnosti in dejstva, ki razkrivajo, kako umazano in drzno je bilo to dejanje.

Celotna gmotna škoda, ki bi jo imela banka, če ne bi zadeve odkrili varnostni organi v Tuzli, bi znašala 225 milijonov dinarjev. Za 90 milijonov dinarjev bi bilo vezanih fiktivnih hranilnih vlog in za 135 milijonov dinarjev obračunanih vnaprej izplačanih obresti. Krajo, pri kateri je sodelovalo 10 najodgovornejših delavcev banke, predvsem vodilnih oseb, so preprečili v trenutku, ko je škoda znašala več kot 76 milijonov dinarjev.

Tuzlanska Investbanka je de-

lala po sistemu »pojdi v banko in veži njen denar.« Ljudje so tja prihajali s praznimi žepi, odhajali pa s hranilnimi knjižicami, v katerih so bile vpisane bogate hranilne vloge, medtem kot so v žepu imeli že vnaprej izplačane obresti. Z obračunanimi obrestmi so v eni sami uri ali še prej pokrili fiktivno vezano hranilno vlogo (vezava za tri leta) in dobili visoko vsoto denarja, ki so ga lahko obračali po mili volji.

Drugi so si izposojali večje vsote denarja od prijateljev za

Artuković je kriv

Zvezno sodišče je vojnemu zločincu Andriju Artukoviću izročilo obsodbo, s katero mu potrjuje smrtno kazen. Predsednik zveznega sodišča Stojan Djuranović v obrazložitvi na 12 gosto tiskanih straneh navaja razloge, zaradi katerih so ugovori branilcev Andrije Artukovića zavrnjeni kot neutemeljeni in zaradi katerih je potrjena smrtna kazen, ki jo je 14. maja izreko okrožno sodišče v Zagrebu, vrhovno sodišče Hrvaške pa jo je 24. julija potrdilo.

Sklep zveznega sodišča je pravno veljaven. Niti branilci niti Andrija Artuković nimajo pravice, da bi se proti njemu pritožili. Zahtevajo lahko pomovitev kazenskega postopka in izredno ublažitev kazni ali pa vložijo zahtevo za varstvo zakonitosti, ki bi odložila izvršitev obsodbe. Ostaja še možnost, da vložijo prošnjo za pomilostitev.

eno uro, za en dan, da so ga formalno vložili v banko in ta denar, h kateremu so jim pristieli še obresti, dobili nazaj, vrnili prijateljem njihovo glavnico, obresti pa obdržali. Taki so imeli v banki tudi vezane vloge, ki naj bi jih dvignili po treh letih. Preiskovalni organi so ugotovili, da so za sebnemu gostincu in nekdanjemu nogometišu Slobode Dževada Šećerbegoviću poleg obresti na vezano devizno hranilno vlogo, ki so znašale več kot 8 milijonov dinarjev, odobrili še 3,7 milijona dinarjev stanovanjskega posojila. Posojilo ni bilo pokrito niti z menico niti z jamstvom porokov.

Roka v tujem žepu

Ta naslov spominja na nedavno pobudo mestnih krogov Beograda, da bi jeseni sprejeli samoprispevek za gradnjo podzemne železnice, kajpak na račun Beograščanov samih. Zdaj se nanaša na pobudo iz mestnih krogov, naj v prihodnje Beograščani sami vzdržujejo hiše, v katerih stanujejo, ker iz stanarine za to že dolgo ne ostaja ničesar, občani pa bi bolje skrbeli za hiše kot pa storitvene organizacije, ki so pri silih.

Nazadnje lahko pričakujemo še predlog, da ob prehodu na tako imenovane ekonomske stanarine prehajamo tudi na vse večjo udeležbo občanov v celotnem vzdrževanju stanovanjskih poslopij in tako še bolj zmanjšamo udeležbo stanarine v tem?!

Kakorkoli že je in kakorkoli že bo, ta predlog o prerazdelitvi sredstev stanarine ob večji udeležbi stanovalcev v materialnih stroških vzdrževanja stanovanjskih poslopij je v tako imenovani javni razpravi in o tem bo odločeno konec novembra, ko bodo morda zbrali mnenja občanov in se po njih ravnali. Poučeni seveda vedo, da je taka javna razprava zgolj formalnost, ker so odločitve sprejete že vnaprej, in sicer zato, ker tudi doslej ni bilo niti formalno v navadi, da stanovalce kdorkoli za karkoli posluša.

Pomeni, da gre za preuejanje administrativnega načina gospodarjenja s stanovanjskimi sredstvi zgolj z gledišča stanovalcev in interesov organizacij, ki jih uporabljajo, ne pa tudi ali predvsem z gledišča vključevanja stanovalcev v upravljanje s temi sredstvi, kar bi bila prava revolucionarna poteza, če vemo, da je od razvitosti stanovanjskega samoupravljanja odvisna razvitost in sposobnost krajevnega samoupravljanja.

pismo iz beograda

Filozofija seganja v tuje žepa pač ni osnova za prenašanje svoje oblasti na delovno ljudstvo, temveč je le posledica knjigovodske ugotovitve: preveč denarja porabimo in ga potrebujemo še več — torej naj ga dajo občani za tisto, kar bi morali narediti s tem denarjem, kar ga je. Omejitev na ostanek vzdrževanja poslopij, ki naj bo v oblasti stanovalcev samih, nas močno spominja na tisti ostanek dohodka, s katerim upravljajo delavci sami, seveda potem, ko je vse drugo že vnaprej razporejeno in porabljeno, brez njihovega vpliva seveda.

V mislih imam seveda vso finančno konstrukcijo — od seznamov del, ki spadajo v tako imenovano tekoče in tako imenovano investicijsko vzdrževanje, do delovne organizacije, ki je pretočni račun stanarine in pravzaprav sploh ni pod nadzorom stanovalcev, saj to še stanovanjski sisi niso — ki bi morala biti spremenjena od temeljev, če naj bi stanovalci delovali (ne samo sodelovali) v upravljanju s stanarinami v celoti, ne pa samo po delčkih.

Pri vsem lepem in obetavnem, kar se navidez ponuja stanovalcem s prevzemom skrbi za tekoče vzdrževanje hiš, je namreč že od vsega začetka očitno, da sisi ne bodo imeli denarja niti za polovico tako imenovanih naložbenih del za vzdrževanje hiš. Hiše bodo potemtakem tudi v prihodnje razpadale pred očmi stanovalcev, kajti ne bo prišla v poštev samoiniciativnost, ki bi lahko reševala probleme velikopotezno, na primer z združenimi sredstvi, najemanjem najustreznejših posojil in na podobne gospodarne načine. Za to bi namreč morali imeti zbori stanovalcev polnejši samoupravni status in hišni sveti večjo vlogo, kot pa jo imajo z nepopolnim statusom pravne osebe, ki jim pravzaprav v vsakdanjem delovanju prav nič ne pomeni, razen da jim daje nekakšno oblast nad stanovanji.

Pri vsem tem pa je najbrž umestno vprašanje tistih, ki se sprašujejo: zakaj pa do korenitih sprememb ne pride hitreje in ne po delčkih, kot je sedanjí predlog? Najbrž je tako zato, ker se je decentralizacija mestnega upravljanja n a občinsko zavlekla in se decentralizacija upravljanja z občinami niti ni pomaknila na krajevne skupnosti, ki naj bi zgradišajo stanovanjskega samoupravljanja pomenile začetek integracije samoupravljanja v mejah družbenopolitičnih skupnosti.

Zastarelost stanovanjskega gospodarstva, ki se kaže v hitrem propadanju stanovanjskih poslopij, je zatorej najdražja že zato, ker je posledica zastarelosti nasploh, tudi načina mišljenja o (družbeni) lastnini kot nekakšni državni oziroma paradržavni (sisovski) lastnini. Viktor Sirec

v žarišču dogodkov

VELIKI PUČ MALE STRANKE

»Puč« na nedavnem kongresu avstrijske liberalne stranke v Innsbrucku — kot bi lahko poimenovali prihod že dolgo desničarsko in nacionalistično obarvanega »Korošca« Jörga Heiderja (pred leti se je priselil iz Gornje Avstrije) na čelo FPÖ (Svobodnjaške stranke Avstrije), je izzval hude posledice. Spodkopaj je socialistično-svobodnjaško koalicijsko vlado in izzval predčasne parlamentarne volitve, ki bodo 23. novembra letos, namesto aprila 1987.

Podkancler Steger, Heiderjev predhodnik, je tako zgubil svojo bazo, enako pa še pravosodni in minister za obrambo.

Ob nastanku prve republike po prvi svetovni vojni so avstrijsko politično sceno obvladovale tri politične grupacije: rdeči (socialisti in komunisti), črni (ljudska stranka) in liberali. Po letu 1945 je prejšnje liberalce združevala Stranka neodvisnih, vlada pa je bila vse do konca šestdesetih let v rokah rdeče-črne (velike) koalicije. V stranki neodvisnih so se zbirali nacisti in nacionalsocialisti, ki niso imeli preveč obremenjenega preteklosti, njihova politična usmeritev pa je bila bolj desna od najbolj desničarsko opredeljenih zahodnonemških liberalov. Čeprav Svobodnjaška stranka Avstrije (FPÖ) ni neposredni podaljšek »neodvisnih«, se stranka še dolgo ni mogla resno odmakniti od »desničarskih korenin«. To je dokazal tudi innsbruški kongres, ki se je odločil za desničarskega Heiderja, čeprav je tudi res, da so stranko od časa do časa pretresala huda notranja nesoglasja med bolj liberalno in desničarsko usmerjenima kriloma stranke. Že Friedrich Peter, ki je bil trideset let v vrhu stranke, kakor tudi njegov naslednik Norbert Steger, sta zastopala liberalno smer v stranki, čeprav so bile pozicije nacionalistov vedno trdnjeje. Končno raz-

merje sil so potrdili na že omenjenem kongresu.

Leta 1971 so socialisti na parlamentarnih volitvah dosegli absolutno večino. Toda politična daljnovidnost in modrost socialističnega prvaka in kanclerja Bruna Kreiskiga je z drobnim popravkom volilnega zakona svobodnjakom omogočila vstop v parlament. Po poldrugem desetletju se je izkazalo, da je bila to »šola« za koalicijskega partnerja: na volitvah leta 1984 socialisti niso več dosegli absolutne večine, zato so mesto podkanclerja in dveh ministrov odstopili svobodnjakom. Skoraj dve leti je trajala ta »ženitev po sili« in kazalo je, da se kar uspešno, čeprav je bilo že dalj časa čutili Heiderjevo ostro nasprotovanje politiki strankinega vodje, podkanclerja Stegerja, in le malo je manjkalo, da »jeznoritega mladeniča« Heiderja lani niso zbrisali iz stranke. »Škoda«, je k temu pred dnevi v televizijskem intervjuju dejal Friedrich Peter — politično gledano Heiderjev »stari oče«, ki se je po dogodkih v Innsbrucku odrekel vsem funkcijam v FPÖ.

Vodstvo socialistične stranke je takoj dalo vedeti, da s tako nacionalistično usmerjeno svobodnjaško stranko ne more več sodelovati. Kancler Wranitzki je za to izjavil, da se to ne more zgoditi tudi v prihodnje, torej po volitvah 23. novembra.

Povečana nezaposlenost, težave s podzavljeno jeklarstvo in veliki proračunski primanjkljaji terjajo smrtne sile, pa naj bo to v kakršni koli obliki že.

Dr. Alois Mock, vodja ljudske stranke, je že izrazil pripravljenost biti podkancler v veliki koalicijski vladi. S tem je že vnaprej priznal socializmom »za kakšno konjsko glavo« boljši volilni rezultat, ali pa je takšna izjava rezultat diplomatske odgovornosti. Kancler Wranitzki je odgovoril na isto vprašanje odgovoril s kratkim: »Počakajmo na volilne rezultate.«

MOSKVA — Samo neposredna škoda, ki je nastala ob nesreči v jedrski elektrarni v Černobilu, znaša skoraj tri milijarde dolarjev. K temu ni vračunana škoda, ki je nastala ob saniranju elektrarne, kakor tudi ne strošek, ki je nastal ob preselitvi sto tisoč ljudi.

ATENE — Močan potres je razdejaval grško mesto Kalamate. Mrtvih je bilo 18 ljudi.

ŽENEVA — Ob nedavni nesreči v rudniku zlata blizu južnoafriškega Johannesburga, ki je terjala skoraj 200 človeških žrtev, so v poročilu urada mednarodne organizacije dela objavili podatke, da se v južnoafriških rudnikih zlata na leto smrtno ponesreči prek 600 delavcev.

LONDON — Britanske turistične agencije so sporočile, da je več kot 20 odstotkov turistov odpovedalo potovanje v Pariz, potem ko je bilo v glavnem mestu Francije v dveh tednih kar šest terorističnih napadov.

GRADEC — Na nedeljskih deželnozborskih volitvah je prepričljivo zmagala ljudska stranka (32 poslanskih mest). Socialisti so en mandat izgubili (22), svobodnjaki pa so prejšnja dva poslanska mandata obdržali. Skoraj sedem odstotkov volilnih glasov so volilci namenili zelenim in alternativcem.

NEW YORK — V ameriški zvezni banki za rezerve so izračunali, da se je vrednost dolarja v zadnjih 18 mesecih zmanjšala za 6 odstotkov.

PARIZ — Francoski naftni strokovnjaki že nekaj let ugotavljajo, da so pod francoskim glavnim mestom velikanske zaloge nafte. Doslej so postavili 300 vrtin, v glavnem na obrobju mesta.

VZHODNI BERLIN — DR Nemčija ne bo več pošiljala v ZR Nemčijo tistih beguncev, ki ne bodo imeli papirjev o nastanitvi v eni od zahodnih držav.

NEAPELJ — V manevrih pakta NATO v Sredozemskem morju sodeluje več kot 12 tisoč vojakov iz Italije, Turčije in ZDA. Manevri potekajo tudi na kopnem.

Uspešnejše usposabljanje vodij delegacij

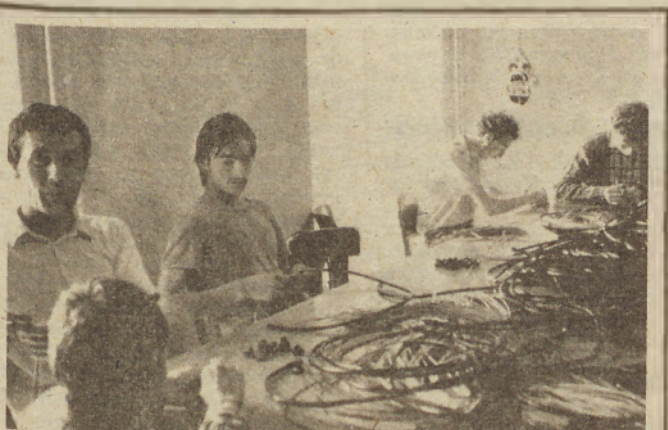
Kot kažejo podrobnejši podatki o usposabljanju vodij delegacij iz soboške občine, ki ga je ob sodelovanju občinske konference Socialistične zveze in občinskega sveta Zveze sindikatov izvajala delavska univerza v Murski Soboti, so s to izobraževalno obliko lahko dokaj zadovoljni. Odziv je bil namreč nad pričakovanji, zato so morali število seminarjev povečati od devet na deset. Oblikovali so jih po zborih skupščin in okoljih, od koder izhajajo posamezni delegati. Skupna udeležba je bila 83-odstotna ali 294 od skupno 355 vodij temeljnih delegacij in konferenc delegacij. Najbolje so se odrezali v delegacijah samoupravnih interesnih skupnosti iz organizacij združenega dela, saj imajo kar 93-odstotno udeležbo vodij delegacij. Najslabša pa je bila udeležba vodij delegacij iz krajevnih skupnosti, in sicer le 76-odstotna. V soboški delavski univerzi menijo, da je treba vzrok iskati v tem, ker je bil seminar dopoldne, in da delovne organizacije ponekod neredno dovolijo odsotnost delavcem zaradi obveznosti, ki jih imajo le-ti kot družbenopolitični delavci zunaj svojih delovnih okoliš.

Sicer pa je bil seminar za vodje delegacij razdeljen na tri teme. Prva je obravnavala metode dela in odločanja v skupščini. Za delegate samoupravnih interesnih skupnosti pa so pripravili predavanja o metodah dela in odločanja v skupščinah sisov. V tretjo temo usposabljanja vodij delegacij pa so zajeli analizo stanja in načrtov v občini, s posebnim poudarkom na gospodarskem stanju v občini in družbenih dejavnostih. Kot ugotavljajo, so bile letos metode dela pestrejšje kot v prejšnjih izobraževalnih sezonah. Poleg predavanj in razprav se je uveljavila tudi uporaba raznega gradiva in grafoskopov. Zato je bilo sodelovanje udeležencev seminarjev dokaj dobro, čeprav različno po skupinah in temah. Najzanimivejše razprave so imeli v skupinah delegatov za zbor krajevnih skupnosti.

In kdo vse je financiral letošnje usposabljanje vodij delegacij v soboški občini?

To so skupščina občine za delegate zborov krajevnih skupnosti, klub samoupravljalcev za delegate zborov združenega dela, ki so poslušali predavanja v treh skupinah, medtem ko so za šest skupin delegatov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti poskrbeli sivi za zaposlovanje, telesno kulturo, socialno skrbstvo, kulturo, izobraževanje, zdravstvo in otroško varstvo. Povprečna cena seminarja je bila 51.500 dinarjev.

Milan Jerše



V starem gradu v Gornji Radgoni je že tretje leto delavnica pod posebnimi pogoji. Okrog 13 mladih in starejših prizadetih oseb po svojih sposobnostih skuša biti koristnih — kajti to je včasih več vredno kot še tako tolažilne besede. Ta čas delajo za Gorenje-Elrad; vendar je takega dela za delovne organizacije malo, čeprav bi se ga z malo volje našlo dovolj.

bp

PRED GLAVNO KURILNO SEZONO V POMURJU

Še najmanj težav je s kurilnim oljem!

Zdaj, ko smo tudi koledarsko zakoračili v jesen, postaja vse aktualnejše vprašanje, kakšna je preskrba s kurivom. Na prvi pogled se zdi, da bo v Pomurju s kurivom letos manj težav. To pa seveda ne pomeni, da je kuriva dovolj, saj so dobave premoga iz Bosne in Hercegovine, kamor sovlagamo znatna finančna sredstva, omejene. S povpraševanjem po premogu pa je pač tako, da ljudje povsod iščejo poceni in dober premog, zato so potrebe po tem kurivu vedno večje. Po drugi strani pa je zadnje čase spet postalo zanimivo kurilno olje, saj omejitev za nakup ni.

V trgovski organizaciji Vesna v Ljutomeru opozarjajo na dokaj pereč položaj s kurivi, kar je že praksa iz prejšnjih let, težave pa so se urejevale največkrat na hitro. Zato ni čudno, kot pravijo, da je Pomurje v celotni Sloveniji najslabše oskrbovano s premogom. Lansko leto so od zahtevanih 12.500 ton dobili le 8605 ton premoga, letošnje potrebe pa so že okrog 15.000 ton. Če vemo, da so do konca prejšnjega meseca prodali le 6810 ton, si tudi pred bližnjo glavno kurilno sezono ne obetajo česa boljšega. Posebno zato, ker s kakovostjo premoga, zlasti lignita, ne morejo biti zadovoljni. Znatno manj problema je s plinom, ki ga tedensko dobijo v 400 jeklenkah, najboljše pa kaže z drvmi, ki si jih občani zagotavljajo z lastno iznajdljivostjo.

Zelo podobno je s premogom tudi v radgonski občini, kjer najbolj pogrešajo odlagališče. Potrebni bi okrog 9.000 ton premoga, trenutno stanje pa ni nič kaj rožnato. Kot ugotavljajo v trgovski organizaciji Mercator-Sloga v Gornji Radgoni, imajo s pogodbami zagotovljenih 4.000 ton premoga, druge količine pa zagotavljajo grosisti. 80 odstotkov vsega premoga dobijo prek Doma Smreka iz Maribora, občani pa se nenehno pritožujejo nad slabo kakovostjo. Letos so dobili 2200 ton premoga, predvsem lignita iz Titovega Velenja. Še sreča, da so se mnoge delovne organizacije v radgonski občini znašle in si prek sindikata zagotovile približno 1800 ton premoga. Manj problemov je z drvmi, za katere je poskrbel Kmetijski kombinat Radgona, medtem ko je dobava plina nemotena, saj

dobijo tedensko 500 jeklenk, kar je dovolj za potrebe gospodinjstev.

V lendavskem Mercator-Univerzalu so nam postregli že z osem mesečnimi podatki. Po njih so dobili 4500 ton lignita in rjavega premoga, celotne potrebe pa znašajo 18.000 ton. V glavnem so vlagali v slovenske rudnike, ker imajo preslabo izkušnje z bosanskimi. Prodajo so organizirali na petih prodajnih mestih v Lendavi, Turmišču, Dobrovniku in Črenšovcih, zato niso čutili kakšnega večjega naloga. Pričakujejo, da bodo do konca leta dobili še 3.000 ton premoga, s čimer bi lanskoletne dobave presegle za 2.000 ton. Znatno več premoga, in sicer 8.000 ton, v glavnem velenjskega lignita, poleg tega pa še rjavega premoga iz Banovičev, Zagorja in Trbovelj ter briketov iz Nemške demokratične republike, pa je zagotovila Kmetijska zadruga Lendava. Za zdaj nimajo nobenih težav z drvmi, ki jih je dovolj v zalogi. Osnovni preskrbovalec je Gozdno gospodarstvo ABC Pomurke.

In kako je v soboški občini? V temeljni organizaciji Merkur veltrogovine Potrošnik pravijo, da je dobava premoga sorazmerno slaba, saj so doslej dobili od naročenih 40.000 ton le okrog 16.000 ton. Boljše je stanje z ligniti, medtem ko rjavih premogov že nekaj časa primanjkuje. Zopet se rudniki ne držijo predpisanih rokov. V letošnjem letu imajo vpisanih 8160 kupcev, od tega približno 2700 kupcev za rjavi premog in okrog 5500 za lignit. Doslej so uspeli zadovoljiti le 3700 kupcev, kar pomeni 45 odstotkov vseh vpisanih. Poleg tega dobivajo gospodinjstva

omejene količine (2 do 3 tone), zato je pričakovati večji naval ljudi. S plinom niso imeli nobenih težav, pri drveh pa je stanje podobno kot pri premogu. Trenutno imajo v zalogi okrog 230 kubičnih metrov drv. Letos so uvedli še eno novost, to je lesni briket, ki je stiskan iz žagovine, ima 4000 kalorij in je dober nadomestek za rjavi premog. Imajo jih 35 ton, toda cena 39.000 dinarjev za tono ni majhna. Računajo še na 1500 ton domačih premogov, 1200 ton briketov iz NDR, 800 ton briketov iz SZ in na poskusno količino kolumbijskega premoga.

V zadnjem času postaja spet zanimivo kurilno olje in letos je povpraševanje po njem, kot smo izvedeli na poslovnih enoti Petrola v Murski Soboti, kar veliko. Kupci se zanj odločajo predvsem zaradi cene, ki znaša 99,30 dinarja za liter. Z njim so oskrbeli vse svoje naročnike v štirih pomurskih občinah, predvsem samoupravne stanovanjske skupnosti in druge prednostne porabnike kurilnega olja. Trenutno dobavljajo dnevno do 100 ton srednjih destilatov. Stanje je, kot poudarjajo v Petrolu, spodbudno, saj naročniki dobijo poljubne količine tega goriva, toda vprašanje je, kako dolgo bo še tako.

Upajmo, da letošnja zima ne bo huda kot lanskoletna, ker zdajšnje količine premoga ne bodo zadoščale za vsa gospodinjstva v Pomurju. Seveda pa rešitev ne more biti v kurilnem olju, ki ga je trenutno dovolj, ker naj niso prilagojene peči v marsikaterem gospodinjstvu. Znatno manj problemov pa naj bi bilo z drvmi in plinom kot pomembnim kurilnim sredstvom.

Milan Jerše

Po osmih letih ponovno združena tozda v Avtoradgoni

»Proizvodnja« bo rešila težave

Nekdanji tozdi Bivalne enote je bil ustanovljen v času velikega vala ustanavljanja tozdov in cepitve delovnih organizacij. Po osmih letih je zapihal spet drugačen veter, ki veje v smeri združevanja. Podobno je tudi z Avtoradgono, saj so že pred dvema letoma, odkar so začeli razmišljati, da bodo ponovno združili tozdi Nadgradnje in tozdi Bivalne enote, ugotovili svojo napako. Zanesla jih je trenutna poslovna uspešnost in veliko zanimanje za zabožnike na domačem in tujem tržišču. Zgradili so novo halo, in kakor je bilo takrat (1978. leta) v moči, tudi ustanovili tozdi Bivalne enote (da je bil pravzaprav ledbečji tozdi, priča pogosto menjavanje direktorjev).

V avgustu so bili referendum o združitvi obeh tozdov in o sprejetju enotnih samoupravnih aktov. Tako kot v drugih podobnih primerih, bo tudi pri njih največji problem, kam z odvečno tozdovsko administracijo. Vse drugo bodo po mnenju novega direktorja tozda Proizvodnja (prej direktor tozda Nadgradnje) Borisa Grajfonerja rešili do konca leta: »V Avtoradgoni smo že pred približno dvema letoma začeli razmišljati o maksimalni izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti. Dogajalo se nam je namreč, da smo bili v enem tozdu brez dela, v drugem pa smo ga imeli preveč. Potem pa so bile zmeraj težave pri preseljevanju ustreznih delavcev enega oddelka na drugega. Drugi večji ra-

zlog, zaradi katerega smo začeli razmišljati o združitvi, so bile velike zaloge reprodukcijskega materiala. Imeli smo namreč dvojna skladišča s podobnim materialom. To pa nam je povzročalo velike likvidnostne probleme.«

In kako sta oba tozda postavila v prvem polletju — takrat še ločeno? V tozdu Nadgradnje so prvo polletje sklenili z uspešnimi, čeprav zaradi vse višjih cen materialov nekoliko slabšimi poslovnimi rezultati. Znano pa je, da se tozdi Bivalne enote že nekaj časa otepa s težavami v prodaji. Zaradi manjšega povpraševanja se močno prilagajajo želji kupcev, zato je iz serijske nastala posamična izdelava zabožnikov. Vsak ima drugačno opremo. Delna rešitev je bila gradnja raznih naselij za delavce na terenu, vrtnice, pisarne in podobno. Šestindvajsetmilijonska izguba v prvem polletju naj bi bila le posledica posla, ki so ga začeli v januarju in dokončali sredi leta. V drugem polletju imajo dovolj naročil, tako da upajo, da izgube ob koncu leta ne bo več.

Bernarda Peček

ELRAD V ITALIJO IN NA KITAJSKO

Želja vsake delovne organizacije in tako tudi najobetavnije v sozdu Gorenja Elrada iz Gornje Radgone je, da proda čim več svojih izdelkov na konvertibilnem trgu.

Elrad se obetata dva večja zunanjetrgovinska posla. Kitajska provinca Chen Du in Tecnical corporation se zanimata za nakup tehnologije in opreme za kabelsko televizijo ter linijskih ojačevalnikov. Elrad pa so obiskali tudi predstavniki italijanske firme Fraccaro, ki je eden največjih izdelovalcev anten na svetu. Zanimali so se za televizijske vtičnice, ki bi jih letno potrebovali 100 tisoč. Prav tako bi potrebovali letno od 60 do 100 tisoč logaritmsko periodičnih anten.

bp

Zasedanje zborov SO Ljutomer

Zaskrblijujoče zmanjševanje industrijske in kmetijske proizvodnje

Na zasedanju vseh treh zborov skupščine občine v Ljutomeru je veljala osrednja pozornost obravnavi poročila o poslovanju organizacij združenega dela s področja gospodarstva ter gibanju skupne in splošne porabe v prvem polletju letošnjega leta. Na skupnem zasedanju je imel uvodni referat predsednik izvršnega sveta skupščine občine Ozvald Tutčič. Dejal je, da se je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta zmanjšal fizični obseg proizvodnje za 3 odstotke, kmetijska proizvodnja, kar je še posebej zaskrblijujoče, pa je nižja kar za 7 odstotkov. Gospodarnost poslovanja je sicer višja za 8 odstotkov, izboljšana pa je tudi akumulativna sposobnost gospodarstva, vendar so ta sredstva dokaj majhna. Tako se počasi uresničuje predvideno tehnološko posodabljanje proizvodnje, še težje pa je priti do novih naložb širšega pomena. Prav tako je omenil, da se je izboljšala fizična produktivnost, vendar zaradi zmanjšanja obsega proizvodnje, s čimer v ljutomerski občini ne morejo biti zadovoljni. Če pogledamo finančne rezultate, lahko ugotovimo, da se je celotni prihodek številčno povečal, njegova realna vrednost pa se je zmanjšala. Največji rast celotnega prihodka so dosegli obrt, gostinstvo ter promet in zveze, najmanj pa kmetijstvo.

Delegati so se nato sestali na ločenih sejah zborov. Kot je bilo pričakovati, so o gospodarstvu precej govorili zlasti v zboru združenega dela. V razpravo je najprej vključila delegatka iz Marlesa Olga Bratinščak. Polletno izgubo, ki je znašala čez 52 milijonov dinarjev, je skušala opravičevati s prenikajočo realizacijo, saj je bil v primerjavi z lani celotni prihodek višji le za 58 odstotkov, dodatnim zadolževanjem in visokimi obrestmi, ki jih morajo odplačevati. Opozorila je tudi, da je gospodarska politika premalo spodbudna za izvoznike, kar jih silijo, da morajo nekatere izvozne posle prekiniti, čeprav se zavedajo, da postaja izvoz vse bolj nujen. Delegat tozda Živnora je poljedelstvo delovne organizacije Ljutomerčan Zdenko Sakešek pa je povedal, da v zadnjih dveh letih dosegajo zelo neugodne rezultate v živinoreji, kar je pogojeno s položajem kmetijstva. Z ukrepi počasi uresničujejo predvidevanje, saj izboljšana obrestna mera in preusmeritev posojil še nista zadostno zagotovila, da bo v prihodnje njihovo poslovanje ugodnejše. O naložbah ljutomerskega Tehnostroja, ki se je vendarle izkopal iz najhujših težav in sedaj posluje na robu rentabilnosti, je spregovoril di-

rektor Ivo Tivadar. Povedal je, da v kratkem pričakujejo dokončanje naložbe, ki bo vredna 370 milijonov dinarjev. Gre predvsem za vlaganje v tehnološko opremo, s čimer bi odpravili tudi ozko grlo v proizvodnji, kot so medetapna skladišča. Sedaj se namreč na dvorišču zbira precej blaga, ki je močno izpostavljen vremenskim razmeram. Zato z več optimizma gledajo na devetmesečno poslovanje kolektiva.

V nadaljevanju skupščinskega zasedanja v Ljutomeru so delegati brez pripomb sprejeli poročilo o uresničevanju določil resolucije o razporejanju dohodka v občini v prvem polletju letos. Izpostavljeno pa je bilo, da ljutomersko gospodarstvo močno zaostaja za republikanskim povprečjem, negospodarnost pa nekoliko manj. Zlasti je opazno zaostajanje osebnih dohodkov, toda spričo neugodnega stanja gospodarstva je treba resno razmišljati tudi o posodabljanju tovarn. Znatno več razprav, še posebej v zboru krajevnih skupnosti, pa je bilo o predlogu družbenega dogovora o osnovah in načelih načrtovanja ter o financiranju dejavnosti KS za obdobje 1986—1990. Tu so bila nujna usklajevanja.

Milan Jerše

Od dobrih stališč h konkretnosti

Imamo preveč dobrih stališč, statistik in stališč, ki pa se v praksi premalo uresničujejo. Zato je nujno opredeliti konkretne naloge z nosilci in roki ter zaostri odgovornost na vseh ravneh, od strokovnih, političnih do drugih dejavnikov. To pomeni, da bomo morali zagotoviti celovito kadrovske prenovitve, brez katere si v soboškem združenem delu ne moremo obetati korenitejših sprememb. Te pa bodo očitno nujne, če želimo dohiteleti razvoj na pragu 21. stoletja.

To se je kot rdeča nit vleklo skozi daljšo razpravo na seji predsedstva OK SZDL v Murski Soboti, ko so obravnavali problematiko usmerjenega izobraževanja v soboški občini in možnosti zaposlovanja mladih. Povsem konkretno ne treba pregledati zlasti kakovostne premike in opraviti temeljito analizo kakovosti pouka v šolah, kot tudi rezultate izobraževanja ob delu. In sklep: občinski svet zveze sindikatov naj čimprej pripravi širšo razpravo o perspektivah usmerjenega izobraževanja in vpetosti šolskega sistema v eni izmed organizacij združenega dela. Na ta način naj bi tudi odpravili zelo neugodna razmerja med kadrovskega stipendijami in stipendijami iz združenih sredstev. To razmerje je namreč sedaj 70:30 v korist slednjih, medtem ko je v SR Slovenijiravno obratno.

Za izvajanje pripravništva se mora v prihodnje bolj potruditi medobčinska gospodarska zbor-

nica prek svojih strokovnih združenj, so zlasti opozorili v razpravi. Pri tem niso mogli mimo velike odgovornosti družbenopolitičnih organizacij, da bi v Pomurju storili odločnejše korake v povezanosti šolske mreže. Zavzeli so za to, da se večje uveljavitev pete zahtevnostne stopnje, saj si brez kvalificiranih kadrov ni mogoče zamisliti hitrejšega razvoja, h kateremu nenehno težimo. Zato je pristajanje nekaterih kolektivov na ohranjanje starega stanja, brez prizadevanj po kadrovske obnovi, nesprejemljivo. Kot je dejal eden od razpravljalcev, problema izobraževanja ne bo rešili v šolah, ampak v združenem delu, vendar ne z deklaracijami, ampak s konkretnim odnosom do kadrov in znanja. Če za ta vprašanja ne bo pravega posluha, se bodo problemi nadaljevali.

Na seji predsedstva OK SZDL v Murski Soboti je bilo zopet v ospredju zamujanje pri načrtovanju povezavi srednje zdravstvene šole v Rakičanu z enim izmed šolskih kolektivov v Murski Soboti (zadnje čase je govor o združitvi s Srednjo družboslovno in ekonomsko šolo). V razpravi pa so poudarili, da je treba dati večjo pozornost kmetijskemu izobraževanju in izpopolnitvi dijaških domov, ki so marsikje dokaj prazni. Svoj del odgovornosti pa morata prevzeti tudi Skupnost za zaposlovanje in Zavod za šolstvo, ki sta po mnenju razpravljalcev premalo storila za spodbujanje mladih na terenu za nadaljnje šolanje.

Milan Jerše

Gre za merjenje moči

Pred dobrim letom so profesorja matematike, dotlej zaposlenega v soboški Zavarovalni skupnosti Triglav, izvolili med poklicne politike. Tako rekoč neobremenjen, brez tovrstnega minulega dela, se je znašel na odprti politični sceni na sila občutljivem položaju sekretarja občinskega partijskega komiteja v Murski Soboti. Še zdaleč ne povsem vpeljan je hočeš nočeš moral za »ogrevanje« prestajati večmesečni »ognjeni krst«, namreč neprijetna in naporna razčiščevanja okrog »parcelne sfere« za Siftajevim milinom. Resda se je pred tem kalil kot vodja posebne delovne skupine za normaliziranje razmer na Srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve, vendar je bila zadeva s parcelami zanj, in za številne druge vpletene, neponovljivo trd oreh.

Ko nas polagoma zajema jenski vrtnec vsakršnega dogajanja in so znamenja krize že dalj časa dovolj razpoznavna, mora biti misel, ki brez predsodkov in sprenevanja secira, vrta, utemeljuje, gradi — dobrodošla. Dvoje njegovih prispevkov smo si zapomnili. Prva zadeva forumstvo in se glasi: »Ko se krava navadi detelje, ji slaba trava ne diši več.« Komentar: »Za poklicne politike je forumsko delo enostavnejše, lepše. Sem za ustvarjalno delo med ljudmi, za to, da znamo prodajati idejo komunizma, da s pravimi kleščami in klavdom pulimo prave žeblice.« Druga ni nič manj sočna, meri pa prav tako na delovne metode: »Ko iz arhiva privlečem zapisnike iz prvih povojnih let, najdem v njih imena, priimke, roke in naloge ter kdo in zakaj jih ni izpeljal. Mislim, da bi zdajšnji zapisniki v osnovnih partijskih organizacijah morali biti prav taki, ne pa v tem smislu: ja, pregledali smo sklepe občinskega komiteja, z njimi se strinjamo in vas lepo pozdravljamo.«

Ste, skratka, za spoprijeme v živo, ne da bi pričakovali ploskaje ali vsestransko odobravanje? »Drugega recepta ne poznam. Vedno mi bo ostalo v spominu moje prvo politično aktivistično delovanje za oživitve krajevnih konferenc SZDL v centru Murske Sobotne, kjer je bila ta v po-

polnem razsulu. Ne bi rad komentiral, kako je danes. Uspeh sem beležil zato, ker sem večer za večerom hodil od bloka do bloka, od pralnice do pralnice in se srečeval z drobnimi življenjskimi problemi ljudi — od upokojencev do mladih družin. Prepričan sem, da visoka in forumsko nastavljena politika, ter tako dirigirana, enotna in jasna, ne bo doživela nobenega uspeha. Po kongresih vse manj sramežljivo govorimo in vse bolj naglas zahtevamo, da je treba delati med ljudmi.«

Izzvali smo ga, da se opredeli do razmer v posameznih podjetjih. O Certusu: »Mislim, da bi morala vsa podjetja v Sloveniji, ki opravljajo javni cestni promet, priti na skupni imenovalec. Pravzaprav bi to moralo biti eno podjetje s proizvodnimi celicami, ne da je zdaj toliko najrazličnejših cen, vozni redov in v sami delovni organizaciji Certus medtozdovskih svaj. Prihaja do močnih kratkih stikov med tozdom v Murski Soboti in delovno skupnostjo v Mariboru. Nabralo se je najmanj 21 problemov — toliko sem jih naštel — in zdaj je prevladala trezna presoja: ne decentralizacija, ampak odpraviti napake in okrepiti delovno organizacijo.«

O Platani: »Tu imam zelo malo duš, saj praktično ni komunistov. Prek osnovne partijske or-

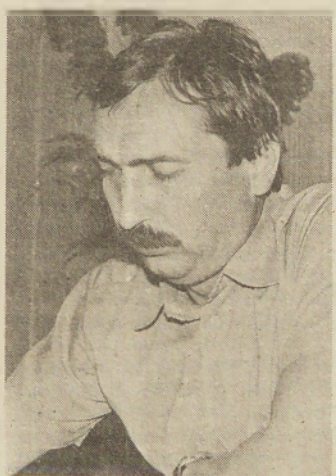
ganizacije ni mogoče nič narediti. Vsakdo ima svoj koncept razvoja, svoj tozdomski plot, čeprav bi se lahko oba tozda, Ledava in Lesna predelava, povezovala, tako tehnološko kot po načelu skupnega dohodka. Gre za vladavino osebne užaljenosti, privatizacijo odnosov, in mislim, da je to značilna delovna organizacija, kjer nismo storili koraka naprej pri mojstrski mentaliteti.«

O Temelju: »Ali je sploh smotno, da tako obliko organizacije, kot je Temelj, umetno vzdržujemo. Ne trdim, da so brez sposobnih operativnih kadrov na gradbiščih (zidarji, tesarji in drugi), toda kot samostojno podjetje nima velike prihodnosti in bi se moralo povezovati z večjimi organizacijami, recimo s SGP Pomurjem. Primanjkuje jim tehničnega znanja in zato tudi vodnje podjetja pri še tako sposobnem direktorju ni mogoče.«

O Soboti: »Ta je zaradi heterogenosti tozdom za različne dejavnosti neprimerljiva s Platano. Komunala je organizacija posebnega družbenega pomena, Obrtništvo je ostalo napol prerezano z odcepitvijo Gradbeništva, Tapetnik se je sicer osamosvojil, vendar je bil to tozđ, ki so mu že ob rojstvu odrezali eno nogo, saj je »štartal z minusom«, kar se mi zdi za ustanovitev tozda smešno. Tozđ Vrtinarstvo, ki se je do nedavna ukvarjal bolj z vrtničarstvom, je zdaj prerasel okvire in bi se moral povezati v sozđ ABC Pomurka ter tu najti ustrezno mesto. Saj so v njegovem ožjem vodstvu take strokovne zmogljivosti, da bi jih Pomurje moralo bolj(e) izkoristiti.«

O SGP Pomurje: »Ni treba dramatizirati zaradi takšnih ali

drugačnih odhodov in prihodov posameznikov. Nismo vajeni razčiščevanj in razmejevanja, kaj so strogo zasebne in kaj uradne zadeve. Direktor, ki je na delavskem svetu ustno izjavil, da namerava brezpogojno zapustiti delovno organizacijo — zaradi



»Malo imam duš za spremenjanje razmer,« je prepričan soboški partijski sekretar Rudi Cipot.

osebni napak, ki so bile narejene, čeprav sodišče še ni reklo zadnje besede — je izredno veliko prispeval k popularizaciji in razvoju gradbeništva v Pomurju in zunaj njega. Toda če vse skupaj celostno presojamo, ugotovimo, da so se v organizaciji nabrali konflikti, ki ne izvirajo samo iz njegove ere vodenja, ampak že od prej. Sicer pa so v zadnjem času zapustili kolektiv štiri diplomirani inženirji. Mislim, da morajo družbenopolitične or-

ganizacije v SGP Pomurje storiti vse, da zadržijo ugled, ki so si ga pridobili v jugoslovanskem merilu.«

Govorimo o vsakovrstnih zaporah pri uveljavljanju ustvarjalnosti mladih strokovnjakov. Kako je s tem v soboški občini?

»Čeprav mi bodo oporekali, češ, mi lahko še ta hip na stečaj odpremo vrata mladim strokovnjakom, bom na skrajnostnem primeru dokazal, da ni tako. Prepričan sem, da bi sozđ ABC Pomurka v tem trenutku potreboval za osvežitve novega znanja več deset agronomov, da prenese pamet na vas, saj če ljudi ne bomo pripeljali na teren, tudi miselnosti kmata ne bomo spremenili. Tega pa ni mogoče samo prek enega tozda ali KZ Panonka. Ob tem prihaja do prisilne deagrariacije oz. odmiranja obmejnih vasi in opuščanja zemljišč, pri čemer ne bomo sposobni, da bi to zemljo prek družbenega sektorja ustrezno izkoristili. Tu se mora sozđ ABC Pomurka odločneje vključiti in imati veliko nalogo in odgovornost.«

Kakšne so torej razvojne možnosti in kakšna je pri tem odgovornost komunistov?

»Smo na izredno kočljivem razpotju, ki bi ga imenoval merjenje moči. Katera stran bo »prevagala«? Ali tista, ki je za preustroj podjetja, razvojno drugačno usmeritev, kadrovske osvežitve, ali tista, ki je sama sebi zadostna. Hočem, da se člani občinskega komiteja oborožijo do te mere, da bodo enotno zastopali politiko, za katero stoji centralni komitej ZKS. Da imam pri tem sovražnike, prijatelje in simpatizerje je tudi res.«

Slišimo različne odmeve in tudi,

da vam doma in v Ljubljani mečejo polena pod nogo. V občini so — to je javna skrivnost — še skupine ali posamezniki iz minulih mandatov, ki držijo določene položaje, imajo določene »zaslug«, vpliv in moč. Kaj se dogaja?

»Nič takega ne delam in govorim, kar ne bi bilo podrejeno politiki CK ZKS in načelu demokratičnega centralizma. Če nekoliko bolj konkretno, je to drug problem. Ob tem naletim na tri skupine komunistov: na take, ki so za spremembe in napredek, na druge, ki nočejo več sodelovati, se ali potuhnejo ali izstopijo, in na tretje, ki so zagovorniki trde roke. Menim, da so minili časi povojnih delovnih brigad, ko smo na horuk marsikaj opravili.«

In kako je s podporo vašim prizadevanjem v ojažji, udarni skupini, kar naj bi bilo predsedstvo občinskega partijskega komiteja?

»Bojim se, da smo naredili napako, ko smo v sestavo komiteja pripeljali ljudi, politične delavce z večletnimi izkušnjami in položaji, ki so jih imeli v preteklosti. Morali pa bi take, da bi jim bila to čast in bi bili pripravljene samo na dirigentski, ampak na življenjski način izpeljevati naloge. Je že res, da so naše volitve take — pa ne samo v ZK — da ne postavljamo v ospredje najbolj agresivnih kadrov, ampak gremo včasih kar po imenih.«

Nimate ambicij, da bi ostali še en mandat, to je dve leti?

»To je vprašanje, na katerega noben politični delavec ne bi smel dati odgovora. Moje delo morajo oceniti tisti, ki so mi ga zaupali. Moral bi veliko razmišljati, če je ta ocena pozitivna. Mislim, da ni.«

Branko Žunec

PO SLEDOVIH SLOVENSTVA NA AVSTRIJSKEM ŠTAJERSKEM

5

Glasba — najboljši diplomat in Glasba ne pozna meja sta je dva od naslovov člankov, ki smo jih v letnikih 1965 in 1966 našli v graškem časopisu Kleine Zeitung.

Bil je to čas, ko so se v obmejnem prostoru začeli dokaj pospešeno, četudi na vpljudnosti, »diplomatski« ravni, rojevati zametki poznejšega živahnega sodelovanja Murske Sobotne in Gornje Radgone z avstrijsko Radgono. Med prvimi sta ledino zaorali glasbeni šoli iz avstrijske Radgone in Murske Sobotne s skupnimi konerti zdaj na tej zdaj na oni strani meje. O tem je kar nekaj časopisnih poročil, člankov in reportaž v našem in avstrijskem lokalnem tisku, ki kajpada niti po naključju ne omenjajo niti tega, da so se teh prireditvah udeleževali tudi Slovenci (ali vsaj dvojezični prebivalci) iz Radgonskega kota. Zato pa so kar pogosto omenjeni ob drugih priložnostih in vsebinah. Tako na primer 22. oktobra 1964 v našem tedniku: »Z meddržavnim sporazumom z dne 19. marca 1953 in z dodatnim sporazumom z dne 18. marca 1960 ter 18. julija 1963 so bile dane možnosti za razvoj maloobsejnega prometa s sosednjo Avstrijo. Posebej so bile urejene tudi pravice dvolastnikov. Na naši strani je deležnih ugodnosti, ki sledijo iz sporazuma, 166 dvolastnikov, ki imajo v avstrijskem obmejnem pasu 138 hektarjev obdelovalne zemlje, in 92 avstrijskih državljanov, ki imajo na jugoslovanskem maloobmejnem območju 191 hektarjev zemlje.«

ISKANJE RODOVNEGA IZROČILA

Obdobje 60-ih in 70-ih let bi pravzaprav smeli označiti kot enega od vrhuncev v sodelovanju in povezovanju z našimi severnimi sosedi, predvsem pa je bilo zastavljenih in delno izpeljanih več zanimivih in koristnih nalog z obeh strani. Podrobneje se bomo ustavili zgolj pri štirih, zavedajoč se pomanjkljivosti pri določenih uradnih, poluradnih ali neuradnih podatkih. Z okrog 20-letne časovne razdalje se celo zdi, da bi se ob modrem, strpnem in postopnem dogovoru moglo marsikaj storiti; tudi in zlasti kar zadeva vlogo in položaj štajerskih Slovencev po 7. členu avstrijske državne pogodbe.

Najprej bi ponovili, kar nam je pred nekaj meseci v daljšem pogovoru izpovedal rojak iz Potrne, prof. dr. Wolfgang Gombocz, takrat 19-letnik, zdaj docent na filozofskem inštitutu graške univerze, ki je v letih 1960—65 obiskal tako rekoč sleherno gospodinjstvo v okoljskih vaseh avstrijske Radgone. »V rimokatališki fari Radgona so v tem času živeli in živijo ljudje, ki ob nemščini govorijo slovensko. So celo taki, ki ne razumejo niti besede v

sivno in čez 20 odstotkov aktivno govori slovensko. V Gorici je 35 do 40 hišnih števil. Slovensčino pasivno obvlada najmanj polovica družin, aktivno pa čez 40 odstotkov. Tako je bilo torej v letih 1960—65 v teh petih občinah — podatki so seveda približni in slonijo na vsakodnevnih pogovorih — okrog tisoč ljudi, ki so pasivno obvladali slovenski jezik, in okoli 400 takih, pri katerih je bil prevladujoč. Dodati je treba še največ 800 dvojezičnih prebivalcev iz Radgone, Stare Nove



Ne štajerskemu (levo dr. Wolfgang Gombocz) ne koroškemu (desno dr. Erich Prunč) Slovencu ni vseeno, kakšni usodi je zapisano slovenstvo na obmejnem območju avstrijske Štajerske.

vasi, Farovce, Pridove in Ledumirja. Žal ima zdaj že več kot 60-leten asimilacijski pritisk v smislu nekakšnega »odrekanja« in tudi premišljene držve (vedenja) odgovornih oseb in ustanov, tudi v Jugoslaviji, hude posledice, saj znanje najmanj dveh jezikov po letu 1919 čedalje bolj propada. To je škandal, ki mu ni para, in hkrati problem posebej občutljive sorte.«

JEZIKOVNA AKCIJA V LIPNICI (IN RADGONI)

Iz tega obdobja (leta 1966) beležimo medklic znenega avstrijskega izvedenca za manjšinska vprašanja, dr. Felixa Ermacorja, ki je dejstvo, da avstrijska republika le zelo pomanjkljivo izvaja določila 7. člena državne pogodbe, označil kot kršitev avstrijskih pravnih načel. Do druge, še posebej zanimive pobude je prišlo v Lipnici (Leibnitzu), kar obšir-

neje predstavlja v Veleposlaniških zapisnikih Mitja Vošnjak, ki je bil leta 1969 imenovan za veleposlanika v Avstriji. Povezana je z osebnostjo skromnega, vztrajnega, potrpežljivega profesorja srbohrvaščine na lipniški gimnaziji, Leopolda Melicharja.

»V Lipnici se je namreč prvič v vsej državi dogodilo, da so kot drugi živi tuji jezik uvedli na svojo gimnazijo srbohrvaščino in ji tako zagotovili položaj, kakršnega imata sicer francoščina ali italijanščina. Kot so ugotavljali

štvo, kjer bi zanje pripravili poseben sprejem.«

Po sočnem opisu dogajanja v veleposlaništvu na Dunaju, nad katerim so bili vsi zadovoljni, Mitja Vošnjak nadaljuje: »Ravnatelj gimnazije, ki je hkrati vodil tudi podobno šolo v avstrijski Radgoni, mi je zaupal svojo misel, da akcija ne bi ostala samo v Lipnici, pač pa bi jo razširili še v drugo mesto ob državni meji. Zazdelo se mi je, da bi lahko poskusili tudi s slovensčino, ki ne bi bila za stike prek meje niti za spoznanje manj pomembna, še zlasti, ker so šole z obeh strani meje na razne načine že tako sodelovale, prav tako kot so se v sodelovanje vključili občinski mošje obmejnih občin. Celo skupni orkester so imeli in skupne prireditve, kot pač mora biti na reki, ki prek nje vodi most prijateljstva ali most Franz-Jozefa, kakor se pač komu dozdeva primerneje. Na Dunaju sem obiskal sijajnega človeka, prosvetnega ministra Freda Sinowitza, po rodu z Gradiščanskega, ki se je za moj predlog navdušil. Podprl nas bo, mi je zagotovil, najbolje bi bilo, če bi prepričal še gospode iz deželne vlade v Gradcu. Kot smo se namrečili, smo seveda tudi storili, bil je z nami visok uradnik deželne vlade, pa seveda mi trije: ravnatelj gimnazije, profesor srbohrvaščine na gimnaziji v Lipnici in jaz. Nobenega zapisnika ni bilo, ki bi kazal sled za nami, a so ostale pričre in še zlasti spomini.«

V LJUTOMERSKI KLETI O POUKU SLOVENŠČINE V RADGONI

V Radgoni smo se seznanili s pripravami za skupni koncert, ki so ga pripravljale sosednje občine. V Ljutomeru smo si ogledali klet in spoznali priprave za skupno razmišljanje o pomembnih problemih, ki so ga pripravili gostoljubni kletarji. Sicer je bila vmes še beseda dvoma, da na avstrijski strani menda že od nekdanj odklanjajo Slovence zaradi šovinizma, a do večera so v modermi ljutomerski kleti sklepi dozoreli do konca. Najprej smo skupno ugotovili, da Slovenci ni-

smo in nismo bili nikoli šovinisti, potem smo sklenili, da podobno kot prej v Lipnici, uvedejo kot drugi živi jezik v Radgoni pouk slovensčine, ljudi, ki so že tako od nekdanj blizu in jih vse bolj povezujejo najrazličnejše oblike sodelovanja, si bodo tako postali še bližji. Ker sme že tako priznal, da ne pišem zapisov, ki bi jih kdaj lahko uporabila zgodovina, in ker tudi po slovesu od Avstrije nisem hodil več kaj dosti prek Mure, ne bi mogel niti nakazati, kaj se je s slovensčino v mestu ob meji potem zares tudi dogodilo. A sklepal bi, da se ni dogodilo nič. Preveč se je namreč kar prek noči rodilo jeze, da bi tudi za pametne ukrepe ostalo dovolj prostora, preveč nestrpnih besed je bilo v tisku in tudi v javni rabi, sicer pa sem v prav takšnih jeznih časih postal z Dunaja v Beograd in v Ljubljano zares premišljen telegram, napisan po slovensko, da ne bo dvoma.«

Nesporno je Vošnjakovo pričevanje, odkrito in pošteno, v iskanju kronološke in vsebinske niti o vlogi in položaju štajerskih Slovencev nujno omeniti. Res se v obmejni Radgoni na oni strani ni nič premaknilo, ali kvečjemu toliko, da so takrat začeli s komercialističnimi tečajji slovensčine za trgovske nameščence in službenice, kar dobro pomni tudi koroški aktivist, znanstveni in kulturni delavec ter literarni ustvarjalec, dr. Erich Prunč, s slavističnega inštituta graške univerze. Zaupal nam je, da je bil takrat eden tistih, ki so pripravljali in vodili tovrstne tečaje v avstrijski Radgoni, nato pa dodal: »Načelno se mi zdi, da tako kot vsa obrobna slovenska narčenja in vsi obrobni govori, ti govori ne pomenijo bogastva samo za slovenski kulturni prostor, ampak so evropsko kulturno bogastvo in hranijo marsikatero dragocenost, ki so jo osrednja narčenja izgubila. Mislim, da bi bilo v interesu vseh, da bi se tudi ti govori na novo ovrednotili in spoznali, na novo — ne bom rekel oživili — ustvarile razmere, da bi se jezik normalno razvijal.« (se nadaljuje)

Branko ŽUNEC

Intervju z Marjanom Čenarjem

O kulturi z občutkom in izkušnjami

Z novim mandatom je krmilo soboške kulturne politike prevzel Marjan Čenar — človek z občutkom za kulturo in izkušnjami, ki jih je pridobil kot tajnik občinske kulturne skupnosti. Kakšna je primerjava med takrat in danes, smo ga vprašali.

»Razlike so precejšnje. Večkrat slišimo stališče, da je kultura povsem zapostavljena, da se v njej nič ne spreminja — vsaj na boljše ne. V tem času, ki ga lahko ocenjujem, je bilo veliko sprememb. Rekel bi, da je raven na skoraj vseh področjih močno zvišana. Ljudi je več: tako tistih, ki se profesionalno ukvarjajo s kulturnimi dejavnostmi, kot tudi tistih, ki so s svojo izobrazbo in usmeritvijo potencialno sposobni sodelovati v kulturi. To so bile pozitivne spremembe. Opažam pa hkrati večjo inštitucionalno zaprtost. Nimam občutka, da bi bili predvsem vsi tisti delavci, ki niso zaposleni v kulturi, dovolj izkoriščeni, dovolj prirejeni v delo, pa tudi pravih stikov s Prekmurci, ki živijo izven Prekmurja, ni vedno. Lahko da je občutek samo navidezen. Nedvomno je k takemu položaju precej pripomoglo to, da ni vedno dovolj sredstev. Teh je absolutno premalo, pa tudi inštitucionalni del se je močno razširil, tako da zahteva za svoje delo veliko večji delež. Za tisto, kar večina ljudi v kulturi najbolj opazi, to je za akcije in prireditve, je tako denarja čedalje manj.«

Funkcijo predsednika kulturne skupnosti Murska Sobota opravljate nepoklicno, imamo pa kar nekaj profesionalcev, tako v inštitucionalni kot ljubiteljski kulturi. Kako ste zadovoljni z njihovim delom?

»Odgovor bi bil podoben prvemu. Z rastjo njihovega števila je močno povečana tudi kakovost dela, vsaj v nekaterih dejavnostih — npr. arheologiji, knjižničarstvu, gledališki dejavnosti... pojavljajo pa se tudi kakšne sveže ideje — npr. mladinska kulturna scena. Seveda pa so profesionalci ljudje in zato zelo različni. Za vse ni mogoče postaviti istega merila. Vmes se, tako kot drugod, znajdejo tudi takšni, ki so v kulturi le v službi, ne da bi prav zaživeli z njo.«

Pa kot občan in reden obiskovalec sicer redkih kulturnih prireditve zadovoljujete z njimi svoje kulturne potrebe, ali menite, da bi središče, kot je pomursko, moralo imeti močnejši, oziroma bolj živahen kulturni utrip?

»Odgovor je lahko zelo kratak. Ne, sploh ne zadovoljujem svojih kulturnih potreb — tako kot še marsikdo ne. Pomursko središče bi moralo imeti živahnejši kulturni utrip, vendar tudi tu denar predstavlja največjo oviro. Tisti, ki ga ni, pa tudi tisti, ki bi ga bilo treba kdaj prerazporediti, kar pa je zelo težko. Tudi v kulturi se srečujemo z logiko preživetja. Za vsako ceno skušamo ohraniti tisto, kar je trenutno prisotno, čeprav mogoče ni vedno upravičeno, da preživijo, oziroma da preživijo kot profesionalno in polprofesionalno.«

Da ne bi šlo za preživetje, pa bi sredstva, ki jih je relativno manj, morali pametno usmerjati. Odzivna in kakovostna dejavnost bi morali biti bolj živi.

»Mislim, da je to ena od naših nalog. Poskušali jo bomo uresničiti. Seveda se moramo pri tem zavesti, da je tudi pričakovanje ljudi različno. Eni pričakujejo kakovost, nove ideje, drugi pa nekaj, kar je bolj komunikativno, čeprav na nižji ravni. Oceniti moramo, kaj lahko v relativno kratkem času sploh spremenimo.«

Dobršen del vaših delovnih vsakdanjnikov pa je vodenje Delavske univerze v Murski Soboti. V času omejenih sredstev in razvrednotenja umskega dela to gotovo ni lahko?

»Voditi kakršnokoli dejavnost v današnjem času v naši družbi je zapleteno. Zahteva predvsem dosti živcev. Izobraževalne dejavnosti, s katero se ukvarjajo delavske univerze — to je izobraževanja odraslih — je premalo po vsej Sloveniji. Se posebno ga je malo v Prek-

murju. Tu smo zagotovo na repu Slovenije. Imamo precej primerjalnih podatkov, naj navedem samo enega: pri nas delujeta tudi sekcija VEKS in Tehniške fakultete iz Maribora. Tako slabega vpisa v Pomurju ni nikjer. Dogaja se celo, da po vsej Sloveniji vpis narašča, pri naspas upada.«

Kaj menite, kateri so poglavitni razlogi za to?

»Najpomembnejši je prav gotovo pomanjkanje propulzivnih dejavnosti — takšnih, ki bi terjale znanje. Zakaj tega ni, pa je spet



drugo vprašanje. Poleg objektivnih je tu tudi nekaj subjektivnih vzrokov, med katerimi so nekateri v neposredni zvezi z izobraževanjem. Te je težko omenjati, ne da bi preveč provokativno zvenelo, pa naj bo. Mislim, da se med razlogi pojavljajo tudi takšne stvari, kot sta zaprtost in famiarnost v delovnih organizacijah, celo cela vrsta sorodstvenih vezi. Zato je premalo pritiskov na to, da bi ljudje za delo, ki ga opravljajo, morali imeti ustrezno kvalifikacijo in znanje, kaj šele, da bi morali to obnoviti. Zahteve, s kakršni se srečujejo v industrijskih središčih: ali pridobiti kvalifikacijo, potrditi svoje znanje, ali pa svojega dela — žal — več ne boš mogel opravljati so pri nas redke. Kadrovska sestava v delovnih organizacijah, tudi v skupnih službah, je zato običajno pod vsako ravni. Poleg tega imajo ljudje pri nas že tradicionalno veliko drugih interesov: morda več kot drugod v Sloveniji. Smo kmetijsko območje in veliko ljudi izvira iz kmečkih družin. Ohranili so del tega premoženja, navezani so na zemljo, to pa jemlje cele popoldneve. Izobraževalna sezona je pri nas zelo kratka.

Delo samo, če že govoriva o njem, pa je zelo zanimivo. Srečujem razne ljudi, in ker je izobraževanja tako malo, je verjetno raven teh, ki se odločajo zanj, višja, kot bi bila sicer — so nekakšna izbrana skupina. Zato se je z njimi prijetno pogovarjati.«

In zase, za družino, za stike s prijatelji in znanci, vam ostaja ob vsem tem kaj časa za prebiranje kakšne knjige in širjenje obzorij, kar ni nikoli odveč, čeprav jih izpodirivajo računalniki in hitri mediji?

»Z osebnimi stiki, ki jih ohranjam, nisem zadovoljen. Služba zahteva preveč, skoraj celodnevno prisotnost, posebno v izobraževalni sezoni. Malo mi je pri tem v pomoč, da sem za naše razmere skoraj čudak — ne ukvarjam se s pridobitniškimi dejavnostmi, nimam vinograda, počitniške hišice ali česa podobnega. Tako mi ostane vsaj nekaj časa za prebiranje strokovne literature in knjig.«

To pa je danes že veliko.

Brigita Bavčar

LIKOVNA KOLONIJA AVTORADGONA-ELRAD ŽE DESETIČ

Gornja Radgona je ena sama kulturna znamenitost

Pred desetimi leti so štirje slikarji, ki jih je povabilo Kulturno društvo Elrad, ustvarjali v delovni organizaciji in mestu Gornja Radgona. Ob koncu je vsak odstopil po eno sliko delovni organizaciji. In podobno je tudi letos, na jubilejni likovni koloniji dveh delovnih organizacij Elrada in Avtoradgone, le da se je te udeležilo devet umetnikov iz cele Slovenije. Organizacijo letošnje kolonije sta vodila predsednica kulturnega društva Avtoradgone Cvetka Štraki in referent za obveščanje in kulturno dejavnost v Elradu Andrej Coklin.

Udeleženci jubilejne desete likovne kolonije so razen mentorja Slavka Koresa iz Maribora in Zdenka Krpana iz Ajdovščine vsi prvič v tej pokrajini. Prijetno so bili presenečeni nad lepim sprejemom v obeh delovnih organizacijah, kjer so jim pripravili tudi krajši kulturni program, na katerem je zapel oktet Avtoradgone. Skoraj ves čas so imeli srečo z vremenom, v sredo pa so v nasprotju s prejšnjimi leti, ko so imeli en dan sredi tedna izlet, slikali v družbi osemnajstih nadarjenih učencev iz osnovnih šol Kapela, Apače, Stogovci in Gornja Radgona. Druga novost je ta, da so letos prvič slikali na določeno temo — kulturne znamenitosti v radgonski občini. Teh je bilo že v samem mestu Gornja Radgona dovolj.

Njihova dela bodo tako kot vsako leto doslej razstavljena v obeh delovnih organizacijah, v radgonski osnovni šoli in razstavni salonu hotela Radin. Bernarda Peček



Zora Brenčič-Zalokar, mentor Slavko Kores in Joža Čretnik v ustvarjalnem zausu. Obiskala jih je lanskeletna udeleženka kolonije Vera.



Milan Ipavec in Zdenko Krpan iz Ajdovščine sta v družbi stogovških učenc upodabljala radgonski grad.

ŠE O ZBIRKI GOMRINGER

Predstavitev umetnosti naše dobe

Na začetku tedna so v soboški Galeriji pripravili 54 razstavkov, ki so pripotovali iz Ingolstadta in predstavljali dosežke konkretne umetnosti. Skulpture, slike in grafike so navdušile ali ne, noben ljubitelj likovne umetnosti, ki si jih je ogledal, pa ne more reči, da je ostal ravnodušen. Vtis bo še dolgo ostal.

Pred tednom dni pa je v okviru te razstave in sodelovanja s partnerskim Ingolstadtom, ki je lastnik zbirke Konkretne umetnosti — Zbirka Gomringer, Kulturni center Miško Kranjec Murska Sobota povabil v malo dvorano Galerije poznavalca te smeri umetnosti, Rudolfa Kollerja. Obiskovalci so imeli priložnost poslušati zanimivo predavanje, spremljano je bilo z barvnimi

diapozitivi, v prevodu prof. Irene Pavlič. Pomagalo je odstraniti pajčevino s šolskega znanja o umetnostni zgodovini in natančno postreglo z novim. Poznavec Rudolf Koller je iskal korenine neke pri kubistih in v novejši čas spremljal evropske umetnike, ki vse bolj čistijo čiste, enostavne linije, barvne kompozicije in se trudijo doseči čimbolj enostavno popolnost, ko sta tudi bela

ali črna ploskev — likovni stvaritvi, sami sebi namen! — vrhunec v samosvoji ustvarjalnosti.

Taka je torej konkretna umetnost zadnjih desetletij: odkljujejo jo presenetljiva enostavnost, zanimiva arhitektura likov, ničesar odvečnega ni, vse je strogo, tehnično natančno.

V zbirki Konkretne umetnosti, ki jo nenehno dopolnjujejo, je tudi delo slovenskega umetnika Jožeta Vrččaja iz Črnomlja. Njegovo skulpturo so Ingolstadtčani kupili pred petimi leti, ko je bila razstavljena na 5. bienalu male plastike, s katero so Sobočani gostovali pri njih.

VARIETE LINDAN tokrat drugače



Prozno prvenec Dušanke Lainšček Cirkusanar (ČZP Kmečki glas, 1986, za tisk priredil Feri Lainšček) sodi v zvrst socialno-kritičnih vaških zgodb, ki so za blestele z mohorjanskim knjižnim programom konec prejšnjega stoletja. Za le-te zgodbe je bil značilen strog realistični okvir, ki pa mora biti zapolnjen z že določenim klišejem: ljubezenska zgodba socialne, tudi romantične narave, postavljena v obvezni kmečki milje. Seveda je bilo vse odvisno od spretnosti samega pisca, ki je ponavadi zgodbe obarval še s turško, prekucaško ali drugačno zgodovinsko barvo; takrat so le-te zgodbe veljale kot čislano čtivo, danes z njimi posiljujemo po solah ali pa jih bomo zgolj iz dolgočasje.

Tudi komaj izšla povest ni izjema: vaški milje z izrazito obarvanostjo (tudi socialno) podlago, nekaj sentimenta in usodna ljubezenska zgodba, ki je nezahtevnemu bralcu v užitek, zahtevnemu pa morda v posmeh. Slednje tudi morda ni bistveno, saj je celotna zbirka Kmečkega glasu naravnana postmohorjanska.

Tvegano bi bilo reči, da je Cirkusanar z literarnokritičnega gledišča popolnoma brezvredno umetniško dejanje, po mojem sodi med boljše izdelke te vrste, saj je avtorica dosegla to, kar pred leti zdravnica Ruža Vreg s svojo Požeškemu zdravnicu. Knjigi sta bili uspešnici, literarna kritika pa bo žal rekla drugače. Vendar to v tem zapisu, ki ne želi biti kritika, temveč zgolj zapis bralca, ni preveč pomembno.

No, pa h knjigi sami. Kot že rečeno je knjiga tekoče, nezahtev-

zame močna sla po svetu in cirkuških novotarijah, zato popusti zalezovanju Kobze in med njim se spleta na videz močna, skorajda romantična ljubezen, ki ji starši, pa tudi vas, seveda nasprotujejo. Čim bolj pleteta svoj svet, tem bolj se jima izmikata. Ko nazadnje s Kobzo po usodni smrti njenega očeta Fereka in po pogrebu matere Terezije, ki je najpretrajnejši del pripovedi, odprta v svet, se pred njima sproži nova (stara) dilema: Kobzin cirkuški, vagabundski značaj jo razočara, družina zidarjev, v katero padeta po veliki zimi, ko krajejo bencin za grejte in počasi odmirajo, jo pahne v grob naturalizem, kakršnega kljub svoji nravi ni pričakovala. Kobza znova odide, odide vsa cirkuška ropotinja, ona pa s sanjami na veselega klovna kupi zibel s podobo pajaca. Kakšen pričakovan, a spreten paradoks! Kakorkoli gledano, pripoved je pisana jedro, spretno in s tenkim poslušom za jezik. Prav jezik rešuje to na videz vsakdanjo (pregrobo bi bilo reči banalno) zgodbo, ki trdno sloni na tradiciji slovenske večernice.

Prvenec Dušanke Lainšček se nam torej ponuja v branje. Tisti, ki pričakujete več od tega, kar sem zapisal, nikar ne sezite po njem, tisti pa, ki ste le bežno preleteli ta zapis ali pa sploh ne in pri tem zamahnili z roko, pa le zahlastajte po njem: pripoved vas bo hkrati spočila in razvedrila, in če je bil samo to njen vodilni moment, je moje pisanje bob ob steno.

Milan Vincetič

kulturni koledar

ČETRTEK, 25. SEPTEMBRA
MURSKA SOBOTA — Ob 19. uri bo v Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec otvoritev razstave ŽIVLJENJE IN DELO DR. AVGUSTA PAVLA, ki jo je pripravila Pokrajinska in študijska knjižnica. Pomurska založba pa bo ob tej priložnosti predstavila knjigo Ivana Cankarja PO-TEPUH MARKO IN KRALJ MATJAŽ (MIHASZNA MARKO ES MÁTYÁS KIRALY) v Pavlova prevodu.



PETEK, 26. SEPTEMBRA
RADENCI — V Kongresni dvorani hotela Radin se bo ob 20. uri začel 24. festival Komorna glasba XX. stoletja. Nastopil bo Berner Streichquartet z deli Klause Huberja.

SOBOTA, 27. SEPTEMBRA
RADENCI — V okviru festivala Komorna glasba XX. stoletja bo ob 10. uri kolokvij — sprejanje s Klausom Huberjem pred vodstvom Lojzeta Lebiča. Ob 17.00 pa nastop harmonikarja Franca Žiberta, kitarist na koncertu bo Jerko Novak, za tolkali bo Boris Šurbek. V soboto zvečer pa bo ob 20. uri nastop violinista Tomaža Lorenza, za klavirjem bo Alenka Šček, na kitaro bo igral Jerko Novak, klarinetist pa bo Alojz Zupan.

NEDELJA, 28. SEPTEMBRA
CANKOVA — V rojstni vasi dr. Avgusta Pavla na Goričkem bo ob 10. uri KULTURNA SLOVESNOST Z ODKRITJEM SPOMENIKA, ki ga je po Kuharjevem originalu oblikoval akademski slikar Jozef Acs iz sosednje Madžarske, podarilo pa mesto Szombathely, v katerem je veliki mož živel. S slovesnostjo bo zabeležena 100. obletnica rojstva pesnika, prevajalca, etnologa in književnega prevajalca — dr. Avgusta Pavla. Slavnostni govornik na prireditvi na Cankovi bo književnik in podpredsednik republiške konference Socialistične zveze Ciril Zlobec, v recitalu iz del dr. Avgusta Pavla, ki ga pripravilja režiserka Duša Škof, pa bodo sodelovali: mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gornjega Senika v Porabju, člani kulturnoumefniškega društva Stefan Kovač iz Murske Sobotne in učenci osnovne šole s Cankove.

RADENCI — Ob 11. uri bo sklepna prireditev festivala Komorna glasba XX. stoletja — nastop Komornega ansambla simfonikov RTV Ljubljana. Dirigent bo Kristijan Ukmar, solista pa Božidar Tumpelj — fagot in Neven Belamarič — bas.

PRAZNIK OB MEJI
V nedeljo popotane bo na televiziji zaslonih neposredno oddaja iz Gornje avstrijske Radgone. V njej bodo sodelovale številne skupine iz radgonske občine in sosednje Avstrije, snemanje pa bo na trgu v avstrijski Radgoni. Naslov oddaje je Praznik ob meji.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA
v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Anton Trstenjak — ČLOVEK IN NJEGOVA PISAVA (Centralni zavod za napredke gospodinjstva), Ladislav Nemesszeghy — CRNA JELŠA V PREKMURJU (Pomurska založba) in Ivan Tušek — PRIPOVEDKE Z MARTIN VRHA (Mladinska knjiga).

razstave

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak je odprta razstava akvarelov in grafik umetnika Jana Oeltjena, ki jo posreduje Umetnostna galerija Maribor.
RADENCI — V razstavni salonu hotela Radin je na ogled razstava fotografik, ki jo je pripravil atelje MIMESIS.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO
RAKIČAN, n. sol. o.
Rakičan

KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN

OBVEŠČA OBČANE,

DA PREPOVEDUJE POBIRANJE OSTANKOV KORUZE S TAL NA POŽETIH POVRŠINAH KORUZE, NE GLEDE NA TO, ALI JE CELOTNA PARCELA POŽETA ALI NE. VSE KRŠITELJE BOMO JAVLJALI POSTAJI MILICE.

sozd
imos
sgp konstruktor
n. sol. o., maribor
tozd gradbenik
n. sol. o., lendava



IMOS
SGP KONSTRUKTOR, n. sol. o., MARIBOR
TOZD GRADBENIK, n. sol. o., LENDAVA
Razpisna komisija

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi (4-letni mandat):

1. VODJA PROIZVODNJE TOZDA s pogoji:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene smeri in 4 oz. 5 let uspešne prakse pri enakih ali podobnih delih in nalogah;
- da ima strokovni izpit za vodenje objektov in preskus iz varstva pri delu;
- da ima organizacijske sposobnosti in smisel za delo z ljudmi;

2. VODJA SEKTORJA ZA TEHNIČNO KOMERCIALO s pogoji:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene smeri in 4 oziroma 5 let uspešne prakse pri enakih ali podobnih delih;
- da ima opravljen strokovni izpit za vodenje objektov in preskus iz varstva pri delu.

Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še splošne pogoje za zaposlitev.

Rok za prijavo z ustreznimi dokazili Za razpisana dela in naloge je 15 dni od objave na naslov: SGP Konstruktor, Tozd Gradbenik Lendava, 69220, Kranjčeva 6.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni od izbire.

KOMGRAD p.o.
LJUTOMER

Delovna organizacija Komgrad Ljutomer in Turistično društvo Ljutomer

vabita vse zainteresirane prodajalce in kupce

K udeležbi na mesečnih sejmih v Ljutomeru, na novi tržnici, ki naj bi postali tradicionalni, organizirali pa bi se vsak prvi torek v mesecu

ob že tradicionalnih »kvaternih sejmih«

Zlasti vabimo k udeležbi:

- drobno obrt,
- izdelovalce spominkov,
- čevljarke in tekstilne obrtnike,
- izdelovalce vsakdanjih potrebščin in vse, ki bi na sejmu našli svoj interes.

Pridite, Ljutomer vas pričakuje!

ABC POMURKA ORGANIZIRA S SVOJIMA DELOVNIMA ORGANIZACIJAMA POTROŠNIK IN MESNA INDUSTRIJA V MURSKI SOBOTI

PRODAJO OZIMNICE

od 29. septembra do 4. oktobra v naslednjih poslovalnicah:

- a) POTROŠNIK — TOZD PRESKRBA
— Samopostrežba DOM, Lendavska ul.
— Samopostrežba NASELJE, Cankarjevo n.
— Samopostrežba PARK, ul. M. Kuzmiča
— Samopostrežba RAVENKA, Beltinci
— Samopostrežba CANKOVA 47
- b) MESNA INDUSTRIJA — TOZD TRGOVINA
— ZELEJAVA na tržnici

V prodaji bodo:

- jabolka
- krompir
- belo zelje
- rdeče zelje
- česen
- čebula
- paprika
- fižol češnjev
- ajdova kaša
- prosena kaša
- paket ozimnica — mali (ETA)
- paket ozimnica — mini (ETA)

Najmanjša količina nakupa je enota pakiranja.

Za nakup ozimnice bo možno dobiti posojilo brez pologa za dobo 10 mesecev po 48-odstotni obrestni meri.

Kupci, ki želijo izkoristiti posojilo, si vse potrebno uredijo v Ljubljanski banki v Murski Soboti.

Nakup vam priporočajo:

ABC POMURKA
POTROŠNIK — TOZD PRESKRBA
in MESNA INDUSTRIJA — TOZD TRGOVINA

Med srednješolci v Lendavi

Nekoč »beli« sedaj pa »črni« rudarji

Dokaj hitrozvojni naftni industrije po osvoboditvi v okolici Lendave je narekoval tudi ustanovitev strokovne rudarsko-industrijske šole, ki je začela delovati leta 1947. V njej so izobraževali kader za neposredna dela na naftnih poljih, torej tako imenovane bele rudarje. Pri takratnem podjetju Proizvodnja nafte so nato odprli še oddelek vajenske šole za kovinsko stroko. Leta 1949 so v Lendavi ustanovili tudi Delavski tehnikum, v katerem so usposabljali srednje strokovni kader za črpanje nafte. Žal je prišlo 'črno' leto 1952, ko so morali 4. letnik rudarske šole prešolati v Varaždin, drugi dve šoli pa ukiniti. Za nadaljnjim izobraževanjem pa so se izmed tistih učencev razvili nekateri zelo sposobni in cenjeni strokovnjaki, ki so opravljali, ali pa jih še, najodgovornejša dela v laboratorijih, na terenu ali v vodstvenih službah.

Po skoraj 40 letih je z novim šolskim letom v Lendavi spet začela delovati rudarska šola — dislociran oddelek programa rudar-rudarski tehnik rudarske šole iz Titovega Velenja. Zdaj ne gre za bele, ampak prihodnje črne rudarje, ki se bodo usposabljali za delo v rudniku premoga Benica pri Lendavi. Vse kaže, da ga bodo sčasoma odprli.

Ob razpisu prostih učnih mest za omenjeno usmeritev v Lendavi so morda nekateri pomislili, da sploh ne bo prijavn, toda dobili so jih kar 22. Res pa je med učenci samo eden iz Pomurja oziroma Slovenije, vsi drugi so doma iz sosednjih krajev na Hrvaškem (OŠ Mursko Središče, Martin na Muri idr.). Edini Slovenec, Anton Hozjan iz Male Po-



ANTON HOZJAN iz Male Polane je edini učenec iz Pomurja (Slovenije), ki se je vpisal v oddelek rudarske šole v Lendavi. Osnovno šolo je končal s prav dobrim uspehom.

lane, nam je o svoji odločitvi za rudarsko šolo povedal tole:

»Pritegnili so me dobra štipendija in brezplačno šolanje, pa tudi zagotovilo, da bomo vsi dobili službo.«

Anton nam je tudi dejal, da je končal Osnovno šolo Miško Kranjec Velika Polana, in sicer s prav dobrim uspehom. Njegovi prvi vtisi v Lendavi pa so dokaj ugodni. Škoda le, da bo moral, tako kot tudi vsi drugi, po prvem letniku, ali morda v 2. polletju 2. letnika, nadaljevati z usposabljanjem v Titovega Velenja. No, tudi s tem se je že vnaprej sprizajnil. Upa, da bo kar najboljši učenec in da bo postal rudarski tehnik, morda pa še kaj več.

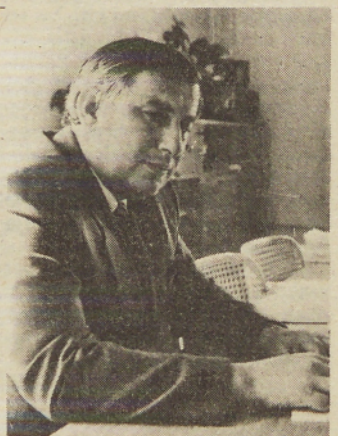
Drugi učenci so torej vsi doma s Hrvaškega; tako tudi Andrejas

Sardi iz Žabnika. Zakaj se tako odločite?

»Ja, prišli so na našo šolo in nam pokazali, kakšen je naš prihodnji poklic, ter povedali, da bomo dobili štipendijo, imeli bomo brezplačno šolanje in čaka nas služba. Vse to je vplivalo, da sem se odločil za rudarsko šolo.

Starši pa so mi rekli, naj grem, kamor hočem. Tudi jaz bi rad postal rudarski tehnik.«

Ko smo ga povprašali o slovenščini, v kateri poteka pouk, nam je povedal, da sicer ne razume vsega, vendar se bo sčasoma privadil. Tako nam je odgovoril tudi Ivan Polanec iz Brezovca, ki je bil Andrejasev sošolec v OŠ Martin na Muri. Dejal nam je tu-



TIBOR FÜLE, ravnatelj Srednje šole kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava: »Na naši šoli dajemo velik poudarek tudi vzgoji za sožitje.«

di, da se ne boji dela v rudniku, če bo pač tako naneslo. Glavno je, da ima zdaj štipendijo in brezplačno vozovnico za avtobus v Lendavo in nazaj, kasneje pa zagotovljeno službo.

Kako je steklo delo v novem programu na Srednješolskem centru kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve v Lendavi, smo povprašali tudi ravnatelja Tiborja Füleja.

»Naša šola se je aktivno vključila v prizadevanje širše skupnosti v občini in Pomurju za zagotovitev kadrov za rudnik v Benici pri Lendavi. V lanskem šolskem letu smo obiskovali osnovne šole v Pomurju in sosednjih krajih na Hrvaškem, da bi pridobili ustrezno število učencev za vpis v 1. letnik novega programa na našem centru. Sedaj imamo 22

učencev in delo je redno steklo. Predvideno je, da bodo učenci tukaj končali le 1. letnik, potem pa se bodo prešolali na matično šolo v Titovo Velenje. Morda pa se bomo dogovorili, da bodo odšli tja šele v 2. polletju 2. razreda.

Tu sicer zaenkrat še nimamo možnosti, da bi jim zagotovili ustrezne razmere za opravljanje delovne prakse in proizvodnega pouka.«

In kaj naj bi bil vzrok, da za vpis v rudarsko šolo ni bilo zanimanja med pomurškimi osmošolci?

»Težko je ugotoviti pravi vzrok. Po mojem zato, ker je letos šele začel usposabljanje v tem novem programu, ker mladi niso navajeni, da bi se odločili za ta poklic, ker tudi nimamo tradicije te vrste rudarstva.

Upam, da bo naslednje šolsko leto večji odziv tudi med pomurškimi učenci.

Srednješolski center kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve v Lendavi obiskuje v tem šolskem letu okrog 290 učencev. Poleg bodočih rudarjev je na šoli še 7 oddelkov kovinarske usmeritve, 3 oddelki pedagoške (dvojezična) in 3 oddelki ekonomske usmeritve (dvojezična).

Število oddelkov je skupaj torej enako kot lani, čeprav ni bilo dovolj prijavn za vpis v 1. letnik naravoslovno-matematične in pedagoške usmeritve (dvojezična programa).

»Res je škoda, da se je za slednji dve usmeritvi prijavilo pre malo učencev, tako da nismo mogli uvesti programov za 1. letnik. Dovolj prijavn je bilo le za dvojezični program poslovno-financijsna dejavnost, v katerega smo na novo vpisali 21 učencev.



BRIGITA LAJ, učenka 4. letnika dvojezične pedagoške usmeritve: »Takšen način dela se mi je zdel zanimiv in koristen.«

Upam, da bomo v prihodnje več storili za usposabljanje dvojezičnih kadrov za potrebe vzgojno-varstvenih organizacij, osnovnih šol in druge družbene dejavnosti ter za gospodarske delovne organizacije. Izobraževanje v dvojezi-

čnih programih ne predstavlja za učence kakšne posebne dodatne obremenitve, saj je število ur enako kot v drugih enojezičnih šolah v Sloveniji, in tudi mi uredimo celoten učni načrt srednjih šol usmerjenega izobraževanja. Učenci dvojezičnih programov pa imajo sicer dodaten narodnostni program, tako da pri predmetih zgodovina, zemljepis, umetnostna vzgoja, glasbeni pouk in likovna vzgoja poteka določeno število ur v madžarskem jeziku (15 minut tudi v slovenščini). Model naše srednje dvojezične šole, ki je edina v Jugoslaviji in kot kaže tudi v Evropi, pa sicer predvideva 65 odstotkov pouka v slovenskem in 35 odstotkov v madžarskem jeziku. Pri nekaterih predmetih je predpisana tudi tako imenovana sukcesivna metoda. Učencem dvojezičnih programov omogočamo tudi ekskurzije v Ljudsko republiko Madžarsko. Pri vsem tem pa ne gre le za golo izobraževanje dvojezičnih kadrov, ampak je dan tudi velik poudarek vzgoji za sožitje.«

Tega mnenja je tudi Brigita Laj, ki letos končuje 4. letnik dvojezične pedagoške usmeritve.

»Takšen način dela se mi je zdel zanimiv in koristen. Naučila sem se mnogo strokovnih izrazov in si poglobila znanje iz materne jezika. Motilo me je edino to, ker nismo imeli dovolj dvojezičnih učbenikov, zato smo morali veliko pisati. Kje bom nadaljevala šolanje, pa se še nisem odločila.«

V 1. letnik dvojezičnega programa poslovno-financijsna dejavnost pa je letos začela obiskovati tudi Sandra Leiner, ki nam je o prvih vtisih kot srednješolke povedala tole:

»Prvi vtisi so zelo dobri. Končala sem dvojezično osnovno šolo Drago Lugačič v Lendavi in tudi sedaj imamo dvojezični po-



SANDRA LEINER, učenka 1. letnika dvojezične ekonomske usmeritve: »Končala sem dvojezično osnovno šolo v Lendavi in tudi sedaj imamo dvojezični pouk.«

uk. Rajši imam sicer predavanja v slovenščini, ker jih bolj razumem, vendar bi si rada izpopolnila tudi znanje iz madžarskega jezika. To nam je tudi omogočeno. Jože GRAJ

Na srednji šoli za gostinstvo in turizem v Radencih vse več učencev, a vse manj veselja do opravljanja gostinskega poklica

Pomurski gostinci še vedno najbolj iskani?

Ali so res minili časi, ko so bili mladi gostinski kadri, ki so končali srednjo šolo v Radencih, najbolj iskani v vseh velikih turističnih središčih v Sloveniji in Jugoslaviji? Kljub temu namreč, da je vsako leto več prvošolcev, pa profesorji opažajo, da se jim vse manj prijavi zaradi zanimanja in veselja do gostinskega poklica ter da je vse več takih, ki jim pomeni ta šola le odskočno desko. Med rekimi, ki resno jemljejo učenje in praktični pouk, so otroci zasebnih gostilničarjev. Še redkejši so učenci, ki bi se odločili za gostinsko šolo zaradi takšnega vzroka kot Breda Rantaša, ki je v prvem letniku: »Že od nekdaj mi je poklic natakariče ugajal. Tudi moja mama je natakariča in že kot majhna punčka sem jo občudovala, kako opravlja svoje delo...«

Vse več je takih kot Denis Duga ali Nada Hari, ki želita nadaljevati študij ali se zaposliti v tujini ali v katerem od športno-turističnih središč Slovenije. Zakaj torej le redkokateri učenec prestopi prag Srednje šole za gostinstvo in turizem z mislijo in željo, da bo nekoč kuhar ali natakari, ki

bo z užitkom opravljal svoje delo? Ali pa mogoče izgubi to željo med izobraževanjem? Inga Krapše, profesorica predmeta o strežbi na srednji šoli v Radencih, meni: »Če primerjam program izobraževanja prej in danes v usmerjenem izobraževanju, bi lahko dejala, da je vsebina programa dejansko enaka. Toda učenec dobi s strokovnega področja v drugem letniku malo, v tretjem pa tako dosti, da ni sposoben sprejemati vsega znanja o jedeh, pijačah in sami stroki. Prej je bila snov razporejena od prvega letnika dalje. Ne govorim tu o sami stroki — pripravi pogrinjkov, strežbi in podobno, kajti tu jih pač urim, da se vsaj nekaj naučijo. Je pa še precej teoretičnih stvari o jedeh in pijačah, raznih imen in izrazov, tako da učenje dejansko v tretjem letniku ne morejo vsega sprejeti. Dogovarjamo se že, da naj bi bil v prihodnje predmet poznavanje jedi in pijač v drugem letniku, kajti že takrat ima učenec stike z gosti.«

Recimo, da je neki učenec v srednji šoli uspešen, da pa mu veselje do gostinstva zatre gostinski obrat s starejšimi sodelav-

ci, kamor pride opravljat praktični pouk in pripravništvo. Z usmerjenim izobraževanjem je uvedeno obvezno pripravništvo, ki naj dokončno usposobi mladega človeka za opravljanje poklica. Kajti v šoli dobijo učenci samo osnove o delu, ki ga bodo opravljali vse življenje, dokončno pa se usposobijo v restavraciji med ljudmi ali v kuhinji ob štedilnikih.

V zadnjih letih se slišijo vse pogostejši očitki delovnih organizacij, da so učenci — gostinci, ki jih vzamejo v službo, vse manj pripravljeni, da ne obvladajo najosnovnejšega znanja o gostinskem poklicu. Inga Krapše je na to vprašanje odgovorila: »Dejansko dobi učenec pri nas osnovo, ki jo mi še malo izurimo. Učnih ur je že tako preveč, saj učenec že dobi odpor do pouka. Na primer je tu skoraj 70 ur nošenja praznih krožnikov. In če tega nepestrim s kakšnimi vmesnimi dodatki, da se malo razbremenijo, je to zares za njih in za učitelje muka. Kako jih motivirati, kako jih spodbuditi, da se bodo čim bolj izurili? Ti očitki niso upravičeni, saj se v šoli vsak trudi, kolikor more. Če pa učenec

ni zainteresiran, ga ne moreš naučiti ne vem koliko.« Vsako leto se že od marca zanimajo za učence iz Srednje šole za gostinstvo in turizem delovne organizacije, ki potrebujejo nove kadre iz cele Slovenije. Bo tako tudi v prihodnje? Kaj vse bi se moralo spremeniti, da bi bila šola in pripravništvo bolj »osebna«, da bi bodoči natakariji in kuhari opravljali svoj poklic kakovostno in z veseljem? Tovarišica Krapšetova je naredila takšen vrstni red dejavnosti, ki vplivajo na to: »V prvi vrsti je to izobraževanje, koliko se je naučil v šoli. Drugič, kar bi pravzaprav vmoralo biti na prvem mestu je, koliko znanja si je pridobil v nekam gostinskem obratu. Tu je tudi odnos delavcev v gostinskem obratu tokrat, ko se učenec privaja na delo, se uči. Pomemben pa je tudi osebni dohodek, kajti tu so nedelje, prazniki. Uvesti bi morali posebno nagrajevanje gostincev. Mislim, da je velika fluktuacija strežnega osebja (v sicer kakovostnih gostinskih obratih) prav zaradi nepravilnega nagrajevanja — kajti če bi bili primerno stimulirani, bi ostali.«

Bernarda Peček

ZRELOSTNI IZPIT?

Kakšna setev, takšna žetev! Parola kmetijskih strokovnjakov, novinarji pa jo v svojih aktivističnih člankih često ponavljamo, kaže, da ne drži več! Treba ji bo še nekaj dodat! Vsaj tako sklepamo na podlagi raznih razpravljani, ki smo jim v zadnjem času slišali.

Tako kot družbeni kmetijski sektor, so tudi kmetje lani večinoma posejali dobre sorte semenske pšenice, ob letošnji žetvi pa na mnogih zasebnih njivah ni bilo pričakovane pridelke. Prej nasprotno! Poněkod so dale celo več stare sorte. V nasprotju pa so na KG Rakičan tudi letos pridelali skoraj rekordne količine, saj je bil povprečni pridelok na hektar 5980 kilogramov. Ali je bilo družbenemu sektorju vreme bolj naklonjeno? Neumno vprašanje!

»Lanska jesenska setev pšenice je bila v neugodnih razmerah, saj je bilo v septembru 37 milimetrov in v oktobru komaj 4 milimetre padavin (na kvadratni meter seveda), kar pa je premalo in je bila zemlja močno izsušena, oranje in priprava zemlje pa sta bili zato težki, setev slaba in mnogo semen ni vzkliklo. Stanje se je delno popravilo v novembru, ko je bilo 132 milimetrov padavin in je bila temperatura od 7 do 8 stopinj Celzija, vendar je bil vznik zaradi slabo pripravljene zemljišča še vedno slabši od zaželenega. Jesensko zatiranje plevela je bilo opravljeno na samo okrog 500 hektarjih. Prvo dognojevanje z dušikom je bilo skromno ali prepozno in ni dalo želenega učinka. Priporočene sorte zahtevajo od 160 do 200 kilogramov čistega dušika, vendar so te normative izpolnili le redki zasebni pridelovalci. Zgodnje škropljenje proti širokolistnim plevelom v aprilu zaradi nizkih temperatur ni bilo učinkovito, proti travnatim plevelom pa je bilo škropljenih samo 25 odstotkov pšenice in posevkov. S kombiniranimi herbicidi proti širokolistnim plevelom pa je bilo škropljenih od 50 do 60 odstotkov njiv. Temperature v maju so se dvignile, saj so v povprečju znašale 17,3 stopinj Celzija, v tem mesecu je bilo tudi 69 milimetrov padavin, v juniju pa skoraj trikrat več: 163 milimetrov, vse to pa je vplivalo na razvoj glivičnih bolezni, predvsem pepelaste plesni, nekaterih rj in pozneje rjavjenje plev. Na temelju prodanih fungicidov proti glivičnim boleznim sklepamo, da je bilo proti temu škropljenih od 15 do 20 odstotkov zasebnih pšenice posevkov. Ker je bilo tako, so pridelki na kmečkih poljih od 20 do 30 odstotkov nižji ...«

Skozi pravkar prebrane ugotovitve inženirja Geze Džubana smo se naposled dokopali do nujnosti dodatka k v uvodu zapišanemu pregovoru, ki bi se morda (na podlagi lansko-letošnjih slabih izkušenj) moral glasiti: Kakšna setev in negovanje, takšna žetev!

Nekdo, ki je zagovarjal zasebne pridelovalce, češ da slabo poznajo pšenico in zatiranje bolezni in škodljivcev, je bil hitro zavrnjen, rekoč, da so kmetje pretežno tudi vinogradniki, kjer je prav tako neizbežno škropljenje in se nihče ne izgovarja, da ni vedel, kdaj in s čim je treba škropiti. Vsi vedo, da če ne bodo škropili, ne bo vina. »Tolažba« v poljedelstvu, da pšenica bo, čeprav je ne bodo negovali oziroma zatirali bolezni in škodljivcev, pa je slaba, prej ogorčenje, ki se je izlilo iz marsikaterih ust z nekritično »ugotovitevijo«: tudi pšenice se ne splača pridelovati. Seveda, če so pridelki (tudi po naši krivdi) nizki, potem so morda stroški višji, kot pa je dohodek.

Bo lanske slabši pridelok (subjektivna krivda!) močno vplival na izpolnitev odkupa pšenice? Nekoliko že, saj tam, kjer ni, ne moreš vzeti. Družbeni sektor pomurskega kmetijstva je doslej 96-odstotno izpolnil svoje planske obveznosti, ki znašajo 12 tisoč 55 ton. Pomurski zasebni kmetje, ki naj bi v slovensko pre-

hrambeno bilanco prispevali letos 20 tisoč 200 ton pšenice, so doslej oddali nekaj več kot 10 tisoč ton, kar je 50-odstotna izpolnitev obveznosti. Glede na to, da so kmetje naročili 1500 ton semenske pšenice, ki jo bodo zamenjali v razmerju 1:1, lahko upravičeno pričakujemo, da se bo za poldrugo tono odkup v kratkem povečal. Nekateri bodo pšenico zamenjali za moko, pa bo tako spet prišlo nekaj pšenice v mlinske silose, vendar še zdaleč ne toliko, kot je bilo zapisano v načrtu odkupa. Letos odkupljene količine pšenice od zasebnih pridelovalcev so najbrž odraz dejanskih možnosti, saj zdaj, ko je cena pšenice dokaj visoka, nihče nima interesa, da bi jo pokladal živini.

Sedaj pa k novim pridelovalnim in odkupnim načrtom. Najprej je seveda treba pšenico posejati! Lansko jesen so kmetje zamenjali menda le 30 odstotkov merkantilne pšenice za semensko, kar je seveda premalo in nerazumljivo, saj z zamenjavo lahko samo pridobijo (ugotovili pa smo že, da samo novo seme ni dovolj!) Letos v kmetijskih zadrukah pričakujejo, da bo zamenjava večja. Kmetijska zadruga Panonka Murska Sobota in kmetijske zadruga Radgona, Lendava, Ljutomer-Križevci ter temeljne organizacije kooperantov VG Kapela in Ljutomerčan Ljutomer in seveda KG Rakičan — torej zasebni in družbeni sektor — so naročile 1500 ton semenske pšenice. Največ naročil je za sorto super zlata (303 tone), nato mačvanko, lonjo, balkan, pitoma, dukat, robur, una, danka, nizija, žitnica ... Na posvetu o pridelovanju pšenice smo slišali, da bodo dobavitelji pravočasno poslali (če že niso) vse naročene količine. Predvidevamo, da bo vreme za setev ugodnejše kot lani, upamo pa tudi, da je pridelovalce izučila letošnja slaba izkušnja predvsem zaradi subjektivne krivde, zato se v prihodnji žetveni letini lahko nadejamo obilnih pridelkov. Upamo tudi lahko, da bodo kmetje posejali tokrat pšenico na več površinah kot lani, saj bo pšenici precej prostora verjetno odstopila kornuza (leta ni več najbolj donosna), pa je tako letošnji setveni načrt pomurskih kmetijcev in pričakovan odkup realnejši kot lanski. Družbeni sektor pomurskega kmetijstva naj bi pšenico posejal na 2036 hektarjih in imel 11 tisoč 748 ton pridelka, kmetovalci, združeni v svoje zadruga oziroma temeljne organizacije kooperantov, pa naj bi pšenico pridelovali na 5450 hektarjih in je oddali 16 tisoč 840 ton. Obveznosti Kmetijske zadruga Panonka (kot so sami predlagali) so 2800 hektarjev in 9400 ton tržnih presežkov, KZ Radgona 550 hektarjev (1840 ton), KZ Lendava 1300 hektarjev (3900 ton), KZ Ljutomer-Križevci 500 hektarjev (1700 ton), TOK Ljutomerčan 200 (700 ton) in VG Kapela 100 hektarjev (300 ton). Kot ste lahko sami ugotovili, so načrtovalci pridelka tokrat (ne)upravičeno previdni, saj načrtujejo le nekaj več kot 3 tone pridelka na hektar, kar je pravzaprav malo. Ali to pomeni nezaupanje v strokovne sposobnosti naših kmetov, da torej še ostajamo pri paroli kakšna setev, takšna žetev in da se bomo zadovoljili le z dobro setvijo, potem pa bomo pšenico spet zanemarili kot lani? Lanska šola nas je veliko stala, vendar pa smo položili zrelostni izpit, zato na njivah ne sme brneti le traktor, ampak se mora slišati tudi nasvet kmetijskih pospeševalcev.

ŠTEFAN SOBOČAN

TRGATEV JE PRED VRATI

PO ČEM BO GROZDJE?

Pričakovanja vinogradnikov, da bo po nekaj slabih letinah vsaj letos trta bogato obrodila, se ne bodo uresničila, saj so neugodne vremenske razmere pobrale precej pričakovanega pridelka. So si pa enotni tako lastniki vinogradov kot kmetijski strokovnjaki, da bo letošnji pridelok kakovosten. Seveda pa le tam, kjer s trgatvijo ne bodo hiteli. Smrtni greh bi naredil vsak, ki bi prezgodaj pobral grozdje in ne bi počakal, da bi se v njem nabralo kar največ sladkorja, pozneje pa bi mošt dosladkoval. Spominimo naj, da je uporaba sladkorja v kletarstvu dovoljena le izjemoma, in to v letnikih, ko zaradi vremenskih razmer v grozdu ne nastane dovolj sladkorja in bi bilo zato vino s prenizko stopnjo alkohola. Kot je znano, mora imeti vino najmanj 8,5 odstotka sladkorja. S trgatvijo bomo torej počakali in ne bomo po vsej sili rinili v vinograde že to soboto, ampak kvečjemu šele prihodnjo. V Ljutomerski kleti, ki je toz Slovinca, so nam povedali, da bodo grozdje od kooperantov Kmetijske zadruga Lendava prevzemali od ponedeljka, 6. oktobra, enako tudi njihovi kooperanti.

Po čem bo grozdje? Ali ga bodo letos zasebni vinogradniki prodali v večjih količinah, ali pa ga bodo pretežno stiskali in vino prodali spomladi? Najbrž bodo letos v družbenih kletih odkupili več grozolja kot lani. Pa ne le zaradi večjega pridelka, ampak tudi zaradi nekaterih slabih izkušenj, ki jih imajo pridelovalci vina. Za mnoge je najbolj grenka, ker lanski vinski pridelok ni dobil pozitivne ocene na Kmetijskem zavodu v Mariboru, kamor so dali vino v analizo, ki je potrebna, če so hoteli vino prodati v gostišča. Vina so imela vrsto napak, kar znova potrjuje, da s trto sicer znajo ravnati (saditi, gnajiti, obrezovati, škropiti ...),

da pa je kletarstvo še vedno trd oreh. Poleg neznanja ponekod svoje opravijo slabe kleti, nečisti sodi, prekratka doba med zadnjim škropljenjem in trgatvijo.

Taki slabi kletarji, ki jim je bilo vino ocenjeno kot neprimerno za prodajo, bodo seveda dobro premislili, ali se res spet splača tvegati. Mimogrede naj povemo, da stane zdaj analiza enega vzorca vina že 7.500 dinarjev in da bo za novi letnik najbrž že 10 tisočakov. Če ima večjo količino vina in si prepričan, da bo v redu, potem se splača predelati grozdje in prodati vino, sicer pa je najpametneje oddati kar grozdje. Ni se mogoče tudi zanašati na pro-

dajo vina brez analize, kajti gostinci brez tega dokumenta vina ne kupujejo, saj morajo letno prodati najmanj 3 tisoč litrov vina in za najmanj toliko morajo imeti analize.

Letošnja odkupna cena grozolja je sicer višja od lanske, vendar pa ne toliko, kot so pridelovalci morda pričakovali. Še vedno je namreč mnogo vina iz lanskega leta tako v družbenih kot zasebnih kletih, saj se je poraba tega v letošnjem letu močno zmanjšala.

Svoje so pač opravile visoke cene. Vino je drago že v trgovinah (zaščiteni vina okrog 900 dinarjev), še dražja so v gostiščih. Vinnu močno konkurira pivo, saj je to za pol in več cenejše (tako v trgovinah kot gostiščih), zato se je letos povečala poraba te pijače.

Letošnja odkupna cena grozolja pa je takale: traminec, rulandec, renski rizling in rumeni mušk 295 dinarjev za kilogram; beli pinot in souvignon 265; šipon, laški rizling in ranina 230; rizvanec, neuburgovec, veltlinec, modra frankinja in mešane sorte 211 dinarjev. V Ljutomerski kleti bodo letos odkupovali tudi slankamenko. To je sorta, ki sicer bogato rodi, vendar je vino manj

kakovostno, zato bodo plačali za kilogram tega grozolja le 150 dinarjev. Iz tega pregleda je torej razvidno, da se ob obnovi vinogradov še kako splača posaditi kar najbolj kakovostne trtne sadike, saj za kilogram takega grozolja dobimo enkrat več. Dobro bi bilo, ko bi to upoštevali tudi kupci vina, ki zdaj ponavadi kupujejo vse povprek po enaki ceni, ki je na lendavskem območju sicer zdaj že nekaj časa 600 dinarjev, prodajna v gostinskih lokalih pa 1.000 dinarjev.

Prej omenjene cene za določene skupine sort veljajo, če bo imelo grozdje ob oddaji v vinski klet srednjo vrednostno sladkorno stopnjo sladkorja, ki jo bo Kmetijski zavod Maribor določil neposredno pred trgatvijo (ali bo to 16, več, ali manj, lahko samo domnevamo). Če bo v grozdu več sladkorja, bodo prodajalci dobili za vsako dodatno stopnjo 8 dinarjev oziroma jim bodo za vsako stopnjo, ki bo nižja, 8 dinarjev odtegnili. Če pa bo v grozdu za dve stopnji več sladkorja, kot bo srednje določena, bodo dobili še 24 dinarjev, skupaj 40 dinarjev več. S trgatvijo torej ne kaže hiteti.

Š. Sobočan

MARLES
lesna, stavbna in pohištvena industrija, n.sol.o.
62000 Maribor
Limbuška 2

Obračun se na vaše podjetje z željo, da mi svetujete, kakšno hišo bi izbrali za mojo družino. Vaše prospekte o montažnih hišah smo prelistali in se seznanili, da je gradnja le-teh cenejša, kljub bogati izolaciji, potresni varnosti, dolgi življenjski dobi ...

Vseč nam je tudi zato, ker je gotova prej kot klasična. Skratka, vsestransko nam je všeč. Res pa je, da smo malce neiznajdljivi in zato vas prosimo, da nam pomagate dobro izbrati.

Smo štiričlanska družina, otroka sta na povsem ravnem delu. Velika je 70 let, vseč pa so nam nizke hiše brez ...

Draga tovarišica Kos!

Prejeli smo vaše pismo, v katerem nas prosite, da vam pomagamo pri izbiri montažne hiše.

Po opisu, ki ste ga nam poslali, smo izbrali hišo 501. Prepričani smo, da bo povsem odgovarjala vašim željam. Hiša je v obliki črke L, montažni del zavzema 106,28 m² površine.

To je štirisobno stanovanje (dnevna soba, kuhinja z jedilnim kotom, spalnica, 2 otroški sobi in kopalnica s straniščem). Klet je klasično grajena in jo lahko naredite pod vso hišo. V njej so predvideni prostori za kotlovnico, shrambo kurjave in shrambo. Streha montažne hiše je štirikapna z naklonom 25°, 30° ali 38°.

Iz slike, ki jo prilagamo boste lahko spoznali zunanji videz hiše. O vsem, kar vas še zanima pa si lahko preberete v našem prospektu Montažne hiše, atrijske hiše, program 500. Lahko pa se obrnete direktno na nas pisno ali po telefonu: MARLES - lesna, stavbna in pohištvena industrija, n.sol.o., 62000 Maribor, telefon: (062) 39-441.

MARLES

KUPON VESTNIK

Prosimo, pošljite mi:
 prospekte — brezplačno
 katalog Montažna gradnja (zaščitna vrednost 200 din) • plačljivo po povzetju • v tujino kataloga ne pošiljamo

Naslov:

marles
Limbuška c. 2
62000 MARIBOR

OBVESTILO

VETERINARSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA obvešča živinorejce, da bo od 1. oktobra 1986 za območje občin Gornja Radgona, Lendava in Murska Sobota sprejemala naročila za intervencije izven rednega delovnega časa od 15. ure popoldne do 6. ure zjutraj na telefonsko številko 21-492.

OBRTNA ZADRUGA - LINDAU - LENDAVA p.o., MOHORJEVA 2

TEL. 069/75-739 75-807, Ž. R. 51920-601-12568 PRI SDK LENDAVA
TELEGRAM: LINDAU LENDAVA, 69220 LENDAVA p.p. 17



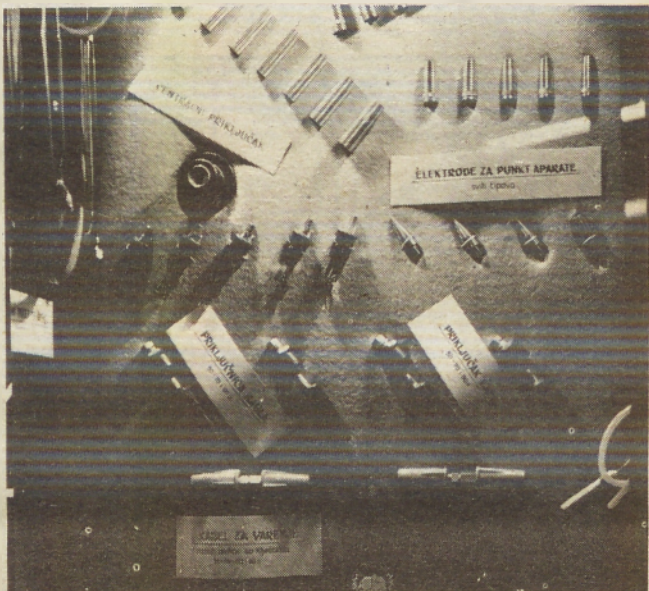
• lindau •
lendava



DEJAVNOST ZADRUGE:

- izdelava in predelava izdelkov iz kovin, lesa in plastičnih mas.
- izdelava sestavnih delov za elektrotehnične naprave, tiskana vezja.
- izdelava izdelkov usnjene galanterije
- izdelava izdelkov iz betona: betonski zidaki, betonski strešniki
- izdelava izdelkov iz poliestrskega betona: okenske police, zaobljice
- izvaja vsa inštalacijska in končna dela v gradbeništvu: inštalacije vodovoda, centralnega ogrevanja, prezračevanja in električne inštalacije zidarska, tesarska, krovnno-kleparska, slikopleskarska, keramičarska in steklarska dela mizarska dela, polaganje lesnih oblog ter montaža notranje opreme.

Zadruga je bila ustanovljena januarja 1984. leta. Zadruga združuje 100 obrtnikov raznih obrtnih dejavnosti. Zadruga z združevanjem samostojnega osebnega dela in vključevanjem lastnih strokovnih služb organizira, posreduje in izvaja končna dela v gradbeništvu, industrijsko kooperacijo za potrebe združenega dela ter opravlja razne storitve na območju vse Jugoslavije.



OBRTNA ZADRUGA



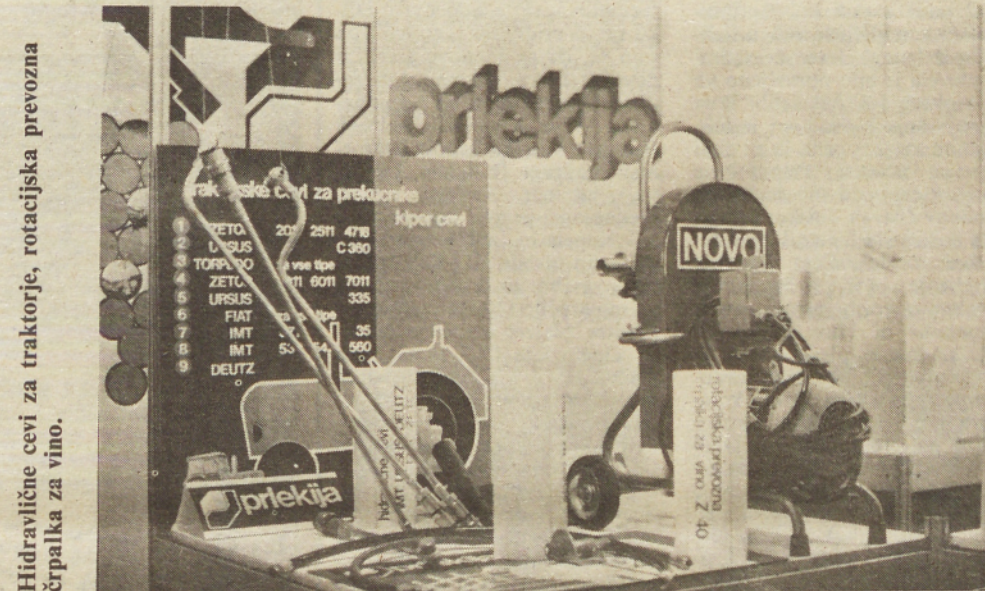
89240 Ljutomer
Prešernova 7
telefon: 069/81 028,81
204,81 662
telex: 35282

Obrotna zadruga PRLEKJA je splošna obrtna zadruga, ki združuje kooperante - člane vseh obrtnih dejavnosti in storitev, V svojem programu dela ima opredeljene naloge, ki prispevajo k izpopolnjevanju organizacijskih oblik drobnega gospodarstva.

Te naloge so:

- zbiranje, obdelava in posredovanje informacij o prostih zmogljivostih, namenjenih za drobno gospodarstvo,
- iskanje možnosti za nemoteno oskrbo z reprodukcijskim materialom in rezervnimi deli,
- iskanje možnosti boljšega kooperacijskega sodelovanja z drugimi ozdi,
- zastopanje programov drobnega gospodarstva pri ponudbi in prodaji na domače tržišče,
- iskanje možnosti večjega izvoza izdelkov in storitev v sodelovanju z večjimi ozdi,
- sodelovanje, spodbujanje ter iskanje izdelkov drobnega gospodarstva, namenjenega v izvoz,
- z ustrežno obliko obveščanja uveljaviti pretok informacij na področju tehnike, tehnologije, inovacij in drugih izboljšav,
- organiziranje skupnega nastopa članov na sejmih in razstavah doma in v tujini,
- skupno nastopanje in oblikovanje politike cen.

Dobro sodelovanje je pot do uspeha!



Hidravlične cevi za traktorje, rotacijska prevozna črpalka za vino.

VSE ZA OBRT — OBRT ZA VSE — VSE ZA OBRT — OBRT ZA VSE — VSE ZA OBRT

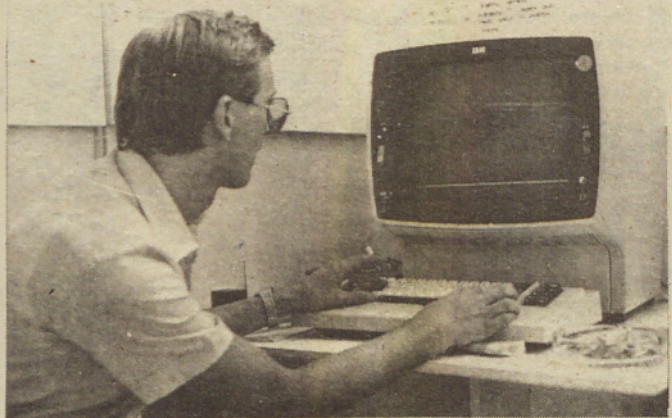
CELJSKA kovinotehna PRISLUHNILO POTREBI ČASA DA BI SE LAŽE NAŠLA PONUDBA IN POVPRASHEVANJE

Na nedavnem obrtnem sejmu v Celju so si obiskovalci z zanimanjem ogledovali računalniški program celjske Kovinotehne, ki je namenjen obrtnikom. O njegovem namenu in delu

konkurenčnost, hitreje pridobivanje informacij in racionalnejše poslovanje. V prvi vrsti poskušamo ta cilj uresničiti ob pomoči drobnega gospodarstva za drobno gospodarstvo. To je tudi

Glavne značilnosti tega programa so:

- enostaven je za uporabo,
- na ekranski sliki vedno vidimo, kje smo v programu,
- na vsaki ravni obdelave lahko dobimo informacije o možnih akcijah na tej ravni in navodila za izvedbo,
- napake, ki jih naredimo pri vnosu podatkov, so lahko popravljive,
- vsi podatki iz računalniške evidence se lahko prikažejo na ekranu ali izpišejo na tiskalnik,
- ob izpadu sistema nam obdelava vedno omogoča avtomatsko vzpostavitev prejšnjega stanja,
- uveden je sistem arhiviranja in zavarovanja, ki obrtniku omogoča varno shranjevanje podatkov.



smo se pogovarjali z Rihardom Majcnom, vodjo programa informatike pri tozdu inženiring celjske KOVINOTEHNE. Povedal nam je:

»V okviru programa informatike poskuša KOVINOTEHNA omogočiti drobnemu gospodarstvu

moto naše udeležbe na celjskem obrtnem sejmu. Na sejmu smo predstavili računalniški program za vodenje poslovanja proizvodno-obrtnih delavnic. Program je rezultat skupnega dela KOVINOTEHNE in avtorjev Vojka Vidmajerja in Janca Uplaznika.

Končni cilj tega sistema je, da s pomočjo računalniškega programa obrtnik obvlada gospodarjenje z materialom, časom in denarjem.

KOVINOTEHNA je na letošnjem celjskem obrtnem sejmu predstavila računalniške abakus delovne organizacije Mikrohita iz Ljubljane. KOVINOTEH-

NA je vložila sredstva v ustanovitev te majhne delovne organizacije, ki ima 8 zaposlenih. Z njimi je podpisala pogodbo o poslovnem sodelovanju. V njej je definirana delitev dela.

Delovna organizacija Mikrohita se ukvarja z naslednjimi dejavnostmi:

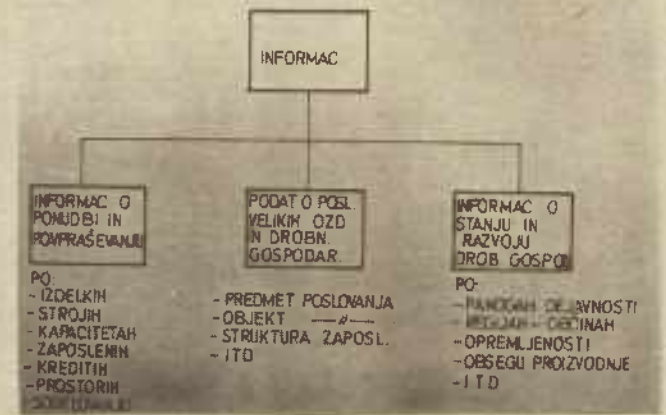
- razvoj aplikativne programske opreme,
- razvoj programske opreme za določenega kupca,
- razvoj in izdelava modulov strojne opreme,
- razvoj in izdelava programske in strojne opreme za izdelavo računalniške mreže za osebne računalnike,
- inženiring in izobraževanje v posebnih računalniških znanjih ter znanjih, ki poskušajo odgovoriti na vprašanja s katerimi se srečujemo ob sodobnih tehnologijah nasploh. Računalniški Mikrohita so zelo primerni za uporabo v drobnem gospodarstvu s področja družbenega sektorja.

KOVINOTEHNA je predstavila na sejmu tudi informacijski sistem za drobno gospodarstvo Slovenije, katerega nosilec je Gospodarska zbornica Slo-

venije oziroma njen poslovno-informacijski center. KOVINOTEHNA je izvajalec izdelave računalniških programov ZA Gospodarsko zbornico Slovenije.

Informacijski sistem za

vo z banko podatkov evropske gospodarske skupnosti. Zanimivost informacijskega sistema je v tem, da se bo sta lahko prek njega našla nekdo, ki nekaj potrebuje, in tisti, ki to ponuja. Skozi



drobno gospodarstvo omogoča pridobivanje aktualnih informacij o ponudbi in povpraševanju drobnega gospodarstva v povezavi z velikim gospodarstvom po izdelkih, strojih, zmogljivostih kooperacijah, zaposlenih, posojilih prostorih in podobnem.

Informacijski sistem je grajen tako, da omogoča v nadaljnjem razvoju poveza-

ta sistem se bo lahko zasledovalo stanje o razvitosti in razvoju drobnega gospodarstva po panogah dejavnosti, o regijah, občinah, o opremljenosti itd.

Nosilcu projekta sta Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno združenje Slovenije. KOVINOTEHNA je pri tem izdelovalec računalniških programov za ta informacijski sistem.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XXI

Murska Sobota, dne 25. septembra 1986

Št. 26

VSEBINA

232. Odlok o ugotovitvi katere sestavine veljavnih zazidalnih načrtov in urbanističnega reda v občini Gornja Radgona so v nasprotju z družbenim planom občine Gornja Radgona za obdobje 1986—1990
233. Odlok o spremembi odloka o ustanovitvi sklada stavbnih zemljišč občine Gornja Radgona
234. Odlok o spremembah odloka o določitvi števila delegatskih mest in delegiranju delegatov v zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor občine Gornja Radgona
235. Odlok o spremembi odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini Gornja Radgona
236. Odlok o spremembi odloka o turistični taksi na območju občine Gornja Radgona
237. Odlok o ureditvenem načrtu za melioracijsko območje Grabonoš — Sp. Ivanjci
238. Sklep o sprejetju srednjeročnega družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje 1986—1990
239. Sklep o valorizaciji cen geodetskih storitev v občini Murska Sobota
240. Popravek odločbe o uvedbi komasacijskega postopka v delih k. o. Dragotinci, k. o. Jamna, k. o. Blaguš, Grabonoš in Okoslavci, ki je bila objavljena v Uradnih objavah občin Pomurja št. 22/86, z dne 10. julija 1986
241. Dopolnitev samoupravnega sporazuma o štipendiranju

232.

Na podlagi 2. odstavka 82. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. l. SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) in 206. člena statuta občine G. Radgona (Ur. objave, št. 41/81 in 7/86) je skupščina občine G. Radgona na seji zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti, dne 8. 9. 1986 sprejela

ODLOK

o ugotovitvi katere sestavine veljavnih zazidalnih načrtov in urbanističnega reda v občini Gornja Radgona so v nasprotju z družbenim planom občine Gornja Radgona za obdobje 1986—1990

1. člen

V zazidalnem načrtu Radenci — center (Ur. objave, št. 13/79) so v nasprotju z družbenim planom zemljišča, ki so znotraj meja določenih z naslednjimi točkami:

Od točke na meji katastrskih občin Radenci—Šratovci, katera koordinata sta $Y = 5.579.695$, $X = 5.167.030$ poteka meja po parcelni meji št. 1655/1 k. o. Radenci, do točke na meji s koordinatama $Y = 5.579.726$, $Y = 5.167.013$, od tu poteka do parcelne meje med parcelama št. 748 in 731/1 in po parc. meji med parcelno št. 749/1 in 740 do južne parcelne meje parc. št. 749/1 do točke s koordinatoma $Y = 5.579.658$, $X = 6.166.803$, od tu do točke $Y = 5.579.658$, $X = 5.166.803$, nato pa poteka proti jugu po meji med parcelama št. 750 in 757 do točke s koordinatama $Y = 5.579.651$, $X = 25.166.768$ od tu pa v premi proti vzhodu do točke na parc. meji med parc. št. 765 in 760 s koordinatama $Y = 5.579.772$, $X = 5.166.759$, od tu dalje po parcelni meji med parcelama 765 in 768 proti jugu do Boračevskega potoka in po njem proti zapadu do meje med katastrskima občinama Radenci—Boračeva, nato pa po meji proti severu do izhodiščne točke. Zemljišča znotraj teh meja se bodo trajno uporabljala v kmetijske namene in se izločijo iz zazidalnega načrta Radenci-center.

2. člen

Drugi odstavek drugega člena odloka o urbanističnem redu občine G. Radgona (ur. objave, št. 6/82) se spremeni in se glasi: Gradnja teh objektov se sme dovoljevati v mejah obstoječih naselij in zaselkov, oziroma z družbenim planom občine G. Radgona za obdobje 1986—1990 določenih meja naselij.

3. člen

Prvi odstavek tretjega člena odloka o urbanističnem redu občine G. Radgona (ur. objave, št. 6/82) se spremeni in se glasi: Izven območij predvidenih za gradnjo in izven meje obstoječih naselij in zaselkov je možna le nadomestna gradnja in gradnja za kmetijstvo potrebnih objektov skladno z družbenim planom občine G. Radgona za obdobje 1986—1990. Pri novogradnjah in gradbenih posegih, s katerimi se spreminja oblika in namembnost objektov je upoštevati pogoje pri določanju lokacije.

4. člen

13. člen odloka o urbanističnem redu občine G. Radgona (Ur. objave, št. 6/82) se spremeni in se glasi:

Za večje vrzeli znotraj meja naselij in zaselkov kot so določene z 2. odstavkom 2. člena tega odloka se izdelajo prostorsko izvedbeni akti v skladu z družbenim planom, ki so podlaga za izdajo dovoljenj za graditev.

5. člen

Ko prične veljati ta odlok preneha veljati odlok o ugotovitvi katere sestavine veljavnih zazidalnih načrtov in urbanističnega reda v

občini Gornja Radgona so v nasprotju z družbenim planom občine Gornja Radgona za obdobje 1981—1985.

6. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 30-1/84

Datum: 8/9—1986

Predsednik
Skupščine občine G. Radgona
Peter FRIDAU, l. r.

233

Na podlagi 30. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84) ter 206. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave št. 41/81 in 7/86) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti, dne 8. 9. 1986 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o ustanovitvi sklada stavbnih zemljišč občine Gornja Radgona

1. člen

V 3. odstavku 6. člena odloka o ustanovitvi sklada stavbnih zemljišč občine G. Radgona (Ur. objave, št. 31/85) se črtajo besede: »le na podlagi odločitve odbora in na predlog komisije za oddajo stavbnega zemljišča sklada« in se nadomesti z besedilom, ki glasi: »le na podlagi odločitve komisije za oddajo stavbnega zemljišča sklada«.

2. člen

V 7. členu se črtajo besede: »predstojnik upravnega organa za urejanje prostora« in se nadomesti z besedilom »načelnik oddelka za občo upravo«.

3. člen

V 2. alineji 8. člena se črtajo besede »za pripravo predlogov«.

4. člen

V 14. členu se črtajo besede »pripravi stališče in predloge za odločanje« in se nadomesti z besedo »odloča«.

5. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 402-10/85-10

Datum: 8/9—1986

Predsednik
Skupščine občine G. Radgona
Peter FRIDAU, l. r.

234

Na podlagi 72. člena zakona o volitvah in delegiranju v skupščini Ur. list SRS, številka 24/77, 22/81 in 36/85 ter 205. člena statuta občine Gornja Radgona, Uradne objave št. 41/81 in 7/86 je skuščina ob-

čine na skupnem zasedanju ZZD, ZKS in DPZ, dne 8. 9. 1986 spreje
la

ODLOK

o spremembah odloka o določitvi števila delegatskih mest in delegira-
nju delegatov v zbor družbenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbe-
nopolitični zbor občine Gornja Radgona.

1. člen

S tem odlokom se spremeni odlok o določitvi števila delegatskih
mest in delegiranju delegatov v zbor združenega dela, zbor krajevnih
skupnosti in družbenopolitični zbor občine Gor. Radgona, Uradne
objave št. 5/82 in 6/86.

2. člen

V 2. členu se v 1. točki črta besedilo:

- | | |
|---|-----------------------|
| — TOZD Bivalne enote | 1 delegatsko mesto in |
| — TOZD Proizvodnja nadgradenj
in nadomestni z besedilom: | 1 delegatsko mesto |
| — TOZD Proizvodnja | 2 delegatski mesti |

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah ob-
čin Pomurja.

Številka: 020-18/81-SO
Datum: 8/9-1986

Predsednik
Skupščine občine G. Radgona
Peter Fridau, l. r.

235

Na podlagi 5. odstavka 15. člena zakona o kmetijskih zemljiščih
(Ur. l. SRS, št. 17/86 — prečiščeno besedilo) in 1. člena odloka o va-
lorizaciji najmanjšega zneska odškodnine zaradi spremembe na-
membnosti kmetijskega zemljišča ali gozda ter dela odškodnine, ki se
odvaja Zvezi vodnih skupnosti Slovenije (Ur. l. SRS, št. 29/86 ter 206.
člena statuta občine G. Radgona na seji zborna združenega dela in
zborna krajevnih skupnosti, dne 8. 9. 1986 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kme-
tijskega zemljišča ali gozda v občini Gornja Radgona

5. člen Odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti
kmetijskega zemljišča ali gozda v občini G. Radgona (Ur. objave, št.
1/85) se spremeni in se glasi:

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zem-
ljišča ali gozda se plača v enkratnem znesku od kvalitete in površine
zemljišča in znaša:

Najnižji znesek odškodnine za spremembo namembnosti kmetij-
skega zemljišča ali gozda je določena z odlokom o valorizaciji naj-
manjšega zneska odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetij-
skega zemljišča ali gozda ter dela odškodnine, ki se odvaja Zvezi vod-
nih skupnosti Slovenije in ga vsakokrat določi Izvršni svet SR Slove-
nije.

Odškodnina za spremembo namembnosti za posamezne kvalitete
ne razrede kmetijskih zemljišč se računa s pribitki na najnižji znesek
in je:

— kvadratni meter kmetijskega obdelovalnega zemljišča VII. in VIII. katastrskega razreda, močvirje in tr- stičje	min. odškodnina
— kvadratni meter kmetijskega obdelovalnega zemljišča V. in VI. ka- tastrskega razreda, gozdna zemljišča in pašniki vseh vrst	min. odškod. + 40 %
— kvadratni meter kmetijskega obdelovalnega zemljišča IV. katastr- skega razreda	min. odškod. + 160 %
— kvadratni meter kmetijskega obdelovalnega zemljišča III. katastr- skega razreda	min. odškod. + 700 %
— kvadratni meter kmetijskega obdelovalnega zemljišča II. katastr- skega razreda	min. odškod. + 960 %
— kvadratni meter kmetijskega obdelovalnega zemljišča I. katastrske- ga razreda	min. odškod. + 1080 %

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah ob-
čin Pomurja.

Številka: 320-17/84
Datum: 8/9-1986

Predsednik
Skupščine občine G. Radgona
Peter Fridau, l. r.

236

Na podlagi 1. in 4. člena zakona o komunalnih taksah (Ur. list
SRS, št. 29/65, 12/69, 7/70 in 7/72) in 206. člena statuta občine G.
Radgona (Ur. objave Pomurja, št. 41/81 in 7/86) je skupščina občine
G. Radgona na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupno-
sti, dne 8. 9. 1986 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o turistični taksi na območju občine Gornja Radgo-
na

1. člen

V odloku o turistični taksi na območju Gornja Radgona, Ur. list
objave št. 9/85 se besedilo 2. člena spremeni, tako da glasi:

Takсни zavezanec je oseba, ki začasno prebiva na območju obči-
ne. Takso obračuna in pobere turistična in druga organizacija ali za
sebniki, ki oddajajo prenočišča ne glede na sezono.

Turistična taksa znaša za nočitev po osebi:

— v kraju Radenci do 31. 12. 1986	od 1. 1. 1987
in G. Radgona	
za domače goste 50 din dnevno	100 din dnevno
za tuje goste 90 din dnevno	100 din dnevno
— v drugih krajih in campingih	
za domače goste 40 din dnevno	80 din dnevno
za tuje goste 70 din dnevno	140 dni dnevno

2. člen

Besedilo 3. člena se spremeni, tako da glasi:

Zbrano turistično takso za pretekli mesec je treba do 5. v mesecu
odvesti:

— v letu 1986 15 din, od 1. 1. 1987 pa 30 din od dnevne turisti-
čne takse po gostu na ustrezen račun SO G. Radgona za financiranje
na osnovi družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse
dogovorjenih skupnih programov

— preostali del turistične takse na račun turističnih društev v
krajevne skupnosti oz. KS, kjer ni turističnega društva na območju
katere se nahaja turistični objekt.

3. člen

Besedilo 5. člena se spremeni, tako da se glasi:

Del turistične takse, ki se neposredno odvaja turističnim dru-
štvom v KS oz. kjer ni turističnega društva se uporablja v skladu z do-
ločili družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse v
obdobju 1986—1990 (Ur. list SRS, 1/86).

4. člen

Besedilo 9. člena se spremeni, tako da se glasi:

Z denarno kaznijo so 10.000 din se kaznuje za prekrške pravna
oseba, če ne obračuna ali če ne odvede oz. če pravočasno ne odvede
turistične takse.

Zasebni gostinec ali oddajalec sob se za prekršek iz prvega od-
stavka tega člena kaznuje z denarno kaznijo 8.000—10.000 din.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah ob-
čin Pomurja.

Številka: 423-2/80-03
Datum: 8/9-1986

Predsednik
Skupščina občine G. Radgona
Peter Fridau, l. r.

237

Na podlagi 39. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov
v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85, in 29/86) ter statuta občine
Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81 in 7/86) je skupščina občine
Gornja Radgona na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih
skupnosti, dne 8. 9. 1986 sprejela

ODLOK

o ureditvenem načrtu za melioracijsko območje Grabonoš — Sp. Ivanjci

I. UVODNE DOLOČBE:

1. člen

S tem odlokom se sprejme ureditveni načrt za melioracijsko ob-
močje Grabonoš — Sp. Ivanjci, ki ga je izdelal Zavod za ekonomiko
in urbanizem V. Sobota pod številko 14/86-UN/R.

2. člen

Ureditveni načrt iz prejšnjega člena vsebuje:

- a) grafične priloge:
— izrez iz družbenega plana — namenska raba površin
M = 1 : 25.000
— izrez iz družbenega plana — vodnogospodarski ukrepi
M = 1 : 25.000

- območje obdelave M = 1 : 5.000
 - prikaz elementov plana in kategorizacije zemljišč
- M = 1 : 5.000
- ureditvena situacija M = 195.000
 - b) obrazložitev k ureditvenemu načrtu
 - c) smernice za varstvo naravne in kulturne dediščine
 - d) soglasje pristojnih organov in organizacij

II. MEJE OBMOČJA:

3. člen

Območje za katerega se sprejme ta ureditveni načrt obsega površino 340 ha.

Območje leži ob potoku Ščavnici in je na zahodni strani omejeno z lokalno cesto G. Radgona—Sp. Ivanjci—Cogetinci, na severu z lokalno cesto Očeslavci—Okoslavci, na vzhodu z regionalno cesto Kapela—Videm ob Ščavnici in do gozda Kamenščak in Gaj.

4. člen

Obravnavano območje je z družbenim planom opredeljeno kot kmetijske površine predvideno za melioracije.

5. člen

Kategorizacije in opredelitev zemljišča je določena v grafičnem delu načrta iz 2. člena tega odloka.

III. FUNKCIONALNE IN OBLIKOVALSKE REŠITEV V PROSTORU

6. člen

Površine na obravnavanem območju so namenjene za kmetijsko proizvodnjo in bodo meliorirane, pri tem pa je upoštevati:

- da se ohrani primerno razmerje med gozdnimi in njivskimi površinami
- da se uredijo vetrobranski in gojitveni pasovi z avtohtonimi drevesnimi vrstami in grmičevjem
- za naselje Sp. Ivanjci, Grabonoš in Očeslavci je potrebno z regulacijo Ščavnice in pritokov zagotoviti dovoljne količine požarne vode v zajetjih, ki bodo omogočale vsaj 3-urno gašenje,
- v predelu »Tothovega mlina« je ohraniti biogenetski rezervat ter zagotoviti tak pretok vode da bo ohranjen vodni živelj in možen odvzem vode za eventualno usposobitev vodosilnih naprav, ob tem pa mora biti nivo vode v Mlinščici najmanj 1,1 m pod terenom melioriranih površin
- za ohranitev vodnega življa v strugi Ščavnice je na reguliranem delu zgraditi v primernih razdaljah pragove oz. tolmune razen v delu, ki služi za razbremenilnik.

7. člen

Lege melioracijskih jarkov in dovoznih poti je prikazana v grafičnem delu iz 2. člena tega odloka.

IV. NAMEMBNOST ZEMLJIŠČA IN OBVEZNOSTI INVESTITORJA IN IZVAJALCA PRI IZVAJANJU UREDITVENEGA NAČRTA

8. člen

Zemljišče na ureditvenem območju tega odloka se bo uporabljalo izključno v kmetijske namene.

9. člen

Zaščitni pas »Mlinščice« od vtoka do vodosilne naprave je v celoti širok 12 m.

10. člen

Širina protiveternega pasu je od 7—10 m.

11. člen

Izvajalci regulacijskih in melioracijskih del so pri izvajanju del dolžni paziti na eventualne arheološke najdbe in o tem obvestiti Zavod za spomeniško varstvo Maribor, ki opravlja arheološki nadzor.

12. člen

Investitor je dolžan poskrbeti za redno vzdrževanje melioracijskih jarkov in zaščitnih pasov v času eksploatacije zemljišč.

V. KONČNE DOLOČBE

13. člen

Ureditveni načrt je stalno na vpogled občanom in organizacijam pri občinskem upravnem organu, pristojnem za urejanje prostorov.

14. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Uprava inšpekcijskih služb za občine G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.

15. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 350-14/86

Datum: 8/9-1986

Predsednik
Skupščine občine G. Radgona
Peter Fridau, l. r.

238

Na podlagi 47. člena zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (Ur. list SFRJ, št. 46/85), odloka o sprejetju in pripravi srednjeročnih planskih dokumentov (Ur. objave, št. 12/84), 205. člena statuta občine G. Radgona (Ur. objave, št. 41/81 in 7/86) in skladno z doigoročnim planom občine G. Radgona za obdobje 1986 do leta 2000 (Ur. objave, št. 5/86) ter sprejetim dogovorom o temeljih družbenega plana občine G. Radgona za obdobje 1986—1990 so zbori občinske skupščine na svojih sejah dne 30. 6. 1986 sprejeli

SKLEP

o sprejetju srednjeročnega družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje 1986—1990

I.

Skupščina občine Gornja Radgona sprejme srednjeročni družbeni plan občine Gornja Radgona za obdobje 1986—1990.

II.

Srednjeročni družbeni plan občine Gornja Radgona je stalno na vpogled na komiteju za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine G. Radgona ter pri vseh nosilcih planiranja. Prostorske sestavine družbenega plana občine pa na oddelku za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine G. Radgona

Srednjeročni družbeni plan se posreduje vsem temeljnim nosilcem družbenega planiranja v občini.

III.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 30-1/84-11

Datum: 8/9-1986

Predsednik
Skupščine občine G. Radgona
Peter Fridau, l. r.

239

Na podlagi 16. člena Zakona o geodetski službi (Ur. list SRS, št. 23/76) ter na podlagi Odloka o cenah za geodetske storitve v občini Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 15/81) je Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota na 12. seji, dne 27. 8. 1986 sprejel

SKLEP

o valorizaciji cen geodetskih storitev

1. člen

S tem sklepom se določajo cene geodetskih storitev za potrebe občanov, državnih organov, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, društev in civilnih oseb, ki jih opravlja občinski upravni organ, pristojen za geodetske zadeve občine Murska Sobota.

2. člen

Cene iz 1. člena tega sklepa so:

Zap. št.	Vrsta in obseg del	Cena geodetske storitve
1.	PARCELACIJA	
	1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din
	2. Parcelacija	
	2.1. Parcelacija parcel velikosti do 0,3 ha na dva dela	18.900 din
	2.2. Za vsak nadaljnji 0,3 ha	5.600 din
	2.3. Za vsako dodatno novo parcelo	4.800 din
	2.4. Parcelacija gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %	
2.	PARCELACIJA NA OSNOVI ZAZIDALNIH OZIROMA UREDITVENIH NAČRTOV	
	1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din
	2. Parcelacija za obod	
	2.1. Za vsak 10 m meje oboda	4.000 din
	2.2. Za vsako novo nastalo parcelo	4.800 din

3.	EKSPPROPRIACIJA DOLŽINSKIH OBJEKTOV	
	1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din
	2. Hektometer (100 m) ekspropriacije	27.200 din
4.	PRENOS POSESTNIH MEJA PO PODATKIH ZEMLJIŠKEGA KATASTRA	
	1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din
	2. Določitev meje	
	2.1. Za grafično izmero za 2 mejni točki	14.800 din
	2.2. Za vsako nadaljnjo mejno točko	4.600 din
	2.3. Za numerično izmero za 2 mejni točki	8.000 din
	2.4. Za vsako nadaljnjo točko	3.200 din
	2.5. Prenos meja gozdnih parcel — cena se poveča za 50 %	
5.	UGOTOVITEV MEJE V MEJNEM UGOTOVITVENEM POSTOPKU	
	1. Navezava na geodetsko mrežo	6.800 din
	2. Ugotovitev meje	
	2.1. Za 2 mejni točki	11.200 din
	2.2. Za vsako nadaljnjo mejno točko	3.200 din
6.	POSNETKI ZA LOKACIJSKO DOKUMENTACIJO IN POSNETKI NOVOZGRAJENIH STAVB IN OBJEKTOV	
	1. do 0,5 ha	14.400 din
	2. Za vsakih nadaljnjih 0,25 ha	4.600 din
	3. Za večje družbene objekte in situacijo se obračun stroškov vrši po dejansko porabljenem času	
7.	ZAKOLIČBE STAVB IN OBJEKTOV	
	1. Stanovanjska stavba ali garaža	8.000 din
	2. Industrijska zgradba — po dejansko porabljenem času	
8.	Cenam storitev po tem ceniku se dodajo materialni stroški (mejniki, količki, kilometrina, ...) in stroški figuranta po dejansko porabljenem času ter se obračunavajo po tarifi, ki velja ob dnevu izdelave geodetskih storitev.	
9.	V izjemnih primerih, kjer ni mogoče obračunavati stroškov po ceniku, se uporabljajo naslednje urne cene:	
	— za terensko geodetsko delo ura po	2.500 din
	— za pisarniško geodetsko delo ura po	2.000 din
	— za risarsko geodetsko delo ura po	1.200 din
	— za figurantsko delo ura po	1.000 din
10.	Cena za prevoženi kilometer znaša	100 din
11.	Za meritve v zimskem času, ki se šteje od 1. 12. do 1. 3., oziroma traja tri mesece, se cena poveča za 30 %, če se meritve izvajajo v tem času na zahtevo naročnika.	

3. člen

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati sklep izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota o valorizaciji cen geodetskih storitev, ki je bil sprejet na 174. seji, dne 25. 3. 1986.

4. člen

Ta sklep začne veljati s 1. septembrom 1986.

Številka: 38-2/86-5

M. Sobota, dne 27/8—1986

Predsednik
izvršnega sveta
Janez ŠTOTL, dipl. oec., l. r.

240

POPRAVEK

Odlombe o uvedbi komasacijskega postopka v delih k. o. Dragotinci, k. o. Jamna, k. o. Blaguš, Grabonož in Okoslavci, ki je bila objavljena v Uradnih objavah občine Pomurja št. 22/86, z dne 10. julija 1986.

V odločbi je treba popraviti napake, ki so nastale pri tiskanju in sicer v naslednjih razdelkih:

- Kmetijsko območje Grabonož:
— V 6. alineji HALEC (JAUSOVEC) se parc. št. 43 popravi tako, da pravilno glasi »243«,
— V 11. alineji KLEMENČIČ (Satler) se parc. št. 199 popravi tako, da pravilno glasi: »299«.
Kmetijsko območje Dragotinci:
— V 22. alineji KOLBL (MAJCEN) se doda parc. št. 595,
— 33. alineja se popravi tako, da pravilno glasi: »NOVAK (MAGDIČ) Ivanka, Stanko, Radenci 224, parc. št. 584, 596« ter doda nova alineja, ki pravilno glasi: »PAL (MARIČ) Ana, Štefan, Dragotinci 37, parc. št. 392, 393, 394, 581,
— V 38. alineji RITONJA (VRBNJAK) se črta parc. št. 82.
Kmetijsko območje Okoslavci:
— V 12. alineji (HERMAN) FEKONJA se parc. št. 113 popravi tako, da pravilno glasi: »143/1, doda parc. št. 143/2 ter črta parc. št. 143/4,
— V 48. alineji RIHTARIČ (HORVAT) Marija se črta ime Mirko,
— V 59. alineji ZEMLIČ Ana, Jožef se beseda Rožengrunt 50 popravi tako, da pravilno glasi: »Rožički vrh 50«.
Kmetijsko območje Blaguš:
— V 33. alineji KREFT (SENČAR) se črta parc. št. 135/2,
— V 53. alineji MEGLIČ Franc se parc. št. 55 popravi tako, da pravilno glasi: »552«.

Številka: 462-1/86-10

Datum: 11/9-1986

Sekretar
Skupščine občine G. Radgona
Feliks PETEK, l. r.

241

Samoupravni sporazum o štipendiranju v občinah Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota so skupščine Občinskih skupnosti za zaposlovanje navedenih občin sprejele v enakem besedilu kot Samoupravni sporazum o štipendiranju v občini, ki je bil objavljen v Ur. l. ŠRS št. 29/86, z dne 18. 7. 1986 zaradi česar ponovno ne objavljamo vsebine sporazuma. Dopolnitve ter spremembe posameznih členov so le v občini Murska Sobota in so naslednje:

- členu 2 se na koncu zadnjega odstavka doda novi odstavek:
Ta sporazum bodo sprejemale za občane, ki opravljajo samostojno kmetijsko dejavnost temeljne združne organizacije, za občane, ki opravljajo samostojno gospodarsko ali poklicno dejavnost pa obrtna in druga združenja
— členu 19 v zadnjem odstavku v prvi vrstici se za besedo štipenditor črtata besedi »po potrebi«. V drugi vrstici pa se za besedami »mnenje krajevne skupnosti« vstavi besedi »po potrebi«.

Samoupravni sporazum o štipendiranju je podpisalo naslednje število udeležencev:

— v občini Gornja Radgona	75 %
— v občini Lendava	93,4 %
— v občini Ljutomer	77,7 %
— v občini Murska Sobota	73 %

kar predstavlja po ugotovitvah skupščin Občinskih skupnosti za zaposlovanje navedenih občin več kot dve tretini udeležencev v posamezni občini. S tem je podana veljavnost SaS o štipendiranju v občinah Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota in se uporabljajo od 1. 9. 1986 dalje.

Predsedniki skupščin
Občinskih skupnosti za zaposlovanje:

BRUNEC Bojan
Brunec Bojan, l. r.
VUK Jože
Vuk Jože, l. r.
KUMER Janko
Kumer Janko, l. r.
KRPIČ Aleksander
Krpič Aleksander, l. r.

Judo

Sobočani prvi v Avstriji

Ob praznovanju 25-letnice ASK Wagne v Avstriji je bil mednarodni turnir v judu, na katerem so sodelovale štiri ekipe, med njimi tudi ekipa soboškega Partizana, ki je dosegla lep uspeh. Ekipa Murske Sobote, za katero so nastopili: Fahntinger, Kisilak, Meničanin, Kavčič, Slak, Krančič in Horvat, je premagala vse tekme in zasedla prvo mesto. Rezultati — Murska Sobota: Železničar Maribor 5:2, Murska Sobota : Wagne 5:2 in Murska Sobota : Heinberg 6:1. Nastopili so tudi pionirji soboškega Partizana, ki so visoko (z 90:0) premagali domačine. Cikajlo, G. Šiška, Brozovič, Stoll, A. Šiška, Vehab in Kos so dobili srečanja z 10:0, Rituper in Berden pa brez borbe.

27. KOLESARSKA DIRKA PO POMURJU

Tokrat dirka po ulicah Murske Sobote

Kolesarski klub Pomurje iz Beltincev organizira v nedeljo, 28. t. m., že tradicionalno 27. cestno kolesarsko dirko Po Pomurju za pionirje in mladince. Tokrat bo tekmovala potekala na 3000 mertov dolgi krožni dirki po ulicah Murske Sobote. Dirka, katere štart in cilj bo pred Jugobanko, se bo začela ob 10.00. Na njej bodo sodelovali mladi kolesarji iz slovenskih klubov, pričakujejo pa tudi kolesarje iz sosednjih držav. Mlajši pionirji bodo vozili na 6 km, pionirji 12, starejši pionirji 21, mlajši mladinci 45 in mladinci 60 km. Za najboljša mesta se bodo potegovali tudi nekateri domači kolesarji. Najboljši bodo prejeli pokale in nagrade.

KAJAKAŠTVO

Varga tudi republiški prvak

Štefan Varga, član BD Mura iz Kroga, ki je pred nedavnim osvojitvijo naslova članskega državnega prvaka v spustu za leto 1986, je minulo soboto zmagal tudi na republiškem članskem prvenstvu, ki je bilo na reki Savi pri Hrastniku. Na tem prvenstvu je bil Miran Vereš iz Kroga četrti, v moštveni vožnji pa so Varga—Vereš—Kuzmič zasedli 2. mesto. Mlajši člani BD Mura iz Kroga pa so v soboto sodelovali na mednarodnem spustu po reki Muri od Gradca do Wildona v Avstriji. V kategoriji k-1 je pri mlajših mladincih Simon Kovačič zmagal, Roman Kovačič pa je bil tretji. Med starejšimi mladinci pa je Simon Novak zasedel 9. mesto.

ŠPORTNI RIBOLOV

Priznanje RZS Bojanu Božiču

V Ormožu je bilo tekmovalno športnih ribičev za pokal Bratstva in enotnosti, na katerem so sodelovale ekipe iz Slovenije in Hrvaške. Ekipno je Ljutomer zasedel drugo mesto. Med posamezniki je zmagal Janko Božič pred Mirkom Božičem, Andrej Škerget pa je bil peti. RD Murska Sobota pa je pripravila družinsko tekmovalno za pionirje, mladince, člane in članice. Zmagovalci so bili — Goran Rengec (pico.), Štefan Gjerek (mlad.), Liljana Kuplen (članice) in Bojan Božič (člani). Ob tej priložnosti so izročili priznanje RZ Slovenije Bojanu Božiču za tekmovalne dosežke.

ODBOJKA

Mladost druga v Beogradu

Odbojarski klub Obilič iz Beograda je pripravil turnir kadetinj, na katerem so sodelovale štiri ekipe: Crvena zvezda (Beograd), Maglič (Foča), Obilič (Beograd) in Mladost (Murska Sobota). Na turnirju so mlade odbojkarice iz Murske Sobote premagale Obilič z 2:0 in Crveno zvezdo z 2:0 ter izgubile z Magličem 0:2, tako so zasedle drugo mesto, kar je lep uspeh.

KONJSKI ŠPORT POKAL DORICI MS

Konjenjski klub Triglav z Bleda je pripravil kasaške dirke za pokal skupščine občine Radovljica. V osrednji dirki je v prvem teku zmagala Dorica MS z Markom Slavičem starejšim iz Ključarovec, v drugem teku pa je bila druga in tako postala končni zmagovalca in prejela pokal. Dorica MS je dosegla kilometrski čas 1:21,9. Lero (Hanžekovič) pa je bil tretji. Omeniti velja še tretji mesti Abartke (Jureš) in Dušana MS (Slavič) med dvoletniki.

Zveza lovskih druženj Prekmurje Murska Sobota

RAZPISUJE prosta dela in naloge

vodje pisarne

ZLD Prekmurje

za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Kandidati za opravljanje del in nalog morajo poleg splošnih pogojev imeti:

- srednjo strokovno izobrazbo ekonomske ali druge ustrežne smeri,
- zaželen je izpit za lovskega tehnika ali lovski izpit,
- poskusno delo traja tri mesece.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na Zvezo lovskih druženj Prekmurje, Murska Sobota, Grajska 7, najkasneje deset dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.



Certus, avtobusni promet Maribor, n. sol. o. Tozd Avtobusni promet Maribor, n. sub. o. Maribor, Linhartova 22

razglašajo po sklepu odbora za delovna razmerja opravila in naloge

VOZNIK AVTOBUSA

iz Lendave — 1 delavec

Pogoj za sprejem je šola za voznike motornih vozil, vozniško dovoljenje kategorije D in 6 mesecev delovnih izkušenj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba, Maribor, Linhartova 22, 8 dni od dneva objave razglašajo. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

HOKEJ NA TRAVI

Zelina premagala ABC Pomurko

V prvem kolu tekmovalja prve zvezne lige — zahod je Partizan iz Zeline v Murski Soboti premagal ABC Pomurko z 2:0. Sobočani so zapravili kazenski strel pri rezultatu 0:0. Sodila sta Petkovič in Vučak.

STRELSTVO

SD Dobrovnik in Cimerman

V Čenubi je SD Lendava pripravila tekmovalno v streljanju z MK puško. Največ uspeha je imela SD Jezero iz Dobrovnika s 1691 krogi pred SD Varstroj, 1398, in SD INA-Nafta, 1361 krogov. Med posamezniki je zmagal Dezider Cimerman s 447 krogi pred Stefanom Laiterjem, 434, in Andrejem Vargo (vsi Dobrovnik), 431 krogov. D. Cimerman

MI in Mura prvi

Končano je bilo tekmovalno sindikalnih ekip soboške občine v streljanju z MK puško. Sodelovalo je 6 ženskih in 15 moških ekip. V ženski konkurenci je ekipno zmagala Mesna industrija s 176 krogi pred Skupščino občine s 153 krogi in Panonijo, 103 krogi. Med posameznicami pa je bila najboljša Cvetka Rengec (Mura) s 83 krogi pred Danico Bagari (SO), 66, in Ani Šinko (MI), 65 krogov. Pri moških je ekipno zmagala Mura s 246 krogi pred MS, 241, in Panonijo, 237 krogov. Posamezno pa je zmagal Aleksander Bagari (DR-ŠI) s 85 krogi pred Robertom Drvaričem (Panonija), 84, in Janzom Horvatom (Mura), 84 krogov. F. Matko

Zmagala SD Noršinci

SD Graficar je pripravila tekmovalno z MK puško za pokal Pomurskega tiska. Med 13 strelskimi družinami je zmagala ekipa Noršincev s 527 krogi pred Muro, 514, in MI, 472 krogov. Posamezno pa je bil prvi Karel Turner s 180 krogi pred Stefanom Balaškom (oba Nor.), 177, in Francem Balaškom (Mura), 176 krogov. F. Matko

ŠAH

Zmagal Danilo Hari

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobote je pripravilo hitropotezni turnir za september. Med desetimi šahisti je zmagal Danilo Hari z 8 točkami pred Stefanom Ciganom in Igorjem Kosom po 7,5. Matijo Gaborjem in Cirilom Logarjem po 4,5, Ivanom Neratom in Bogdanom Harijem po 4, Stefanom Režonjo, 2,5, Andrejem Kuharjem, 1,5 in Jožetom Benkom, 1 točka.

KOŠARKA

Dve zmagi Pomurja

V nadaljevanju prvenstva v SKL — vzhod za mladince je Pomurje premagalo Ptuj s 106:73. Strelci: Tušar 38, Andrej 22, Banič 16. Kadeti Pomurja pa so premagali Ptuj s 128:35. Strelci: Banič 32, Tušar 31, Tincev 22 in Ivanič 18 košev.

NAMIZNI TENIS

Slovenija prva

Na mladinskih igrah treh dežel, ki so bile v Čedadu v Italiji, je v slovenski reprezentanci nastopil tudi Sobočan Mirko Unger. Slovenija je premočno zmagovala, saj je premagala Koroško in Furlanijo-Juljsko Krajino s po 5:0. M. U.

Povabilo z Madžarske

Iz Središča Železne županije, Szombathelya, je prispelo na uredništvo Vestnika povabilo za udeležbo naših športnikov-tekačev na teku IROTTKO 86, ki bo 4. oktobra. Dolžina proge, ki poteka po gričih med Kozsegom in Velemom, bo 18 kilometrov. Dobre tekmovalce čakajo vredne nagrade, zmagovalca pa bo prejel prehodni pokal. Če se bo morebiti kdo udeležil tega teka, se lahko prijavi na kraju samem ali pa na naslov VIZIG SE, MAZA ISTVIAN, Szombathely, Vörösmarty u. 2, 9700.

ŠNL

ČETRTA ZMAGA MURE

V četrtem kolu tekmovalja v slovenski nogometni ligi je soboška Mura doma premagala Elko iz Mozirja z 2:0. Strelca golov sta bila Jančar v prvem in Gabor v drugem polčasu (iz enajstmetrovke). Sobočani bi lahko še višje zmagali, vendar so napadalcem pravili nekaj lepih priložnosti za gol. To je četrta zaporedna zmaga Mure. Tekmo si je ogledalo okrog 800 ljubiteljev nogometa. V naslednjem kolu igra Mura v Celju.

MURA	4	4	0	10:1	8	
Slovan	4	4	0	10:1	8	
Olimpija	4	3	1	0	10:1	7
Koper	4	2	2	0	4:0	6
Domžale	4	2	0	2	11:6	4
Kladivar	4	2	0	2	8:8	4
Elko	4	2	0	2	4:5	4
Železničar	4	2	0	2	3:5	4
Triglav	4	1	1	2	4:5	3
Rudar (TR)	4	1	1	2	3:6	3
Ljubljana	4	1	0	3	2:7	2
Rudar (TV)	4	1	0	3	1:6	2
Vozila	4	0	1	3	4:15	1
Kovinar	4	0	0	4	1:9	0

ONL

NAFTA NEODLOČENO

V četrtem kolu tekmovalja območne nogometne lige — vzhod je lendavska Nafta doma igrala s Steklarjem iz Rogoške Slatine neodločeno 0:0. Nafta vodi s 7 točkami.

PNL

Rezultati — 4. kolo

Veržej:Rakičan	3:2
Hotiza:Odranci	4:1
Renkovi:Tišina	0:2
Dobrovnik:Črenšovec	2:0
Bakovci:Belinka	2:4
Turnišče:Polana	0:2

I. MNL MS

Rezultati — 4. kolo

Radgona:Tržakovci	2:1
Čarda:Tromejnik	1:2
Gančani:Dokležovje	1:4
Apače:Filovci	1:2
Cankova:Ljutomer	3:3
Tešanovci:Lipa	1:0

II. MNL MS

Rezultati — 4. kolo

Rogašovci:Selo	1:0
Prosenjakovci:Puconci	2:0
Romah:Bogojina	2:1
Vrelec:Križevci	3:3
Hodoš:Bratovci	8:1
Grad:Serdica	3:5

ONL Lendava

Rezultati — 7. kolo

Mostje:Mladost	4:2
Bistrica:Kobilje	5:2
Petišovci:Žitkovci	3:1
Zvezda:Nedelica	1:5
Nafta:Panonija	3:1
Kapca:Olimpija	8:1
Graničar:Lakoš	0:2

KEGLJANJE

Marika Nagy in Hari Steržaj prvaka

Na finalnem kegljaškem tekmovalju posameznikov za republiško prvenstvo, ki je bilo v Krškem za ženske in v Ljubljani za moške, sta lep uspeh dosegla pomurska kegljača — svetovna prvakinja Marika Nagy iz Dubrovnika, sicer članica Konstruktorja iz Maribora, in Hari Steržaj iz Ljutomera, član Radenske, saj sta postala letošnja republiška prvaka. Nagyeva je podrla 1773, Steržaj pa 3598 kegljev. Podpredsednik SO Krško Sandi Strupeh je Nagyevi za izjemne rezultate izročil plaketo občine Krško. Za Harija Steržaja, ki je tokrat prjetno presenetil, je to doslej največji uspeh.

NAMIZNI TENIS

ZMAGAL KUZMA

V Murski Soboti je bil prvi republiški selekcijski turnir za mladince, kjer je sodelovalo 30 igralcev. Turnir je bil obenem kvalifikacijski za zvezni pozivni turnir. Od pomurskih tekmovalcev, ki so zadovoljili, sta se na zvezni pozivni turnir, ki bo v Doboju, uvrstila Kuzma in Unger.

V prvi skupini je zmagal Kuzma z rezultatom 8:1 in v odločilnem srečanju premagal največjega tekmeca Smrekarja z 2:0. Edini poraz pa je doživel od klubskega tovariša Ungerja. Slednji je osvojil pričakovano dobro četrto mesto, popolnoma pa je odpovedal Žitek, ki je zasedel deveto mesto. V drugi skupini je Fridrih z rezultatom 7:2 zasedel dobro drugo mesto. V tretji skupini je bil Gerendač (6:3) drugi, Ori pa z istim rezultatom tretji, Smodiš peti in Riharič sedmi.

Na podobnem turnirju mladink v Ljubljani je Tanja Sinic zasedla šele deveto mesto, v tretji skupini pa je bila Jasna Breznik sedma.

Na prvem regijskem turnirju v Mariboru za mladince je bil Riharič v prvi skupini drugi, Smodiš pa četrti. V drugi skupini je Županek zasedel drugo, Fišer peto, Zrim šesto, Tkalec sedmo in Tratnjek osmo mesto. V tretji skupini je bil Horvat drugi, Lenarčič pa tretji. Med mladinkami je Koroščeva v prvi skupini zasedla četrto, Balantičeva pa v drugi skupini četrto mesto. M. U.

ROKOMET

Prva zmaga Črenšovec

V drugem kolu tekmovalja v drugi republiški moški rokometni ligi so igralci Toka iz Črenšovec premagali Sempeter s 27:22 in zabeležili prvo zmago v tej konkurenci. Strelca: Horvat 8, Šernek 6. Zmago so dosegli tudi rokometarji Bakovec nad ekipo Velike Nedelje — 29:24. Strelci: Kozelj 9, Merčnik 5 in Lebar 4. Krög pa je izgubil v Ormožu s 23:28. Kreft je dal 9 golov.

V ženski konkurenci je Radgona premagala Brežice s 23:16. Strelci: Petkova 16, Maukova 5. Izgubila pa je s Šmartnim 17:23. Strelci: Petkova 11 in Maukova 3. Belinka je izgubila z Velenjem 34:37. Najboljši strelci: Kociprova 14 in Baševa 11.

LENDAVA

ŠPORTNO IN DRUŽABNO SREČANJE ŽENSK

V okviru maloobmejnega sodelovanja sindikalne Zalske županije na Madžarskem ter občin Lendava in Ljutomer je bilo v Lendavi že tradicionalno športno in družabno srečanje deklet in žena. V športno-rekreativnem delu so pomerile 5-članske ekipe v nekaterih rekreativnih vrsteh, ki so zanimive tako za tekmovalke kot gledalce. Tokrat pa so prvič tekmovali tudi v namiznem tenisu. Po tekmovalnem delu je bilo družbeno srečanje, ki je vselej lepa priložnost za izmenjavo izkušenj, zblíževanje in krepitev prijateljskega sodelovanja ter dobrih sosedskih odnosov. V tekmovalnem delu so bile nekoliko boljše gostiteljice, ki pa so pokal odstopile Madžarkam. Tovrstna srečanja so vsako drugo leto — enkrat na Madžarskem in enkrat pri nas. D. Bedek

FERI MAUČEC

40 LET POMURSKE KOŠARKE

PIONIRSKI FESTIVAL — MNOŽIČNO TEKMOVANJE

V okviru pomurske košarske lige so nastopale ekipe iz srednjih šol že od leta 1959 skupaj z drugimi ekipami iz društev Partizana, klubov in sekcij. Poleg tega so bila organizirana tudi razredna, medrazredna in medšolska košarska tekmovalja. Ker pa se je število srednjih šol v Pomurju povečalo, se je povečalo tudi število košarskih ekip na srednjih šolah. Zato je strokovni odbor za košarko v Murski Soboti že leta 1964 organiziral prvo tekmovalno v pomurski srednješolski ligi za moške in ženske. Prvi dve leti je naslov pomurskega srednješolskega

prvaka pri moških osvojila ekipa Elana, pri ženskah pa ESS iz Murske Sobote. Razen leta 1966, ko ni bilo tekmovalja, so bila vsako leto tekmovalja v pomurski srednješolski košarski ligi. To je bilo potrebno tudi zaradi republiškega prvenstva srednjih šol, kjer so nastopali prvaki posameznih območij.

Za nadaljnji razvoj košarke v Pomurju in Sloveniji pa je bilo pomembno leto 1966, ko je Košarska zveza Slovenije razpisala tekmovalno — Pionirski festival košarke, ki se je kot množično tekmovalno v Sloveniji ohranil vse do danes, na

njem pa vsako leto sodeluje čez 400 šolskih ekip. Osnovna oblika tekmovalja so medrazredna tekmovalja, medtem ko na občinskem tekmovalju nastopajo selekcije, regijski prvaki pa sodelujejo v sklepem republiškem tekmovalju. Tekmovalno je bilo v Pomurju precej množično, saj je sodelovalo devet osnovnih šol z enajstimi moškimi in devetimi ženskimi ekipami iz soboške občine, šest osnovnih šol s šestimi moškimi in štirimi ženskimi ekipami iz radgonske občine, štiri osnovne šole s štirimi moškimi in dvema ženskima ekipama iz ljutomerske ter po ena moška in ženska ekipa iz lendavske občine. Skupno je torej sodelovalo 22 moških in 16 ženskih ekip. Prvi dve leti je postala prva ekipa ŠSD Mladost s soboške prve osnovne šole, ki je na republiškem tekmovalju zasedla peto oziroma osmo mesto. V okviru Pionirskega košarskega festivala pa je bilo tudi usposobljenih več mladinskih sodnikov, ki so kasneje dobili naziv republiški in zvezni sodnik. Naziv zveznih sodnikov so dobili: Grmič, Gomboš, Drvarič, republiški sodniki pa so bili: Glažar, Šarotar, Žitek, Firm, Zobarič, Sečko in Petkovič. Tekmovalja Pionirskega košarskega festivala je v Pomurju vodil Peter Juteršnik.



Mladi košarkarji iz Murske Sobote, ki so leta 1966 sodelovali v Ljubljani na sklepem delu republiškega tekmovalja prvega Pionirskega košarskega festivala.

(nadaljevanje)

KROMPIR NAŠ VSAKDANJI

Med Evropejci, ki so prvič videli skromno rastlino, ki so ji Indijanci v Andih pravili »papa«, je bil španski osvajalec Francisco Pizarro in njegova surova toipa. Ko so leta 1530 jezidili prek našadov pape, jih je gnala želja, da bi čimprej izsledili in oplenili pravilčno zlato Inkov Atahualpe.



Na letošnji tradicionalni razstavi domačih živali v Moskvi je posebno pozornost zbujalet nemški ovčar s svojimi odlikovanji, ki jim je prejel za svojo zvestobo in strastnost.

V naslednjih petdesetih letih so iz Peruja prenesli to rastlino v Evropo. Od takrat je krompir skozi štiri stotletja polagoma osvajal svet. Cesarstvo Inkov je izginilo, slava Španije je ostala samo še v spominu, toda krompir je začel kraljevati v korist človeštva in odtehal vse zlato, ki so ga oropali v Peruju. Danes prideluje krompir tudi 130 od 167 neuvršenih držav. Enoletni dober svetovni pridelek doseže 291 milijonov ton, kar je toliko, da bi lahko pokrili štiriposovno cesto, ki bi šestkrat obkrožala našo zemljo. Prodajno vrednost računajo na 106 milijard dolarjev, to pa je več, kot je bila vrednost vsega zlata in srebra, ki so ga Španci odnesli iz Novega sveta.

O hranljivosti krompirja je značilen podatek, da vsebuje 3200 gr krompirjevih gomoljev 2500 kalorij, zadostnih za dnevno potrebo odraslega človeka. En sam večji gomolj, zaužit brez dodatkov, zaleže toliko, kolikor lepa hruška, gomolj pa je 99,9-odstotno brez maščobe.

Evropa in SZ dosežeta 75 % svetovnega pridelka. Prva je ob dobri letini SZ z eno tretjino svetovne pridelave, zato krompir imenujejo »naš drugi kruh«. Poljska je s 15 % druga, sledijo ji ZDA s 5 %.

Strokovnjaki za prehrano cenijo krompirjeve beljakovine bolj od sojinih (vzhodnoindijskega fižola), saj posamezen velik gomolj zadovolji dnevno potrebo odraslega človeka po vitaminu C. Dokazano je, da ladijske posadke, ki so v prehrani uživale krompir, niso več zbolele za skorbutom.

Kaj je postavilo krompir na prvo mesto med rastlinami? Dober obro-

dek, čvrsta odpornost gomoljev, hranljivost, vsestranska uporabnost. Zato tudi pri nas pravijo spretno, ki se povsod najde, da »ima krompir«: isto najdemo v Indiji, kjer takemu človeku pravijo »alu«, kar pomeni krompir. V primerjavi z velikimi pridelki, pšenico, koruzo, rižem, uspeva krompir tudi v bolj slabi zemlji in v surovi podnebju. Doseže zrelost hitreje od glavnih žitaric: od 90 do 120 dni, in že užitne manjše gomolje lahko izkopljemo po komaj 60 dneh.

Gomolji so tako zdržljivi in prilagodljivi, da rastlina uspeva od morske gladine, za jezovi Holandije, do višine 4.300 metrov v mrzlih Andih in Himalaji, od Arktičnega kroga do Magelansove ožine in v žgočih puščinah Avstralije in Afrike. Samo v zelo soparnih džunglah rastlina propade. Vendar bo krompir, ljubitelj hladnih območij, če bi svetovna temperatura padla za nekaj stopinj, kar napoveduje njegova klimatologija, postal še pomembnejša in cenjena hrana.

Henry Ford si je zamislil, da bi v naslednjih desetletjih lahko pridobivali iz krompirja pogonsko energijo, zato je naročil v Evropi večjo količino industrijskega krompirja. Vse je ostalo le pri poskusih, ki pa so dokazali, da iz enoletnega pridelka na 4.000 m² lahko dobimo 4.540 litrov etilnega alkohola.

Prihodnost pridelka v SZ je bila resno ogrožena med drugo svetovno vojno, ko so nacistične granate padle na krompirišča raziskovalne postaje v Pavlovsku. Starešina sovjetskih učenjakov Abraham Kameron je nabral najboljše primerke laboratorijsko preizkušenih gomoljev in jih v

vreči nosil peš do Leningrada. Tam je v nekem zaklonišču v družbi kolegov obvaroval dragocene gomolje pred podganami, čeprav so bili on in njegovi prijatelji sestradani. Vedeli so, da s tem, ko ohranijo primerke južnoameriškega krompirja, potrebne za ponovno oživiljanje posebnih izvornih vrst, čuvajo državni zaklad. Grozila je nevarnost, da bi pri pomanjkanju domačega krompirja, ki je bil poglavitna hrana sovjetskega ljudstva, mogla zmagati Nemčija.

Najostrejši skalpeli

Kirurgi bodo kmalu uporabljali instrument za najnatančnejše operativne posege, katerega poreklo sega vse tja do kamene dobe. Antropolog Payson Sheets z univerze Colorado skupaj z nekim očesnim kirurgom preskuša uporabnost posodobljenega skalpela, narejenega iz obsidiana, torej iz snovi, iz katere so izdelovali svoja rezila starodavni Maji v Ameriki, poznali pa so jo tudi v Evropi.

Rob odlomljene vulkanske kamnine je najostrejša naravna stvar na svetu. Kot je uspelo dokazati Sheetsu, pa se da vulkansko steklo lomiti v najostrejša komercialna rezila, kar jih svet pozna. Rezila iz obsidiana imajo rezilo debelo komaj 0,00000004 milimetra.

Presenetljivo je nedvomno prav to, da traja razvoj obsidianevega rezila že dobrih 4.000 let.

Maščevanje

Petdesetletni Japonec se je znašel v zaporu zaradi telefoniranja. Ni šlo za neplačane telefonske račune, temveč za maščevanje. Možakar je poklical neko gradbeno firmo več kot 100.000-krat in vsakokrat, ko je kdo dvignil slušalko, jo je brez besed spustil na vilice. Vsakdanji klici so trajali sedem let, dokler ni telefonistka začela resno trpeti zaradi živčnosti. Ogorčeni meščan ni varčeval ne s časom ne denarjem, da bi se maščeval podjetju, ki mu je pred leti obnovilo stanovanje, pa z delom ni bil zadovoljen.



Kako daleč je že od tistega 1964. leta, ko si je modni oblikovalec Rudi Gernreich »vzmisli« monokini, ki je danes tudi takšen, kot ga vidite na sliki.

Najedel se bom fuguja

Slavni japonski pesnik Buson, ki je živel v 18. stoletju, je med svojimi številnimi pesnimi zapustil tudi tale žalosten haiku: »Nocoj je nisem mogel srečati. Moram se ji odreči, zato bom jedel fugu.« Trivrstnico lahko nadaljujemo z nekim drugim verzom iz japonske poezije, ki pojasnjuje odločitev užalostčenega nesrečnega ljubimca. Takole gre: »Sinoči sva skupaj jedla fugu, danes sem pomagal nesti njegovo krsto.« Kaj je torej ta smrt prinašajoči fugu?

Fugu pomeni v japonsčini ribo in jed, narejeno iz nje. Gre za družino rib, ki se jim po slovensko reče napihovalke. Ime so dobile po svoji sposobnosti, da se v primeru nevarnosti, ali če so jezne, prestrašene, ogrožene in vzburjene, napihnejo kot žoge. To jim omogoča poseben slep izrastek na prebavilih, tako imenovana zračna vreča, v katero si nagoltajo vodo ali zrak in tako povečajo svojo velikost dvakrat in celo trikrat. Znanih je okoli 100 vrst napihovalk. Žive predvsem v tropskih in subtropskih morjih, ne-

kaj vrst pa pripada sladkovodnim ribam. Gojitelji akvarijskih rib najbrž vedo za nekaj vrst napihovalk, ki so nadvse lepe in jih zato goje.

Druga značilnost napihovalk pa je ta, da imajo v svojem organizmu zelo hud strup. V nekaterih delih ribe, posebno v spolovilih in jetrih, je tetrodotoksin, ki je 275-krat hujsi strup od cianida in 25-krat hujsi od poznanega kurara. Deluje na živčevje, in sicer tako, da blokira živčne impulze.

Na Japonskem je ta strupena riba že stoletja najodličnejša poslastica,

čeprav je hkrati tudi nekakšna gurmanska ruska ruleta. Po slastni večerji se sladokusci lahko zvrne mrtev za mizo, podobno, kot je to opisal Ian Fleming v enem od svojih številnih romanov o Jamesu Bondu. Slavni agent se je pri uživanju fuguja smrtno nevarno zatrpil.

Zastrupitev s fugujem je strašna. Udi prično drevneti, mišice ne ubogajo več, počasi povsem odpovedo in človek ne more niti dihati. Pri polni zavesti in jasnih misli se zaduši.

Čemu ljudje potem sploh jedo to presneto ribo, če je lahko smrtno nevarna? Dovolj je, da kuhar pri čiščenju napihovalke prezre drobce spolovila ali jeter, pa se vrhunski gurmanski užitek konča s pogrebom. Več kot 60 odstotkov vseh zastrupitev z napihovalko se konča s smrtjo. Morda je prav ta izziv največja mikavnost.

Draga šala

Mladi radioamater bo zaradi nepremišljene šale preživel leto dni v zaporu. Norman Miller iz New Yorka je bil obsojen, ker je s svojo napravo oddajal lažni klic na pomoč, kot bi šlo za jahto v nevarnosti. Poleg tega bo moral 18-letni radioamater obalni straži poravnati stroške, ki jih je imela z 20-urnim iskanjem potapljajoče Blue Lady, na kateri naj bi po njegovi trditvi bilo 10 članov posadke. Šala ga bo stala dodatnih 77.900 dolarjev.

drugje smo prebrali

Pri gradnji podzemne železnice v Budimpešti so našli na okostje morskega psa.

xxx

Za vsak dežnik so Francozi v 18. stoletju morali plačevati davek, zato je moral imeti vsak dežnik tudi nekakšno »registrsko tablico«, na kateri je bilo zapisano ime lastnika dežnika.

xxx

Veliki izumitelj Edison ni končal niti osnovne šole.



PIŠTA modruje

Mi smo društvo jokajoče, delamo se nemogoče. Či dosti nan zraste, se zdigajo vlastije.

Či malo smo pripouvali, ali preveč zoudali, uvoz nan prijde na pomoči, zrihtamo krijtov čez nouč.

Cuker, oli pa so drakši. Preveč nede čujto sakši, tisti, što mā malo plačo, nede meo več za pogačo.

Ali najbolje je glavno, sindikalno vodstvo slavno, krumpšan cejno takšo mā, ednouk več kak je doma.

Vabimo vas na veliko **MODNO REVIIJO** "JESEN-ZIMA" ki jo bomo pripravili v **KAVARNI HOTELA DIANA** v SOBOTO 27. SEPT. 1986 OB 20. URI

REZERVACIJE SO VAM NA RAZPOLAGO V PISARNI BLAGOVNICE - POTROŠNIK

TOZD IZBIRA **Potrošnik** MURSKA SOBOTA

JESENSKI GRAŠKI SEJEM SPET NA ŠIROKO ODPIRA SVOJA VRATA

Grazer Messe

279. 5.10.86

- Tekstil,
- lesno jedro,
- varčevanje z energijo,
- modne revije,

- hi-fi tehnika,
- razstava antikvitet,
- računalništvo,
- vse za otroke,

VSE NA ENEM MESTU



KOMPAS Maribor

Vstopnice za dinarje lahko kupite pri **KOMPASU** Maribor ali njegovih poslovalnicah na mejnih prehodih na Šentilju in v Gornji Radgoni.

KAKO ŠOLATI IN VZGAJATI PSA?

Besedi: vzgoja in šolanje zvenita sicer strogo, vendar psov ne šolamo s palico, ampak le z zaporedjem čutnega vpliva in pohvale. Šolanje je v bistvu vzgajanje tistih naravnih sposobnosti in lastnosti nagonov psa, ki nam koristijo, in preprečevanje tistih, ki so nam škodljive. Psa moramo na začetku obvezno šolati na vrvi in brez uporabe sile. Potpežljivo mu moramo s poveljem in istočasnim čutnim vplivom nakažati, kaj želimo. Povelje samo pove vajo, ker pa pes iz besed ne razbere smisla, moramo hkrati uporabiti tudi čutni vpliv, ki psa prisili, da naredi, kar želimo. Pes namreč slušni vpliv pogojno poveže z istočasnim čutnim vplivom in s pohvalo, ki je na koncu vaje. Po vztrajnem ponavljanju vseh med seboj povezanih činite-

ljev, pes dojame naše želje in se že na samo povelje vda v zahtevan položaj oziroma izvede vajo pravilno in takoj. Pes, ki smo ga z uporabo sile prizadeli po krivici, ob nepravem času in na neprimeren način, ne bo nikoli vedel, kaj od njega hočemo in zato tudi ne bo mogel izvesti tistega, kar želimo. Pes se bo začel lastniku izmikati, ker je spoznal, da je navzočnost vodnika pogojena z neprijetnostjo. Prvi pogoj za uspešno šolanje je torej, da je odnos med vodnikom in psom pravičen.

Kinološko društvo v Murski Soboti omogoča vsem ljubiteljem kinologije, da lahko na strokoven način z vsemi pripomočki

izšolajo svoje pse. Vsaka napaka pri šolanju je lahko usodna. Kako se bo pes vedel, je odvisno le od človeka, zato ni naključen izraz »Kakršen gospodar, takšen pes!« Pri šolanju so potrebni različni posebni čutni vplivi, dolgotrajne izkušnje in strokovno

znanje lastnika psa. Lastnik psa se mora najprej teoretično spoznati z vajami in povelji in kako napake psa pri določeni vaji odpraviti, ne da bi se porušil pravičen odnos med vodnikom in psom. Pes pač ne misli in ne čuti kot človek. Murko

DROBNI NASVETI

Testenine kuhajte v slani vodi. Da se ne zlepijo, dodajte malo maščobe (mast, olje ali maslo).

Pecilni prašek dodajte moki in ju skupaj presejite, saj bo ta dodatek šele na ta način enakomerno razporejen, kar je pogoj za rahlo testo.

Običaj je, da ob obisku prinesete gospodinjici cvetje. Če pridete na obisk mož in žena, cvetje izročijo mož. V tem primeru ne sme biti zavito v papir.

Kam z ostanki mila? Če ste varčili, jih boste shranjevali, in ko se jih bo nekaj nabralo, jih potopite v močno vročo vodo in dodajte 3 žličke amoniaka na vsak liter vode. Dobili boste odlično sredstvo za pranje kamnitih ploščic in emajliranih površin.

Kašljate zaradi dima? Narežite olupljeno jabolko na kralje, jih posipajte s sladkorjem in dajte na rešetko, pod njo pa postavite krožnik ali pladenj, na katerega bo padala tekočina od jabolka. Po 24 urah popijte ta sok. To ponovite trikrat.

Če nogavice kljub pranju »dišijo«, jih za trenutek potopite v vodo, ki ste ji dodali malo sode bikarbone.

Svežo ribo boste prepoznali po bistrih očeh, čvrstem mesu ter svetlordečih škrgah.

ANEKDOTE

Papeža Janeza XXIII. je nekoč vprašal obiskovalec: »Sveti oče, koliko ljudi pravzaprav dela v Vatikanu?« Papež je odgovoril: »Polovica.«

Francoski škof Nesmond je sodeloval po svoji skromnosti. Nekoč je spustil silno ploho besed na župnika, ki se je udeležil poročne gostije. Župnik se je branil, sklicujoč se na Jezusa, ki je bil na svatbi v Kani Galilejski. »To samo dokazuje, da ga je včasih tudi Jezus lomil!«, je odgovoril neomajani škof.

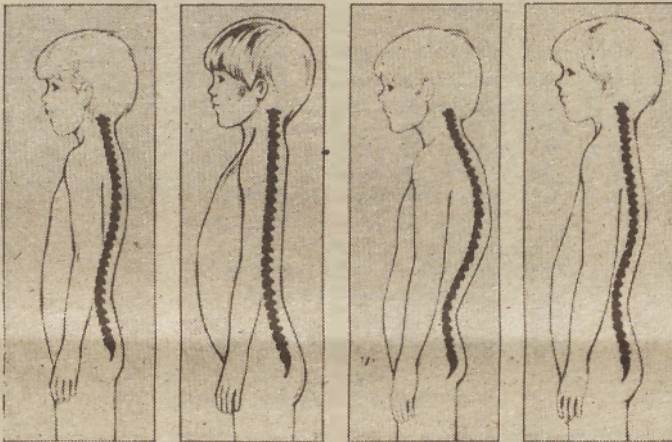
Sveti Avguštin pripoveduje, da je v mladosti takne molil: »Gospod, nakloni mi čistost, a ne še zdaj!«

NAŠI NAJMLAJŠI

NAPAKE DRŽE

Skoraj vsak drugi šolski otrok ima danes slabo držo. Vzroki za to so različni; od čezmerne telesne teže, pretežkih torb, neustreznih oblikovanih šolskih klopi in stolov, do pomanjkljivega gibanja otrok. Sami lahko ugotovite, ali ima vaš otrok slabo držo. Opazujte ga, ko stoji sproščeno,

oblikah bo pomagala že posebna telovadba. Stalna opozorila, kot so: »Drži se ravno!« v večini primerov nič ne zaležejo. Najpomembnejše je, da otroka opogumimo, naj se začne ukvarjati z neko telesno aktivnostjo. Šolski otroci, ki večino dneva presedijo, se morajo telesno razgibati. Vsak



in tedaj, ko se postavi v napeto pokončno držo. Tedaj ugotovite: ali sta nogi enako dolgi, ali je hrbtišče ravno, ali sta rameni enako visoki, ali sta kolka simetrična... Ko se otrok skloni, opazujte, ali sta lopatici enako visoki. Če ste opazili, da je pri katerem izmed navedenih preizkusov kaj narobe, se z otrokom oglasite pri ortopedu.

dan bi se morali vsaj dve uri gibati na svežem zraku. Zato, da popravimo slabo držo, je izredno koristno zlasti plavanje. Povsem narobe pa je, če otroka zaradi njegove slabe telesne držo oprostimo telovadbe. Otroci s slabo telesno držo morajo namreč nujno telovaditi in biti športno aktivni.

Da ponovimo: Telesna aktivnost in vsaj ura telovadbe na dan sta najboljša sredstva zoper slabo telesno držo.



19. največje trgovsko podjetje s tehničnim blagom v Mariboru

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Nesreče s traktorji in kmetijskimi stroji

V Pomurju je bilo letos 282 prometnih nezgod, kar je za 61 več kot v istem obdobju lani. Med pogostimi nezgodami so tiste s traktorji in kmetijskimi stroji. V osmih mesecih letošnjega leta so v Pomurju obravnavali osemnajst prometnih nezgod, kar je za tri manj kot v enakem obdobju lani. V lanskem letu sta bili dve smrtni žrtvi, letos nobene. Tudi med poškodovanci huje in laže ranjenih je stanje letos ugodnejše. K temu so gotovo prispevali varnostne kabine in lo-ki, ki so s prvim januarjem letos obvezni. To še posebej drži za smrtno primere, ki jih je manj.

Pogoste pa so tudi delovne nezgode s kmetijskimi stroji, zlasti v tem jesenskem času, ko kmetje pripravljajo pridelke. Res je sicer, da letos v Pomurju ni bilo večjega števila teh delovnih nezgod, vendar pa velja pravočasno opozoriti, da jih ne bi bilo. Na Upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so letos obravnavali le šest delovnih nezgod s kmetijskimi stroji, vendar menijo, da so se jesenska dela šele začela. Da pa teh ne bi bilo, inšpektor za varnost cestnega prometa Vilijem Cernjak opozarja, da lastniki kmetijskih strojev opremijo stroje z rumenimi rotacijskimi lučmi, če vozijo z njimi po prometnih cestah. Pomembno pa je tudi, da so kmetijski stroji brezhibni. Med najpogostejšimi vzroki za prometne nezgode s traktorji in delovne nezgode s kmetijskimi stroji pa sta izsiljevanje prednosti in alkohol. Ker smo pred začetkom bratve in pripravila kmetijskih pridel-

kov, ne bo odveč opozorilo, da vsak pri sebi poskrbi za varnost v cestnem prometu. K varnosti, zlasti pa k zmanjšanju smrtnih primerov traktoristov, je vsaka- kor pripomogel zakonski predpis o obvezni uporabi varnostnih kabin in lokov. Večina kmetov, uporabnikov traktorjev in kmetijskih strojev spoštuje zakonska določila, tako da so le redki tisti, ki tega niso storili. Varnostne kabine so namreč veliko pripomogle k temu, da ob nezgodah s traktorji ni smrtnih primerov. V prejšnjih letih je bilo v Pomurju po dvajset ali več prometnih nezgod s traktorji s smrtnimi izidi ali hujšimi posledicami, medtem ko je letos takih prometnih nezgod veliko manj. Sicer pa ne bo tudi tokrat odveč opozorilo vsem uporabnikom traktorjev in kmetijskih strojev, da poskrbijo za njihovo brezhibnost in upoštevajo prometne predpise.

Feri Maučec

RECEPT ZA VAS

Gorička enolončnica

Potrebujemo: 1 kilogram krompirja, pol kilograma stročjega fižola, 30 dekagramov zmlete svinjetine, 1 deciliter smetane, 1 do 2 jajčki, 10 dekagramov masti, 3 dekagrame moke, 1 deciliter mleka, 2 mali žlici paradiznikove meze, sol po okusu, nariban sir.

Prilava: Olupljen krompir zrežemo na kocke in ga dušimo — pečemo. Polovico maščobe zmešamo s paradiznikovo mezo in polijemo na krompir. Fižol kuhamo v osoljeni vodi, ki ji dodamo česen po okusu. Preostalo mast uporabimo za prežganje, ki mu dodamo mleko. Kuhamo ob slabem ognju, mešamo in dodamo še jajca in smetano. S tem prelivom polijemo maso in površino posipamo z nstrganim sirom. Namesto krompirja lahko uporabimo karfiolo.

SESTAVIL MARKO NAPAST	SRBSKA LJUDSKA BALADA	PLASTIČNO OKRASJE, JAJČEVNIK	POBOTA-NJE	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA KOVAK	VRSTA AFRIŠKE ANTILOPE	DVAJNA VINSKA TRTA	STAROGRŠKO KIPAR IZ EGINE
MESTO V BOLGARJI S STARO MOŠEJO							
ZDRAVILLO PROTI GLAVOBOLU							
MOČNO NAGLJEN SVET							
PLAČILO NA RAČUN, PREDLJEM				RAČUNALNIŠKA REVUJA PASA			
NAUK O MORSKI PLOVBI							
ŽELATINA IZ ALG					ARZEN PAPIR, KI VPIJA TEKOCINO		
GALLI			ALBERT PAPLER	UMETNIŠKA SMER		ANGLEŠKI FILMSKI IGRALEC (MICHAEL)	STARA MADŽARSKA MERA ZA VINO
VRSTA ZEMLJE							
AVTOMOBILSKA OZNAKA NORVEŠKE		GR. FILM. IGRALKA DEL CERKVE					
MESTECE PRI OPATJI					SUKANEČ		
GL. KRAJ DOLINE AMPEZZO V ITALIJI					TITAN		
TRGOVSKI PREDMET, PRODAJNO BLAGO							

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodorsvno: kristal, ravioll, oparnik, Man, Aca, plot, Al, IL, Bonn, rob, Ati, J, rakek, emajl, Vandali, kocinar, Aro, dno.

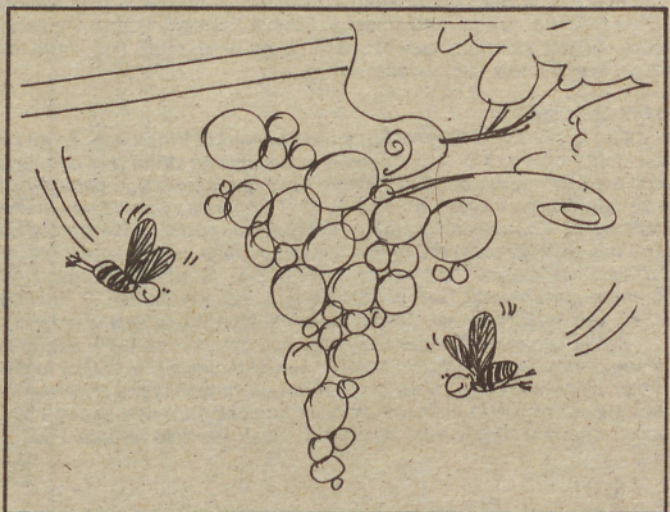
RADIO MURSKA SOBOTA

za oddajo: 21 232 — 1. oktober 1986

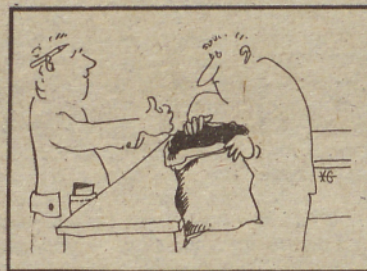
1. TISTA ČRNA KITARA — Vlado Kreslin
2. ONE HIT — Rolling Stones
3. SLOW MOTION — Džordže Balašević
4. CRY TO HEAVEN — Elton John
5. ZA MANO SE JOKALA BOŠ — Big Ben
6. JUKE BOX BOY — Baltimora
7. SLOVENIJA, NARLEPŠA SI DEŽELA — Nace Junkar in Oto Pestner
8. ATLANTIS IS CALLING — Modern talking
9. VODI ME — Tereza Kesovija
10. JASMINA — Agropop
11. SONCE DA, ČE DELAŠ KAK ZA DVA — Čudežna polja
12. MIDNIGHT LADY — Cris Norman
13. VJEČNOST JEDNE LJUBAVI — Rosana Brajko in Slavko Ivančič
14. SANJAM TE — Mlada pot
15. PAPA DONT PREACH — Madonna
16. LJUBIL BI SE — Gugu
17. TOUCH ME — Samantha Fox
18. PISMO — Jasna Zlokič
19. MACEK, MACEK, GRDI PACEK — Marijan Smode
20. FRIENDS WILL BE FRIENDS — Queen
21. NAJBOLJŠI FANTJE — Simona Vodopivec
22. SLEDGEHAMMER — Peter Gabrijel
23. MANGO BANANA — Gugu
24. BEZDAN — Džordže Balašević
25. IF YOU WERE A WOMAN (and was a man) Bonnie Tyler

Glasovnica — dopisnica — za 5 najprihodnjega tedna pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: 5 NAJ.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS



Duhovite pripise k novi risbi pošljite do četrtega, 2. oktobra na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljenne pripise honoriramo.



- Dragi moj, še ena taka vreča denarja pa je avto vaš! (Stanko Z.)
- Gospod inšpektor poglejte, tu je tisti maček, ki nam devize žre. (Renata M.)
- Prav imaš Ferenc, čast in dobiček ne gresta v isto vrečo. (Martin)
- Oča, kmico nesite z žaklon v mlin, želodec pa obesite na klin. (Ludvik K.)

Spomini na počitnice

Prejel sem še nekaj vaših spominov na počitnice. Izluščil sem nekaj odlomkov, ki so se mi zdeli najbolj zanimivi. Pisanje o počitnicah pa sčasoma najbrž ne bo več aktualno, zato si izberete še druge teme.

Tudi jaz sem bil na morju v Baški. To je bilo moje najlepše doživetje.

Se danes se spominjam, ko je začela pihati burja, ki je vzvalovila morje. Valovi so postajali vse večji. Tedaj se nismo upali kopati. No, tudi kopanja je bilo dovolj. Ker je bila to naša šola v naravi, smo se učili plavati, hodili smo na izlete, se igrali in imeli smo tudi pouk. S trajektom Svaranka pa smo se vozili na otok Rab. Tam smo na neki gori videli tudi Škorpiona.

Vsi smo se srečno vrnili in v domači šoli začeli s poukom teden dni kasneje. Zato smo morali krepko prijeti za peresa in knjige, saj nas čaka veliko učenja.

Mihael Veberič, 5. a
OŠ Veržej

Za nas, šolarje, so počitnice gotovo najlepši čas življenja. Žal prehitro minejo.

Prvi dnevi so bili zame sicer nekoliko dolgočasni, ker nisem imel kaj početi. Šolski zvonec pa mi je še vedno brnel v ušesih. Potem pa je telefoniral oči iz Nemčije in sporočil, da bo prišel pome. Komaj sem pričakal ta dan. Končno sem se odpravil na dvotedenske počitnice v Nemčijo. Tam sem hodil v razne zabavišne parke in obiskal sem tudi živalski vrt. Ko sem se vrnil domov, sem lahko prijateljem pripovedoval zanimive zgodbe.

Tomas Gider, 6. a
OŠ Rogoševci



Moj prvi šolski dan — Narisala Simona Horvat, 1. raz. OŠ Jože Hedžet, Šafarsko.

STALA SEM NA ZMAGOVALNI STOPNICI

V nedeljo, ne vem že katero, sem gledala televizijo. Na programu je bila tekma v plavanju, za ženske na 100 metrov — kravli. Ob gledanju tekme se mi je zahotelo, da bi tudi jaz tekmovala.

Mami sem takoj na drugi dan rekla, naj telefonira in naj vpraša, kdaj se bo začela tekma za svetovni pokal. Res, mama je telefonirala in rekli so ji, da bo spored tekem objavljen v časopisu. Vsak dan sem gledala časopise in končno našla obvestilo, da se bo trening začel v ponedeljek. S kolesom sem se peljala v kopališče in se prijavila k treningu. Po enem tednu smo šli na tekmovalje. Ko nam je sodnik dal znak, smo skočili v vodo. Plavalci smo hitro. Zadnjič smo se obrnili, napela sem vse sile in premagala najboljšo tekmovalko! Ko smo stali na zmagovalnih stopnicah, so nam podarili medalje in čestitili. Zaigrali so tudi himno.

Ob poslušanju himne mi je srce tolklo, kot bi tekla več kilometrov in v oči so mi pritekale solze veselja in sreče. Že danes tli v meni želja, da bi tekmovala in seveda tudi zmagala, kajti vse to, kar sem napisala, se je zgodilo v moji domišljiji.

Nataša Švec, 4. č.
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Po televiziji sem gledala plavanje. Tudi jaz sem se hotela prijaviti. Mama me je šla prijaviti. Redno sem hodila na treninge. Tovariš, ki nas je vodil, je povedal, da

bomo jutri tekmovali. Bila sem vesela. Noč pred tekmovaljem sem slabo spala. Drugi dan sem se zbudila, najedla, se oblekla in šla. Bilo je dosti gledalcev. Tovariš je dal znak in vse naenkrat smo skočile v vodo. Rekla sem si, da moram biti prva.

Do cilja je bilo še kakšnih 12 m. Bila sem prva. Zame je bil to najlepši trenutek. Ljudje so mi ploskali, metali cvetje in trake. Bila sem vesela. Šla sem na najvišjo stopničko. Dobila sem medaljo in priznanje. Doma so bili vsi srečni.

Mama mi je kupila cvetje. Dedek in očka sta mi dala denar. Škoda, da je bilo to le v mojih sanjah.

Ksenija Renn, 4. č.
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota.

Na morju

*Na morju zares lepo,
tam je venomer toplo.
Tam se plavati učimo
in za žogo se podimo.
Sladolede ližemo,
pisma pišemo,
na sprehode hodimo
in se sončimo.*

Nataša Belec, 5. a
OŠ Veržej

Sreča življenja

*Zdaj mirno, zdaj besno je širo polje,
ali ni takšno, človeško srce?
Če danes v veselju brezskrbno živiš,
se morda že jutri v solzah topiš.
Zato pa se sreči preveč ne raduj,
a če je viharna, se glasno bojuj.*

*Misel na srečo, življenje, toplino...
Ni prav to najboljše zdravilo?
Sedanjost je lepa, a prihodnost neznana,
želiš si, da bi bila ti poznana.
Življenje tanka je nitka, kot sreča,
ki pa vse prevečkrat postaja kipeča.*

*Ptička v kletki, tujem, zaprtem prostoru
je kot življenje v temnem predoru.
Tudi mladost je kot vihar sredi polja,
zaprtih oči; zakaj odprtega srca?
Tako bo in bilo je doslej,
toda, življenje teče in bo teklo naprej.*

Mateja Vinkovič 8. a
COŠ »17. oktober«, Beltinci

je malo Štajercev, ki vztrajajo v Ljubljani in jih ne vleče domov. V Ljubljani se je njegovo delovanje razplamtelo do nevarnih meja.

MED LJUBLJANO IN GLAVNJAČO

V Ljubljani se je za stalno naselil in leta 1923 se mu je bila rodila hčerka Jelka, ki mu je prinesla veliko osebno srečo. Srečo je presekal stiska, kajti v stari Jugoslaviji razmere za naprednjake tudi v Ljubljani niso bile dobre. Zaradi organizacije RDEČE POMOČI in sodelovanja v naprednem gibanju so ga oblasti tudi v Ljubljani kmalu zasačile in onemogočale.

Tako se je zgodilo, da se leta 1925 znašel v zloglasni GLAVNJAČI kot politični zapornik. V tem zaporu se je srečal še z nekaterimi revolucionarji, ki so v Jugoslaviji tvorili srž gibanja.

Glavnjača mu je prinesla tudi poznanstvo z Mošo Pijadom. Brž sta se spoprijateljila in izmenjala izkušnje preteklega delovanja. Iz tistih let ostaja tudi znani Vukov portret. Moša Pijada je namreč risal in slikal, saj ga je odlikovala sposobnost likovnega izražaja. S svinčnikom je portretiral Vuka. Portret je ohranjen v osnovni šoli v Vidmu ob Ščavnici.

V GLAVNJAČI so ga mučili, a ostal je zaveden komunist, ki mu lahko zaupaš. Toda med tem je ostala žena z otrokoma v Ljubljani v hudi eksistenčni stiski.

Po trpinčenju v zaporu so ga odločno onemogočili, ko je posvetil svoje udejstvovanje izobraževalnim in prosvetnim potrebam delovnih ljudi.

V času, ko so Vuka politično preganjali, so videmski fantje in dekleta ustanavljali v Vidmu ob Ščavnici Društvo kmečkih fantov in deklet.

VUK IZSTOPI IZ KPJ, DA BI MOGEL DELOVATI ZANJO

Nagajale so mu stare bojne rane, napadala ga je bolezen notranjih organov, a ob vsem tem ga je kot vojnega invalida težke stopnje zlomilo politično preganjanje. Brez žene in otrok bi še šlo. A on ni bil več sam. Stisnil so ga tako, da je ostal docela brez sredstev. Za hip se je vse podrl v njem. Ni videl več izhoda. Kot človek, ki mora jesti in se oblačiti, ni videl jutrišnjega dne.

Njegove funkcije so bile zastojkarske. Častne (?). Kot vojni invalid je deloval v delavskem sindikalnem gibanju. Bil je aktiven v Združenju vojnih invalidov, kjer je celo urejal njihovo glasilo. Njegova bolezen se je slabšala. Nikjer več ni bil varen. Z nepreskrbljeno družino in zdravjem na kocki po mučni vrnitvi iz GLAVNJAČE ni več vedel ne kod ne kam. Zato je prenehal biti član KP oziroma se je na ustreznih forumih opredelil zoper sodelovanje s KPJ, da bi mogel tako delovati zanjo. To je bila njegova strateška poteza, ki je za tedanje oblasti veliko pomenila, saj so računali, da se bo docela odpovedal komunističnemu gibanju in bo čedalje bolj njihov. Seveda je nastalo naelektrono ozračje tudi med prikritimi komunisti in naprednjaki. Nekateri so celo nasledili zmoti, da je Vuk zares prešel v nasprotni tabor. Šele njegovo skrivno delovanje, ki je bilo zdaj še učinkovitejše, jih je pomirilo. Vedeli so, da se igra z ognjem.

S formalnim izstopom iz KPJ je rešil družino, saj si je z izstopom pridobil službo delavskega sindikalnega funkcionarja v Ljubljani. Brez izstopa te službe ne bi dobil.

Nekoliko nedomoljubno zavzveni resnica, da je bil med napadalci Ivana Vuka spčetka tudi njegov videmski rojak Ivan Kreft. Zakaj v danem trenutku ni več zaupal Vuku in komu je verjel, da lahko človek, ki je posvetil sedem dolgih let ruski revoluciji, nenaodoma odpove, to je vprašanje, ki pa v spletu dogodkov niti ni tako bistveno. Je pa res, da sta se oba Ivana poznala že iz domačega kraja in sta najbrž vedela, kdo je kdo. Bratranec Ivana Vuka, dr. Ivan Vuk, je bil celo krstni in bir-

INA - NAFTA LENDA VA

INA-NAFTA LENDA VA
Razpisna komisija delavskega
sveta delovne organizacije

RAZPISUJE

v skladu s splošnimi samoupravnimi akti in sprejetim sklepom prosta dela in delovne naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

vodje komercialnega sektorja

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska strokovna usposobljenost ekonomske smeri,
- štiri leta delovnih izkušenj pri ustreznih delovnih nalogah,
- aktivno znanje enega tujega jezika.

Kandidati morajo izpolnjevati zahteve v skladu z družbenim dogovorom o temeljih kadrovske politike.

Od kandidatov se pričakuje sposobnost vodenja in organiziranja ter aktivno zavzemanje za razvoj samoupravljanja. Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Pisne ponudbe s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba INA-NAFTE LENDA VA, z oznako »za razpisno komisijo«, 15 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od poteka objave.



SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE
UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE MURSKA SOBOTA

Uprava za notranje zadeve Murska Sobota

ponovno razpisuje JAVNO DRAŽBO

za prodajo poslovne zgradbe na mednarodnem mejnem prehodu Dolga vas.
Javna dražba bo v soboto, 27. septembra 1986, ob 9.00 na mejnem prehodu Dolga vas.

Objekt je montažne izvedbe, zdrave lesene konstrukcije, v velikosti 16 x 10 m z nadstrešnico 8 x 6 m (primeren za stanovanjsko hišo, društvene prostore, lokal ali počitniško hišo) za izključno ceno 1.162.000.— din.

Splošni pogoji dražbe so:

1. Varščina znaša 116.000.— din in jo je treba vplačati na žiro-račun UNZ Murska Sobota št. 51900-637-50001 do začetka dražbe.
2. Kupec plača prometni davek, ki znaša 30,9 % od izključane cene.
3. Kupec je dolžan na svoje stroške porušiti zgradbo s temelji do nivoja obstoječega asfalta in odpeljati material do 30. 9. 1986.

Vse informacije dobite na UNZ Murska Sobota, tel. 22-505, interna 236, možen pa je tudi ogled zgradbe.

Miroslav Slana-Miros VIDEMSKA DRUŽNOST OD GUBCA DO VUKA

10

Vemo, da se je bila zgodovina že v marsičem zmotila. Tudi Vuku je storila krivico, ko je pozabila nanj, nekatere njegove sodobnike, pa tudi njegove naslednike, pa je povzdignila. Četudi so morda manj storili za skupno stvar, a so imeli svoje »propagandiste« in afirmatorje. Med obema vojnoma je bil Vuk gotovo vidna politična in piščoča osebnost. A kaj, podobnih krivic je bilo storjeno še več. Tudi Vukov rojak, dr. Anton Korošec, ki je storil veliko za naše zedinjenje v zgodovinsko odločilnih časih, je ostal v naši zgodovini zapisan bolj ali manj le od tedaj, ko se je ujel na limanice klerofašizma.

Tisti, ki so Vuka poznali, vedo, da tudi med drugo vojno ni bilo na pretek tako hrabrih in drznih gorečnejev za revolucijo, kot je bil on. Ni se spraševal, kam ga vodi korak, saj je že v Rusiji vedel: »Mi nevdržna sila smo življenje, knjiga, v katero piše zgodovina. Naš korak vstajenja oznanja dan, hiti naprej, naprej — tja na megdan, na polje bojno, kjer lenoba z delom v smrtni stopa boj, kjer čelo znojno in mišic nešteti vek novi snuje, bodočnost lepšo sebi kuje.«

Prav je, da se ob naših jubilejih in obletnicah spomnimo tudi tistih zaslužnih mož, ki so kot prvoborci napol v ilegali in z glavo v torbi polagali temelje revolucije pri nas, a so bili skromni in se s tem niso postavljali, zato so domala pozabljeni. Naša revolucija nista bila samo dva človeka. Uspela je, ker je bilo več takšnih, kot je bil Ivan Vuk.

V tistih časih, ko ga je potegnila naprej nevdržna sila, je bilo prepozno, da bi se vrnili in prisluhnil materini želji, naj ostane doma na kmetiji. Zdaj ni bil več tisti nezrel Ivan, ki je pred prvo vojno vpiljal znanje ob srečanjih z izobraženci in se potem kot nevednež pridružil tistim, ki so se borili proti narodnemu renegatstvu in za narodnostne pravice slovenskih ljudi. Ko je preletel svoje življenje pred vojno in se spomnil listov, v katerih je sodeloval — Slovenski gospodar, Naš dom (Maribor); Gorenjec (Kranj); Domovina (Celje); Slovenski Stajerc (Kamnik) in drugi, na primer tržaška Zanja in Družinski prijatelj — ni več dvomil, da je bil tedaj nekdo drug. Zahrepenel je po Ljubljani, kjer je bilo središče slovenskega kulturnega življenja in več novinarskih možnosti. Odločil se je za Ljubljano, čeprav mu spčetka ni ugajala. Sicer pa

manski boter Bratka Krefta. Člani partije so lahko zaključili, da jim bo Ivan Vuk več koristil kot sindikalni funkcionar. To se je bilo tudi potrdilo.

Vuk je omogočil takratnim kulturnim delavcem — komunistom varno in neogroženo kulturno delovanje v okviru Svobode. Pri Svobodi so tedaj delovala znana imena, med njimi Ludvik Mrzel, Bratko Kreft, Ivan Grahor, vsi trije literati, dalje gledališčnik Ferdo Delak, slikar Ljubo Ravnikar in drugi.

Iz pism akademika dr. Bratka Krefta Dušanu Kermaunerju je razvidno, da je imel stike z Ivanom Vukom tudi tedaj, ko je študiral v Parizu. Bratko Kreft je iz Pariza v pismih Dušanu Kermaunerju večkrat izrazil željo, naj o vsebini seznaniti tudi Vuka. V teh pismih je Kreft tudi zapisal, da mu Ivan Vuk večkrat osebno piše v Pariz.

Bratko Kreft je tudi kasneje sodeloval z Vukom prek Društva proletarskih pisateljev.

TVEGANJE

Vukovim bolezenskim težavam sta se pridružila še vodenika in ciroza jeter. Nikoli ni bil alkoholik, a vendar je zbolel na jetrih. Bržkone je bila to dota trpljenja v Rusiji. Pod bremenom naporenega dela, bolezni in osebnih razočaranj v zakonu je Vuk pešal. Lahko sta se šla tisti čas komunizem Ivan in Bratko Kreft, porače kdo, saj je imel oče veliko premoženje! Šiti se lahko gre komunizem. Ta misel me spominja na damo, ki sem jo srečal v naravnem parku med potički najbogatejše londonske četrti. V krznem plašču in s kozo na vrvi, a bosa, je jeseni nabirala jagode. Vprašal sem jo, kaj neki počne? Začudila se je: »Hm, kaj neki naj bi počela?! Ali ne vidite? Grem se komunizem. Prek glave imam že vsega buržuizstva, pa se grem komunizem. Vi pa me pustite lepo pri miru!« Podvomil sem v takšen komunizem in se obrnil, da pojdem, pa se je obregnila za mano: »Hm, odkod pa sploh veste, da ne vem, kaj je to komunizem?« S tem resničnim primerom želim podkrepi, da očetovo premoženje ni veliko vplivalo na brata Kreft. Tisti čas tudi Kreftovega očeta niso več prištevali med pristaše liberalne stranke, temveč med tih komunistično privržene upornike.

Tisti čas ni bila šala sprejeti komunistična načela in prepričanje. Bilo je tvegano. Krefta in tudi pesnik Edvard Kocbek so imeli v gibanju veliko več kot samo to, kajti drugače se ne bi obdržali. Res pa je, da sta se Krefta imela kam zateči, Vuk pa ne.

BITKA ZA OBSTOJ

Čas je prinesel ORJUNAŠE; spopade med Orli in Sokoli. To so bili boji idejnih zorenj KP, ki je delovala v Sloveniji že dobri dve desetletji pred uradnim kongresom v Čebinah. Val imperialističnega nacifašizma je že ogrožal mir v svetu, ko so leta 1937 potekale priprave na ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije. Jugoslovanska buržoazija se je bila tedaj pripravljala na novega gospodarja in je hotela v kali zatreči vsak upor zoper njen teror, vsako akcijo, ki je hotela organizirati obrambo slovenskega naroda pred naraščajočim pritiskom. V tistih časih sta Vuk in Bratko Kreft skupaj prevajala leposlovna dela iz ruščine.

Zveza komunistične mladine, ki je bila ustanovljena štiri leta pred ustanovitvijo Zveze društev kmečkih fantov in deklet, je dajala idejno pomoč članom društev, ki so hoteli to organizacijo iztrgati iz krepiljev meščanskih strank in politikov. Društvo kmečkih fantov in deklet v Vidmu ob Ščavnici se je pri tej pomoči še zlasti izkazalo po letu 1925.

(Dalje prihodnjič)

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo občine
Murska Sobota

Številka 5

Leto VI

25. september 1986

VSEBINA 5. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo seje za dne 9. oktobra 1986
- Informacija o gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v prvem polletju 1986 ter uresničevanju resolucije občine M. Sobota v letu 1986
- uresničevanje programov SIS družbenih dejavnosti in informacija o poslovanju SIS družbenih dejavnosti v prvem polletju 1986
- problematika usmerjenega izobraževanja v občini Murska Sobota ter možnosti zaposlovanja mladih

PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

SKLICUJEM

- 5. sejo Zbora združenega dela
- 5. sejo Zbora krajevnih skupnosti
- 5. sejo Družbenopolitičnega zbora

Seje bodo

V ČETRTEK, DNE 9. OKTOBRA 1986, OB 8. URI
v veliki sejni dvorani Skupščine občine Murska Sobota.

Predsednik Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti predlagata naslednji

dnevni red:

1. izvolitev in poročila verifikacijskih komisij,
2. potrditev zapisov skupnega zasedanja zborov občinske skupščine, z dne 30. junija 1986 in z dne 18. julija 1986,
3. informacija o gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v prvem polletju 1986 ter uresničevanju resolucije občine M. Sobota v letu 1986,
4. uresničevanje programov SIS družbenih dejavnosti in informacija o poslovanju SIS družbenih dejavnosti v prvem polletju 1986 ter predlog sprememb bilance sredstev za leto 1986 glede na dejanska gospodarska gibanja in poslovne rezultate SIS,
5. problematika usmerjenega izobraževanja v občini M. Sobota ter možnosti zaposlovanja mladih,
6. ugotovitve, stališča in predlogi o problematiki Romov v občini M. Sobota,
7. ugotovitve, stališča in usmeritve o izvajanju davčne politike v občini M. Sobota,
8. periodični delovni načrt Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora Skupščine občine M. Sobota za IV. trimesečje 1986,
9. družbeni dogovor o priznavalninah udeležencev NOV,
10. osnutek odloka o priznavalninah udeležencev NOV,
11. predlog odloka o sprejetju zazidalnega načrta ob Razlagovi ulici v M. Soboti,
12. predlog odloka o sprejetju zazidalnega načrta za naselje Dokležovje,

13. soglasja k statutu

- Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor, p. o., ter sklep o spremembi uskladitvene odločbe o ustanovitvi Zavoda za spomeniško varstvo Maribor
- Pokrajinskega arhiva Maribor, p. o.

14. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja

15. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila

DELEGATI DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA bodo obravnavali 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 14. in 15. točko dnevnega reda.

Gradivo za obravnavo 3., 4. in 5. točke dnevnega reda je objavljeno v današnji številki Delegatskega vestnika.

Predlog sprememb bilance sredstev SIS družbenih dejavnosti za leto 1986 ter ugotovitve, stališča in predlogi izvršnega sveta k Problematiki usmerjenega izobraževanja v občini ter možnosti zaposlovanja mladih bodo posredovani vodjem delegacij, vodjem konferenc delegacij ter delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Gradivo za obravnavo 2., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. in 13. točke dnevnega reda bo posredovano vodjem delegacij, vodjem konferenc delegacij ter delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Informacija k 14. točki dnevnega reda bo podana na seji.

INFORMACIJA

o gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v I. polletju 1986 ter uresničevanju resolucije občine Murska Sobota v letu 1986

UVOD

Predložena informacija prikazuje dosežena polletna gospodarska gibanja in poslovne rezultate OZD, gibanje osebnih dohodkov, skupne in splošne porabe v I. polletju letos. Na podlagi prisotnih gibanj je podana tudi ocena uresničevanja nalog in ciljev resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine za obdobje 1986—1990 v letu 1986.

Informacija je pripravljena na podlagi analize o poslovanju OZD gospodarstva v I. polletju letos, ki jo je izdelala SDK, podatkov strokovnih služb SIS v občini, SIS za ekonomske odnose s tujino, podatkov proračuna občine in določenih statističnih ugotovitev.

2 — DELEGATSKI VESTNIK

Skupščina občine je 18. julija letos obravnavala oceno gospodarskih gibanj za I. polletje 1986 (objavljeno v Delegatskem vestniku št. 4/86). Dosežena gospodarska gibanja se v glavnem ujemajo z oceno s tem, da so nekatere dohodkovne postavke še na višjem nivoju kot je bilo ocenjeno.

1. OSNOVNE ZNAČILNOSTI GOSPODARSKIH GIBANJ V OBČINI V I. POLLETJU 1986

Gospodarstvo občine je v šestih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo celotni prihodek za 77,3 %, porabljenega sredstva 67,9 %, dohodek 129,4 % in čisti dohodek za 128,6 %.

Vrednostno so bili doseženi naslednji rezultati:

	— v 000 din			
	I. poll. 1985	I. poll. 1986	Indeks občina	Indeks SRS
Celotni prihodek	51.160.997	90.706.932	177,3	192,7
Porabljenega sredstva	42.749.638	71.757.465	167,9	187,4
Amortizacija	1.230.321	2.600.854	211,4	193,3
Dohodek	8.341.358	19.341.126	229,4	210,2
Čisti dohodek	6.169.514	14.101.886	228,6	210,9
Bruto osebni dohodki	4.501.926	10.333.285	229,5	230,3
Poslovni sklad	1.298.121	2.813.197	216,7	179,2
Akumulacija in rez.	1.613.914	3.570.045	221,2	
Izgube	416.178	1.125.096	270,3	307,7

Po posameznih dejavnostih so bila dosežena naslednja gibanja:

	— rast v %		
	Celotni prihodek	Porabljenega sredstva	Dohodek
Industrija	79,0	68,6	121,5
Kmetijstvo	64,4	52,3	171,5
Gozdarstvo	75,8	70,4	79,0
Vodno gospodarstvo	44,0	10,2	105,0
Gradbeništvo	90,7	76,9	141,3
Promet in zveze	123,1	92,9	153,8
Trgovina	71,8	68,7	124,6
Gostin. in turizem	111,1	102,0	134,5
Obrt	120,4	107,5	166,5
Stanov. kom. dej.	128,1	102,6	146,1
Fin. in druge posl. storitve	94,9	37,4	121,2
Skupaj občina	77,3	67,9	129,4

Počasneje od povprečja v občini se je povečal celotni prihodek v kmetijstvu, vodnem gospodarstvu, gozdarstvu in trgovini. Večino celotnega prihodka so ustvarile OZD s področja industrije, kmetijstva in trgovine in sicer: DO Mesna industrija 26,1 %, DO Potrošnik 17,3 %, DO Mura 16,7 % in DO KG Rakičan 4,8 % vsega celotnega prihodka v gospodarstvu občine.

V gospodarstvu občine so rasla porabljenega sredstva za 9,4 indeksnih točk počasneje kot celotni prihodek zaradi česar je dohodek zelo močno porasel. V okviru porabljenih sredstev so porasli materialni stroški, ki pomenijo dobro polovico vseh porabljenih sredstev za 70,2 % ter amortizacija za 111,4 %. Kljub povečanju zalog proizvodnje in gotovih proizvodov za 74,9 % se je učinek revalorizacije surovin in materiala vsebovan v zalogah proizvodnje in gotovih proizvodov zmanjšal za 43,4 %. Tako so verjetno na razkorak med rastjo celotnega prihodka in porabljenih sredstev vplivale višje cene gotovih izdelkov ter premajhno revaloriziranje surovin in materiala vsebovanih v zalogah.

V prvem polletju letos so dosegle manj kot 40% rast porabljenih sredstev naslednje organizacije: Pomurski tisk TOZD Eureco, KG Rakičan TOZD Poljedelstvo in govedoreja, ABC Pomurka TOZD Gojitveno lovišče Fazan Beltinci, Vodnogospodarska enota Mura, Temelj Cankova in Projektivni biro Murska Sobota.

Bolj kot v povprečju v občini se je dohodek povečal v kmetijstvu, gradbeništvu, prometu in zvezah, obrti in osebnih storitvah ter v stanovanjsko komunalni dejavnosti. Visoka rast dohodka v kmetijstvu je posledica izrazitega povečanja dohodka v TOZD Proizvodnja perutninskega mesa (342,7 %) ter v TOZD Prašičereja, ki je v lanskem polletju izkazala izgubo na substanci.

V naslednjih organizacijah je celotni prihodek rasel precej hitreje kot porabljenega sredstva:

TOZD Ženska oblačila za 26,7 indeksnih točk hitrejša rast, TOZD Mlinopek 26,3 ind. točk, TOZD Beltinka Beltinci 45,6 ind. točk, Sobota tozd Obrtništvo 47,7 ind. točk, Agromerkur TOZD Pro-

izvodnja perutninskega mesa 51 ind. točk, Potrošnik TOZD Veleprodaja 72 ind. točk, Dimnikar Beltinci 79,3 ind. točk, Agromerkur TOZD Transport 88,4 ind. točk in v TOZD Sadjarstvo in vinogradništvo nad 100 ind. točk hitreje.

V I. polletju so OZD razporedile za 733.107.000 din več dohodka kot so ga ustvarile. Dohodek je bil razporejen za naslednje namene:

Elementi	I.—V. 1986	Indeks	— v 000 din	
			Struktura v %	I.—VI. 85 I.—VI. 86
1. Razpor. dohodek zmanjšan za del za del. skupn.	18.875.761	228,4	100	100
2. Obveznosti za skup. in spl. porabo	5.403.984	255,9	25,6	28,7
— za skupno porabo	4.924.327	246,6	24,2	26,1
— za spl. porabo	479.657	416,9	1,4	2,6
3. Del dohodka za druge določ. namene	1.758.580	207,6	10,2	9,3
4. Čisti oseb. dohodki in skupna poraba	8.143.152	220,5	44,7	43,1
— čisti os. dohodki	7.462.734	224,4	40,2	39,5
— skupna por. del.	680.418	185,3	4,4	3,6
5. Akum. in rezerve	3.570.045	221,2	19,5	18,9
— posl. sklad in napredak materialne osnove dela	2.817.192	215,3	15,8	14,9
— rezervni sklad	665.358	229,3	3,5	3,5
— za druge potrebe	87.495	571,1	0,2	0,5

Napram polletju lani so se najbolj povečale obveznosti za skupno in splošno porabo in sicer za 155,9 %, kar je vplivalo na porast njihovega deleža v strukturi delitve dohodka za 3,1 procentnih točk ter zmanjšanje dela dohodka za druge namene za 0,9 procentnih točk, čistih osebnih dohodkov in skupne porabe za 1,6 procentnih točk ter sredstev akumulacije in rezerv za 0,6 procentnih točk.

Organizacije združenega dela so za reprodukcijo namenile 6.170.899.000 din sredstev ali za 117 % več kot v I. polletju lani. Pozitiven premik se kaže pri izboljševanju reprodukcijske stopnje od 5,3 % v lanskem polletju na 7,1 % letos.

V letošnjem polletju so OZD hitreje poravnale svoje obveznosti do dobaviteljev, kot pa vnovčevale svoje terjatve, kljub temu pa so terjatve do kupcev v višini 11.473.299.000 din za 44,4 % večje od obveznosti do dobaviteljev.

Pri zalogah, ki so višje za 82 %, so se najbolj povečale zaloge blaga in sicer za 131,2 %, predvsem v Mesni industriji, kjer je bil ustavljen izvoz prehranbenih proizvodov zlasti zaradi černobilске nesreče.

V strukturi virov poslovnih sredstev se je zmanjšal delež vseh kreditov, povečujejo pa se kratkoročni krediti za obratna sredstva.

V I. polletju 1986 so poslovanje zaključili z izgubo 4 organizacije združenega dela v višini 1.125.096.000 din ali za 170,3 % več kot v enakem lanskem obdobju. Z izgubo so poslovale MI TOZD Klavnica v višini 676.534.000 din MI TOZD Predelava 86.708.000 din, TOZD Elektro Murska Sobota 323.852.000 din in Platana TOZD Lendava v višini 38.002.000 din. Izgubo na substanci sta izkazali TOZD Elektro in TOZD Klavnica. Vzroki izkazanih izgub so večinoma enaki kot v preteklih obdobjih in sicer:

— V TOZD Elektro nepravčasno povečanje cene glede na porast stroškov, povečanje amortizacije in stroškov materiala za tekoče in investicijsko vzdrževanje elektroenergetskih objektov in naprav ter izpad prihodka v temeljni organizaciji zaradi prerazporeditve skupnega prihodka delovne organizacije za pokrivanje določenih stroškov v drugih elektroenergetskih objektih.

— V TOZD Ledava nerentabilen izvoz, likvidnostne težave, pomanjkanje lastnih obratnih sredstev in velike obresti za kredite za obratna sredstva.

— V DO Mesna industrija so se povišale cene osnovnih surovin že v januarju, prodajne cene pa so v I. trimesečju ostale nespremenjene še od lanskega septembra. Šele v maju je bilo opravljeno povišanje prodajnih cen mesa in izdelkov.

Organizacije združenega dela v občini so po podatkih samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino v prvem polletju letošnjega leta izvozile blago in storitve v vrednosti 6.915.611.000 din, od tega 99,5 % na konvertibilna tržišča. Izvoz kot celota v občini se je povečal za 5,2 %, na konvertibilno tržišče za 8,5 %, na klirinško tržišče pa je nižji za 85 %.

Največji delež v izvozu odpade na DO Mura 74 %, Mesno industrijo 12 %, Moravske toplice 5 % in 9 % na ostale organizacije.

Izvoz je porasel v naslednjih organizacijah: DO Radenska TOZD Moravske toplice 132,5 %, DO Panonija 82,7 %, Tekstil TOZD Pletilstvo Prosenjakovci 23 % in DO Mura 17 %, nižji pa je bil v DO Zunanja trgovina, ZGEP Pomurskem tisku, Tovarni mlečnega prahu, DO Platana, Mesni industriji, SGP Pomurju, DO Agromerkur, DO

Gozdno in lesno gospodarstvo, KZ Panonki, KG Rakičanu in v LIV TOZD Oprema in orodja Rugašovci.

Organizacije združenega dela so v prvem polletju letos uvozile blago v vrednosti 1.623.385.000.— din, kar je za 9,4 % več kot v enakem obdobju lani.

V prvem polletju letos se je obseg industrijske proizvodnje v občini po podatkih Zavoda za statistiko SR Slovenije v globalu povečal, za 2,7 %, v primerjavi z enakim obdobjem lani. Proizvodnja se je najbolj povečala v kovinsko predelovalni dejavnosti, grafični dejavnosti in v proizvodnji živilskih proizvodov. Nižja pa je v proizvodnji žaganelega lesa in plošč za 30,9 %, v proizvodnji končnih lesenih izdelkov ter v proizvodnji nekovinskih rudnin za 18,5 %, v proizvodnji krmil za 12,4 %, proizvodnji in predelavi papirja za 8 % ter v proizvodnji kamnja, gramoza in peska za 4,5 %.

Po podatkih statistike je v letošnjem prvem polletju združevalo delo in sredstva 19.330 delavcev, od tega v gospodarstvu 15.843 in v negospodarstvu 3.487 delavcev. Skupno število zaposlenih se je v obravnavanem obdobju povečalo za 329 delavcev oz. 1,8 % (v SRS 1,7 %), glede na povprečno število lani pa za 231 delavcev oz. 1,2 % (SRS 1,2 %). V primerjavi z enakim obdobjem lani je število zaposlenih hitreje poraslo v negospodarstvu in sicer za 2,7 % (SRS 1,9 %), v gospodarstvu pa za 1,6 % (SRS 1,7 %). Glede na povprečno število zaposlenih v letu 1985 se je prav tako hitreje povečevalo število zaposlenih v negospodarstvu in sicer za 2,3 % ter v gospodarstvu za 1,0 %.

Z resolucijo o izvajanju družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 v letu 1986 je načrtovana rast kmetijske proizvodnje 3,5 %. Planirana kmetijska proizvodnja kljub dobri in pravočasni oskrbljenosti z reprodukcijskimi materiali (gnojila, zaščitna sredstva, semena itd) ni v celoti realizirana.

Realizacija pomembnejših kmetijskih proizvodov v prvem polletju letos v primerjavi s planom je naslednja:

KZ Panonka						
	Enota	Realiz.	Plan	Realiz.	4 realiz.	
	mere	1—VI 85	1—VI 86	1—VI 86	plana	
Mlado pit. gov.	kom	3.565	4.250	3.421	85,49	
Krave	kom	1.224		886		
Teleta	kom	2.600		1.872		
Praščiči	kom	13766	12.500	7.992	63,94	
Mleko	liter	15.653.151	15.150.000	15.829.795	104,49	
Pšenica (I—XII)	ton	7.330	8.900	4.480	50,34	
Rž (I—XII)	ton	299	690	50	7,39	
KG Rakičan						
Mlado pit. gov.	kom	1.427	1.850	1.434	77,52	
Praščiči	kom	41.523	37.500	36.777	98,08	
Mleko	liter	170.693	147.000	168.649	114,73	
Pšenica						
— merkantilna	ton	4.463	5.336	4.625	98	
— semenska	ton	733		605		
Agromerkur						
	Enota	Realiz.	Plan	Realiz.	% realiz.	
	mere	1—VI 85	1—VI 86	1—VI 86	plana	
Piščanci (živa teža)	ton	4.339	4.427	4.614	104,2	
GOZDARSTVO —						
družbeni sektor						
Iglavci	m ³	5.214	5.427	5.221	96	
Listavci	m ³	3.023	5.372	5.622	105	
Skupaj:		8.237	10.799	10.843	100	
— zasebni sektor						
Iglavci	m ³	11.723	17.940	8.800	49	
Listavci	m ³	15.474	13.655	16.750	123	
Skupaj:		27.198	31.595	25.550	81	

OPOMBA: Podatki za realizacijo pšenice v letu 1985 in planirani za leto 1986 so letni, realizacija v 1986. letu pa se nanaša na letino 1986.

Planirani podatki za posek lesa so letoletni, realizacija pa dejanska za prvo polletje (posek je sezonskega značaja, zato ni pričakovati bistvenega povečanja v drugem polletju).

Iz prikazane analize je razvidno, da KZ Panonka ne dosega planirane pridelave mesa in krušnih žit. Rezultati prvega polletja preteklega leta so boljši od rezultatov enakega obdobja v letu 1986, razen pri pridelavi mleka, kjer je odkupljena količina povečana in presega planirano za 4,5 %.

Pri KG Rakičan je večje odstopanje od planirane realizacije predvsem pri pitanju goveda.

Proizvodnja piščančjega mesa pri DO Agromerkur je vsklajena s planirano količino in je za 6,3 % večja od enakega obdobja v letu 1985.

Posek lesa v družbenem in zasebnem sektorju je ob sezonskem značaju v predvidenih mejah. Do zmanjšane realizacije iglavcev na račun listavcev prihaja predvsem zaradi povečanega povpraševanja na račun kurjave in zmanjšane porabe lesa za gradbene potrebe.

3. GIBANJE OSEBNIH DOHODKOV IN URESNIČEVANJE RESOLUCIJSKIH USMERITEV RAZPOREJANJA DOHODKA

Resolucija o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986—1990 v letu 1986 med drugim opredeljuje, da bodo sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v temeljnih organizacijah lahko rasla v globalu skladno z rastjo doseženega dohodka in skladno z drugimi kakovostnimi dosežki. Tovrstna sredstva se bodo oblikovala glede na uspešnost gospodarjenja in učinkovitost gospodarjenja s sredstvi. Delež akumulacije v dohodku pa mora biti najmanj toliko kot je bil dosežen v letu 1985. Čisti realni osebni dohodki na delavca bodo lahko rasli povsod tam kjer bodo rezultati v rasti storilnosti in gospodarjenja nadpovprečni. V posameznih OZD se bo uspešnost in učinkovitost gospodarjenja primerjala s skupino oz. podskupino enako ali sorodne dejavnosti ter z rezultati celotnega gospodarstva.

Ugotavljanje uspešnosti in učinkovitosti gospodarjenja pa se spremlja po metodologiji za spremljanje uresničevanja določil resolucije za razporejanje dohodka v 1986. letu (Ur. list SRS št. 3/86).

Sredstva osebnih dohodkov in skupne porabe v negospodarstvu bodo v odvisnosti od izvajanja dogovorjenih programov in nalog, njihovo gibanje pa bo usklajeno z doseženo opravičeno rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu.

Gospodarstvo

V prvem polletju 1986 so organizacije združenega dela s področja gospodarstva v občini Murska Sobota razporedile za osebne dohodke in skupno porabo 11.013.703.000 din ali za 126,2 % več sredstev kot v enakem obdobju lani, oz. za 3,2 indeksnih točk manj kot je porasel dohodek v občini.

Delitev dohodka in osebnih dohodkov v gospodarstvu občine je bilo v globalu v prvem polletju letos v glavnem usklajeno z določili resolucije, saj so bili kazalci naslednji:

- dohodek na delavca večji za 125,1 %,
- dohodek na povprečno uporabljena poslovna sredstva večji za 41,2 %
- akumulacija na povprečno uporabljena poslovna sredstva večja za 36,2 %,
- celotni prihodek napram materialnim stroškom višji za 4,2 %,
- delež akumulacije v dohodku se je zmanjšal za 3,6 %,
- ter delež bruto osebnih dohodkov in skupne porabe v dohodku, ki se je zmanjšal od 57,7 % v šestih mesecih lani na 56,9 % v prvem polletju letos.

Sredstva za bruto osebne dohodke so se v gospodarstvu v polletju povečala v masi za 129,5 % in na zaposlenega za 125,2 %, glede na lanska povprečna sredstva pa je znašala rast BOD v masi 79,7 % in na zaposlenega 76,3 %. BOD in sredstva skupne porabe na povprečna sredstva 1985 so porasla za 74,8 % in ista sredstva na delavca na povprečje lanskega leta so višja za 73,5 %.

Glede na resolucijska določila in usmeritve pa so očiščena sredstva BOD v občini porasla za 72 % napram povprečnim lanskim. Iz sklada skupne porabe je bilo razporejeno za 85,3 % več sredstev kot v šestih mesecih lanskega leta. V prvem polletju letos je znašal povprečni mesečni čisti OD na delavca v gospodarstvu občine 81.503 din oz. za 119,8 % več.

Glede na globalna določila resolucije o počasnejši rasti sredstev za osebne dohodke in skupno porabo od rasti dohodka ter ohranjanju deleža akumulacije v dohodku iz leta 1985 je bila po periodičnih obračunih ugotovljena prekoračitev teh določil v naslednjih 11 organizacijah:

1. Sobota TOZD Tapetništvo
2. Pomurski tisk TOZD Kartonaza
3. Pomurski tisk TOZD Tiskarna
4. Veterinarska postaja
5. Živinorejsko-veterinarski zavod
6. SGP Pomurje
7. DO Zunanja trgovina
8. Sobota TOZD Komunala
9. DO Gozdno in lesno gospodarstvo
10. KG Rakičan
11. KZ Panonka

Z upoštevanjem vseh določil resolucije in metodologije za izračun možnih rasti in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v OZD smo podrobno analizirali vse organizacije združenega dela v občini, razen temeljnih organizacij, ki imajo sedež delovnih organizacij v drugih občinah. Za te organizacije bo Izvršni svet SO M. Sobota zaprosil Izvršne svete pristojnih družbenopolitičnih skupnosti pismene obrazložitve o usklajenosti delitve dohodka in osebnih dohodkov z določili resolucije.

Po dodatni analizi je bilo ugotovljeno, da sta dve organizaciji v občini in sicer Veterinarska postaja ter Pomurski tisk TOZD Tiskarna glede na izkazane poslovne rezultate in uspešnost gospodarjenja razporedili preveč sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter s tem kršili določila resolucije. V Pomurskem tisku TOZD Tiskarna so sredstva za OD in skupno porabo porasla za 17,7 indeksnih točk hi-

treje od dohodka, delež akumulacije v dohodku pa se je napram polletju lani zmanjšal za 73 %. V primerjavi s podskupino dejavnosti, v katero se uvrščajo po panožnem sporazumu, so poslovali podpovprečno, dosegli za 4,6 procentnih točk nižjo akumulacijsko stopnjo kot podskupina dejavnosti in za 1,2 % nižje osebne dohodke od podskupine.

Tudi Veterinarska postaja je povečala za 9,5 indeksnih točk hitreje sredstva za osebne dohodke in skupno porabo od dohodka ter zmanjšala delež akumulacije v dohodku za 28,8 %. Glede na podskupino so poslovali podpovprečno, akumulacijska stopnja je bila višja za 9,3 procentnih točk, osebni dohodki pa so bili v Veterinarski postaji za 23,5 % višji od podskupine.

Vse ostale organizacije združenega dela v občini smo po določilih resolucije glede na nadpovprečnost ali podpovprečnost poslovanja razvrstili v naslednje skupine:

1. skupina (kazalnik uspešnosti nadpovprečen, akumulacijska stopnja nižja od podskupine ter višji OD od podskupine)

— Dimnikar Beltinci;

2. skupina (kazalnik uspešnosti nadpovprečen, akumulacijska stopnja višja od podskupine, OD višji ali nižji)

— DO za PTT promet,

— DO Gozdno in lesno gospodarstvo

— DO Mura

— Sobota TOZD Vrtnarstvo

— DO Agromerkur

— Sobota TOZD Rapetništvo

— Tovarna mlečnega prahu

— Urarstvo

— Projektni biro

— Graditelj Beltinci

3. skupina (kazalnik uspešnosti podpovprečen, akumulacijska stopnja nižja od podskupine, OD nižji ali višji)

— Pomurski tisk TOZD Kartonaza

— DO KZ Panonka

— DOKG Rakičan

— Živinorejsko veterinarski zavod

— SGP Pomurje

— Temelj Cankova

— DO Zunanja trgovina

— Sobota TOZD Komunala

4. skupina (kazalnik uspešnosti nadpovprečen, akumulacijska stopnja nižja od podskupine ter nižji OD od podskupine)

— Panonija TOZD Kmetijska mehanizacija

— ZGEP TOZD Eureco

— Platana TOZD Lesna predelava

— Panonija TOZD Blik

— Sobota TOZD Obrtništvo

— Komuna Beltinci

— Kroj

— Agroservis

5. skupina (kazalnik uspešnosti podpovprečen, akumulacijska stopnja višja od podskupine, OD višji ali nižji)

— SOZD Prekmurka

— DO Potrošnik

Negospodarstvo

Za osebne dohodke in skupno porabo so organizacije in skupnosti s področja negospodarstva razporedile v I. polletju letos 3.784.279.000.— din ali za 142,1 % več kot v enakem obdobju lani. Za bruto osebne dohodke so sredstva porasla za 140,2 % in za skupno porabo 177,4 %. Povprečno mesečno je bilo izplačano 98.168.— din na delavca. Na lanska povprečna šestmesečna sredstva so se čisti osebni dohodki povečali za 69,2 % oz. manj kot v gospodarstvu 73,9 %.

Na podlagi periodičnih obračunov ter dodatnega prečiščevanja sredstev za osebne dohodke s katerim smo izločevali sredstva izvedenih poračunov v I. polletju letos za leto 1985 ter v lanskem letu poračunanih sredstev za leto 1984, je bilo ugotovljeno, da so v 4 organizacije in skupnostih s področja negospodarstva dosegli višjo rast osebnih dohodkov od ocenjene 60 % rasti za prvih 6 mesecev letos. Te organizacije so:

1. KS Delovna skupnost

2. OŠ Grad

3. OŠ Kuzma

4. Strokovne službe SIS družbenih dejavnosti.

Vse OZD gospodarstva, ki so v I. polletju 1986 dosegle hitrejšo rasti sredstev za BOD in skupno porabo od rasti dohodka ter zmanjšale delež akumulacije v dohodku in bodo želele povečati osebne dohodke morajo obvestiti o nameravanem povečanju akontacij pred izplačilom OD Izvršni svet SO Murska Sobota ter dodatno predložiti tudi obračun mesečne akontacije na obrazcu OD-UDS-2 obrazložen z ustreznimi podatki in kazalci v skladu z metodologijo. SDK bo izvršila naloge za izplačilo OD šele po predložitvi pismenega mnenja Izvršnega sveta Skupščine občine, da je povečanje akontacije osebnih dohodkov v skladu z doseženimi poslovnimi rezultati in določili resolucije za letošnje leto.

Organizacije in skupnosti s področja negospodarstva, ki usklajujejo rast sredstev za OD z rastjo sredstev za OD v gospodarstvu predložijo ob izplačilu poročila OD, ugotovljenega na podlagi ocen rasti sredstev za OD v gospodarstvu obrazec OD-UDS-1. V obrazcu OD-VDS-2 izkažejo samo akontacijo osebnih dohodkov za mesec, za katerega sestavljajo obračun na podlagi osnov in meril iz svojega samoupravnega splošnega akta ter ocene rasti sredstev za osebne dohodke v gospodarstvu v tekočem obdobju.

4. SKUPNA PORABA

a) SIS družbenih dejavnosti

Prihodki

Skupni prihodki vseh samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini so v prvem polletju letos znašali 3.981.989.000.— din in so se povečali za 145 % glede na enako obdobje lani, oz. 92 % glede na povprečje v šestih mesecih lani. Glede na z bilanco planirano 54 % rast prihodkov v začetku leta 1986 so bili šestmesečni prihodki realizirani z 52 %. V okviru skupnih prihodkov so znašala sredstva za izvajanje dejavnosti 3.768.649.000.— din in so višja za 146 %.

Za investicijska vlaganja je bilo pridobljenih 40.780.000.— din, kar pa je 44 % manj kot v lanskem letu, ker se na področju otroškega in zdravstvenega varstva letos ne združujejo več sredstva.

Na povečanje rasti sredstev skupne porabe je vplival tudi nov solidarnostni sistem v občinski zdravstveni, otroški in skupnosti socialnega skrbstva po katerem vse občine prispevajo solidarnostna sredstva na podlagi dohodkovne moči občine, prejemajo pa jih občine, ki izpolnjujejo s samoupravnim sporazumom opredeljena merila. Naša občina na osnovi sedanjega sistema prejema precej višja solidarnostna sredstva v omenjenih interesnih skupnostih. Po skupnostih so bili prihodki naslednji:

	— v 000 din		
	I—VI. 85	I—VI. 86	Indeks
1. Skupn. otr. varstva	230.006	658.789	286
2. Izobražev. skupn.	396.093	997.142	252
3. Kultur. skupnost	25.868	59.453	230
4. Telesnokult. skupnost	17.975	39.431	220
5. Skupn. soc. skrbstva	78.927	166.396	211
6. Zdrav. skupnost	838.962	1.981.502	236
7. Skupn. za zaposlov.	30.999	65.809	212
8. Raziskoval. skupnost	3.938	13.427	341
SKUPAJ PRIHODKI	1.622.768	3.981.989	245

Odhodki

V občini so znašali celotni odhodki SIS 4.190.056.000 din, kar je 144 % več kot lani oz. za 208.067.000 din več kot znašajo skupni prihodki. Glede na povprečna sredstva lanskih šestih mesecev so letošnja porasla 98 %, planirana za leto 1986 pa so realizirana s 54,7 %. Do razlike med prihodki in odhodki je prišlo zaradi neplačane fakturirane realizacije, zaračunanih storitev v odlivu po višjih cenah kot so priznane v naši občini, predvsem na področju zdravstvenega varstva in socialnega skrbstva in rasti osebnih dohodkov, ki so bili planirani v bilanci s 50 %-no rastjo, ob polletju pa že realizirani s 60 % rastjo.

V okviru celotnih odhodkov je bilo porabljeno za izvajanje dejavnosti 3.978.716.000 din ali 145 % več in vzajemni program 172.560.000 din ter za investicije 40.780.000 din oz. 44 % manj.

Obseg in gibanje odhodkov po posameznih skupnostih je naslednje:

	— v 000 din		
	I—VI. 85	I—VI. 86	Indeks
1. Skupn. otr. varstva	221.346	651.739	294
2. Izobražev. skupnost	412.211	1.018.527	247
3. Kulturna skupnost	24.180	59.416	246
4. Skupn. social. skrbstva	15.521	33.387	215
6. Zdravstvena skupnost	74.918	165.166	220
7. Skupnost za zaposlov.	935.337	2.191.035	234
8. Raziskoval. skupnost	26.173	59.952	229
SKUPAJ ODHODKI	3.731	10.834	290
	1.713.417	4.190.056	244

b) SIS materialne proizvodnje

V skupnostih s področja materialne proizvodnje v občini so znašali celotni prihodki v prvih šestih mesecih letos 1.755.112.000 din in so porasli za 124 % oz. za 52 % glede na lanske povprečne v šestih mesecih. Prihodki v stanovanjski skupnosti so višji 98 %, cestni 150 %, komunalni 98 %, za varstvo pred požarom 119 %, skupnosti za PTT promet 141 %, za pospeševanje kmetijstva 101 %, zemljiški skupnosti 85 % in vodni skupnosti 158 %. V občinski vodni skupnosti vplivajo na višjo rast prihodki na osnovi vodnih povračil in na osnovi združevanja sredstev drugih OVS preko Zveze vodnih skupnosti Slovenije.

Višina prihodka je bila naslednja:

PRIHODKI	— v 000 din		
	I—VI. 85	I—VI. 86	Indeks
1. Stanovanj. skupnost	210.486	417.228	198
2. Cestna skupnost	95.753	239.381	250
3. Komunalna skupnost	119.495	236.604	198
4. Skupn. za pospeš. kmet.	78.526	157.986	201
5. Kmetijska zemlj. skupn.	5.750	10.623	185
6. Območna vod. skupn. MURA	243.177	628.574	258
7. SIS z PTT promet	9.776	23.591	241
8. Skupn. za var. pred. pož.	18.810	41.125	219
SKUPAJ PRIHODKI	781.773	1.755.112	224

Odhodki v skupnostih s področja materialne proizvodnje so v polletju znašali 1.347.343.000 din, kar je za 132 % več kot v enakem lanskem obdobju oz. so za 25 % višji od povprečnih lanskih. Za 407.769.000 din so odhodki nižji kot je bilo skupno zbranih sredstev in sicer največ v vodni skupnosti, kjer je deloma zaradi neugodnih vremenskih razmer v začetku leta prišlo do zamika določenih del. V programu melioracij in odvodnjavanja je bilo predvidenih 2.983 ha, v izvajanju je 550 ha za preostalih 2.055 ha so zakasnitve zaradi usklajevalnih postopkov na terenu in vsled tega še ne izdane dokumentacije. Pri skupnosti za pospeševanje kmetijstva prihaja do razlike zaradi nenakomernega koriščenja sredstev, ki je vezano na sezonski značaj izvajanja proizvodnih programov. Razlika je sedaj tudi že manjša zaradi povečanja oblikovanja blagovnih rezerv v začetku drugega polletja.

V skupnosti za PTT promet kjer so odhodki višji za 277 % in so tudi višji kot prihodki se pojavlja ta razlika zaradi prelivanja sredstev iz drugih občin za financiranje prenosnih sistemov v regiji. Porabljena sredstva stanovanjske skupnosti so višja za 136 %, cestne za 162 %, komunalne skupnosti 184 %, vodne skupnosti 58 % in požarne 119 %.

Odhodki v posameznih SIS so bili naslednji:

ODHODKI	— v 000 din		
	I—VI. 1985	I—VI. 1986	Indeks
1. Stanovanj. skupnost	176.457	417.228	236
2. Cestna skupnost	91.354	239.300	284
3. Komunalna skupnost	82.912	235.146	329
4. Skupn. za posp. kmetij.	38.488	126.517	140
5. Kmetij. zemlj. skupnost	4.148	5.807	158
6. Območna vod. skupn. MURA	162.665	258.481	377
7. SIS za PTT promet	6.903	26.060	219
8. Skupn. za var. pred. požar.	17.763	38.804	232
SKUPAJ ODHODKI	580.610	1.347.343	

5. SPLOŠNA PORABA

V občini se je na področju splošne porabe v prvih šestih mesecih letos steklo izvirnih prihodkov 492.955.000 din, kar je 108 % več kot lani, oz. 65 % več od lanskih povprečnih šestmesečnih sredstev. Davki iz OD in na dohodek v višini 241.723.000 din so višji za 167 %, prometni davek, davek na premoženje in na dohodek od premoženja 50 %, davek na prihodek od premoženja in premoženjskih pravic 51 %, take se 66 % in prihodki po posebnih predpisih 286 %.

Priliv sredstev iz posameznih virov je naslednji:

Prihodki	— v 000 din		
	I—VI. 85	I—VI. 86	Indeks
1. Davki iz OD in na doh.	90.411	241.723	267
2. Prometni davek, davek na premož. in na dohodek od premoženja	104.660	156.951	150
3. Davek na prihod. od premož. in premož. pravic ter prih. od drugih davkov	6.411	9.659	151
4. Take	23.635	39.137	166
5. Prih. po poseb. predpis.	11.790	45.485	386
Skupaj izv. prihodki	236.907	492.955	208
6. Prenos presežka poseb. računa prorač.	8.518	22.618	265
SKUPAJ PRIHODKI	245.425	515.573	210

Na področju splošne porabe v občini je bilo za namene splošne porabe porabljeno 456.180.000 din ali 94 % več kot lani, kar je za 72 % nad povprečnimi lanskimi polletnimi sredstvi. Skupno porabljena sredstva ob polletju predstavljajo 57 % od skupnih odhodkov, ki so načrtovana za letošnje leto. Za delo občinskih in medobčinskih organov je bilo namenjeno največ sredstev in sicer 380.988.000 din, kar je za 111 % več oz. glede na povprečne 82 % več sredstev. Ostalih 75.192.000 din je bilo namenjeno za druge splošne potrebe, ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, posebne namene in družbene dejavnosti.

Za posamezne namene je bila porabljena naslednja višina sredstev:

	— v 000 din		
	I—VI. 85	I—VI. 86	Strukt. v % Indeks
1. Za delo upr. organov	119.770	255.169	56 213
2. Za posebne namene	1.581	3.305	0,7 209
3. Negospodar. investic.	3.874	30	— —
4. LO in DS	13.834	12.833	3,0 93
5. Intervenc. v gospodar.	10	—	— —
6. Za delo skupn. upr. organ.	60.860	125.819	27,6 207
7. Družbene dejavnosti	1.663	3.223	0,7 194
8. Druge spl. družbene potr.	28.627	54.658	12,0 191
9. Rezerve	5.123	860	0,2 —
10. Drugi odhodki	102	283	0,1 277
Odhodki spl. porabe skupaj	235.444	456.180	100 194
11. Preneš. sred. poseb. rač. proračuna	9.981	51.009	— 511
SKUPAJ ODHODKI PRORAČUNA	245.425	507.189	207

6. URESNIČEVANJE RESOLUCIJE O IZVAJANJU DRUŽBENEGA PLANA OBČINE MURSKA SOBOTA V PRVEM POLLETJU 1986

Z resolucijo o izvajanju družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1986—1990 v letu 1986 je načrtovana rast družbenega proizvoda 3 %, industrijske in kmetijske proizvodnje 3,5 %, izvoz blaga in storitev 8 %, zaposlovanje 2 % in produktivnost dela 1 %. Sredstva skupne, splošne in osebne porabe bi naj naraščala do rasti dohodka oz. ohranila realno raven iz leta 1985.

Po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko so se v prvem polletju 1986 cene na drobno povečale za 86,4 % ter življenjski stroški za 89,6 % v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Tudi ob visokih nominalnih finančnih gibanjih v I. polletju, ki so v večini primerov posledica visokih rasti cen, resolucijsko načrtovanih realnih gibanj ne dosegamo. Še najbolj blizu resolucijsko načrtovanim gibanjem je rast zaposlenosti 1,9 %, industrijske proizvodnje 2,7 % in produktivnosti 0,6 % v primerjavi s I. polletjem lani. Realni osebni dohodki na delavca so porasli.

Porabljena sredstva so rasla za 9,4 indeksnih točk počasneje od rasti celotnega prihodka, kar je vplivalo na to, da se je dohodek v gospodarstvu povečal za 129 %.

Akumulacija gospodarstva se je po tekočih cenah povečala za 121 %, vendar za 8 indeksnih točk počasneje od rasti dohodka. Zaradi takega gibanja in hitrejši rasti sredstev za skupne in splošne družbene potrebe od rasti dohodka se je delež akumulacije v delitvi dohodka zmanjšal.

Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo gospodarstva kot celote so porasla počasneje od rasti dohodka in so v globalu usklajena z resolucijskimi določili. Gibanja po posameznih OZD so različna in v nekaterih organizacijah hitrejša od možne rasti ter neusklajena z resolucijskimi usmeritvami.

Rast sredstev skupne porabe v občini je za 16 indeksnih točk hitrejša od rasti dohodka gospodarstva. Splošna poraba v občini je porasla počasneje od rasti dohodka.

UGOTOVITVE IN STALIŠČA O GOSPODARSKIH GIBANJH, OSEBNIH DOHODKIH, SKUPNI IN SPLOŠNI PORABI V I. POLLETJU LETA 1986 TER URESNIČEVANJU RESOLUCIJE OBČINE MURSKA SOBOTA V LETU 1986

Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota je na seji dne 12/9—1986 obravnaval Informacijo o gospodarskih gibanjih, osebnih dohodkih, skupni in splošni porabi v I. polletju 1986 ter uresničevanju resolucije občine Murska Sobota v letu 1986 in

ugotovil:

v I. polletju letos je v občini Murska Sobota porasel celotni prihodek za 77,3 %, porabljena sredstva 67,9 %, dohodek 129,4 %, čisti dohodek 128,6 %, sredstva za osebne dohodke 129,5 % in akumulacija skupaj s sredstvi rezerv za 121,2 % glede na enako obdobje leta 1985.

Z izgubo so poslovale štiri temeljne organizacije združenega dela v višini 1.125 milijonov dinarjev ali za 170,3 % več kot v I. polletju lani.

Dosežena gospodarska gibanja se v glavnem ujemajo z ocenjenimi za I. polletje 1986 s tem, da so nekatere dohodkovne postavke še na višjem nivoju. Mnogo hitrejši od ocenjenih so rasti dohodka, čiste dohodka in akumulacije.

Gospodarstvo občine je doseglo boljše rezultate kot v I. trimesečju letos, vendar pa je visok dohodek odraz za 9,4 indeksnih točk po-

časnejše rasti porabljenih sredstev od rasti prihodka. Ocenjuje se, da so dosežena porabljenega sredstva gospodarstva prikazana v premajhni višini, saj se je učinek revalorizacije surovin in materiala vsebovan v zalozah proizvodnje in gotovih proizvodov napram enakemu obdobju lani zmanjšal.

Zaskrbljujoče so spremembe v strukturi delitve dohodka, kjer se povečuje delež sredstev za skupno in splošno porabo, zmanjšuje pa delež za akumulacijo.

Neugodno je tudi večanje zaloz, zlasti zaloz blaga ter porast kratkoročnih kreditov za obratna sredstva.

Positiven premik se kaže pri izboljševanju reprodukcijske stopnje gospodarstva.

Število organizacij, ki so poslovale z izgubo se je v primerjavi s trimesečjem letos izrazilo zmanjšalo, vendar je izguba še vedno velika, dve organizaciji TOZD Elektro in TOZD Klavnica pa sta v polletju izkazovali celo izgubo na substanci.

Tudi v prvem polletju letos se nadaljujejo določeni negativni trendi iz preteklosti saj večine resolucijsko načrtovanih gibanj ne dosegamo. Zaostajajo zlasti gibanja industrijske in kmetijske proizvodnje ter produktivnosti dela, ugodna pa so gibanja na področju konvertibilnega izvoza.

Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev gospodarstva so v globalu usklajena z določili resolucije, gibanja teh sredstev pa so po OZD različna in v nekaterih hitrejša od resolucijskih določil.

Sredstva skupne porabe so porasla hitreje od dohodka medtem ko je bila rast sredstev za splošne družbene potrebe počasnejša od rasti dohodka v gospodarstvu občine.

Na podlagi ugotovitev je Izvršni svet sprejel naslednja

stališča:

Vse OZD v občini, zlasti tiste, ki poslujejo z izgubo oz. so na meji rentabilnosti morajo z vso odgovornostjo analizirati obstoječe stanje, ugotoviti vzroke in posledice za doseganje slabših poslovnih rezultatov ter na tej podlagi pripraviti ukrepe in programe za saniranje stanja in izboljševanje poslovnih rezultatov v naslednjih obdobjih.

V vseh organizacijah, kjer je bila rast porabljenih sredstev bistveno počasnejša od rasti celotnega prihodka je potrebno preveriti realnost prikazovanja porabljenih sredstev.

Vse OZD, kjer je prisotno zmanjševanje industrijske proizvodnje morajo analizirati vzroke za padanje proizvodnje ter podvzeti ukrepe za odpravo takšnih gibanj. Prav tako je nujno podvzemanje ukrepov za pospešitev kmetijske proizvodnje ter večje vključevanje OZD v vse oblike mednarodne menjave.

V razreševanju problemov v organizacijah združenega dela z motnjami v poslovanju se bodo vključili tudi predstavniki Izvršnega sveta, Gospodarske zbornice za Pomurje in družbenopolitičnih organizacij.

Sredstva skupne porabe morajo naraščati skladno z določili resolucije, v okviru teh pa morajo SIS materialne proizvodnje podati realno oceno predvidenih zbranih in porabljenih sredstev do konca leta.

Veterinarska postaja in Pomurski tisk TOZD Tiskarna morata v skladu z določili zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke, za skupno porabo delavcev in za določene poslovne stroške za leto 1986, poračunati preveč izplačana sredstva za osebne dohodke in skupno porabo delavcev v I. polletju letos in sicer za razliko med razporejenimi sredstvi za I. polletje in izračunanimi možnimi sredstvi v UDS-I obrazcu.

Do ugotovitve boljših poslovnih rezultatov v naslednjem periodičnem obračunu so dolžna za vsako mesečno povečevanje akontacij osebnih dohodkov pridobiti ustrezno mnenje Izvršnega sveta in le na tej podlagi povečevati osebne dohodke naslednje organizacije:

SOBOTA TOZD Tapetništvo in TOZD Komunala, Pomurski tisk TOZD Tiskarna in TOZD Kartonaza, Veterinarska postaja, Živinorejsko veterinarski zavod, SGP Pomurje, DO Zunanja trgovina, DO Gozdno in lesno gospodarstvo, DO Kmetijsko gospodarstvo Rakičan ter DO Kmetijska zadruga Panonka.

Osnovna šola Grad, OŠ Kuzma, Strokovne službe SIS družbenih dejavnosti in delovna skupnost krajevnih skupnosti mesta Murska Sobota se opozarja na dosledno upoštevanje danih usmeritev IS SO Murska Sobota o možni rasti sredstev za osebne dohodke v negospodarstvu.

URESNIČEVANJE PROGRAMOV SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI IN INFORMACIJA O POSLOVANJU SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI V I. POLLETJU 1986 TER PREDLOG SPREMENB BILANCE SREDSTEV ZA LETO 1986 GLEDE NA DEJANSKA GOSPODARSKA GIBANJA IN POSLOVNE REZULTATE SIS

I. uvod

Izvajanje programov na področju SIS družbenih dejavnosti je v prvem polletju 1986 potekalo v skladu s sprejetimi programskimi usmeritvami za leto 1986 ter sprejetimi nalogami v SaS o temeljnih planov za obdobje 1986—1990. Res je, da je doba 6 mesecev prekratko

obdobje za ocenjevanje izvajanja sprejetih nalog, lahko pa je primerena orientacija za usmerjanje nalog do konca leta 1986, predvsem z vidika zaostrenih usklajevanj družbenih zahtev, oziroma potreb in materialnih možnosti na drugi strani.

Ob oceni izvajanja družbenoekonomskih odnosov za prvo polletje 1986 je potrebno izpostaviti predvsem naslednje značilnosti:

1. Prvo polletje 1986 lahko označimo tudi na področju skupne porabe kot izrazito dinamično, zahtevno in z materialnega stališča kot nestabilno obdobje. Tako o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev družbeno-političnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti za porabo v letu 1986, prej pa še nekateri drugi omejitveni dogovori. Kljub vsem tem težavam je bila v prvem polletju le enkrat korigirana bilanca dovoljene porabe (v mesecu aprilu) v kateri je prišlo do manjših korektur pri-spevnih stopenj.

2. Stalno spremljanje poslovanja SIS družbenih dejavnosti, oziroma izvajalskih organizacij ter v zvezi s tem potrebna vsklajevanja znotraj porabe. V vseh SIS, kakor tudi v izvajalskih organizacijah so bili sprejeti akcijski programi za izvajanje stabilizacijskih ukrepov. Izpeljava programov bo potrebna v drugem polletju analizirati in jih dosledno uresničiti.

Kljub vsem težavam na področju skupne porabe pa ugotavljamo, da v nobeni veji družbenih dejavnosti nismo krčili programov, niti pravic uporabnikov — na področju socialnega varstva smo jih celo znatno širili (podaljšani porodniški dopust, denarne pomoči v otroškem varstvu in socialnem skrbstvu).

3. Analize nam kažejo, da tudi v letošnjem prvem polletju nismo v večji meri dodatno obremenjevali združenega dela za financiranje občinskih SIS. Tako je potekalo financiranje v prvem polletju v glavnem po povprečnih prispevnih stopnjah iz leta 1985, razen nekaterih manjših korektur v občinski izobraževalni skupnosti in v občinski zdravstveni skupnosti (v glavnem za pokritje izgube iz leta 1985).

Pregled povprečnih prispevnih stopenj:

	BOD	DOHO-DEK	BOD + DOHODEK
1985	11,99	23,58	povp. prisp. stopnja
1986	12,14	11,59	24,03 povp. prisp. stopnja
1986	12,42	11,89	24,61 veljav. prisp. stopnja
		12,19	

Tako so povprečne prispevne stopnje za Občinske SIS v prvem polletju 1986 v primerjavi s povprečnimi iz leta 1985 v globalu porasle iz BOD za 0,03 % in dohodka za 0,30 %. Prispevne stopnje za Republiške SIS, ki jih obravnavamo v naši bilanci (Skupnost otroškega varstva Slovenije in Republiška kulturna skupnost) pa so se povečale za 0,12 %.

Res pa je, da so v prvem polletju 1986 narasli prispevki iz BOD za 2,03 % (v glavnem za Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije, občinske in republiške davke) ter prispevki iz dohodka za 1,92 % na račun zvišanja prispevnih stopenj nekaterih republiških SIS, PIS, PORS in drugo.

Izpostaviti velja podatek, da je po sedaj veljavnih prispevnih stopnjah občina M. Sobota v slovenskem merilu skoraj v vseh SIS nad 30 mestom kar nam kaže naslednja tabela:

I. Prispevna stopnja iz BOD

Mesto občinske SIS v SRS v letu 1986

1. Občinska skupnost otroškega varstva	
— domicil	37
— delovno mesto v SRS	27
2. Izobraževalna skupnost	46
3. Občinska kulturna skupnost	45
4. Telesnokulturna skupnost	51
5. Skupnost socialnega skrbstva	26
6. Skupnost zdravstvenega varstva	36
II. Prispevna stopnja iz dohodka osnova BOD	
1. Skupnost zdravstvenega varstva	19
2. Skupnost za zaposlovanje	13
III. Prispevna stopnja iz dohodka osnova dohodek	
1. Raziskovalna skupnost	40

4. V prejšnjem srednjeročnem obdobju smo stalno izpostavljali kot velik problem — zaostajanje rasti osebnih dohodkov izvajalcev v primerjavi z gospodarstvom. Najslabši je bil položaj v letu 1983, dočim so se v letu 1984 in 1985 s posebno akcijo usklajevanja osebnih dohodkov na področju družbenih dejavnosti tudi v naši občini razmere izboljšale. V letošnjem letu pa lahko ugotovimo, da smo v prvem polletju izpeljali uskladitev v skladu z usmeritvijo IS. K temu je dosti prispevala tudi opravljena Analiza o gibanju osebnih dohodkov na področju družbenih dejavnosti v primerjavi z gospodarstvom, ki je bila pripravljena v maju 1986. Pomembno je tudi to, da je opravljen selektiven pristop — obračun osebnih dohodkov znotraj družbenih dejavnosti v primerjavi z gospodarstvom, s čimer smo zagotovili približno enake povprečne osebne dohodke po posameznih področjih. Dokončno uskladitev je potrebno doseči do konca leta 1986.

5. Solidarnostna sredstva (republiška solidarnost) predstavlja tudi v letošnjem letu pomemben delež v okviru zagotavljanja sredstev za finansiranje SIS družbenih dejavnosti. K temu je dosti prispeval nov solidarnostni sistem na področju zdravstvene skupnosti, skupnosti otroškega varstva in skupnosti socialnega skrbstva po katerem vse občine prispevajo sredstva na podlagi dohodkovne moči občine, prejmejo pa jih le tiste občine (tretjina v SRS), ki izpolnjujejo dogovorjena merila. To trditev lahko podkrepimo s podatkom, da je indeks planiranih solidarnostnih sredstev v letu 1986 (po podatkih posredovanih od Republiških SIS) v primerjavi z realiziranimi 1985 višji 317,9. V kolikor pa upoštevamo tudi ostala sredstva, ki jih posamezne SIS prejmejo, v letu 1986 ter odštejemo sredstva, ki jih združujemo v republiških SIS za vzajemne in skupne programa pa je indeks povečanja 292,4.

II. GIBANJE SREDSTEV SKUPNE PORABE V PRVEM POLLETJU 1986

V mesecu aprilu 1986 je bila na vseh skupščinah SIS in zboru združenega dela SO M. Sobota sprejeta bilanca sredstev SIS družbenih dejavnosti za leto 1986, po kateri je bila dogovorjena skupna poraba za leto 1986 z rastjo 161,4, združena sredstva z upoštevanjem dodatno zagotovljenih sredstev za leto 1985 pa so porasla z indeksom 170,2.

V skladu s sprejeto bilanco so bili v vseh SIS pripravljenečasni finančni načrti po katerih so bila izvajalskim organizacijam priznana sredstva za rast osebnih dohodkov 50 % in rast materialnih stroškov 55 %. Poleg teh izhodišč so bila zagotovljena namenska sredstva za pokritje izgube v nekaterih SIS iz leta 1985 ter nekoliko višja sredstva za denarne pomoči v okviru Občinske skupnosti otroškega varstva in Občinske skupnosti socialnega skrbstva (v skladu z izvajanjem SaS o zagotavljanju socialnovarstvenih pomoči).

Dejansko dosežena rast osebnih dohodkov v izvajalskih delovnih organizacijah je bila po podatkih SDK nekoliko višja (cca 60%), kar je v skladu z usmeritvijo Izvršnega sveta SO M. Sobota za prvo polletje 1986. Ugotovljen je tudi podatek, da so materialni stroški v prvem polletju v primerjavi s povprečnimi iz leta 1985 porasli v izvajalskih organizacijah za cca 80 % (torej so višji za 25 % od priznanih).

V strokovnih službah so pripravljena temeljita poročila o rezultatih prvega polletja za posamezno SIS, zato bo o tem tekla temeljita razprava na organih SIS.

Z nekritimi odhodki so v prvem polletju 1986 zaključile poslovanje naslednje SIS:

— Občinska zdravstvena skupnost v znesku	209.532.787 din
— Občinska izobraževalna skupnost v znesku	21.384.896 din

Vse izvajalske delovne organizacije so poslovanje v prvem polletju 1986 zaključile pozitivno.

III. IZVAJANJE PROGRAMOV POSAMEZNIH SIS V PRVEM POLLETJU 1986

1. Občinska zdravstvena skupnost

V Občinski zdravstveni skupnosti smo si zastavili občasne preventivne programe, usmeriti se želimo k cenejšim oblikam zdravljenja, organizirati hočemo čim več zdravljenja na domu, prioriteto smo namenili zlasti preventivnim dispanzerskim metodam zdravljenja, zdravstveni vzgoji itd. In kaj ugotovljamo že zdaj?

Zastavljene naloge bodo zelo težko uresničljive, če se ne bo bistveno povečalo število zdravnikov, še posebno v osnovnem zdravstvenem varstvu. Najbolj zgovorno potrjujejo kadrovski deficit podatki, da smo v letu 1985 imeli v Pomurju 1 zdravnika na 1042 prebivalcev (v SR Sloveniji na 540), 1 zobozdravnika na 2616 prebivalcev (v SRS na 1900) in 1 medicinsko sestro na 266 prebivalcev (v SRS na 190).

Zaostajanje napram slovenskemu povprečju je skoraj enako tako v osnovni kot v bolnišnični dejavnosti in v kolikor ne bo zaposlovanje zdravnikov v bodoče izdatnejše, bo zaostajanje še večje, ob tem pa je vprašljiva realizacija vseh bodočih nalog, še posebno pa preventivnih, saj prav na uresnitvi teh nalog bazira finančna republiška solidarnost.

Skoraj v večini dejavnosti osnovnega zdravstvenega varstva raste število kurativnih in stagnira ali celo upada število preventivnih pregledov. Rahlo je poraslo število specialističnih pregledov v SB M. Sobota, medtem, ko se je za občino M. Sobota zmanjšalo število bolniško oskrbnih dni v SB M. Sobota za 7,1 %, v odlivu pa povprečno za 2,5 %.

Delitev dela ni dosledno izpeljana niti v domačem, niti v širšem obsegu, to pa občutno draži stroške zdravstvenega varstva. Še vedno ugotovljamo kljub vsem sklepom skupščine OZS, relativno visok delež neupravičenega koriščenja zdravstvenega varstva v zdravstvenih organizacijah izven regije in velikokrat so bolniki drugje sprejeti na zdravljenje brez ustreznih napotnic.

Število prevoženih km z reševalnimi vozili se je napram lanskega I. polletja povečalo za preko 30.000 km (17,9 %, še vedno pa ugo-

tavljamo, da kar precej prevozov ni v skladu s strokovnimi napotki, ki so tudi samoupravno potrjeni.

Nenehno je v porastu tudi število predpisanih receptov za zdravila. Samo v prvem tromesečju 1986 je bilo predpisanih za 10,5 % več receptov kot v enakem obdobju lanskega leta, oz. porabljenih v polletju že preko 19,5 starih milijard din.

Ker je delež sredstev namenjen za zdravila pri nas precej višji od slovenskega povprečja, bo potrebna v bodoče posebna strokovna presoja o umesnosti tolikšne porabe za zdravila.

Dnevna odsotnost z dela je očitno nižja od poprečne slovenske in dosega 3,7 % zaposlenih, kar pomeni 814 delavcev dnevno, ob tem pa je bilo izgubljenih 4,74 % delovnih dni. Medtem, ko se je število nesreč na delu in izven dela zmanjšalo pa vztrajno narašča število primerov nege bolnika družinskega člana. Skupno je izostalo z dela 6267 delavcev, vsak bolnik pa je bil povprečno odsoten 14,3/dni.

Za zagotavljanje pravic iz zdravstvenega varstva in ostalih obveznosti v skupnosti je bilo v občini M. Sobota v polletju 1986 združenih 1.981.502.500 din; 83 % teh sredstev s prispevno stopnjo na podlagi bruto osebnega dohodka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delonih skupnosti, 5,6 % s prispevki iz kmetijske dejavnosti, 9,9 % s sredstvi solidarnosti SRS ter 1,2 % s povračili sredstev po konvencijah.

Občinska zdravstvena skupnost je zaključila poslovanje z nekritimi odhodki v višini 209.532.787 din, kar je 9,5 % skupnih odhodkov.

Med odhodki zdravstvene skupnosti je bilo 85 % sredstev namenjenih za zdravstveno varstvo, od tega za osnovno in dispanzersko dejavnost 20,3 %, za specialistično ambulantno dejavnost 10,4 %, za bolnišnično dejavnost 41,1 %, za zdraviliško dejavnost (ambulantno — 1,1 %, stacionarno 0,9 %), za zdravila in injekcije 10 %, za zobno nego in protetiko 8,6 % ter reševalne prevoze 2,9 %. Med ostalimi odhodki je bilo namenjenih 1,6 % za denarna nadomestila in povračila, 3,7 % za investicijo — kirurški blok, 4 % za posebne namene (pokritje izgube na leto 1985), 3,4 % sredstev za skupni program SRS, solidarnost SRS in ostalo.

2. Občinska izobraževalna skupnost

V skladu s sprejetim programom za leto 1986 je bila v okviru Občinske izobraževalne skupnosti na področju osnovnega šolstva tudi v prvem polletju 1986 dana prioriteta izvajanju zagotovljenega programa.

Posebna pozornost je bila tudi v letošnjem letu namenjena izvajanju zagotovljenega programa o usklajevanju osebnih dohodkov osnovnega šolstva napram gibanju v gospodarstvu.

Zaradi naraščajočih materialnih stroškov in stroškov dopolnilnega programa Občinske izobraževalne skupnosti so v prvem polletju 1986 bile v dogovoru z uporabniki in izvajalci izvedene naslednje oblike racionalizacije oz. aktivnosti:

1. Dodatek za celodnevno osnovno šolo je znižan od 25 % na 15 %.
2. Dodatek za podaljšano bivanje je znižan od 25 % na 15 %, od 1. 9. 1986 pa bo znižan na 10 %.
3. Zaradi podražitve avtobusnih prevozov je uvedena participacija staršev za sofinansiranje avtobusnih prevozov za učence vozače v višini 200 din mesečno.
4. Obstoječe avtobusne linije za prevoz učencev, ki stanujejo v kraju, ki je oddaljen več kot 4 km od osnovne šole so usklajene s sprejeto mrežo osnovnih šol v občini. V zvezi s tem več ni možno izvesti večjih racionalizacij.

Tako se bo z novim šolskim letom 1986/87 zaradi racionalizacije avtobusnih redov, število kilometrov nekoliko znižalo (30 km dnevno).

V skladu s sprejetimi sklepi na organih bo Občinska izobraževalna skupnost Murska Sobota posredovala predlagatelju Zakona o osnovni šoli predlog za spremembo določil 79. člena, in sicer; da se obstoječa oddaljenost 4 km za pridobitev pravice do brezplačnega prevoza zviša na 5 km.

V skladu s kadrovskimi potrebami je občinska izobraževalna skupnost izvedla razpis 17 kadrovskih štipendij.

Na področju investicijske dejavnosti iz sredstev referendumskega programa so bile izvedene naslednje naloge in aktivnosti:

- dokončna gradnja osnovne šole Prekmurske brigade M. Sobota
 - za gradnjo večnamenske telovadnice pri OŠ E. Kardašja M. Sobota se je pristopilo k izdelavi projektov in ostale dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in s tem pričetek gradnje
 - za dograditev učnih prostorov in telovadnice pri OŠ Bakovci je naročena lokacijska dokumentacija ter izdelava idejnega projekta.
- Za večja vzdrževalna dela na osnovnošolskih objektih osnovne šole združujejo amortizacijska sredstva od nepremičnin v višini 100 % od obračunane amortizacije.

Pri občinski izobraževalni skupnosti M. Sobota so osnovne šole, ki imajo nove stavbe pristopile k združevanju amortizacijskih sredstev od premičnin. Z zbranimi sredstvi se bo kreditirala nabava učne opreme.

Na področju usmerjenega izobraževanja je uspelo skupščini Ob-

činske izobraževalne skupnosti M. Sobota skupaj z ostalimi DPO Pomurja in OIS Pomurja pridobiti program elektro usmeritve, ki se bo izvajal na SCTPU v Murski Soboti. Nujno pa bo pristopiti k izdelavi šolske mreže v Pomurju ter v skladu s tem razrešiti problem Zdravstvene šole v Murski Soboti.

3. Občinska skupnost socialnega varstva

V okviru skupnosti socialnega varstva M. Sobota ugotavljamo, da so se v I. polletju vse vrste socialnovarstvenih pomoči, ki so opredeljene v SaS o uresničevanju socialnovarstvenih pravic zviševale v skladu z gibanji osebnih dohodkov in življenjskih stroškov, s čimer se ohranja realna vrednost socialnovarstvenih pomoči. Pripomniti moramo, da nam možnost rednega usklajevanja socialnovarstvenih pomoči dajejo sistemi solidarnosti na področjih otroškega varstva, socialnega skrbstva, zaposlovanja... Tako tudi najbolj ogrožene skupine prebivalstva ohranjajo dogovorjeno raven socialne varnosti.

Uspelo nam je sfinansirati nabavo računalnika za obdelavo podatkov s področja uveljavljanja socialnovarstvenih pomoči. Sredstva za nabavo računalnika so prispevale vse podpisnice Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic in tako prispevale k temu, da bo Center za socialno delo dejansko lahko prevzel ugotavljanje opravičenosti do vseh socialnovarstvenih pravic, s čimer bodo tudi uresničena dojučlra navedenega sporazuma.

Komisija za vprašanja socialne varnosti invalidnih oseb je obravnavala informacijo o družbenih izhodiščih za razreševanje problematike invalidnih oseb in možnosti zaposlovanja invalidnih oseb v občini M. Sobota. Možnosti zaposlovanja invalidnih oseb v naši občini so minimalne. Zavzeli smo se za razširitev kapacitet Invalidske delavnice Solidarnost, ki pa je zaradi omejitve sredstev za investicije na področju družbenih dejavnosti v okviru le-teh neizvedljivo. Zato apeliramo na širšo družbeno skupnost da zavzame stališča o problematiki invalidnih oseb v občini in nakaze možnost za njeno rešitev.

a) Občinska skupnost otroškega varstva

1. V okviru skupnega programa, ki se izvaja enotno v SR Sloveniji, smo na področju varstva matere in otroka s februarjem 1986 uveljavili enoletni porodniški dopust in dopust za nego in varstvo otroka. Z novim samoupravnim sporazumom smo uvedli tudi družbeno pomoč materam iskalkam zaposlitve, študentkam in učenkam srednjega usmerjenega izobraževanja v trajanju 84 dni, katero je že uveljavilo 11 upravičenk. Novost je tudi oprema novorojenca v treh različicah zavitka.

2. Zagotovljeni program je obsegal pripravo na šolo ter program vzgoje in varstva predšolskih otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

a) Pripravo otrok na osnovno šolo smo izvajali za vse otroke eno leto pred vstopom v šolo v okviru

- celoletne priprave (za otroke, ki so vključeni v VVO) v obsegu 1200 ur, to obliko je obiskovalo v 28 oddelkih 541 otrok;
- skrajšane priprave v obsegu 350 ur (za otroke, ki niso vključeni v VVO), to obliko je obiskovalo v 27 oddelkih 484 otrok.

Starši vedo, da je skrajšana priprava otrok brezplačna, zato se ponekod dogaja, da je vprašljiv obstoj oddelka vrca (Petrovci), ponekod pa zadnje leto otroka vzamejo celo iz vrca (Mačkovci), da otrok obiskuje brezplačno »malo šolo«. O tem problemu bo potrebno resno spregovoriti v skupnosti otroškega varstva in v krajevnih skupnostih s starši.

b) V okviru VVE Štefan Kovač v M. Soboti deluje oddelek razvojno motenih otrok, v katerega je vključenih 7 lažje telesno in duševno prizadetih otrok.

3. Družbene pomoči smo zagotavljali otrokom tistih družin, ki si same s svojimi dohodki ne morejo zagotoviti socialne varnosti. Z uveljavitvijo samoupravnega sporazuma o socialno-varstvenih pravicah se je povečalo tako število upravičencev, kakor tudi višina prejete družbene pomoči. Tako se je število upravičencev ob lanski reviziji iz 1748 upravičencev s 3.630 otroki na 2045 upravičencev s 4.017 otroki.

S tem sporazumom je postala družbena pomoč posamična pravica, kajti višina pomoči je po novem različna med stvarnimi dohodki na mesec na družinskega člana in 43 % povprečnega čistega osebnega dohodka vseh zaposlenih delavcev na območju SR Slovenije v minulem letu, pri kmečki družini pa doseže pomoč 23 % istega.

Povečanje števila upravičencev in otrok je gotovo tudi posledica težjih gospodarskih razmer, ki vplivajo na življenjski standard družine, še posebej pa mlade družine.

Da bi se čim bolj približali rasti osebnih dohodkov in življenjskih stroškov, smo upoštevali republiška priporočila za medletne valorizacije družbenih pomoči in sicer: s 1. 3. 1986 za 20 %, s 1. 5. 1986 za 27 % in s 1. 7. 1986 za 35 %. Vse to je zahtevalo tudi znatno več sredstev.

5. V letu 1986 smo pridobili 2 oddelka VVE (v okviru blokovske gradnje) na Lendavski, sicer pa število otrok v VVO stagnira.

Delavci v VVO so zaposleni po minimalnih normativih oz. še teh ne dosegajo na vseh delih. Poseben problem je nadomeščanje kadra, saj dnevno manjka 8,3 delavca, zato bo v jeseni potrebno temeljito pregledati celotno organizacijo dela glede na vpis v šol. l. 1986/87.

6. V okviru dopolnilnega programa smo izvedli zimovanje otrok v Avstriji, v letnih počitnicah pa letovanje predšolskih in osnovnošolskih otrok ter učencev srednjega usmerjenega izobraževanja.

Na področju investicij smo pričeli gradnjo vzgojnovarstvene enote v Rakičanu, katere investitor je KS Rakičan, finančna sredstva pa je prispevala tudi DO Mura.

b) Občinska skupnost socialnega skrbstva

Problematika na področju socialnega skrbstva se tudi v letošnjem letu povečuje. Slabšanje gospodarskega stanja se odraža predvsem pri socialnem stanju občanov. Vedno več se pojavlja prosilcev materialnih pomoči in to tudi med mladimi družinami, precej pa je tudi študentov. Do nedavnega so bili prosilci teh vrst pomoči v glavnem asocijalne osebe. Tako smo na žalost v prvem polletju 1986 vse premalo naredili na preventivnem področju, temveč so se socialni delavci morali ukvarjati predvsem s kurativno, kar pa ni v skladu z usmeritvami, ki smo si jih zastavili.

— Stalne denarne pomoči, kot edini vir preživljanja, so v letošnjem letu znašale od 1. 1. 1986 do 31. 3. 1986 15.500 din, od 1. 4. 1986 naprej 18.600 din od 1. 5. do 1. 7. pa 23.650 din. S 1. 7. 1986 pa znašajo te pomoči 32.000 din. Kljub večkratni valorizaciji pa te pomoči ne zadoščajo za preživljanje teh občanov in se le-ti pojavljajo še z vlogami za nakup kurjave in oblačil itd. Pri valorizaciji stalnih denarnih pomoči se predvideva še valorizacija s 1. 10. tako, da bi se ob koncu leta čimbolj približali življenjskemu strošku na starostnika (toliko bi morala višina te pomoči znašati).

— Iz občine Murska Sobota je v rejji trenutno 52 otrok, višina rejnin pa se je v I. polletju gibala od 17.600 do 26.000, kar je zelo nizko glede na življenjske stroške otroka, oziroma mladostnika. Zaradi tako nizkih rejnin se je pojavil problem rejniških družin. Nujno pa je, da se rejnine uskladijo, ker s sredstvi, ki so jih rejnice do sedaj prejemale, ne morejo oskrbeti otroka.

— Problematika začasnih denarnih pomoči je tista, ki na področju socialnega skrbstva še posebej izstopa. Število vlog za denarne pomoči se iz meseca v mesec povečuje. Kriteriji dodeljevanja pomoči so zelo strogi, še posebej v poletnih mesecih, ko smo vlog zavračali z utemeljitvijo, da naj si občani iščejo priložnostni zaslužek. V jesenskem in zimskem času, bomo tem občanom morali nuditi pomoč za preživetje. Delavce, ki delajo na področju socialnega skrbstva moti to, da so se v zadnjem času pojavile vloge družin študentov za katere starši nočejo več skrbeti, izhajajo pa ti študenti iz dobro situiranih družin. Potrebno bo razčistiti, kako dolgo so starši dolžni pomagati svojim otrokom in ali to z njihovo poroko preneha, kljub temu, da se še šolajo.

— Pri denarnih pomočeh predstavljajo problem vloge Romov. Na vsaki seji sveta, ki je vsak mesec, se pojavlja cca. 20 vlog Romov za razne vrste denarnih pomoči. Te vloge v glavnem zavračamo z utemeljitvijo, da naj si Romi iščejo zaposlitev. Zaposlitev pa zelo težko dobijo. Poseben problem predstavljajo Romi srednjih let, ki niso bili nikdar zaposleni, pogojev za stalno denarno pomoč pa tudi ne izpolnjujejo. Problematiko Romov bi morali reševati širše, ne pa z dajanjem denarnih pomoči, ker je to najslabša rešitev.

— Cene zavodskega varstva za otroke in odrasle, za katere plačuje oskrbo skupnost so v prvem polletju letošnjega leta nenormalno porasle, tako, da je večina teh postavk v prvem polletju realizirana dosti nad planiranim, povečalo pa se je tudi število gojencev v zavodih (npr. v KPD Radeče se je število gojencev povečalo od 2 na 6 v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta). Prispevek staršev k oskrbini v teh zavodih je sorazmerno nizek, ker ti otroci izhajajo velikokrat iz neurejenih družin.

— V programskih usmeritvah smo izpostavili reševanje problematike ostarelih občanov v okolju, kjer so ti živeli in te v skrajnem primeru z oddajo v dom. Na tem področju se stanje še ni spremenilo. Organizacija soseske pomoči na domu terja med drugim tudi dodatna sredstva za človeka, ki bi to opravljal. Velikokrat pa je to nego tudi zelo težko organizirati, ker gre za ostarele, težje bolne osebe. V zadnjem času se zaradi tega tudi struktura oskrbovancev v domovih spreminja, vedno več je bolnih, tuje pomoči potrebnih oskrbovancev, ki so včasih bili po bolnišnicah. To terja tudi kadrovske okrepitve domov.

— V Domu oskrbovancev Rakičan še vedno ni realizirana premostitev motečih oskrbovancev v Dom Lukavce, kar neugodno vpliva na počutje normalno se starajočih oskrbovancev v domu. To premostitev bo treba čimprej izvesti.

— Kadrovske bi bilo potrebno okrepiti vse izvajalce s področja socialnega skrbstva, vendar tega zaradi pomanjkanja sredstev nismo mogli izvesti. To se še posebej negativno odraža v Domu oskrbovancev Rakičan, kjer je zaradi tega oskrba slabša, kot bi morala biti. Pri delu Centra za socialno delo pa zaradi tega manjka predvsem raziskovalno delo in delo na preventivi.

— Že precej časa je v teku reševanje finansiranja socialno-humanitarnih organizacij in društev v občini, vendar nam te problematike še ni uspelo rešiti. Zato upamo, da se bo to rešilo še v letošnjem letu in se bodo za to zagotovila dodatna finančna sredstva, ki jim pripada-

jo kot izvajalcem na tem področju (v skladu z Zakonom o svobodni menjavi dela).

c) Občinska skupnost za zaposlovanje

V resoluciji o izvajanju družbenega plana občine M. Sobota v letu 1986 je planirana 2% letna rast zaposlovanja po planu zaposlovanja za 1986 pa 1,8% rast. V prvem polletju letošnjega leta ugotovljamo, da se je povprečno število zaposlenih v občini M. Sobota v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta povečalo za 2,6% ali 464 delavcev, kar pomeni, da je plan zaposlovanja presežen za 70,8%. Kljub povečanemu oz. številčno obsežnejšemu zaposlovanju v I. polletju tekočega leta, pa še vedno ni zadovoljiva kvalifikacijska struktura na novo zaposlenih delavcev, saj so OZD zaposlovala pretežno NK in PK delavce, čeprav so v svojih planih zaposlovanja napovedale kvalitetnejše zaposlovanje.

Prijavljeno število iskalcev zaposlitve je koncem avgusta 1986 v občini M. Sobota bilo 1227, koncem avgusta 1985 pa 1264, se pravi za 29% oziroma 37 oseb manj kot v minulemu letu. Relativna brezposelnost, ki je bila v občini M. Sobota v letu 1985 — 6,7%, je padla na 6,0%. Kljub temu pa ima občina M. Sobota še vedno eno najvišjih stopenj relativne brezposelnosti v slovenskem in pomurskem prostoru (povprečje v SRS 1,8%). Med iskalci zaposlitve se tudi v letošnjem letu povečuje delež mladih strokovno usposobljenih kadrov.

Vzporedno s povečanjem obsega zaposlovanja se je v prvem polletju 1986 zmanjšalo število upravičencev do denarnega nadomestila in denarne pomoči. Tako je povprečno število upravičencev denarnega nadomestila in denarne pomoči v prvem polletju leta 1986 bilo 97, v istem obdobju preteklega leta pa 107. Socialna varnost brezposelnim osebom se je zagotavljala in usklajevala s porastom minimalnih življenjskih stroškov.

S plani zaposlovanja v letu 1986 so OZD murskosoboške občine izkazale 363 potreb po zaposlitvah pripravnikov, od tega samo 125 lastnih študentov. V prvem polletju so vključile v opravljanje pripravništva 109 pripravnikov ali 30% glede na planirane vključitve, od teh pa le 16 kadrovskih študentov. Od skupnega števila vključenih pripravnikov so OZD za določen čas sprejele kar 96 pripravnikov ali 88%.

Koncem avgusta 1986 je bilo v občini M. Sobota prijavljenih 121 mladih, katerim še vedno ni bila dana možnost opravljanja pripravništva oz. vključitve v delo. Prikazani podatki pričajo, da se negativni trendi na področju zaposlovanja pripravnikov nadaljujejo tudi v letošnjem letu, in kažejo negativen odnos OZD do mladih strokovno usposobljenih kadrov.

Vzpodbudna je ugotovitev, da se je število razpisanih kadrovskih študentov v šol. letu 1986/87 v primerjavi s preteklim letom povečalo. V šol. letu 1985/86 je v občini M. Sobota bilo razpisanih 164 kadrovskih študentov, v letošnjem šolskem letu pa 250. Odbor za študentiranje je ob obravnavi razpisa kadrovskih študentov ugotavljal, da je premalo razpisanih kadrovskih študentov za V. zahtevnostno stopnjo, kar predstavlja problem, saj se iz te stopnje nadaljuje študij na višjih stopnjah. Razveseljivo pa je, da se je povečalo število razpisanih kadrovskih študentov za višje izobražene kadre. Organizacije združenega dela si bodo morale še v večji meri prizadevati, da bodo reševale svoje kadrovske potrebe s kadrovske študenti.

Razmerje med razpisanimi in podeljenimi kadrovske študenti v tem šol. letu in število podeljenih študentov iz združenih sredstev še ni znano. Zavedati pa se moramo, da bomo v občini M. Sobota glede na družbeno izhodišča o študentjski politiki, opredeljene v dokumentih v prihodnje morali preiti na kadrovske študentiranje, ki je temeljna oblika študentiranja, drugače ne bomo upravičeni do solidarnostnih sredstev republike.

4. Občinska kulturna skupnost

V programskih usmeritvah Občinske kulturne skupnosti M. Sobota za leto 1986 je bila izpostavljena naloga po dokončnem oblikovanju normativov in standardov za vsa področja kulturne dejavnosti, kar bi naj pomenilo uskladitev programov in medsebojno povezovanje delovanja vseh nosilcev teh programov, kakor tudi uveljavitev ustreznih razmerij v financiranju za vse udeležence v svobodni menjavi dela. Prizadevanja v tej smeri so v I. polletju 1986 potekala preko Republiškega odbora sindikata delavcev v kulturi pri ZSS, rešitev pa se obeta v II. polletju.

Program dela, ki je potekal v izvajalskih organizacijah OKS Murska Sobota je sledil stalnim in programskim usmeritvam po posameznih področjih dejavnosti. Le-te pa so se odvijale v štirih DE Kulturnega centra »Miško Kranjec« M. Sobota, preko Zavoda za spomeniško varstvo Maribor, pokrajinskega arhiva Maribor, Pomurske založbe Murska Sobota in Zveze kulturnih organizacij Murska Sobota.

Na področju knjige in knjižničarstva je bila izpostavljena problematika ohranitve matičnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, ki po Zakonu o knjižničarstvu ter na osnovi odločitve strokovnega sveta za knjižničarstvo SRS pri NUK Ljubljane ne izpolnjuje pogojev kot matična knjižnica. Normativi namreč predpisujejo potrebno površino, strokovne kadre, letni prirast knjig...

Začasna rešitev matičnosti je v zagotovitvi vsaj minimalnih pogojev za opravljanje dejavnosti, kar pomeni tudi pogojno določitev

PIŠK za matično knjižnico do leta 1990. To pa pomeni, da bo treba zagotoviti dodatne skladiščne prostore, namestiti še enega delavca in zagotoviti sredstva za predpisan letni prirast knjig. Izvršni svet SO M. Sobota je na svoji seji, dne 13. 5. 1986 sprejel program uresničevanja pogojev za matično dejavnost in kot sklep zapisal, da bo prostorski problem PIŠK potrebno dokončno rešiti v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Pomurska založba, ki se le delno vključuje v program OKS je v zbirki Panonika izdala Temlinov Mali katekizem.

Ljubiteljsko literarno dejavnost je bilo zaslediti v okviru ZKO, ki je skupaj s svetom za kulturo pri Obs ZSS izdala leposlovnik Iskanja.

Zanimivo novost na literarnem področju pa pomeni gibanje Književna mladina, v okviru OK ZSMS M. Sobota, ki ga je OKS vključila v program sofinansiranja akcij v I. polletju 1986.

Likovno in galerijsko dejavnost opravlja kot izvajalska delovna enota Galerija v M. Soboti. Program dela v I. polletju 1986 je bil realiziran z 9 razstavami.

V okviru ZKO se ljubiteljski likovniki združujejo v skupino LIKOS, ki je imela 1 razstavo.

Pohvale vredna pa so prizadevanja mladih, da bi v okviru Kluba mladih popestrili kulturna dogajanja v Murski Soboti na likovnem področju.

Pri ohranjanju kulturne in naravne dediščine opravljajo vlogo ohranjevalcev: Pokrajinski muzej M. Sobota, Zavod za spomeniško varstvo Maribor in Pokrajinski arhiv Maribor.

Poseben problem Muzeja predstavlja prostorska utesnjenost in s tem v zvezi delovni pogoji. Na področju etnologije so bili zbrani podatki za inventarizacijo muzealij, dokumentirani zapisi za 2. izdajo etnološke topografije soboške občine, opravljeni ogledi stare vaške arhitekture, povezane s sakralno umetnostjo (vaški zvodniki)...

Tudi na področju arheologije je bila opravljena inventarizacija arheoloških predmetov, opravljena je arheološka topografska akcija. Evidentirana je rimska centa med Tropovci in Satahovci. Opravljeno je zaščitno izkopavanje prazgodovinskega naselja v G. Radgoni. Skupaj z ZSV je stekla akcija za zaščito antičnih gomil (Filovci, Strehovci, Dobrovnik). V prostorskem planu soboške občine pa so vrisana vsa arheološka najdišča.

Na področju zgodovine je dokončana fonoteka do leta 1941, odkupljena in urejena je zapuščina šolnika Mira Štubla. Pri Pokrajinskem arhivu Maribor, PIŠK in drugod so zbrani podatki za novejšo zgodovino.

ZSV Maribor je opravil restavratorska dela v župnijski cerkvi Grad, medtem ko se postavlja vprašanje nezadržnega propadanja gradov v občini, kjer bi bilo potrebno najti rešitev za njih ohranitev, saj v okviru kulturne skupnosti in njenih skromnih sredstev to ne bo mogoče. Področje gledališke dejavnosti pokriva v glavnem ZKO, ki skuša vspodbujati amatersko gledališko dejavnost širom občine.

Ponovno velja izpostaviti dejavnost Kluba mladih, ki je z domiselnostjo in iznajdljivostjo (tudi prispevki delovnih organizacij) mestu M. Sobota predvsem v okviru Pomladnega ustvarjalnega festivala pripravil nekaj prijetnih gledaliških gostovanj. Manj pa je v zadnjem času čutili prisotnost Pomurskega gledališkega studia.

Glasbena dejavnost je pestra na ljubiteljski ravni, kjer je zaslediti nekaj kvalitetnih pevskih zborov, nato pihalnih orkestrrov, nekaj plesnih skupin in pa delovanje obsejnega simfoničnega orkestra. Pomembno vlogo pri vzgoji mladine ima glasbena šola, medtem, ko se tvorstva prizadevanja osnovnih šol v srednjem usmerjenem izobraževanju ustavijo.

Pri kinematografski dejavnosti je čutili težnjo po kvaliteti filmov, vendar je dejstvo, da so umetniški filmi slabo obiskani.

Posebno področje dejavnosti pa zavzema tudi kulturno sodelovanje z zamejskimi Slovenci in s tujino. Takšna sodelovanja obstajajo na različnih nivojih (kulturna skupnost, ZKO, sodelovanja s kulturno vsebino pri OK SZDL...) zato bi kazalo te stvari bolj poenotiti in racionalizirati.

5. Občinska telesnokulturna skupnost

V I. polletju 1986 so bile v telesnokulturni dejavnosti uresničene vse zastavljene naloge v športni rekreaciji in šolskem športu, ter vse aktivnosti s področja vrhunskega, oz. tekmovalnega športa, zaostaja še le z osvajanjem novih usmeritev na tem področju, kar pa je vidno tudi v republiških usmeritvah, ki še niso dodelane.

V športni rekreaciji so osnovne telesnokulturne organizacije, ki so v tej sferi najštevilnejše, izvedle zastavljene cilje. V telesnokulturnem minimumu, ki zajema hojo, tek, plavanje, streljanje, kolesarjenje, gimnastiko in igre z žogo so bile izvedene številne aktivnosti in to zelo uspešno zlasti v hoji, kjer so se uveljavljali planinci, taborniki, izvedba krosrov, štafetnih tekov in drugih tekaških oblik, izvedba akcije Naučimo se plavati na vseh možnih mestih: letnem kopalnišču, v šoli v naravi in kolonijah, zelo uspešne dejavnosti strelcev v zelo razvejani dejavnosti v strelskih družinah, kolesarjenje, vadba v društvih, ter izredno razširjenih igrah z žogo v malem nogometu, nogometu, odbojki, košarki, rokometu.

Tudi v delavskih športnih igrah so se pojavili številni novi udeleženci. Športno značko je v VVZ osvojilo 370 otrok, sodelovalo pa je čez 500 otrok. Tudi športna značka v osnovni šoli uspešno napreduje.

Uspešno so bile izvedene igre krajevnih skupnosti, ki bodo končane jeseni s polfinalnimi in finalnim tekmovanjem.

V šolskem športu so bile načrtovane naloge uresničene. Opravljena so bila vsa tekmovanja v vseh petih sektorjih. Občinska prvenstva so bila izvedena s pomočjo strokovnih zvez in to v namiznem tenisu, košarki, nogometu, rokometu, atletiki, odbojki in streljanju. V tekmovanju za najbolj množično in samoupravno organizirano ŠSD je bilo vključenih 14 OŠ in 3 SŠ, najuspešnejši pa sta bili Osnovna šola Belčinci in SDEŠ M. Sobota.

Dejavnost v vrhunskem, oz. tekmovalnem področju poteka že po ustaljenih programih. Naše ekipe in posamezniki so v tem obdobju dosegli številne dobre uvrstitve. Vsekakor sodi med največje uspehe osvojitve medalje na moštvenem prvenstvu Evrope v namiznem tenisu za Benka NTK Sobota, ter uvrstitev treh mladincev BD Mura na svetovno prvenstvo. Med posamičnimi športi so vidne uvrstitve v republiških in državnih prvenstvih, predvsem pa v mladinski in pionirski konkurenci. Pri atletih so najvidnejše uvrstitve Baleka, Gomboca ter Šabjana. Rokoborci so dosegli nekaj vidnih uvrstitev in sicer: Vogrinec ter Kranjec. V kolesarskem športu so bili doseženi boljši rezultati v posamičnih dirkah — Cigut, zelo uspešni pa so pionirji. V judu imata najvidnejši uvrstitvi na mladinskem prvenstvu SFRJ Vrdjuka in Rajnerjeva.

Uspešno so bile izvedene tudi nekatere tradicionalne prireditve, ki so bile načrtovane: meddržavni turnir mladincev v hokeju na travi, odprto prvenstvo Sobote v namiznem tenisu, kolesarska dirka, priložnost za mlade, ter državno člansko prvenstvo v rokoborbi in mladinsko ekipno prvenstvo v namiznem tenisu.

Število kategoriziranih in perspektivnih športnikov v naši občini je znova naraslo. Imamo 4 športnike zveznega razreda in 34 perspektivnih športnikov.

Mednarodno sodelovanje poteka na osnovi sprejetega programa za leto 1986 in razgovorov, ki so bili opravljeni s predstavniki športnih uradov iz Szombathela, Kőrmenda in Monoštra. Do konca polletja je bilo realiziranih 21 srečanj od 36, kolikor jih je predvidenih v letu 1986. Srečanja so bila realizirana s področja nogometa, rokomet, hokeja na travi, kegljanja, košarke, kajak kanu in rokoborbe. Vsa srečanja so bila organizirana na zadovoljivi ravni. Ugotavljamo, da so se tudi športniki v teh srečanjih potrudili in dostojno predstavljali našo dejavnost izven meje.

6. Občinska raziskovalna skupnost

Že dosedanje vodilo delu Občinske raziskovalne skupnosti — spoznanje, da je napredek naše družbe možen samo s prehodom v novo kvaliteto, ko bomo v večji meri živo delo in material nadomeščali z znanjem — je narekovalo zastavitve nalog in ciljev, ki bodo nadaljevanje prizadevanj ORS iz preteklih let.

Raziskovalna skupnost bo morala v večji meri kot doslej postati mesto oblikovanja ključnih projektov v funkciji uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, vključno s prestrukturiranjem gospodarstva. Sredstva, združena preko raziskovalne skupnosti, naj bi bila bolj kot doslej namenjena aplikativnim raziskavam, ki bi pripomogle k kvalitetnemu dvigu gospodarstva v občini (več znanja, sestavljenega dela ...).

Te usmeritve so se že delno odražale v raziskovalnih nalogah, ki jih je ORS vključila v program sofinanciranja v I. polletju 1986, upoštevajoč še dodatna izhodišča, da bo ORS sofinancirala naloge, ki bodo uporabne v praksi, ki bodo vsebovale širše družbene interese in so vključene v financiranje OZD.

Naloge, ki se izvajajo in bodo v glavnem zaključene v letu 1987 so naslednje:

1. Razmnoževanje rastlin »in vitro« II. faza — TOZD Vrtnarstvo
2. Predinvesticijska dokumentacija za gradnjo testne postaje za proizvodnjo bioplina — TOZD ŽVZ M. Sobota
3. Možnosti uporabe geotermalne energije v prehrambeni industriji Pomurja — ZEU M. Sobota
4. Dolgoročni enotni sistem reševanja odpadnih snovi Pomurja — ZEU M. Sobota
5. Etiologija kardiomiopatij pri teletih na območju občine Murska Sobota — Veter. postaja M. Sobota
6. Hidrogeološka ocena možnosti izkoriščanja termomineralnih voda v Pomurju — »Radenska« Radenci
7. Vpliv časa pripusta na odrast brehjih telic — ŽVZ M. Sobota
8. Vsebnost beljakovin v različnem tipu zrna koruze — ŽVZ M. Sobota
9. Raziskava smotrnosti porabe zdravil v bolnišnicah SRS — Medicinska fakulteta Ljubljana

Poleg tega je ORS vspodbujala in sofinancirala raziskovalno dejavnost mladih in sicer 3 raziskovalne naloge učencev SKŠ Rakičan in mladinski raziskovalni geografski tabor Motvarjevci 1986.

Občinska raziskovalna skupnost si bo skupaj z IS prizadevala, da bi se izsledki raziskovalne naloge »Možnosti uporabe geotermalne energije v prehrambeni industriji Pomurja« uspešno uporabili v praksi, to pomeni, da se čimprej določi nosilec projekta za izdelavo 1. vrtnice za toplo vodo v mestu M. Sobota.

Poleg navedene naloge bo potrebno čimprej razrešiti vprašanje izdelave »predinvesticijske dokumentacije za izgradnjo testne postaje za bioplin na ZVZ ter vzporedno s tem začeti pripravljati projekt za rešitev ekoloških problemov na prašičjih farmah.

Na osnovi raziskovalne naloge »Dolgoročni enotni sistem reševanja odpadnih snovi v Pomurju« pa se bo potrebno zavzeti za akcijo skupnega reševanja problematike v Pomurju, pri čemer je potrebno nujno vključiti še nosilce v ostalih občinah. Pomembno akcijo v letu 1986 predstavljajo prizadevanja za verifikacijo raziskovalne enote na Živinorejsko veterinarskem zavodu M. Sobota.

V I. polletju 1986 je ORS namenila posebno pozornost inovacijski dejavnosti, z izhodišči, da bi le-ta postala sestavni del produkcije in prvina družbene reprodukcije. Skupaj z Občinskim svetom ZSS in Medobčinsko gospodarsko zbornico je Občinska raziskovalna skupnost v aprilu in maju 1986 začela s prizadevanji za ustvarjanje množične inovacijske klime. Predstavniki Občinskega sveta ZSS, MGZ in ORS so tako obiskali 6 delovnih organizacij (Pomurski tisk, Platana, Pomurje, Panonija, Agromerkur in Mura), kjer so se z odgovornimi dogovorili za izpeljavo akcije. Delovne organizacije so nato dobile plakate, ki pozivajo delavce k razmišljanju s stavkom »Predlagaj nekaj koristnega!« in skrinjice, kjer naj bi se predlogi zbirali. Vsak smiselni in koristen predlog naj bi bil nagradjen z dogovorjeno vsoto denarja. Delovnim organizacijam je bil posredovan tudi vzorec Samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti. Akcija teče!

Med pomembnejše akcije ORS v I. polletju 1986 lahko štejemo tudi prizadevanja za povezavo umskega potenciala v občini.

Občinska raziskovalna skupnost si prizadeva, da bi v LIV Rogošovci dokončno ustanovili krožek za izboljšanje proizvodnje.

V teku je dogovarjanje z Vestnikom o uvedbi rubrike za nagradnimi vprašanji s področja matematike, fizike in kemije (za srednje usmerjeno izobraževanje). Glede tega se je ORS povezala z društvom matematikov, fizikov in astronomov v Ljubljani.

ORS bi želela vspodbuditi krožkarsko dejavnost na osnovnih šolah in šolah usmerjenega izobraževanja. Seznam strokovnjakov, ki bi bili pripravljene kot zunanji sodelavci pomagati mentorjem na šolah, je neizrabljen obležal v mapi na ORS, saj interesa s strani šol ni.

V I. polletju 1986 pa je ORS stopila še v dogovarjanje s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota, kjer želi shraniti elaborate raziskovalnih nalog iz prejšnjih let in tudi vse, ki bodo še nastali, saj so marsikateri dragoceni izsledki pre malo korišćeni. Ker pa je knjižnica pravo mesto za iskanje virov informacij in črpanje znanja, bo ORS poleg raziskovalnih nalog skušala knjižnico zalagati še s strokovno literaturo (domačo in po možnosti tudi tujo), ki naj bi izhajala iz potreb združenega dela.

OPOMBA: PREDLOG KORIGIRANE BILANCE SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI ZA LETO 1986 BO V DELEGACIJE POSREDOVAN NAKNADNO.

OBČINSKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST
MURSKA SOBOTA

OBČINSKA SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE
MURSKA SOBOTA

PROBLEMATIKA USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA V OBČINI
MURSKA SOBOTA TER MOŽNOSTI ZAPOSLOVANJA MLADIH

UVOD

Težave, ki se pojavljajo pri srednjem usmerjenem izobraževanju se kažejo pri usklajevanju oz. razmestitvah programov in vpisa v regiji in regijah z dolgoročnejsimi dogovori v okviru slovenskega izobraževalnega prostora.

Še vedno je prisoten vpliv socialnih dejavnikov na možnosti izobraževanja. Pri tem je potrebno izpostaviti, da je pri vpisu v usmerjeno izobraževanje zaznati posledice ekonomske zaostritve (zniževanje standarda) — predvsem pri prehodu iz osnovne v srednjo šolo pri odločanju za programe V. zahtevnostne stopnje.

Posebej mladi nasprotujejo temu, da bi morali svoje izobrazbene namere in poklicna hotenja prilagajati ekstenzivno zastavljenemu razvoju združenega dela, ki jim zaradi skromnih naložbenih zmogljivosti niti na ravni enostavnega dela ne zagotavlja polne zaposlitve.

Vzgojno izobraževalni programi srednjega usmerjenega izobraževanja naj omogočajo širše možnosti vključevanja mladih glede na interese mlade generacije, kar je povezano s predvidljivimi potrebami in možnostmi zaposlovanja.

Pri dogovarjanju o razvrstitvi VIP morajo imeti absolutno prioriteto pogoji (kadrovski, materialni in drugi), ki bodo zagotavljali višjo kvaliteto dela.

I. SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Usmerjeno izobraževanje v občini M. Sobota oz. v Pomurju temelji na zasnovi usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji, ki izhaja

iz družbenopolitičnih opredelitev vzgoje in izobraževanja povzetih po ustavi, kongresnih resolucijah ZKJ in ZKS, zakonu o združenem delu, zakonu o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja, zakonu o družbenem planiranju in drugih družbenopolitičnih in razvojnih dokumentih SRS in Pomurja.

Glavna naloga srednjega usmerjenega izobraževanja ter njegove samoupravne preobrazbe v združeno delo je razvojna usklajenost s potrebami združenega dela in celotne družbene skupnosti.

Zaradi nezanesljivih razvojnih načrtov posameznih TOZD v občini in v regiji, na podlagi katerih bi združeno delo lahko načrtovalo ustrezne kadrovske potrebe se pojavlja problem pravičnega kadrovanja oz. načrtovanja. Prav takšno stanje narekuje, da izobraževanja oz. kadrovskih potreb ne moremo načrtovati le na trenutne gospodarske razmere občine ali regije. Zato morajo Vzgojnoizobraževalni programi srednjega usmerjenega izobraževanja temeljiti na programski pestrosti. Ugotavljamo, da se vzgojnoizobraževalni programi v regiji in občini M. Sobota ožijo, tako po obsegu, kot strukturi. Upada število oddelkov, ki izobražujejo za V. stopnjo zahtevnosti (4-letni program) — ti pa predstavljajo študijski potencial za VI. in VII. stopnjo zahtevnosti (višje in visoke šole). Prav ta kader bi naj v bodoče imel pomembno vlogo v prestrukturiranju pomurskega gospodarstva.

Interes mladih za nadaljnje izobraževanje je močno pogojeno s trenutnimi družbeno-ekonomskimi razmerami po posameznih področjih. Slabe možnosti zaposlitve po srednjem izobraževanju povečujejo interes mladih za takojšnjo zaposlitev po osnovni šoli.

Po deležu učencev, ki po osnovni šoli nehalo z izobraževanjem izstopajo prav pomurske občine in sicer: G. Radgona 26,3 %, Murska Sobota 28,7 %, Ljutomer 39,6 % in Lendava 31,9 %. Zato je potrebno, da se s posebno analizo ugotovijo vzroki, ki bo omogočili smotnejše družbeno ukrepanje. Skoraj 80 % mladine je navezanih na srednje šole znotraj regije oz. občine. Ta navezanost je najbolj izrazita pri šolah V. stopnje. Prav zaradi tega je potrebno usklajevanje izobraževalne ponudbe znotraj regije in slovenskega srednješolskega prostora.

Pri načrtovanju vzgojnoizobraževalnih programov srednjega usmerjenega izobraževanja je treba upoštevati naslednjo specifičnost: oddaljenost od večjih vzgojnoizobraževalnih centrov, slabše materialne možnosti za šolanje . . . Posebej potrebno je izpostaviti, da bližina šole bistveno vpliva na odločanja za nadaljnje šolanje.

Na področju regije je potrebno preseči občinske interese v srednjem izobraževanju in se v dobro bit mladine dogovoriti o bodočem razvoju srednjega usmerjenega izobraževanja v Pomurju.

Ohranitev vzgojnoizobraževalnega programa — **zdravstveno varstvo** na srednji zdravstveni šoli v Rakičanu je še vedno negotovo. Program — zdravstveno varstvo je nujno potrebno obdržati v regiji. Zaradi vpisa samo 1 odd. na Srednji zdravstveni šoli v Murski Soboti v šol. letu 1986/87 je potrebno izvršiti integracijski postopek z ustrežno šolo srednjega usmerjenega izobraževanja v občini M. Sobota oz. realizirati že sprejeta stališča o združitvi zdravstvene šole.

Interes za vpis na Srednjo zdravstveno šolo v M. soboti narašča in sicer:

l. raz.	štev. učencev	
	šol. l. 1985/86	šol. l. 1986/87
občina M. Sobota	93	94
občina Lendava	22	19
občina G. Radgona	35	27
občina Ljutomer	24	21
druge občine	5	3
SKUPAJ	179	164

V zadnjem času ugotavljamo, da domovi za učence niso več polno zasedeni. Zasedenost kapacitet dijaškega doma v M. Soboti in Rakičanu je v šol. l. 1985/86 bila naslednja:

	št. postelj kapaciteta	št. postelj zasedenih	št. postelj prostih
Dom učencev M. Sobota	275	165	110
Dijaški dom Rakičan	60	52	8

Veliko prijemnikov štipendij ne stanuje v dijaških domovih, ampak se po končanem pouku vozijo na svoje domove in s tem izgubijo veliko časa. S kadrovskimi štipendijami je potrebno vzpodbudno bivanje učencev v dijaških domovih.

Razmestitev in struktura vzgojnoizobraževalnih programov po vzgojnoizobraževalnih organizacijah:

VIO	VIP	Št. odd. št. učencev			
		1985/1986	1986/1987	1985/1986	1986/1987
Srednja kmetijska šola Rakičan	— kmetovanje — SKR — kmetijec	2 11	2 11	50 289	50 340

Srednja zdravstvena šola M. Sobota	— zdravstveno varstvo	7	6	179	160
Srednješolski center tehnično-pedagoške usm. M. Sobota	— obd. kovin in upr. str. (SKR) — kovinarstvo in strojništvo	4	2	71	37
	— pomoč. tekst. konf. SKR	15	15	463	430
	— tekst. konf.	2	1	54	35
	— Nar. matem. tehn.	14	17	435	557
	— učitelj	8	8	251	262
		9	8	251	213
	— elektroenerg. (DE)	1	1	27	37
Srednja družboslovna in ekonomska šola Murska Sobota	— trgovska dejavnost	3	3	89	90
	— poslovno-finančna dejavnost	12	12	407	413
	— administrativna dejavnost	4	3	95	90
SKUPAJ		92	86	2.651	2.709

Učitelji v srednjem izobraževanju v šol. letu 1985/86 OE M. Sobota

VIO	Uč. Z ustrežno izob. Z neustrezno izob.				Del. razmere								
	sk.	sred.	viš.vis.	skupo.	sred.	viš.vis.sk.	ndč.	dč.	pog. pod. r. ob.				
Srednja kmetijska šola Rakičan	27	1	8	16	25	—	2	—	2	17	3	7	—
Srednja zdravstvena šola M. Sobota	26	—	8	16	24	—	2	—	2	13	3	10	—
Srednješolski center tehniš. ped. usmeritve M. Sobota	107	12	11	62	85	14	8	—	22	83	18	6	—
Srednja družb. in ekonomska šola M. Sobota	32	2	4	24	30	—	2	—	2	29	2	—	1
OBČINA MURSKA SOBOTA	192	15	31	118	164	14	14	—	28	142	26	23	1

Učenci srednjih šol po občinah stalnega bivališča v šol letu 1985/86 OE MURSKA SOBOTA

VIO	Občina stalnega bivališča							Skupaj uč.		
	G. R.	Len.	M. Lj.	S. Or.	Le-	Dr. Dr.	Tu-ji-nart obč. rep. na			
Srednja kmetijska šola Rakičan	41	53	62	176	—	—	3	4	—	339
Srednja zdravstvena šola M. Sobota	35	22	24	93	—	—	3	2	—	179
Srednješolski center tehni.-pedagoške usmeritve M. S.	171	165	187	1019	—	—	—	10	—	1552
Srednja družboslovna in ekonomska šola Murska Sobota	89	58	77	355	—	—	—	2	—	581

PRENOVA VZGOJNOIZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV V SUI
S šolskim letom 1986/87 se je začel izvajati prenovljeni VIP naravoslovno-matematične dejavnosti (prej se je imenoval naravoslovno-matematična tehnologija) in prenovljeni VIP družboslovno-jezikovna dejavnost.

Osnovne značilnosti prenov:

VIP naravoslovno-matematična dejavnost:

- v program je vključeno več družboslovnih znanj in je povečan obseg slovenščine in drugega tujega jezika;
- zmanjšan je obseg izbirnih strokovnih predmetov
- vsebine skupne vzgojno-izobrazbene osnove so vgrajene v ustrezne predmete v vseh letnikih
- opravljeno je podvajanje vsebin in prenatrpanost posameznih učnih načrtov
- možna je vključitev izbirne skupine predmetov za pedagoško področje
- opravljena je določena porazdelitev predmetov iz nižjih v višje letnike (STM, OZ).

VIP družboslovno-jezikovna dejavnost:

- z odpravo nekaterih strokovnih predmetov (informatika, dokumentalistika, arhivistika) se je povečal obseg ur za slovenski jezik, tuji jezik in se okrepilo naravoslovno predmetno področje ter delno tudi družboslovno področje
- opravljena je določena porazdelitev predmetov iz nižjih v višje letnike (STM, OZ).

III. ŠTIPENDIRANJE

Pomemben del pri izenačevanju pogojev izobraževanja in pozneje ustrezne zaposlitve mladih ima tudi štipendijska politika. Družbeni dogovor o štipendiranju in Samoupravni sporazum o štipendiranju v občinah definirata štipendije kot:

- del vlaganj v družbeno reprodukcijo,
- eno od pomembnih oblik izenačevanja materialnih možnosti za vzgojo in izobraževanje,
- element usmerjanja pri vključevanju mladine v izobraževanje,
- element za doseganje boljših učnih uspehov.

Po navedenih dokumentih je temeljna oblika štipendiranja kadrovskega štipendiranja, štipendije iz združenih sredstev pa predhodna oblika štipendiranja v času, ko nosilci kadrovskega štipendiranja — organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, še ne zagotavljajo toliko štipendij kot jih zahtevajo srednjeročne in dolgoročne kadrovske potrebe. Pri izvajanju štipendijske politike ugotavljamo sledeče:

V SR Sloveniji so se kadrovske štipendije uveljavile kot temeljna oblika štipendiranja — 70 % kadrovske štipendij in 30 % štipendij iz združenih sredstev, medtem, ko je v občini Murska Sobota razmerje ravno obratno. V začetku osemdesetih let, ko so se ob prvih gospodarskih težavah kadrovske štipendije v Sloveniji osipale, so se v šolskem letu 1984/1985 ponovno zvišale, največje število razpisanih kadrovske štipendij v Sloveniji pa je v letošnjem šolskem letu. V občini Murska Sobota se je število razpisanih kadrovske štipendij zmanjšalo od 886 v šol. letu 1980/81 na 164 v šol. letu 1985/86. Vzporedno s padanjem števila razpisanih kadrovske štipendij je padalo število podeljenih razlik h kadrovskim štipendijam. Tudi struktura razpisanih kadrovske štipendij se prepočasno spreminja. Za nekatere poklice ni kadrovske štipendij, čeprav je povpraševanje po teh poklicih s strani združenega dela veliko. V šol. letu 1986/1987 se je število razpisanih kadrovske štipendij dvignilo, vendar je premalo razpisanih štipendij za V. zahtevnostno stopnjo, kar predstavlja problem, saj se iz te stopnje nadaljuje šolanje na višjih stopnjah. Ker ponujena struktura razpisanih kadrovske štipendij ne ustreza izobrazbenim ciljem mladine, ostajajo vsako leto kadrovske štipendije nepodeljene, največ za stopnjo III. in IV., v šol. letu 1984/85 20 %.

Kakšno je bilo razmerje med številom kadrovske štipendistov in številom štipendistov iz združenih sredstev, glede na število zaposlenih v občini v primerjavi z ostalimi občinami Pomurja in Slovenijo v šol. letu 1984/1985 nam prikazuje naslednja tabela

1984/1985	Število zaposlenih	Odstotek kadr. štip.	Odstotek štip. iz združ. sred.
Gornja Radgona	7.448	3,05	3,97
Lendava	7.072	3,19	4,30
Ljutomer	5.648	3,26	5,94
Murska Sobota	18.905	2,305,06	
SR Slovenija	808.228	4,561,97	

+ vir: Zveza skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije

Iz navedenega vira je med drugim tudi razvidno, da je občina Murska Sobota v okviru slovenskih občin na tretjem mestu po najmanjšem številu kadrovske štipendistov glede na število zaposlenih.

Z zmanjševanjem števila razpisanih kadrovske štipendij se je povečalo število štipendij iz združenih sredstev od 867 v šol. letu 1980/81 na 955 v šol. letu 1984/85. Največ štipendistov iz združenih sredstev se šola za neproizvodne poklice, ker je za te poklice razpisanih najmanj kadrovske štipendij, kar je tudi posledica nerešenega vprašanja štipendiranja v neproizvodnih dejavnostih posebej v družbenih dejavnostih, kar ne velja za področje zdravstva in izobraževanja, ki imata urejeno kadrovske štipendiranje. Zato morajo štipendije iz združenih sredstev reševati še ta problem.

Velik problem za štipendijski sistem predstavlja naglo naraščanje življenjskih stroškov, kajti z njihovim naraščanjem se je porušilo razmerje najvišje štipendije do povprečnega osebnega dohodka, kar je bila predvsem posledica zakasnelega reagiranja z valorizacijami v letu 1983 in 1984. Tako je v letu 1982 najvišja štipendija znašala še 58 % povprečnega osebnega dohodka, leta 1983 50 % v letu 1984 pa le še 43 %. Medletne valorizacije štipendij v letu 1985 in 1986 so to razmerje že nekoliko popravile.

IV. BREZPOSELNOST IN VKLJUČEVANJE MLADIH V DELO

Brezposelnost je najtežji problem, ki lahko prizadene človeka, saj kot nezaposlen nima stalnega vira dohodka in ne more zagotavljati socialne varnosti ne sebi ne svoji družini. Posebno pa je zaskrbljujoča nezaposelnost mlade strokovno usposobljene generacije tudi iz družbenega vidika, saj družba po končanem izobrazbenem procesu ne izkoristi že vloženih sredstev v znanje. Prav možnost zaposlitve in ustrezna zaposlitev je v zadnjih letih postala velika skrb mlade generacije in družbe, posebno še v pomurski regiji, kjer je brezposelnost eden ključnih socialno ekonomskih problemov. To potrjuje podatek, da je v preteklem srednjeročnem obdobju v Pomurju bila relativna brezposelnost 6,6 %, v Sloveniji pa 1,8 %.

Ko govorimo o problematiki mladinske brezposelnosti je pomembno, da vidimo njegovo relativno razsežnost. O tej govorijo tudi primerjalni podatki o stopnjah mladinske brezposelnosti v mnogih razvitih deželah na primer Franciji (okoli 20 %), Italiji (bližje 30 %), Veliki Britaniji (okoli 20 %), ZDA (okoli 15 %).

Raziskava Inštituta za sociologijo »Kvaliteta življenja v Sloveniji 1984« je pokazala, da je znašala stopnja odkrite brezposelnosti v SR Sloveniji v letu 1984 od 15—24 let 9,3 %. Po zadnjih podatkih imamo v občini M. Sobota 1331 nezaposlenih, od teh v starosti do 26 leta 755 ali 57,6 % brezposelnih mladih. Med iskalci zaposlitve išče prvo zaposlitev 541 oseb ali 40,6 %. Ti podatki kažejo na izredno slaba družbena prizadevanja za zaposlovanje mladih v naši občini. 364 ali 27,4 % iskalcev zaposlitve ima vsaj poklicno ali višjo šolsko izobrazbo.

Hitrejše zaposlovanje mladih naj bi se zagotavljalo prek inštituta pripravništva, ki je z uvajanjem usmerjenega izobraževanja dobilo nove razsežnosti. Vključil se je krog diplomantov III. in IV. zahtevnostne stopnje, razen tega pa je pripravništvo tudi po vsebini postalo zahtevnejše — nadaljevanje izobrazbenega procesa. Obveznost vključevanja pripravnikov v zaposlitev, nalaga organizacijam združenega dela tudi Samoupravni sporazum o izvajanju letnih načrtov zaposlovanja, po katerem so OZD. TOZD in delovne skupnosti dolžne 2/3 vseh dodatnih in nadomestnih zaposlitev od II. zahtevnostne oz. izobrazbene stopnje navzgor pokriti s pripravniki.

Z aktivnostmi Skupnosti za zaposlovanje Murska Sobota v okviru akcije uresničevanja letnih načrtov zaposlovanja, so predvsem od leta 1984 na področju zaposlovanja pripravnikov doseženi ugodnejši rezultati. V letu 1984 so organizacije združenega dela murskosoboške občine planirale 197 zaposlitev pripravnikov, zaposlile so jih 309, po določilih SaS o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja pa bi morale zaposliti 452 pripravnikov. V letu 1985 so planirale 244 zaposlitev pripravnikov, zaposlile pa so jih 385 ali 73,1 % glede na določila sporazuma. V letošnjem letu so izkazale 363 potreb po zaposlitvah pripravnikov. Podatki kažejo, da se število planiranih in vključenih pripravnikov v zaposlitev iz leta v leto zvišuje.

Kljub ustreznim normativni ureditvi pripravništva, omenjeni aktivnosti in številnih razprav o problemu pripravništva, pa pri zaposlovanju pripravnikov prihaja do določenih ovir, kot so zmanjševanje obsega zaposlovanja nasploh ter očitki delovnih organizacij, da diplomanti niso dovolj usposobljeni. Poglavitni problem pa ostaja, da delovne organizacije v večji meri zaposlujejo pripravnike za določen čas, pri čemer je vprašljiva kvaliteta opravljanja pripravništva, prizadevanja za vključitev mlade generacije pa ostaja neizpolnjena. V občini Murska Sobota je še vedno okrog 200 pripravnikov brez delovnih mest. Dejstvo je, da predvsem gospodarska nerazvitost občine in regije pogojuje zelo skromne zaposlitvene možnosti, nasploh in tudi za mlado generacijo.

Radijski in televizijski spored od 26. septembra do 2. oktobra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v petek, 26. septembra (informativni del, oddaja za pionirje, Kam konec tedna, reklame), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 27. septembra (informativni del, sobotna reportaža, Iskanje-znanje-ustvarjanje, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 29. septembra (informativni del, šport, prispevek o SLO in družbeni samozastiti, reklame), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 30. septembra (informativni del, pogovor v živo, Predstavljamo vam... Iskrice, reklame), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 1. oktobra (informativni del, gospodarska tema, Iz delegatskih klopi, reklame), 18.00 — »21-232« — propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Jazz... jazz... jazz, 16.30 — Aktualno v četrtek, 2. oktobra (informativni del, kultura, Išče odgovore na vaša vprašanja, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 17.30 Poročila, 17.35 Pesmi in zgodbe za vas: Ježeva hišica, poučna oddaja TV Zagreb, 17.55 Modro poletje, 18. del španske nadaljevanke, 18.20 Industrijsko oblikovanje: Oblika za prodajo, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Obzornik ljubljanskega območja, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Afrika: Kralj in mesto, 4. del angleške dokumentarne serije, 21.10 Derrick, nemška nanizanka, 22.10 TV dnevnik, 22.25 Moška zadeva, francoski film.	TV LJUBLJANA 7.45—11.25 in 14.50—00.00 Teletekst RTV Ljubljana, 8.00 Poročila, 8.00 Poročila, 8.00 Poročila, 9.05 Baletna šola Maribor, 9.40 Afrika: Kralj in mesto, ponovitev 4. dela angleške dokumentarne serije, 10.40 Spoznano, neznan — ponovitev oddaje o znanosti, 11.20 Poročila, 13.05 Priluhlimo tisi, oddaja za slušno prizade, 15.05 Poročila, 15.10 Titograd: DP v nogometu — Budućnost: Željeznica, Titograd, 17.00 Črna in bela magija, sovjetski mladinski film, 18.15 Kratki film, 18.30 Knjiga, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Turistični globus, 19.30 TV dnevnik, 20.15 Skrivnost Santa Vitorie, ameriški film, 22.35 TV dnevnik, 22.50 20. Jubilejni slovenski festival narečnih popevk — Vesela jesen '86, posnetek.	TV LJUBLJANA 8.50—13.05 in 14.15—22.20 Teletekst RTV Ljubljana, 9.05 Poročila, 9.05 Poročila, 9.05 Poročila, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila, 14.30 Zadeva Nelson, angleški film, 16.20 Poročila, 16.25 Ekipno prvenstvo Jugoslavije v atletiki, 3. kolo, reportaža iz Celja, 16.45 Retrospektiva nagrajenih športnih in turističnih filmov v Kranju: Tek za obstanek, angleški film, 16.56 Praznik ob meji? Oddaja TV Ljubljana in ORF, 19.00 Danes: Ko še ne boli, 19.30 TV dnevnik, 20.00 M. Krleža-I. Štivičić: Potovanje v Vučjak, 1. del nadaljevanke TV Zagreb, 21.00 Alpe-Jadran, informativno mozaična oddaja, 21.30 Športni pregled, 22.15 Poročila.	TV LJUBLJANA 9.00 Zrcalo tedna, 9.20 V parku, dokumentarna oddaja, 16.20—22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 16.35 TV mozaik — ponovitev, 17.25 Poročila, 17.30 Spored za otroke, 17.45 Modro poletje, 19. del španske nadaljevanke, 18.15 Spored za mlade, 19.00 Danes: podravski obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 XI. mednarodni bienale industrijskega oblikovanja, prenos otvoritve iz CD, 20.50 Aktualno: Pogovor s predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije Markom Bulcem, 21.40 Propagandna oddaja, 21.45 L. B. Berton: Omožila sem se s klondikom, 3. zadnji del kanadske nadaljevanke, 22.35 TV dnevnik.	TV LJUBLJANA 9.00 Čim boljši zrak, tem več lišajev, 9.30 Tobak, naslada in pokora (do 10.00), 16.10—23.55 Teletekst RTV Ljubljana, 16.25 TV mozaik — ponovitev, 17.30 Poročila, 17.35 Naša pesem — Maribor '86, 18.05 Čarobni kovček, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: notranjski obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Glasbeno dokumentarna oddaja, 20.35 Ženeva: Glasba v človekoljubne namene, prenos I. dela koncerta EVR Lj, 22.00 TV dnevnik, 22.25 Ženeva: Glasba v človekoljubne namene, prenos II. dela koncerta (do 23.55).	TV LJUBLJANA 9.00 Tone Partljič: Ščuke pa ni, predstava SLG Celje (do 10.45), 15.50—23.00 Teletekst RTV Ljubljana, 15.55 TV mozaik — ponovitev, 17.25 Poročila, 17.30 Slovenske ljudske pravljice: O štirih bratih, 17.50 Modro poletje, 20. del španske nadaljevanke, 18.20 Ladje na Jadranu: Naše morje, 2. del izobraževalne serije TV Zagreb, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Koroški obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Film tedna: Malambo, avstrijski film (čb), 21.40 Izbor športnih in turističnih filmov, 22.45 TV dnevnik.	TV LJUBLJANA 9.00 Jugoslovanski igrani film, 15.40—22.30 Teletekst RTV Ljubljana, 15.55 TV mozaik — ponovitev, 17.25 Poročila, 17.30 J. Ribičič: Miškolin — Mišja šola, lutkovna oddaja, 17.35 Čirule-čarule: Čarobne skrivnosti, 17.40 Modro poletje, 21. del španske nadaljevanke, 18.15 Mozaik kratkega filma, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Pomurski obzornik, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 20.05 Tednik, 21.10 K. Mann: Srečanje v neskončnosti, 2. del zahodnonemške nadaljevanke, 22.15 TV dnevnik.
TV ZAGREB Prvi program 8.20 Vesti, 8.25 Otroška oddaja, 8.55 Izobraževalni program, 10.35 Tekmovanje glasbene mladine, 10.45 Po Donavi čez Jugoslavijo, (risanka, zgodovina...), 16.15 Izobraževalni program, 17.20 Kronika, 18.55 Kviz, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Avanture Sherlocka Holmesa, 20.55 Zabavna oddaja, 21.55 Gost urednik, 23.25 Program plus.	TV ZAGREB Prvi program 8.55 Vesti, 9.00 TV v šoli, 14.40 Oddaja narodne glasbe, 15.10 Nogomet: Budućnost—Željeznica, 17.00 Vesti, 17.15 Filmski ciklus Grete Garbo, 18.25 TO dokumentarec, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ameriški igrani film, 23.30 Program plus.	TV ZAGREB Prvi program 9.00 Brazde — kmetijska oddaja v madžarščini, 10.30 Nedeljski dopolnad za otroke, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan!, 14.00 Na moj način, 14.14 Hišica v preriji, 16.55 Fort Apache, ameriški igrani film, 18.55 Šport Billy, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje v Vučjak — dramska nanizanka, 21.30 Športni pregled.	TV ZAGREB Prvi program 8.25 Vesti, 8.30 Mali svet — otroški program in šolska TV, 17.20 Kronika Osijeka, 18.55 Kviz, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zrebanje lota, 20.05 Teme in dileme, notranjepolitična oddaja, 21.00 Ciklus avstralskega filma: Mračni vikend, 22.25 TV dnevnik, 22.45 Program plus, 00.05 Poročila.	TV ZAGREB Prvi program 8.25 Vesti, 8.30 Mali svet — otroški program in šolska TV, 17.20 Kronika Osijeka, 18.55 Kviz, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zrebanje lota, 20.05 Teme in dileme, notranjepolitična oddaja, 21.00 Ciklus avstralskega filma: Mračni vikend, 22.25 TV dnevnik, 22.45 Program plus, 00.05 Poročila.	TV ZAGREB Prvi program 8.25 Vesti, 8.30 Burske, 9.00 Izobraževalni program, 17.25 Kronika, 18.55 Kviz, 19.30 Dnevnik, 20.00 Filmoskop, 22.50 Program plus.	TV ZAGREB Prvi program 8.25 Vesti, 8.30 Mali upornik, 9.00 Izobraževalna oddaja, 17.00 Kviz, 17.20 Kronika, 18.45 Evrogol, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama — politični magazin, 23.25 Program plus.
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Komisar, 21.15 Nastop iluzionistov, 22.20 Priznanje neke maske (film), 23.20 Družina na obratni raketni pogon (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.15 Poročila, 14.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 18.25 Veselo v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da..., 22.00 Program po željah, 23.00 Pod vulkanom (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Usmeritev, 14.20 Otroški in mladinski spored, 17.40 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 21.45 Šport, 22.05 Vsakdanja zgodba (tv film), 23.05 Nočni studio.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Ceste San Francisca, 22.05 Zdravljenje in šamanizem.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitični raport, 22.00 Šport, 23.20 Serpico (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Halo, rad te imam (film), 22.35 Videoteka.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zunanjepolitični raport, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Klub 2.
TV MADŽARSKA 8.30 80. rojstni dan, pon. TV filma, 10.00 Upokojenski dopolnad, vmes Humorist v nebesih, 15.45 TV spored za 3 dni, 15.50 Kratki filmi vojaškega studia, 16.35 Etnografija, 17.00 Za Nikaragvo, 17.15 Jezikovne uganke, 18.00 Okno, notranja politika, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Kramljanje, spored T. Vitrayja, 21.30 Čipkarica, celovečerni film, 23.15 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.20 Ponovitve, 9.10 Mišjoni, 9.55 Dan oboroženih sil, 10.45 Suženstvo, pon. 13.25 Kratki film, 13.50 Glej! 14.20 Dan oboroženih sil, 15.10 Življenje na zemlji, 4. del, 16.10 Etnografija, 16.20 Dan oboroženih sil, 17.00 Dnevnik, 17.15 Film o Gani, 17.45 Kviz, 18.25 Luč za branje, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Žepar, franc. film, 21.25 Hrib, angleški č/b film, 23.20 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.05 Spored za otroke, 10.15 Čista blaznost, sovj. film, 11.25 Pionirska folklor, 12.30 Hitrostne motorne dirke, 14.30 Poje E. Kerekes-Tot, 15.10 Oglejmo si skupaj, 15.35 Portret, 16.05 Možgansko prvenstvo, 16.50 Cirkus, 18.00 Delta, znanstveni poročevalec, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Police Python, kriminalka, 22.15 Telesport, 23.25 Poročila.	TV MADŽARSKA Ni sporeda	TV MADŽARSKA 8.30 Na stehi sveta, pon. 4. dela, 9.30 Slep tir, pon. TV filma, 16.30 Prometna varnost; starejši ljudje v prometu, 16.40 Ne le za žene, 16.55 TV spored za 3 dni, 17.00 Zgodovina letalstva, pon. 17.15 Prijatelj narave, 18.10 10 minut za ribiče, 18.25 Agrarni svet, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Suženstvo, brazilska serija, 21.15 Studio '86, kulturni TV tednik, 22.15 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.45 Ponovitve (Svet baroka; Delta), 10.00 Za mlade mamic, 10.30 Filmski program, 16.25 Pojo Kitajci, 16.55 Televizijski razgovori v Egru, reportaža, 17.20 Dva, kriminalka, 18.10 Izбира poklica, 18.55 Nogomet: Honved-Brondby, pokal državnih prvakov, 20.45 Kratki film, 21.35 Kviz iz domoznanstva z naslovom Grajske igre, 22.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.30 Tempirani požigalec, TV film, 9.30 Panorama, pon. 16.50 500 kadi, jugoslovanska TV komedija, 17.55 Novi reflektor, magazin, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Presenetljive povesti; Materialni dokazi, 20.30 Oni trije, angleški film, 20.55 Panorama, svetovno-politični magazin, 22.00 Telesport, pregled tekmovalcev za mednarodne nogometne pokale, 23.05 TV dnevnik.
TV KOPER 14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program — risanke, Pleme vran — telefilm, Sedmi kontinent — dokumentarec, 18.00 Ljubezen in oblast — telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Lucy — telefilm, 20.25 Tv novice, 20.30 To je Arena — tu je rojena Marija Callas, koncert iz Veronske Arene: Jose Carreras, Agnes Baltsa, Katia Ricciarelli, Renato Brison in Carla Fracci, TVD vse danes, 22.50 Zadnji dnevi Saigona — dokumentarec, 23.50 Šport.	TV KOPER 14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program: Risanke: Pravljice, Zambot-3, Pravljice, Tv filmi: Pleme vran, Woobinda, Anna, Ciro & Co. Dokumentarec: Nevarnosti sedmega kontinenta, 18.00 Ljubezen in oblast, Telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Lucy, tv film, 20.25 Tv novice, 20.30 Zgrešene ambicije, tv nanizanka, 21.30 Romina Power in Albano, Glasbena oddaja, 22.35 TVD vse danes, 22.45 Čar nepredvidene, tv film, 23.20 Gore in avanture — Festival dokumentarnega filma o gorah - Trento.	TV KOPER 14.00 Sportna nedelja, 19.00 Povratek opisanih, tv nanizanka, 20.00 Dioklecianova palača v Splitu, Dokumentarec, 20.30 Sedem dni, 21.00 Film: Velika osvoboditev, Igrajo: Lucie Hoflich, Louis Trenker, Režija: Louis Trenker, 22.30 Čar nepredvidene, tv film, 23.00 Delta, Dokumentarna oddaja.	TV KOPER 14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program: Risanke: Pravljice, Zambot-3, Pravljice, Tv filmi: Pleme vran, Woobinda, Anna, Ciro & Co. 17.30 Zdravnik in pacient, Zdravniška rubrika, 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov: Oddaja v živo, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Lucy, tv film, 20.25 Tv novice, 20.30 Film: Bežnost, Igrajo: Margarethe Von Trotta, Friedhelm Ptok, Režija: Folkler Schöndorff, 22.05 TVD vse danes, 22.15 Zdravnik in pacient — medicinska rubrika (ponovitev), 22.40 Športni pregled, 23.10 Kofsarka — Italijansko prvenstvo A-1.	TV KOPER 14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program: Risanke: Pravljice, Zambot-3, Pravljice, Tv filmi: Pleme vran, Woobinda, Anna, Ciro & Co. Dokumentarec: Nevarnosti sedmega kontinenta, 18.00 Ljubezen in oblast, Telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Lucy, tv film, 20.25 Tv novice, 20.30 Lahkotnost v plesu, variete, 21.45 Top moda, rubrika, 22.20 TVD vse danes, 22.30 Kavalirij neba, tv film, 23.00 Nogomet: Evropski pokali.	TV KOPER 14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program: Risanke: Pravljice, Zambot-3, Pravljice, Tv filmi: Pleme vran, Zgodbe iz Zahoda, Anna, Ciro & Co. Dokumentarec: Nevarnosti sedmega kontinenta, 18.00 Ljubezen in oblast, Telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Lucy, tv film, 20.25 Tv novice, 20.30 Film: Dež v sušnem poletju, Igrajo: Ernst Borgnine, Humberto Alzman, Režija: Arthur Lubin, 22.15 TVD vse danes, 22.25 Bellamy, tv film, 23.25 Evrogol.	

Tedenski koledar

PETEK, 19. september — Suzana SOBOTA, 20. september — Svetlana NEDELJA, 21. september — Matej PONEDELJEK, 22. september — Mavricij TOREK, 23. september — Slavka SREDA, 24. september — Nada CETRTEK, 25. september — Zlatka

Prodaj

TRAKTOR ZETOR 2511 prodam. Alojz Slavič, Bunčani 4, 69241 Verže. Telefon po 14. uri: (069) 82 648. IN-19532 FRIZERJI! KERAMIČNI OLIMP ZA PRAJNE GLAVE UGODNO PRODAM. Naslov v upravi lista. M-4651 REZERVNE DELE ZA ZASTAVO 101 (strehu, pokrov motorja, vrata prtljajnika) in AVTOMATIK 3 M (po delih) ugodno prodam. Murska Sobota, Cankarjevo naselje 22. M-4654 KALIFORNIJSKE ČRVE POCENI PRODAM. Klicati: 75 258. M-4655 ŠKODO 105, letnik 1979, prodam. Dajč, Tešanovci 122. M-4656 RENAULT 4, registriran do januarja 1987, prodam. Cvernjak, Krupljinik 45, Grad. M-4659 ŠPORTNI OTROŠKI VOZIČEK ZA DVOJČKA PRODAM. Forjan, Rogošovci 72. M-4660 APNO, 50 vreč, ugodno prodam. Kočar, Bogojina 136. M-4661 BREJO KRAVO PRODAM. Moščanci 9, p. Mačkovič. M-4662 ZASTAVO 101, letnik 1974, generalno popravljeno, prebarvano, registrirano do 31. 1. 1987, prodam. Franc Kolar, Ižakovci 161. M-4664 GROZDJE NA BRAJDAH, razne sorte, prodam. Murska Sobota, Aškerčeva 3. M-4665 OSEBNE AVTOMOBILE (R 4, VW) prodam. Kozar, Murska Sobota, Lendavska 4. M-4666 KRAVO S TELETOM ALI BREZ NJEGA ter grozdje z brajd (klinton, jurka) prodam. Bertoci, Rankovci 48. M-4667 BARVNI TELEVIZOR GRUNDIG IN KASETOFON PRODAM. Györfi — nasproti avtobusne postaje. M-4668 KOMBINIRANI OTROŠKI VOZIČEK PRODAM. Najžar, Murska Sobota, Tomsičeva 44. M-4669 VINSKE SODE (840 l, 265 l in dva 250 l) nova, prodam. Gostilna Štivan, Bodonci, telefon 76 888. M-4672

GOSTILNA HOTIZA vabi na pico 8

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPajem in 2,5 ha OBDELOVALNE ZEMLJE v ZGORNJI VELKI prodam. Telefon dopoldne: 069 74 531. M-4674 DVE NOVI OKNI (170 x 180), zastekljeni, z roletama, po ugodni ceni prodam. Juli Rudš, Dobrovnik 95. M-4675 POMIVALNO KORITO, nerabljeno, prodam. M. Kuzmiča 37. M-4676 PEČ STADLER, 30.000 kalorij, rabljeno, prodam. Kocet, Odranci 61. M-4677 GROZDJE Z BRAJD POCENI PRODAM. Bakovci, Partizanska 22. M-4679 GOLF JL 80, ohranjen, prodam. Murska Sobota, Kroška 26. M-4681 MALO POSESTVO V CUBRU 20, pri Ljutomeru, prodam. Telefon od 17. do 19. ure: 064 37 548. M-4682

GROZDJE (ŠMARNICO) prodam. Feher, Kobilje 78. M-4683 PRALNI STROJ GORENJE UGODNO PRODAM. Papič, Murska Sobota, Cankarjeva 14. M-4684 NOVA BALKONSKA VRATA, 2,20 x 80, in okno, 1,20 x 1 m, z roletu, poceni prodam. Rogošovci 7. M-4640 TERMOAKUMULACIJA PEČ CER, 6 KW, prodam. Žec, Murska Sobota, M. Kuzmiča 41. M-4643 HARMONIKO MELODIJA, 80-basno, prodam za 100.000 din. Informacije: telefon (069) 26-246. M-4644 WARTBURG, registriran do 1. 9. 1987, prodam. Bakovci, Ob potoku 5. M-4645 PRINC NSU 1200 C (po delih) nujno prodam. Ižakovci 71. M-4646 TRAKTOR IMT 533 prodam. Tišina 21. M-4647 VOZILTO TOYOTA, letnik 1979, naprodaj. Telefon dopoldne: 22-210, popoldne 24-554. M-4648 PUJSKE PRODAM. Krog, Murska 9. M-4650 ENOSOBNO STANOVANJE V LJUBLJANI, Hrdetskega 74, prodam. Ernest Ostanek, Šercerjevo naselje 21 a. M-4680 OPEL KADET B, letnik 1970 in mešalec za beton prodam. Jože, Gregor, Juša Kramarja 9. M-4686

VINOGRADNIKI

V zalogi imamo različne sode. Za obisk se pripravite SODARSTVO MARJAN MAUČEC. GANČANI 149.

SEJALNICO ZA ŽITO, 13-vrstno, prodam. Mlajtinci 19, p. Martjanci. M-4687 LADO 1300 S, 1985, malo rabljeno, prodam. Ignac Eister, Murska Sobota, Miklošičeva 77. M-4688 ZAJCE SREBRCE PRODAM. Telefon popoldne: 24-827. M-4689 STROJ ZA MOŽIČENJE, TIP GOSTOL, brezhiben, ugodno prodam. Mizarstvo Šavej, Murska Sobota, Cvetkova 2. m-4690 ZAPOROŽEC, letnik 1970, neregistriran, vozen, prodam. Janko Ratnik, Gederovci 6. M-4691 PRIKOLICO, 5 t, primerno tudi za kmetijstvo, prodam. Mirko Gaberšek, Benica 8. LE-10376 POSESTVO, 3 orale, na Štrigovi, prodam. Oglasite se pri Jožefu Šošariču, Razkrižje 22. IN-19534 SINTETIZATOR POLISIKS ELKATWIN 61, OJAČEVALEC TWIN JET, 200 W, MOŽNIH VEČ PRIKLJUČKOV ECHO HH, prodam. Telefon: 77-612 in 22-535, interna: 382. M-4692 ZASTAVO 750, staro 20 mesecev, prodam. Tropovci 29, telefon dopoldne: 21-936. M-4693 DROBILEC (MIKSER BLISK 350) prodam. Ivanovci 21. M-4695 MALE PUJSKE PRODAM. Murska Sobota, Muzge 1, pri letališču. M-4697 MESEČNE JAGODE (HUMELOVE VZPENJALKE) rastejo do 2 m ob opori ali na zemlji, na eni sadiki do 5 kg plodov, velikih kot jajce, okus in vonj gozdnih jagod, rodijo od maja do maja, tudi pozimi in ne zmrznejo, sadijo se septembra, po 15 dneh že rodijo. Plačilo po povzetju (za najmanj 20 sadik po 50 din in navodilo). Milanka Milutinović, Odžaci, 37240 Trstenik. M-OP ZASTAVO 750 DE LUX, na novo registrirano, prodam. Zvonko Ivančič, Križevci 20 a, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-19537 KASETNI AVTORADIO IN GRAMOFON TOSCA, 2 x 12 W, prodam. Pristava 6, p. Ljutomer. IN-19536 JUGO 45, star dve leti, ugodno prodam. Gajševci 14, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-19538 KOMPLETNO VODOVODNO ČRPALKO PRODAM. Šercerjevo naselje 3, telefon 23-107. M-4699

WARTBURG KARAVAN PRODAM. Dumančič, Murska Sobota, Borisa Zihlerla 27. M-4701 TELEVIZOR, črno-beli, dobro ohranjen, in gobeline (po izbiri) prodam. Naslov v upravi lista. M-4703 KORUZO ZA ZRNJE, 40 arov, prodam. Jože Klar, Ivanci 87, telefon: 76 249. M-4704 GOLF DIZEL, november 1982, nujno prodam. Telefon: 70 022. M-4705 NIZKOTLAČNO BALIRKO S KARDANOM ZA STISKANJE SENA IN SLAME ter dvoosno prikolico, starejšo, prodam. Gornji Petrovci 70. M-4706 KRAVE PO IZBIRI, kontrola A, prodam. Bodonci 107. M-4708 OSEBNI AVTO CITROEN GS CLUB prodam. Vrtna 8, telefon: 26 034. M-4709 TRAJNOŽAREČO PEČ TVT MAGMA TOBI 7, rabljeno 4 mesece, ugodno prodam. Telefon: 24 093. M-4711 KORUZO, suho, staro, prodam. Turnišče, Štefana Kovača 61. M-4712 TRAKTOR STEYR 18 prodam. Gorica 60. Telefon: 72 612. M-4713 GROZDJE IZ VINOGRADA IN 800 l vina (laški rizling) prodam. Telefon po 17. uri: 24 925. M-4714 TRAKTORSKO SEJALNICO ZA ŽITO IMT in dvobrazdno prikolico, 5 t, prodam. Franc Pertoci, Mali Bakovci 102, telefon: 76 124. M-4715 KRAVO, brejo devet mesecev, staro tri leta, prodam. Horvat, Mačkovič 8. M-4716 ŠTEDILNIK, star eno leto, na trda goriva, s pečico, prodam. Alojz Kovač, Murska Sobota, Mojstrska l. M-4717 NSU 1200 C, zelo dobro ohranjen, registriran do julija 1987, ugodno prodam. Marjan Zelko, Murska Sobota, Stara 3. M-4718 KORUZO, 56 arov, prodam. Črenšovci 115. M-4719 KMEČKO HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPajem v OREHOVCIH, ob asfaltni cesti, na lepem kraju v ravnini, damo v najem. Interesenti naj se oglasijo pri Mariji Dreflek, Radenci, Pannonska 23. M-4720 HI-FI STOLP GRUNDIG, 2 x 50 W, z deklaracijo in mizarjski stroj (cirkularka in skobeljnik) HOBI ter golf, letnik 1977, registriran do septembra 1987, prodam. Telefon: 22 440, int. 25. M-4722 AVTOMATIK 3 MS, star dve leti, prodam. Jože Horvat, Murska Sobota, Miklošičeva 22, telefon: 22 387. M-4724 GROZDJE Z BRAJD PRODAM. Gradišče 45, p. Tišina. M-4725 FORD KOMBI TRANZIT, letnik 1969, obnovljen, prodam za 600.000 din. Telefon: 21 174. M-4726 FIAT 128 SPORT IN FIAT 126 P prodam. Rakičan, Tomsičeva 19. M-4727 LEPO GROZDJE Z BRAJD PRODAM. Brezovci 40. M-4728 RENAULT 18 TLS/83 z dodatno opremo in glasbeni stolp SHARP prodam. Telefon: 22 320, int. 15, od 7. do 15. ure. M-4729 MOPED AVTOMATIK prodam. Slavko Smodiš, Stanjevci 58. M-4730 KIOSK, TIP IMGRAD, dvojni, ugodno prodam. Telefon: 21 239 ali 26 473. M-4731 4-ARSKO PARCELO prodam. Murska Sobota, Tomsičeva 48. Informacije ALEKS FUJS, telefon 23 452. M-4748 4 GUME 8,25 (zimske), SPAČEK, letnik 1985 in dvoosno prikolico prodam. Telefon: 74 313. M-4749 PRIKOLICO ZA AVTO, nosilnost 1200 kg in dele za RENAULT 12 TL ter R-6, prodam. Segovci 19. M-4752 ZIMSKE GUME 145 x 12, skoraj nove in nove blatnike, prednje, za zastavo 750 prodam. Vlado Kukec, Murska Sobota, Stara 12. M-4754 ZASTAVO 101, registrirano do julija 1987, starejši letnik, prodam. Informacije po 18. uri: Tešanovci 12 a. M-4755

HRASTOV LES (hlodovino), 5 m³, prodam. Telefon popoldne: 73 037. M-4757 STROJ ZA LIČKANJE KORUZE, malo rabljen, prodam. Jerič, Dokležovje 121. M-4759 MLADE KODRE PRODAM. Informacije po 19. uri: (069) 81-585. M-4732 MLADO KRAVO, brejo devet mesecev, prodam. Žižki 17. M-4733 VW KOMBI IN OZVOČENJE, 2 x 150 W, prodam. Telefon: 70-397. M-4700 FENDER 75, MULTI EFFECT IBANEZ UE 400 in KITARO HOHNER PROFESSIONAL PRODAM. Telefon: 81-798. IN-19544 HLADILNIK GORENJE PRODAM. Panič, Ljutomer, Uziška 1, telefon: 81-426. IN-19541 KRAVI, stari tri in devet let prodam. Slavko Kozar, Pristava 17 a, Ljutomer. IN-19539 TRAKTOR TORPEDI DEUTZ 6006, odlično ohranjen, star dve leti, prodam. Cven 66, p. Ljutomer, telefon: (069) 81-963. IN-19540 KOMBAJN CLAS EVROPA FEDER, 220 m IN TRAKTOR DEUTSC 75, pogon na štirih kolesih, skoraj nov, prodam. Dušan Derganc, Zgornja Ščavnica 31, telefon od 7.-14. ure: 062 75-013. M-OP MESEČNE JAGODE (HUMELOVE VZPENJALKE), rastejo do 2 m ob opori ali na zemlji. Rodijo celo leto, tudi pozimi, velikost jajca. Okus in vonj gozdnih jagod. Sadijo se v začetku oktobra, obrodijo pa že 15 dni po sajenju. Po pošti pošljemo najmanj 20 kom. po 50 din za sadiko in navodilo za sajenje in gnojitev. Milanka Milutinović, Odžaci, 37240 Trstenik. M-OP KORUZO Z NJIVE, 44 arov, prodam. Matija Lebar, Žižki 39. M-4734 ŠKODO 120 L, registrirano do septembra 1987, prodam. Murska Sobota, Naselje 14. divizije 69, telefon: 21-029. M-4735 NOV FOTOAPARAT ZENIT II (EM), ugodno prodam. Vrečič, Razlagova 18. M-MM VEČJO LESENO STISKALNICO (tudi po delih), ugodno prodam. Maks Golob, Strma pot 8, Lenart. M-MM

OPEL KADET 1,6 D, letnik 1983, prevoženih 39.000 km, prodam. Informacije dopoldne: telefon (069) 48-296. M-4736 DVE KRAVI (eno s teletom), prodam. Veščica 32, telefon popoldne: 21-395. M-4737 LADO 1500, letnik 1980, prodam. Ogljed možen vsak dan. Pucanci 67. M-4738 ZASTAVO 101, letnik 1977, dobro ohranjen, ugodno prodam. Alojz in Marija Baligač, Rakičan, Prešernova 28. M-4740 PUHALNIK TAJFUN, skoraj nov in kopalno kad ugodno prodam. Avgust Ficko, Gornji Čenci 13. M-4741 GROZDJE Z BRAJD PRODAM. Murska Sobota, Tišinska 18. M-4742 GROZDJE PO UGODNI CENI PRODAM. Vprašati: Murska Sobota, Šercerjevo naselje 17, telefon: 23-014. M-4743

GROZDJE Z BRAJD PRODAM. Rakičan, Prešernova 5. M-4744 GROZDJE UGODNO PRODAM. Kupšinci 69. M-4745 KLAVIR FENDER RHODES, 12-stezni MIXER MM, 2.200 W BAS BOKSA MARTIN, SISTEM 2 EV ZVOČNIKI, RCF TROBLJE, 100 W, ELEKTRONSKO KRETNICO in PEVSKO GLAVO SOLTON, 100 W, prodam. Jože Sreš, telefon: 76-145. M-4746 HRASTOVE PLOHE PRODAM. Naslov v upravi lista. M-4747

GROZDJE Z BRAJD PRODAM. Rakičan, Prešernova 5. M-4744 GROZDJE UGODNO PRODAM. Kupšinci 69. M-4745 KLAVIR FENDER RHODES, 12-stezni MIXER MM, 2.200 W BAS BOKSA MARTIN, SISTEM 2 EV ZVOČNIKI, RCF TROBLJE, 100 W, ELEKTRONSKO KRETNICO in PEVSKO GLAVO SOLTON, 100 W, prodam. Jože Sreš, telefon: 76-145. M-4746 HRASTOVE PLOHE PRODAM. Naslov v upravi lista. M-4747

razno

SKLADIŠČE V MURSKI SOBOTI ali bližnji okolici vzamem v najem, lahko tudi hlev. Telefon od 14.-18. ure: 23-520. M-4635 PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala za 7. razred OŠ Bakovci, izdano za šolsko leto 1982. Astrida Beck, Dokležovje 77 a. M-4642 PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 161802, izdano pri HKS KZ Panonka M. Sobota. Alojz Gomboc, Gerlinci 61. M-4649 GOSPODINJE! V primeru, da vam skrinja rosi, toči ali ledeni, pokličite servis 062 774-806. Popravilo opravimo na vašem domu. Miran Žlahtič, Ptuj, Zagreška 54. PREKLIC! Preključujem neresnične besede, ki sem jih izrekel Matjažu Fujsu iz Pečarovec 112. Celec, Veščica 63. M-4702 IZGUBLJENO! V ČIKEČKI VASI SE JE IZGUBIL PES BERNARDINEC, star eno leto, sliši na ime MEDO, je bele barve z oranžnimi lisami. Vse informacije sporočite po telefonu: (069) 21-352 (M. Sobota) ali Karolini Duh, Čikečka vas. Najditelj bo nagradjen. M-4723

V NAGROBNE SPOMENIKE: NAPISI, POZLATITVE, DEKOR. Naročila poslati na »ARTEŠ«, Lendava, Mohorjeva 4. M-MM ČE VAM ZAMRZOVALNA SKRINJA TOČI, POKLIČITE 062 31-354 in na vašem domu vas bo obiskal servis ter napako odpravil. Jamstvo dve leti. Servis za izolacijo na zamrzovalnih skrinjah in omarah: Bojan Čeh, Maribor, St. Severja 5. M-OP GOSTILNA VEREŠ, pri mejnem prehodu v Gederovcih, vabi 26. in 27. septembra na KOLINE. M-4750

Kupim

FIAT 126 P, dobro ohranjen, kupim. Naslov v upravi lista. M-4739 KARAMBOLIRANI GOLF, JUGO 45 IN ZASTAVO 128, stare do 5 let, kupim. Naslov v upravi lista. M-4753

zaposlitve

STROJNEGA KLJUČAVNICARJA IN STRUGARJA TAKOJ ZAPOSIM. Telefon: 73-142, Valpatic, Radenci, Cankarjeva 7. M-4657 ANSAMBEL IŠČE PEVCA. Telefon: 77-176. M-4658

IMP, tozdBlišk Murska Sobota

objavlja

JAVNO DRAŽBO

za prodajo rabljenih osnovnih sredstev in sredstev drobnega inventarja:

1. Osebni avto RENAULT 4 GLS, IMV, leto izdelave 1981, reg. št.: MS 453-71, potreben generalnega popravila motorja, izklicna cena 80.000 din
2. Osciloskop TIP 1931, izklicna cena 5.000 din, 1 kos
3. RC generator, tip MA 3616, Iskra, izklicna cena 10.000 din, 1 kos
4. Signalni generator tip MA 3701, Iskra, izklicna cena 15.000 din, 1 kos
5. Navijalec tuljav z elektronskim števcem, izklicna cena 30.000 din, 2 kosa
6. Voltmeter, izklicna cena 2.000 din, 1 kos
7. Predelna stena, lužen hrast, 2,2 x 2,7 m, izklicna cena 3.000 din

Javna dražba bo v sredo, 1. 10. 1986, ob 9. uri na dvorišču tozda Blišk v Murski Soboti, Bjeđičeva 3.

Ogljed je možen 1 uro pred začetkom dražbe na dvorišču tozda. Interesenti morajo pred začetkom dražbe vplačati 20-odstotno varščino od izklicne cene na blagajni tozda. Prometni davek plača kupec.



Smrt rešila vas je bolečine, izrgala vas iz naše je sredine v naših srcih zapustila ste spomine.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je 7. septembra v 84. letu zapustila naša draga mama, stara mama in babica

Ana Kuzma

roj. Lainšček iz Rakičana

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali nam izrazili sožalje, poklonili cvetje ter sočustvovali z nami. Posebna hvala za nesebično pomoč in zdravljenje dr. Felkarju in vsem zdravnikom posebej dr. Hauzerjevi in dr. Kološevi ter celotnemu osebju internega oddelka. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS za ganljive besede ob odprtju grobu.

Žalujoči: hčerki Regina in Matilda z družinama



Zelen grobek na poljani, Dragica v njem leži, tiho je pod milim nebom, tiho je v temni zemljici.

V SPOMIN

Dragica Dolenc

26. septembra 1986 mineva pet let, odkar Dragice ni več med nami.

FRANJO

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Andre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona 74 597, dopisništvo Lendava 75 085 in dopisništvo Ljutomer 83 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 4.500,—, polletna 2.250,— din; letna naročnina za tujino 322 šilingov, 46 mark, 24 kan. dol., 18 am. dol., 38 šv. frankov; letna naročnina za delovne organizacije 6.000,— din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—00112—5049512. Cena posamezne številke je 120,— din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1. Ureja uredniški odbor:

Male oglase in zahvale sprejemamo do sobote za objavo v naslednjem tednu. Delovni čas od 7. do 15. ure, v soboto pa od 8. do 12. ure.

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa, komaj v 39. letu starosti, za vedno zapustila draga žena, mama, sestra, snaha in botra



Marjeta Šeruga

iz M. Sobote
Lendavska ulica 23 a

V naših srcih je bolečina, med nami praznina. Nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo med nami. Naše misli so vedno pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni. Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, nas tolažili, našo drago pokojnico pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena zahvala družinam Huič iz Tišine, Ritlop iz M. Sobote in Fluher iz M. Sobote ter govorniku KS za poslovlilne besede. Vsem še enkrat — iskrena hvala!
M. Sobota, 12. septembra 1986

Globoko žalujemo: mož Franc, sin Andrej in hčerka Alenka

ZAHVALA

Ob smrti

Borisa Vertota

iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili ob zadnjem slovesu. Hvala za darovano cvetje in izrečeno sožalje.

Žalostni smo ostali: žena Kristina, sin Milan in vnuk Mitja

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustila naša draga mama in stara mama



Franciška Horvat

iz Puconec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, ji darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Šavlovi, dr. Hauzerjevi in osebju internege oddelka soboške bolnišnice za nesebično pomoč, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici KS tov. Temlinovi za poslovlilne besede.

Puconci, 28. avgusta 1986

Žalujemo: VSI, KI SMO JO IMELI RADI

Kje si draga žena, mama in stara mama, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas?

V SPOMIN

2. oktobra mineva eno leto, polno žalosti, odkar je zahrbitna bolezen v najlepših letih pretrgala nit življenja



Tereziji Slamar

iz Dokležovja

Tiho in mirno, kot si živela, si odšla tja, kjer ni trpljenja in ne bolečine. Teško je življenje brez tebe. Naš dom, ki si ga gradila in imela tako rada, je pust in prazen. Ostali so le sledovi tvojih pridnih rok.

Hvala vsem, ki obiskujete njen grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI



Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je prazen, dom je tih, tebe ljubi mož in očka ni, da bi skupaj še bili.

V SPOMIN

22. septembra je minilo šest žalostnih let, odkar nas je za vedno zapustil dragi mož, očka in stari oče

Štefan Vogrincič

iz Topolovec

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo. Ostala sta praznina in boleč spomin na tebe, toda v naših srcih še živiš in boš živel do konca naših dni.

Žalujemo: žena Marija, hčerka Marija iz Nemčije, sin Jože iz Kanade in hčerka Verica z družinami



ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, pradedek, tast in brat

Franc Kahr

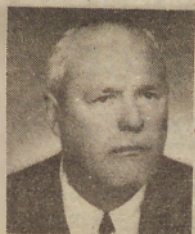
bivši gostilničar in mesar iz Križevci v Prekmurju

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih kakor koli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojnemu poklonili toliko prelepega cvetja, darovali v dobrodelne namene in ga v tako velikem številu pospremili k poslednjemu počitku.

Posebno zahvalo smo dolžni Lovski družini Prosenjakovci za organizacijo pogrebne svečanosti, govorniku tov. Pucku za ganljive besede ob odprtem grobu, g. seniorju Novaku za lep pogrebni obred, godbi na pihala in pevcem za odpete žalostinke.

Zahvaljujemo se za nesebično pomoč osebju Zdravstvenega doma Gornji Petrovci, patronažnim sestram za obiske na domu, LD Križevci in Moravci ter GD Križevci. Vsem še enkrat — hvala!

Križevci, Markišavci, Puconci, M. Sobota, 4. septembra 1986
ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI



Ne morem iz zemlje kot dobra semena, da znova bi segli si v tople dlani. Ne morem! Med nami je krsta lesena in grob je med nami... tišina prsti, le sveča ljubezni visoko gori!

V SPOMIN

Prve jesenske dneve mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil predragi mož, oče in stari oče

Janez Žohar

iz Doliča

Ne moremo dojeti krute resnice, da te ni več med nami. Ostali so nam le sledovi tvojih pridnih rok in boleč spomin nate. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

Žalujemo: žena, sinovi, snabe in vnuka



Kje si ljubi mož in očka, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi mož, oče, sin, tast in stari oče

Jožef Šreiner

iz Gerlinec

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, nas tolažili, našega dragega pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se tudi g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem in predstavniku KS. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujemo: žena, hčerka, zet, mama in vnuka



ZAHVALA

Ob smrti našega očeta

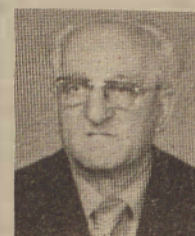
Vincenca Bencika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala njegovim stanovskim tovarišem za izkazano poslednjo čast in govornikoma, predstavniku ABC Pomurke — DO Mesna industrija in Združenja šoferjev in avtomehnikov, za ganljive poslovlilne besede.

Hvala osebju Doma oskrbovancev v Rakičanu in prijateljici za skrb in nego v zadnjih letih življenja. Hvala vsem za izrečeno sožalje, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za ganljive žalostinke.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI



ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 72. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Karel Ratnik

Iz Tropovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje na njegov grob, prispevali za gradnjo kirurgije in darovali v druge namene.

Posebna hvala osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Murski Soboti za pomoč v njegovih zadnjih dneh življenja, duhovnikom za pogrebni obred, domačim gasilcem, predstavnikom KS in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujemo: žena Marija, sin Viktor z ženo Danico, vnuk Samo in drugo sorodstvo



Kje si ljuba mama, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna roka, ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

Marija Horvat

iz Domajinec 64 a

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici za poslovlilne besede.

Domajinci, 14. septembra 1986

ŽALUJOČI: sinovi in hčerke z družinami



V SPOMIN

23. septembra mineva pet let, odkar je prenehalo biti srce sinu

Slavku Novaku

iz Možčanec



9. novembra bo minilo 16 let, odkar smo se za vedno poslovili od moža

Janeza Novaka

Hvala vsem, ki se še ustavite ob njenem grobu, prinašate cvetje in v njun spomin prižigate sveče.

Neutolažljiva mama oz. žena Jolanka

DR. VLADO SRUK O
(DEMORALI(ZACLIJ))

Kaj je že državljanski pogum?

Medobčinski svet ZKS za Pomurje in medobčinsko študijsko središče sta prejšnji teden v Murški Soboti organizirala predavanje z razgovorom dr. Vlada Sruka o nekaterih pogledih na moralo in demoralizacijo v naši družbi. V bistvu je šlo za razmišljanje avtorja ob leksikonu Morala in etika, ki ga je pred tedni izdala Cankarjeva založba v Ljubljani. Problemsko plodno, večplastno družbeno sporočilo, ki je nastajalo kakih šest let, je dr. Sruk pripravil »z demoralizacijo zaradi krize za vratom«, pri čemer je ravno demoralizacija središnji problem in pojem njegovega dela. Sicer pa je že leta 1982 ta plodni mariborski družboslovec na Ziberlovih dnevih v Škofji Loki razpravjal o krizi in dialogu, identifikaciji s krizo in spopadih, deklariranih slojih in lumpenburokraciji.

Z njemu lastno miselno ostrino in rahlo disidentsko začinjeno presojo je zbranim na predavanju — škoda, da jih ni bilo več! — predstavil pojem štrajk kot metodo delavskega boja iz zgodovine delavskega gibanja, ki še dolgo ne bo preživela, še več, tudi pri nas si je pridobila domovinsko pravico. Permanenten pojav pri nas je »beli štrajk«, ki pomeni vse vrste odsotnosti z dela, zlasti bolniške izostanke; pomembnejši je podatek, da je v naši državi najmanj 2,5-krat več bolniške odsotnosti kot na Zahodu.

Kot fenomen demoralizacije pa je gotovo najbolj nevarno, če ljudje ne delajo tudi takrat, ko ne štrajkajo, kar je pri nas po podjetjih javna skrivnost. Dr. Sruk se je ustavil še pri neuvrčenosti, panjčastih (pet budističnih zapovedi oz. navedenih maksim) in Černobilu, o slednjem rekoč, da ja atomski lobby povsem zbrisal katastrofo, do katere je prišlo.

Po njegovem naj bi bila Slovenija glede onesnaženosti oz. obremenjenosti ta čas takoj za Černobilom.

Mladi nečejo noter, stari bi radi čimprej ven, je ob premisleku o prenovi Zveze komunistov preudaril dr. Vlado Sruk, nato pa razčlenil geslo občanski, državljanski pogum. Nazadnje je o njem na 7. kongresu ZKJ govoril naš socialistični humanist dr. Jože Potrč. Bilo je to leta 1957 in odtlej smo baje nanj pozabili.

»Tudi odrasla, zrela oseba se ne bi smela odpovedovati pogumnemu, ambicioznemu, celo tveganemu vključevanju v reševanje družbenih vprašanj. Bojazljiv malomeščanski konformist in oportunist je mrtva veja na drevesu družbenega življenja in ustvarjanja,« je menil dr. Sruk in pribil: »Ko govorimo o enotnosti misli in akcije, me to vedno spominja ali na kasarno ali na britof.«

B. Žunec

Cör četrti, Stelcl peti



V Murški Soboti je bila 5. dirka za državno prvenstvo v mini formuli 1, ki je na ploščad dijaškega doma pritegnila okrog 500 gledalcev. Zmagal je Punčuh iz Ljubljane z 72 krogi, lep uspeh pa sta dosegla domačina Drago Cör, ki je s 66 točkami zasedel četrto, in Stelcl, ki je bil s 64 točkami peti. Obal je z 48 točkami zasedel sedmo mesto. Po petih dirkah vodi Punčuh (Lj.) s 117 točkami pred Obalom (MS) 83 in Matušičem (Zg.) 71 točk. Šesta dirka bo 5. oktobra v Mariboru.



UDELEŽENCI 18. KONGRESA IUFRO V POLANSKEM LOGU — Dočakala jih je prošnja gozda človeku (ne uničuj me!), dobrodošlica z domačim kruhom, soljo in palinko ter gostoljubni domačini.

Skupina udeležencev 18. kongresa Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij v Cankarjevem domu v Ljubljani (znana kot IUFRO), si je na študijskem popotovanju po Prekmurju pred tem ogledala rotundo v Selu in cerkev v Bogojini, nato pa se za nekaj ur zadržala v polanskem logu z gozdnim revirjem enkratne črne jelše, ki je že ogrožena. B. Z.

TRGATEV 4. OKTOBRA

Trgatev v lendavskih gorah se bo začela v soboto, 4. oktobra. Tako je sklenil strokovni odbor vinogradniške skupnosti na podlagi mnenja Kmetijskega zavoda Maribor, ki je v začetku tedna ugotavljal sladkorno stopnjo grozdja. Ta je bila pri rizlingu od 12,4 do 14, pri rizvancu 16 do 17, šiponu 12,7 in pri modri frankinji 16-odstotna. Do uradnega začetka trgatve bo grozdje nabralo še nekaj stopinj sladkorja, zato vinogradniki naj ne bi trgali pred določenim rokom. Š. S.

VAŠKE IGRE KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KS Puconci letošnji zmagovalec

V Bodoncih na Goriškem so bile v nedeljo 7. finalne športnorekreativne igre vaških krajevnih skupnosti soboške občine. Udeležence je v imenu KS Bodonci pozdravil Ludvik Novak in tudi predstavil krajevno skupnost Finalne igre pa je odprl predsednik ZTKO Murška Soba, Marjan Žekš. Na letošnjih finalnih igrah je sodelovalo devet ekip, manjkala je le ekipa KS Bratonci. Največ uspeha so imeli tekmovalci KS Puconci, ki so zmagali z 62 točkami pred KS Martjanci, 60, SK Bogojino, 54, KS Lipovci, 52, KS Tišina, 43, KS Zenkovci, 41, KS Krog, 38, KS Bodonci, 37 in KS Gederovci, 31 točk. Zmagovalni ekipi je pokal podelil predsednik skupščine občine, Andrej Gerencér.

F. Maučec

Za zdaj brez poračunov

Čeprav je tudi v lendavski občini nekaj organizacij združenega dela, kjer so v prvem polletju za osebne dohodke izplačali več, kot pa jim je dovoljevala rast dohodka, zdaj ne poračunavajo nikjer »preveč« izplačanih plač. Za to so uporabili vse zakonske olajšave, pa tudi občinski izvršni svet je »pomagal«. Vprašanje pa je, kakšna bo nadaljnja usoda osebnih dohodkov, saj se gospodarnost poslovanja ne izboljšuje, prej nasprotno: vse kaže, da se bosta trem dosedanjim izgovarjem pridružila najmanj dva nova. Stanje se namreč spet poslabšuje v Primatovem tozdu Skladnišna oprema, kjer spet nimajo dovolj naročil, zato ni dovolj dohodka in s tem tudi ne sredstev za osebne dohodke. Tanke kurtve so bile tudi povod za petkovo krajšo prekinitev dela. Kaže, da ni v krizi le lendavski toz, ampak celotna delovna organizacija Primat, ki ima sedež v Mariboru. Škripa pa tudi v Varstrovev tozdu Tovarna varilne opreme, saj se je zaradi prezasičenosti tržišča z malimi varilnimi aparati prodaja močno zmanjšala, in ker tej sledi proizvodnja, je tudi ta manjša, s tem pa tudi dohodek.

V družbenopolitičnih organizacijah lendavske občine pravilno poudarjajo, da so za sedanje težave v gospodarstvu krive tudi objektivne okoliščine (v Petrokemiji na primer), da pa je vendarle izhod iz težav, seveda, če bi bilo dovolj sposobnih kadrov in ustreznih proizvodnih programov. Dejstvo je namreč, da je tržišče presneto muhasto in zelo sposoben moraš biti, če uočeš, da te povozijo. Gre za nujnost hitrejšega prilagajanja, kar pa vsekakor mora vključevati tudi rezervne programe.

To pomeni, da moraš biti v sedanjih gospodarskih razmerah, ko lahko prodaja hitro »zašteka«, sposoben in hitro ponuditi nove izdelke. Lendavske temeljne organizacije (Primat, Varstrov) nimajo kake večje koristi od razvojnih služb v matičnih podjetjih, zato bo nujno okrepiti lastne. Seveda pa je vprašanje, ali bo to mogoče v krajšem času. Novi, sposobni kadri so najbolj potrebni tam, kjer so najslabše gmojne možnosti za primeren osebni dohodek, zato tudi zaradi tega strokovnost caplja. Vse se vrti v nekem začaranem krogu, vendar izhod iz njega mora biti.

Kje je solidarnost med združenim delom? Zdi se, da je ni! Pa bi se morala odraziti v medsebojnem sodelovanju, v strokovni pomoči...

Dokaz, da se ne smeš uspavati, je turniška Planika, ki je sedaj gospodarsko najbolj zdrav kolektiv v lendavski občini in je tudi največji izvoznik. Sedanji uspehi niso prišli po naključju, ampak so tudi rezultat odrekaj pri osebnih dohodkih. Čeprav jim gre dobro, svojega razvoja ne gradijo le na programu adidas, ampak imajo železo v žerjavici, če bi kaj zaškripalo...

Š. Sobočan

Organizirano proti oblakom dima

»Tudi v ustavi piše, da mora vsak aktivno skrbeti za svoje zdravje!« so poudarili na ponedeljski seji iniciativnega odbora za ustanovitev Društva nekadilcev v Murški Soboti. Pomeni, da vsak, ki kadi, škoduje ne samo sebi, ampak družbi nasploh. Da bi borbo proti kajenju organizirali in jo okrepili, so pri koordinacijskem odboru za boj proti alkoholizmu in drugim zasvojenostim pri soboški Socialistični zvezi sklenili ustanoviti Društvo nekadilcev. Predsednik odbora Filip Matko je dobil okrog 30 odgovorov o pripravljenosti posameznikov delovati v Društvu, zato so izpolnjeni svi pogoji, da tovrstno društvo tudi ustanovijo — zmenili so se, da bo ustanovna skupščina 9. oktobra.

In katere bodo osnovne naloge Društva? Propaganda proti kajenju in pridobivanje članstva ter vzgoja in preobrazba miselnosti kadilcev; skrb za zaščito nekadilcev pred vplivom cigaretne dima; doseči prepoved kajenja v vseh javnih prostorih, v vseh drugih (hoteli, restavracije, ipd.) pa doseči strogo ločitev prostorov za nekadilce od prostorov za kadilce s prednostjo za prve; doseči prepoved kajenja v vseh prostorih in objektih za šport in rekreacijo, posebno v planinskih domovih in kočah; prepoved kajenja vsem učencem na vseh stopnjah; prepoved kajenja na delovnih mestih, sestankih, sejah in podobno; organizirati predavanja zavoljo pridobivanja novih članov; povezovanje s komisijami za varstvo okolja in ohranjanje dobrega zraka; povezovanje z vsemi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, posebej s Socialistično zvezo.

Čeprav so na seji realno ugotovili, da bo pot Društva k dose-

ganju ciljev dolga, so bili vseeno optimistični, saj bo borba proti kajenju v institucionaliziranem okviru gotovo lažja kot doslej.

Bojan Peček

OGROŽEN STANDARD

— Na torkovi seji OK SZDL so kritično ocenili uresničevanje samoupravnega sporazuma o uveljavljanju socialnopravnih pravic. Pri tem so ugotovili, da se število družbenih pomoči kot edinega vira sredstev za preživljanje zmanjšuje, povečuje pa se število družbenih pomoči kot dopolnil-

ni vir. Ogrožen je standard precejšnjega števila starejših kmetov, pa tudi upokojujencev, ki sicer v povprečju prejemajo le 52 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v občini. Občinska konferenca je dala vrsto pobud, kako realneje ugotavljati upravičenost posameznikov do družbene pomoči.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE

UMRL PO DESETIH DNEH

V prejšnji številki smo poročali o prometni nesreči, ki se je zgodila 8. septembra v Ljutomeru in pri kateri se je hudo telesno poškodoval kolesar Mirko Kranjc iz Lukavec. Tokrat sporočamo, da je Kranjc 18. 9. umrl.

NENADOMA ZAVIL V LEVO

15. 9. popoldan je prišlo do prometne nesreče v Veščici. Z motornim kolesom se je iz Ljutomera proti Razkrižju peljal Marjan Vinko z Gibine. Nasproti mu je pripeljal devetletni M. Š. S kolesom je nenadoma zavil v levo, zaradi česar je prišlo do trčenja. Oba sta padla in se hudo poškodovala.

V NESREČO ZARADI VIJENOSTI

V petek okrog pol devetih zvečer se je z osebnim avtomobilom peljal iz Ljutomera proti Stročji vasi Alojz Novak iz Salinca. Bil je vinjen in je peljal po levi strani desne polovice cestišča, nasproti pa mu je prav tako z osebnim avtomobilom pripeljal Anton Marton iz Ižakovca, ki je tudi vozil pod vplivom alkohola. Pri srečevanju je prišlo do trčenja — Novak se je lažje, Martonov sopotnik Štefan Ce-

ner s Pušče pa hudo poškodoval, škoda na obeh vozilih pa znaša 700 tisočakov.

UMRL VOZNIK MOTORNEGA KOLESA

Istega dne je prišlo do prometne nesreče s smrtjo. Zjutraj ob 5.40 se je peljal s Cvena proti Ljutomeru z motornim kolesom 33-letni Stanislav Horvat s Cvena. Nasproti je pripeljal neznan voznik tovornega avtomobila, ki je zavil v levo in tako zaprl pot Horvatu. Trčenje je bilo za voznika motorne kolesa usodno, miličniki pa so naknadno ugotovili, da je tovorni avtomobil vozil Janko Tušek s Cvena, ki je po nesreči pobegnil.

OTROK HUDO POŠKODOVAN

V petek je prišlo do še ene hujše prometne nesreče v Goriči. Sedemletni A. P. se je s kolesom peljal iz Puconec proti Brezovcem. Ko je zagledal tovorni avtomobil, je zavil v levo in pri tem padel. Ob padcu je dobil hude telesne poškodbe — zlom stegenice in dvakratni zlom goleni.

NEPREVIDNI TRAKTORIST

Da je bil v petek črni dan na pomurskih cestah, pričča še četrta hujša nesreča, ki se je zgo-

dila na Petanjcih. S traktorjem se je peljal Ciril Martinec iz Rihtarovec. Za volanom je sedel vinjen, zato ni nič čudnega, če je zapeljal v levo. Prav takrat je z zmerno hitrostjo pripeljal nasproti z osebnim avtomobilom nemški državljani Boris Hannes Eckart, ki trčenja ni mogel preprečiti. Sopotnica v osebnem avtomobilu se je hudo poškodovala, na vozilih pa je za 650 tisoč dinarjev škoda.

PADEL NA BETONSKI BALKON

V soboto popoldan je 63-letni Janez Gregorinčič pomagal pri gradnji hiše v Mekotnjaku. Ko je hotel zbiti dve deski, se je preveč nagnil nazaj, zaradi česar je padel z zidu 2,5 metra globoko na betonski balkon. Hudo se je poškodoval.

DRUŽINSKI PRETEP

16. 9. so miličnike v Vidmu obvestili, da je v Sovjaku prišlo do prepira in pretepa med zakoncem Marijo in Francem Korošak. Po pretepu je Marija umrla — obdukcija je pokazala, da je njena smrt posledica poškodb med pretepom, ko je padla po tleh. Zato so podali proti Francu Korošaku kazensko ovadbo.

KMEČKI BAL 86 V KRIŽEVCIH PRI LJUTOMERU

Od zrna do pogače

Na Kmečkem balu v Križevcih pri Ljutomeru je bilo videti prav vse, torej kmečka dela in običaje vse od oranja, sejanja, žetve, mlače pa do peke in pokrivanja strehe s slamo. Torej je bil moto letošnje prireditve Turistično-olepševalnega društva Križevci pri Ljutomeru Od zrna do pogače res dobro izbran. V povorki kmečkih običajev in navad so nastopili stari in mladi, poskušali so biti čim bolj izvirni (nekateri celo bos), obiskovalci pa so se kmalu nalezli njihove dobre volje. K dobremu razpoloženju sta veliko prispevala tudi povezovalca — dr. Lojze Slavčič in lokalni humorist Jože Lebar. Zbrane je pozdravila in pohvalila prizadevne Križevčane tajnica Turistične zveze Slovenije Danica Zorko, prav vsi pa so se od srca nasmejali šaljivi in pikri lokalni kroniki. Bila je tako prepričljiva, da so nekateri že začeli verjeti, da so bili »časí brez mehanizacije in brez inflacije boljšji«.

Kakorkoli — ljudje so se spet poveselili, poskusili domače dobrote, ki so jih spekle pridne gospodinje in člani aktivov kmečkih žena in deklet, si kupili lončeno posodo ali spili brizganec pri eni od točilnih miz — vsaka vas je imela namreč svojo. Če že ne zaradi tamburašev, pevcev in folklorne, pa je bila večina ljudi v nastajajočem rekreacijskem centru v nedeljo, 21. septembra, zaradi prisrčnega Lojzeta Slaka in njegovih fantov. Bernarda Peček



Dobra volja je najboljša, trdita udeleženca povorke kmečkih običajev in navad na Kmečkem balu 86. Prva strojna kosilnica (na kateri sedita) je nadomestila dva slaba kosca — dobra sta namreč kosila hitreje.



Parni kotel, ki je pogajal kolesje te velike mlatilnice, je bilo potrebno zakuriti že zjutraj ob dveh. Zrno se nato odpeljalo s konji v mlin — kje drugje kot ob Muri.

Turistično društvo Radenci vabi ob krajevnem prazniku na tradicionalno prireditev

PRAZNIK GROZDJIA IN MOŠTA.

V SOBOTO, 27. 9. 1986, pri RESTAVRACIJI VIKEND V RADENCIH OD 10. URE.